

Programmabegroting 2026

Inhoudsopgave

Algemeen	4
Inleiding.....	5
Kerngegevens.....	8
Algemeen financieel beeld.....	9
Programma's	16
1. Bestuur & Burger	17
2. Veiligheid.....	23
3. Sociaal Domein.....	30
4. Volksgezondheid	38
5. Onderwijs & Educatie.....	41
6. Verkeer, vervoer & waterstaat	46
7. Sport, cultuur & recreatie	50
8. Milieu & duurzaamheid	60
9. Economie & toerisme.....	68
10. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	75
11. Algemene Dekkingsmiddelen	86
Paragrafen.....	92
1. Lokale heffingen.....	93
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	102
3. Onderhoud kapitaalgoederen.....	110
4. Financiering.....	116
5. Bedrijfsvoering	122
6. Verbonden partijen.....	129
7. Grondbeleid	178
8. Openbaarheidsparaagraaf (WOO)	184
Bijlagen.....	185
Bijlage 1 Overzicht van reserves en voorzieningen	186
Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve	195
Bijlage 3 Overzicht uitgeleende & opgenomen gelden	196
Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2026-2029	202
Bijlage 5 Overzicht baten en lasten	203
Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten.....	204
Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves	207
Bijlage 8 Meerjarig investeringschema 2026-2029	208
Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren	209
Bijlage 10 Opbouwtafel algemene uitkering 2026-2029	212

Bijlage 11 Ontwikkelingen na voorjaarsbrief	213
Bijlage 12 Afkortingenlijst	214

Algemeen

Voorwoord

Op grond van de “Financiële verordening gemeente Brunssum 2023” biedt het college van B en W uw Raad de Programmabegroting 2026 en de Meerjarenbegroting 2027-2029 ter vaststelling aan.

Aan de voorkant van de begroting tonen wij het algemeen financieel beeld met een korte uiteenzetting. Bij de programma's wordt dit verder toegelicht.

De Programmabegroting 2026 bestaat uit 11 programma's.

De 11 programma's hebben een structuur, die voor elk programma gelijk is.

Een programma bestaat uit een inleiding, kaderstellende nota's en vervolgens speerpunten (met de opgaves uit het uitvoeringsprogramma) en eventueel overige speerpunten.

Elk programma wordt afgesloten met een financieel overzicht van dat programma gespecificeerd op taakveld niveau.

Een specificatie van de bedragen per product per taakveld wordt met een separaat boekwerk (productencatalogus) ter informatie als bijlage met de begroting meegestuurd.

Naast de 11 programma's bevat de begroting net als andere jaren verplichte paragrafen (in 2026 zijn dat er 8) en meerdere bijlages met veelal financiële informatie.

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2026.

Hierin presenteren we een sluitende begroting. Daar zijn we trots op. Want een sluitende begroting is een investering in een beter Brunssum. Tegelijk hebben we de lastenverzwaring voor burgers nagenoeg geheel kunnen beperken tot enkel de reguliere inflatiecorrectie.

Hoewel de begroting sluitend is voor 2026, en ook voor de jaren daarna structureel sluitend is, is er steeds minder bewegingsruimte voor de uitvoering van onze ambities. Dat is het gevolg van fluctuerend Rijksbeleid en de onzekerheden die daaruit voortvloeien. Dit dwingt ons om scherpe keuzes te maken.

In deze begroting stellen we daarom voor om een bestemmingsreserve op te nemen, 'Investeren in Brunssum' waarin we het voordelig begrotingssaldo van 2026 (€ 264.123,-) storten. Deze reserve stelt ons in staat om – waar mogelijk – eerder te investeren. Hiermee laten we zien dat we – ondanks de financiële druk – blijven investeren in de toekomst van onze gemeente.

Investerings in 2026

De noodzaak tot dergelijke investeringen is onveranderd groot en vloeit voort uit de grote maatschappelijke opgaven waarvoor dit gemeentebestuur zich gesteld ziet. Want Brunssum staat voor grote uitdagingen. Ruimtelijke en sociaal-economische uitdagingen. Uitdagingen op het gebied duurzaamheid, gezondheid, wonen en werk, mobiliteit en welzijn. Uitdagingen om onze jongeren goed voor te bereiden op een kansrijke toekomst, uitdagingen om een goede zorg voor onze kwetsbare inwoners op peil te houden en te vernieuwen.

Dat betekent investeren, investeren en nog eens investeren. Investeren in projecten die Brunssum sterker maken. En ook investeren in juist die ontwikkelingen die voor onze inwoners ook echt het verschil maken. Dus met actieve participatie door alle belanghebbenden, bijvoorbeeld bij ingrepen in de openbare ruimte. Zoals onlangs nog gebeurde bij de reconstructie Haefland, tot stand gekomen na brede sessies met alle ondernemers.

In 2026 investeren we in het versterken van de uitstraling van ons centrum. We bouwen voort aan een centrum dat straks ruimte biedt aan een gezond, lokaal geworteld ondernemersklimaat en waar een evenwichtige mix van winkels, horeca, leisure, dienstverlening, cultuur en maatschappelijke functies zorgt voor dagelijkse reuring – in dat verband onderzoeken we ook een mogelijke verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum. Het nieuwe Victoriapark biedt straks ruimte voor wonen, rust en natuurlijk spelen. En ook nieuw: het lifestylepark dat na de opening in 2026 een plek wordt voor bewegen en ontmoeten.

Net zoals in de rest van Nederland heeft ook Brunssum een tekort aan passende en betaalbare huizen. We zetten daarin stevige stappen. Op tal van locaties zijn en gaan bouwplannen in uitvoering. Ik noem de Entree Dorpstraat, Raadhuisstraat, Lindeplein, Kloosterstraat, Europalaan, Kop van Treebeek op de Horizonstraat en Komeetstraat, de Rumpenerstraat, de voormalige Lidl-locatie, et cetera. Dit zijn niet alleen investeringen in stenen, maar ook in 'brede' leefbaarheid. Want met deze bouwplannen werken we ook aan betaalbare woningen voor iedereen, in een omgeving die groen, levendig en veilig is. Vergroenen van onze stad, via ons natuurprogramma, is daarbij een belangrijke component. Daarbij creëren we niet alleen nieuwe groene elementen binnen het stedelijk gebied (meer bomen, bloemen planten, groene gevels, geveltuinen, schaduwrijke plekken,

etc.), maar leggen we ook groene verbindingen aan die de vele natuur in en rondom Brunssum beter met elkaar verbinden.

Goed wonen betekent ook duurzaam wonen. Daarbij hebben we extra aandacht voor woningen met een laag energielabel en waarbij de betaalbaarheid van de energierekening onder druk staat. We zoeken dus, samen met bewoners, naar haalbare en betaalbare oplossingen om energie te besparen. Omdat we voor iedereen de juiste oplossing willen – én we niet willen dat mensen van de regen in de drup worden geholpen.

We investeren ook in cultuur. Cultuur heeft een belangrijke sociale functie. Investeren in cultuur betekent dat je tevens investeert in het welbevinden en in het sociale netwerk binnen de lokale gemeenschap. Daarom is het de ambitie van dit college om cultuur vooral breed en laagdrempelig aan te bieden. Zorg ervoor dat mensen cultuur kunnen ontdekken en dat ze ontdekken hoe het hun leven in Brunssum kan verrijken. En dat kan van alles zijn. Muziek, theater, poëzie of dans.

We versterken ook onze toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht. Investeren in het Clemensdomein en in het Emmapark krijgen in 2026 en daarna vervolg met nieuwe plannen voor het Schutterspark, met als doel om de vele potenties van het park – de attracties, de unieke natuur, de bijzondere historie – veel beter te gaan exploiteren.

Ook gaat er in 2026 geld naar het verbeteren van de Entree tot de Oostflank.

Naar een verantwoorde balans

Dit allemaal zijn ontwikkelingen die we de komende jaren verder gaan verzilveren. Daarbij zoeken we naar een verantwoorde balans. De voortdurende onzekerheid over en door het financiële rijksbeleid dwingen ons om scherpe keuzes te maken. Hierdoor ontstaan discussies die echter ook leiden tot betere, bewuste keuzes. Dat betekent dat we, onder meer vanwege de forse financiële druk, vooral *slim* moeten investeren.

In 2025 heeft de gemeenteraad een strategische visie voor de lange termijn, tot 2050, opgesteld. Deze visie, KoersKompas, schetst een route naar een haalbaar en toekomstbestendig perspectief voor de gemeenschap Brunssum. Daarbij zetten we een vernieuwende werkwijze in. Een werkwijze gebaseerd op een integrale aanpak van de diverse maatschappelijke opgaven.

Wat we bedoelen met een integrale aanpak, is dat we heel nadrukkelijk kijken naar ideeën en behoeften die we uit de samenleving ophalen om onze ambities te realiseren. Dat betekent in de praktijk een goede afstemming tussen de verschillende beleidsterreinen en het versterken van kennisdeling met lokale, regionale en nationale partners. Het betekent ook een opdracht voor onze gemeentelijke organisatie. Het betekent dat we niet langer denken vanuit systemen, maar vanuit mensen. Dat we daarom efficiënter gaan werken en meer geld overhouden voor echt concrete oplossingen.

Die vernieuwende werkwijze passen we op dit moment al toe – met veelbelovende eerste resultaten. Een voorbeeld is onze aanpak in het stadsdeel Noord-Oost. Dit stadsdeel kent een stapeling van sociale problematieken. De gemeente kiest voor een aanpak waarbij wordt gewerkt vanuit het echte leven van inwoners en aan samenwerking met hen. Ruimte om, waar nodig, maatwerk te leveren, in plaats van alleen regels toe te passen.

Een ander voorbeeld is de herijking van het sociaal domein. Daarmee zetten we in op de beweging van de systeemwereld naar de leefwereld van de mens. We kiezen daarmee voor de werktitel: Brunssum mijn (t)huis. Als burger ben je onderdeel van de gemeenschap, daarin zit de gedachte: wij samen zijn Brunssum. Het staat ook voor mijn eigen veilige en leefbare setting thuis.

Met de herijking krijgt de burger meer handvatten om richting te geven aan zijn leven binnen de eigen mogelijkheden. Indien nodig doen wij het als gemeente samen vanuit een integrale aanpak. Dit betekent meer op maat kijken naar de hulpvraag van de burger en vooral te weten te komen wat is de vraag achter de vraag?

Speciale aandacht gaat daarbij uit naar investeringen in kind(eren) en het onderwijs. Dit om kansen te creëren dat de toekomst van kinderen en jongeren mooier mag kleuren. Het is één van de speerpunten in het KoersKompas en is verankerd aan Brunssum mijn (t)huis, de Educatieve Agenda, het Onderwijsachterstandenbeleid en Onderwijshuisvesting.

Urgentie

Als deze begroting iets uitstraalt, dan is het een gevoel van urgentie.

We staan op een kruispunt. De toekomst legt een duidelijke opdracht in onze handen: hou houden we Brunssum op een duurzame wijze leefbaar, vitaal en zorgzaam voor toekomstige generaties. Hoe laten we Brunssum verder groeien, zonder te verliezen wat ons zo bijzonder maakt.

De keuzes die we nu maken, zijn cruciaal voor het welslagen van die opdracht. In deze begroting maken we keuzes voor 2026. Maar de consequenties van die keuzes reiken verder, veel verder. Wat geweest is, is geweest. Wat is, dat is. Maar wat komen gaat, bepalen we samen. Met inwoners, ondernemers en partners blijven we bouwen aan een sterk, leefbaar en zorgzaam Brunssum. Ook in 2026.

Kerngegevens

Bedragen x € 1.000

Kerngegevens per 1 januari	2025	2024	2023	2022
A. SOCIALE STRUCTUUR				
1. Inwoners (volgens CBS) per 1 januari				
Aantal inwoners (volgens CBS) per 1 januari	27.534	27.770	27.682	27.674
0-4 jaar	1.071	1.078	1.082	1.067
5-14 jaar	2.342	2.388	2.390	2.370
15-19 jaar	1.248	1.300	1.321	1.312
20-24 jaar	1.332	1.335	1.360	1.386
25-29 jaar	1.391	1.389	1.369	1.425
30-49 jaar	6.156	6.202	6.093	6.085
50-64 jaar	6.393	6.591	6.727	6.814
65 jaar en ouder	7.601	7.487	7.340	7.215
Geschat buitenlandse militairen	1.600	1.600	1.700	1.700
2. Particuliere huishoudens (volgens CBS)				
Aantal particuliere huishoudens (volgens CBS)	13.785	13.775	13.658	13.603
Eenpersoonshuishoudens	5.600	5.590	5.437	5.336
Meerpersoonshuishoudens	8.109	8.185	8.221	8.267
Gemiddeld aantal personen per huishouden	2	2	2	2
3. Periodieke uitkeringsgerechtigden (ISD-BOL)				
Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden (ISD-BOL)	663	663	643	652
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	2,4%	2,4%	2,3%	2,4%
I.O.A.W.	17	17	17	17
PW	646	646	626	635
4. Tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)				
Aantal tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)	246	271	300	316
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	1,0%	1,0%	1,1%	1,1%
5. Overige aantallen *)				
huishoudens met lage inkomens	5.400	5.425	5.483	5.423
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	39,2%	39,4%	40,1%	39,9%
eenouderhuishoudens	1.156	1.153	1.143	1.132
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	8,4%	8,47%	8,4%	8,3%
uitkeringontvangers (PW, IOAW/IOAZ, WAO, WSW)	3.690	3.679	3.637	3.605
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	13,4%	13,3%	13,1%	13,0%
B. FYSIEKE STRUCTUUR				
1. Bedrijfsvestigingen *)				
Aantal bedrijfsvestigingen *)	2.240	2.215	2.141	1.960
2. Oppervlakte land in hectare				
Oppervlakte land in hectare	1.725	1.725	1.725	1.725
Oppervlakte binnenwater in hectare	9	9	9	9
3. Woonruimten *) **)				
Aantal woonruimten *) **)	14.738	14.782	14.981	14.768

*) bron: gegevens uit berekeningspecificatie algemene uitkering; deze zijn gebaseerd op CBS-informatie.

**) vanaf 2021 inclusief 199 chalets (voorheen mochten deze maar als 1 geteld worden)

Algemeen financieel beeld

Van Voorjaarsbrief naar Begroting

De financiële consequenties van het onbestendige en fluctuerende Rijksbeleid, dat mede bepalend is voor de uitkomsten, zorgen ervoor dat er steeds minder bewegingsruimte is voor de uitvoering van onze huidige wensen. De voortdurende onzekerheid van het financiële rijksbeleid dwingt ons als gemeente scherpe keuzes te maken.

In juli van dit jaar presenteerden wij de Voorjaarsbrief 2025. De cijfers hierin gaven een structureel positief beeld voor de meerjarenbegroting 2026-2029. Na de publicatie van de Voorjaarsbrief 2025 zijn er nieuwe autonome ontwikkelingen geweest die aan het financieel beeld van de begroting 2026 toegevoegd moesten worden.

De financiële opgave die hierdoor ontstaat, is aanleiding tot afweging van het bestaand beleid. Daarbij is ook gezocht naar ruimte voor aanvullende ambities die nog voortkomen uit het huidige coalitieakkoord. Deze hebben een plek gekregen in de voorliggende begroting. Deze worden in de tabel “Ontwikkelingen na voorjaarsbrief” nader gespecificeerd.

Zoals ook aangekondigd in de voorjaarsbrief hebben we de stelpost “Investeren in Brunssum” opnieuw bekeken en geactualiseerd. Daarbij is vooral gekeken naar de voortgang van de projecten. Nu de uitwerking verder gevorderd is, kunnen we scherper bepalen wanneer de kapitaallasten daadwerkelijk in de exploitatie gaan doorwerken. Het uitgangspunt is dat investeringen die in 2028 worden opgeleverd, vanaf 2029 in de begroting tot lasten leiden. Mocht een project onverhoopt een jaar eerder worden gerealiseerd, dan kan dat incidenteel worden opgevangen vanuit een reserve.

Om hierop vooruit te lopen stellen wij voor het voordelig begrotingssaldo 2026 van € 264.123 te storten in een nieuwe bestemmingsreserve “Investeren in Brunssum”. Daarmee zorgen we voor flexibiliteit en laten we zien dat we, ondanks de financiële druk, blijven investeren in de toekomst van onze gemeente.

De bewuste afwegingen die nu zijn gemaakt, passen binnen onze uitgangspunten:

- Een begroting opstellen die structureel en reëel in evenwicht is.
- Het alleen noodzakelijk en daarmee minimaal inzetten van de algemene reserve.
- De lasten voor de burgers niet meer verhogen dan strikt noodzakelijk.

Er ligt nu een structureel sluitende begroting voor, waarbij de verhoging van de lasten voor onze inwoners beperkt is gebleven, het voorzieningenniveau op peil blijft en de focus op verdere verbeteringen naar de toekomst overeind blijft. Het is van belang te benadrukken dat de beschikbare middelen volledig zijn toegewezen. Ook is de stand van onze reserves gestabiliseerd op het niveau van de voorgaande Begroting 2025.

Om de uitgangspunten voor de toekomst te borgen is een kwaliteitsslag van onze begroting nodig. Hiervoor zullen we starten met een pilot om onze budgetten opnieuw op te bouwen (“Zero-based budgeting”).

Begrotingssaldo 2026-2029

Bedragen x € 1.000 (- is voordeel)

Begrotingssaldo	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo voorjaarsbrief 2025	-1.551	-116	-72	-1.584
1. Ontwikkelingen en ruimte vragende onderwerpen	1.762	1.809	1.790	1.584
2. Investeren in Brunssum	-474	-1.693	-1.718	0
Saldo	-264	0	0	0
3. Storting Bestemmingsreserve	264	0	0	0
Saldo begroting 2026	0	0	0	0

De mutaties in het begrotingssaldo worden hieronder kort toegelicht.

1. Ontwikkelingen na voorjaarsbrief, autonoom en ruimte vragende onderwerpen

Ontwikkelingen na Voorjaarsbrief	2026	2027	2028	2029
Autonoom:				
1. Indexering WMO	786	635	532	424
2. Correctie inkomst BUIG	972	972	972	972
3. Stelpost indexering (constante prijzen)	250	0	44	213
4. Leges omgevingsvergunning	-300	0	0	0
5. Verlaging bijdrage VRZL	-74	-74	-74	-74
6. Indexering jeugd volgens index OVA	-282	-246	-111	-91
7. Diversen autonome aanpassingen	-48	-47	-51	-249
Ruimte vragend:				
8. Leader subsidieprogramma	60	60	0	0
9. Oostflank	350	0	0	0
10. Zero based begroten	90	180	90	0
11. Huisvesting Betere Buren / OPB RMT	100	0	0	0
12. Extra BOA Jeugd	69	69	0	0
13. Onderwijs Achterstanden Beleid	322	322	322	322
14. Diversen ruimte vragend	146	68	68	68
Dekking Incidenteel (Algemene Reserve)	-678	-129	0	0
Totaal	1.762	1.809	1.790	1.584

1. Indexering WMO

In de Voorjaarsbrief 2025 was de indexering WMO nog niet bekend en als PM post opgenomen. De indexering WMO is een autonome ontwikkeling die intussen in de Begroting 2026 is verwerkt.

2. Correctie inkomst BUIG

Er is een correctie doorgevoerd op de dubbel opgenomen inkomst Buig.

3. Stelpost indexering (constante prijzen)

Zoals in de voorjaarsbrief aangegeven willen we in 2026 een traject starten waarbij de begroting wordt gebaseerd op constante prijzen. Hiervoor is deze stelpost opgenomen.

4. Leges omgevingsvergunning

Een incidentele verhoging van de legesinkomsten omgevingsvergunning.

5. Verlaging bijdrage VRZL

Dit is de verlaging bijdrage VRZL als gevolg van aanpassingen in hun begroting. Dit naar aanleiding van mede door Brunssum ingediende negatieve zienswijze op de eerst ingediende begroting VRZL.

6. Indexering jeugd volgens index OVA

Aanpassing van de indexering jeugd met de lagere (OVA) index voor 2026.

7. Diverse autonome aanpassingen

Diverse kleine aanpassingen met autonoom karakter na Voorjaarsbrief 2025.

8. Leader subsidieprogramma

Een Europees subsidieprogramma ter versterking van de sociale cohesie, in combinatie met economische ontwikkeling, en verbetering van leefbaarheid op het platteland.

9. Transformatie/revitalisatie Oostflank

Het transformeren en revitaliseren van JFC binnen Brunssum.

10. Zero based begroten

Een pilot om onze budgetten opnieuw op te bouwen.

11. Huisvesting Betere Buren / Openbare ruimte

Advies over toekomstige huisvesting Betere Buren en Openbare Ruimte.

12. Extra BOA jeugd

De inzet van een extra jeugd BOA, specifiek gericht op jeugdproblematiek.

13. Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)

Het beleid om de ontwikkeling van jonge kinderen waar nodig te ondersteunen.

14. Diverse posten ruimte vragend

Dit zijn diverse kleine budgetbijstellingen waaronder kermis en werkbudgetten (incidenteel gedekt uit AR voor € 98.656).

2. Investeren in Brunssum

In de begroting 2025 is een stelpost 'Investeren in Brunssum' opgenomen. Deze stelpost die dient ter dekking van de kapitaallasten van toekomstige investeringen is voor de Begroting 2026 herijkt. Daarvoor zijn de investeringsonderwerpen opnieuw beoordeelt en geactualiseerd. Voor elke investering die put uit de stelpost 'Investeren in Brunssum' is een apart raadsbesluit noodzakelijk. Hierdoor blijft het mandaat bij de gemeenteraad om op basis van een goed voorstel middelen beschikbaar te stellen.

Bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen na Voorjaarsbrief	2026	2027	2028	2029
Stelpost Investeren in Brunssum:				
Herijking stelpost Investeren in Brunssum (mutatie)	-470	-852	0	0
Overzetten stelpost Investeren in Brunssum naar 2029	-4	-840	-1.718	0
	-474	-1.693	-1.718	0

3. Saldo begroting toevoegen aan reserves

Het begrotingssaldo begroting 2026 is structureel sluitend. Voorgesteld wordt het voordelige saldo 2026 van € 264.123 te storten in de nieuw in te stellen bestemmingsreserve “Investeren in Brunssum”.

Taakveldenoverzicht

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Taakveldnaam	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
XT-01	Bestuur	2.499	2.431	2.349	2.367
XT-02	Burgerzaken	1.107	1.027	1.073	1.062
XT-03	Beheer overige gebouwen en gronden	103	91	91	91
XT-04	Overhead	16.217	17.215	18.380	19.470
XT-05	Treasury	-375	-395	-407	-406
XT-061	OZB woningen	-5.063	-5.180	-5.294	-5.410
XT-062	OZB niet-woningen	-1.933	-1.978	-2.021	-2.066
XT-064	Belastingen overig	390	403	426	431
XT-07	Algemene uitkering gemeentefonds	-85.161	-86.442	-85.784	-88.451
XT-08	Overige baten en lasten	350	206	160	1.982
XT-11	Crisisbeheersing en brandweer	2.614	2.681	2.777	2.909
XT-12	Openbare orde en veiligheid	1.111	1.120	1.134	1.134
XT-21	Verkeer en vervoer	4.035	4.091	4.154	4.158
XT-22	Parkeren	52	52	51	51
XT-31	Economische ontwikkeling	356	292	292	290
XT-32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	400	50	50	50
XT-33	Bedrijfsloket en -regelingen	38	38	38	38
XT-34	Economische promotie	18	-19	-24	-32
XT-41	Openbaar basisonderwijs	5	5	5	5
XT-42	Onderwijshuisvesting	1.301	1.298	1.297	1.293
XT-43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.256	1.211	1.211	1.208
XT-51	Sportbeleid en -activering	462	479	478	473
XT-52	Sportaccommodaties	1.922	1.914	1.911	1.831
XT-53	Cultuurpresentatie, prod.partic.	1.400	1.744	1.396	1.363
XT-56	Media	666	579	592	605
XT-57	Openbaar groen en recreatie	2.908	3.013	2.956	2.948
XT-61	Samenkracht en burgerparticipatie	4.113	4.195	4.202	4.235
XT-621	Toegang en eerstelijnsvoorz.WMO	811	809	809	804
XT-622	Toegang en eerstelijnsvoorz.Jeugd	1.848	1.774	1.772	1.754
XT-63	Inkomensregelingen	6.093	5.807	5.466	5.335
XT-64	WSW en beschut werk	12.545	11.969	11.464	10.875
XT-65	Arbeidsparticipatie	782	794	792	790
XT-660	Hulpmiddelen en diensten WMO	1.678	1.679	1.704	1.664
XT-6711	Huishoudelijke hulp WMO	4.755	4.680	4.784	4.889
XT-6712	Begeleiding WMO	3.364	3.528	3.696	3.881
XT-6714	Overige maatwerkvoorz. WMO	-214	-408	-408	-408
XT-6751	Jeugdhulp ambulant lokaal	144	143	137	137
XT-6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	8.933	9.173	7.901	8.086
XT-6753	Jeugdhulp ambulant landelijk	191	199	189	193
XT-6761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	693	708	692	707
XT-6762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.864	2.924	2.844	2.903
XT-6763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	109	111	107	109
XT-6791	PGB (WMO)	827	827	827	827
XT-6792	PGB Jeugd	220	220	220	220

Taakveld	Taakveldnaam	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
XT-6821	Jeugdbescherming	996	1.013	983	1.003
XT-6822	Jeugdreclassering	74	75	73	74
XT-691	Coördinatie & Beleid WMO	667	663	662	652
XT-692	Coördinatie & Beleid Jeugd	956	951	949	936
XT-71	Volksgezondheid	1.678	1.856	1.856	1.854
XT-72	Riolering	-1.606	-1.501	-1.502	-1.516
XT-73	Afval	-1.386	-1.303	-1.337	-1.366
XT-74	Milieubeheer	1.296	1.298	1.305	1.298
XT-75	Begraafplaats	55	53	51	49
XT-81	Ruimtelijke ordening	824	819	817	804
XT-82	Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	441	399	398	395
XT-83	Wonen en bouwen	1.328	1.612	1.613	1.598
Saldo van baten en lasten		1.755	992	356	175
Mutaties Reserves		-1.755	-992	-356	-175
Resultaat		0	0	0	0

Programmaoverzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Prog 01 - Bestuur en ondersteuning	3.606	3.458	3.423	3.429
Prog 02 - Veiligheid	3.724	3.801	3.911	4.043
Prog 03 - Sociaal Domein	52.448	51.833	49.864	49.666
Prog 04 - Volksgezondheid	1.678	1.856	1.856	1.854
Prog 05 - Onderwijs en educatie	2.562	2.514	2.513	2.506
Prog 06 - Verkeer, vervoer en waterstaat	4.087	4.143	4.206	4.209
Prog 07 - Sport, cultuur en recreatie	7.359	7.729	7.333	7.219
Prog 08 - Milieu en duurzaamheid	-1.640	-1.453	-1.483	-1.535
Prog 09 - Economie en Toerisme	812	362	356	346
Prog 10 - Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	2.593	2.829	2.829	2.797
Prog 11 - Algemene Dekkingsmiddelen	-75.473	-76.080	-74.450	-74.359
Saldo van baten en lasten	1.755	992	356	175
Mutaties Reserves	-1.755	-992	-356	-175
Resultaat	0	0	0	0

Begrotingsresultaat

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Totaal	waarvan: inciden- teel	structu- reel	Totaal	waarvan: inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel
Lasten												
Bestuur & burger	4.199	80	4.119	4.147	0	4.147	4.016	0	4.016	3.802	0	3.802
Veiligheid	3.743	69	3.674	3.819	69	3.750	3.930	0	3.930	4.062	0	4.062
Sociaal Domein	66.128	125	66.003	65.527	45	65.482	63.996	0	63.996	63.695	0	63.695
Volksgezondheid	1.842	24	1.819	1.856	0	1.856	1.856	0	1.856	1.854	0	1.854
Onderwijs & educatie	4.922	0	4.922	4.875	0	4.875	4.873	0	4.873	4.866	0	4.866
Verkeer, vervoer & waterstaat	4.282	0	4.282	4.338	0	4.338	4.401	0	4.401	4.404	0	4.404
Sport, cultuur & recreatie	8.059	160	7.899	8.413	60	8.353	8.017	0	8.017	7.904	0	7.904
Mileu & duurzaamheid	8.109	0	8.109	8.275	0	8.275	8.436	0	8.436	8.554	0	8.554
Economie & toerisme	1.070	84	986	642	23	619	744	126	618	613	0	613
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	6.993	4.021	2.972	7.720	4.415	3.305	3.630	327	3.304	4.752	1.480	3.272
Totaal lasten programma's	109.348	4.563	104.785	109.610	4.611	104.999	103.899	453	103.446	104.507	1.480	103.027
Baten												
Bestuur & burger	-593	0	-593	-688	0	-688	-593	0	-593	-373	0	-373
Veiligheid	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19
Sociaal Domein	-13.680	-79	-13.601	-13.694	0	-13.694	-14.132	0	-14.132	-14.029	0	-14.029
Volksgezondheid	-164	-120	-44	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & educatie	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360
Verkeer, vervoer & waterstaat	-195	0	-195	-195	0	-195	-195	0	-195	-195	0	-195
Sport, cultuur & recreatie	-701	-38	-662	-685	0	-685	-685	0	-685	-685	0	-685
Mileu & duurzaamheid	-9.750	0	-9.750	-9.727	0	-9.727	-9.919	0	-9.919	-10.089	0	-10.089
Economie & toerisme	-258	-22	-236	-280	-23	-257	-388	-126	-262	-268	0	-268
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-4.400	-3.624	-777	-4.891	-4.415	-476	-802	-327	-475	-1.955	-1.480	-475
Totaal baten programma's	-32.120	-3.882	-28.237	-32.538	-4.437	-28.101	-29.093	-453	-28.641	-29.973	-1.480	-28.493
Saldo van baten en lasten programma's	77.228	680	76.548	77.072	174	76.898	74.806	0	74.806	74.534	0	74.534
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	2.149	0	2.149	1.983	0	1.983	1.936	0	1.936	3.754	0	3.754
Overhead	17.209	151	17.058	18.049	0	18.049	19.215	0	19.215	20.305	0	20.305
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	19.358	151	19.207	20.032	0	20.032	21.150	0	21.150	24.059	0	24.059
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	-93.838	-400	-93.438	-95.277	0	-95.277	-94.765	0	-94.765	-97.583	0	-97.583
Overhead	-993	-158	-835	-835	0	-835	-835	0	-835	-835	0	-835
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	-94.831	-558	-94.273	-96.112	0	-96.112	-95.600	0	-95.600	-98.418	0	-98.418
Saldo van diverse	-75.473	-407	-75.066	-76.080	0	-76.080	-74.450	0	-74.450	-74.359	0	-74.359
Totaal saldo van de programma's en diverse	1.755	274	1.481	992	174	818	356	0	356	175	0	175
Stortingen in reserves	873	0	873	624	0	624	794	0	794	870	0	870
Onttrekkingen aan reserves	-2.628	-1.456	-1.172	-1.616	-129	-1.487	-1.151	0	-1.151	-1.045	0	-1.045
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	-1.755	-1.456	-299	-992	-129	-863	-356	0	-356	-175	0	-175
Geraamd resultaat	0	-1.182	1.182	0	45	-45	0	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten			124.865			125.656			125.391			127.955
Totaal structurele baten			-123.683			-125.701			-125.391			-127.955
Structurele baten -/- structurele lasten			1.182			-45			0			0

Programma's

1. Bestuur & Burger

Inleiding

Het programma Bestuur & Burger draait om de samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie in relatie tot inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. We willen een open en positief-kritische cultuur versterken, waarin we de vraagstukken van Brunssum samen en met overtuiging aanpakken. Dat doen we planmatig via het koerskompas, coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma, maar we hebben ook de flexibiliteit om nieuwe inzichten te vertalen naar koerswijzigingen of extra accenten. Zo houden we de aanpak transparant en werken we voortdurend aan draagvlak en resultaten.

De samenwerking reikt verder dan onze gemeentegrenzen. Veel opgaven zijn regionaal en vragen om een stevige rol als partner in samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen. Daarbij letten we scherp op kwaliteit, kosten en onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Die spiegeling met partners helpt ons om beleid te verbeteren en toekomstbestendig te maken.

Een tweede pijler is de manier waarop we als bestuur en organisatie zelf functioneren. Integriteit, kernwaarden en duidelijke gedragscodes vormen hiervoor de basis. De wisselwerking tussen raad, college, organisatie en griffie blijft een succesfactor, zeker nu de samenleving verandert en nieuwe eisen stelt aan overheid en participatie. Dit vraagt om een aanpassing in rollen, taken en gedragskenmerken, die we verankeren in een nieuwe besturingsfilosofie en meenemen in de bredere organisatieontwikkeling.

Tot slot blijft de kwaliteit van onze dienstverlening richting inwoners centraal staan. We onderzoeken hoe we bereikbaarheid, klantcontact en maatwerk verder kunnen verbeteren en zoeken naar oplossingen die beter aansluiten bij de behoeften van inwoners. Dat vraagt om een klantgerichte houding, vereenvoudigde processen, minder regels en slim gebruik van digitale mogelijkheden. Daarmee leggen we de basis voor een dienstverlenende gemeente die wendbaar is, goed luistert en samen met de samenleving werkt aan de toekomst van Brunssum.

Kaderstellende nota's

- Koerskompas 2025
- Coalitie akkoord 2022-2026
- Beleidsplan integriteit 2022-2026

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Gedragscodes en besturingsfilosofie (3 & 8)

Wat willen we bereiken:

Met de actualisering van de gedragscodes voor bestuur en ambtelijke organisatie en het vaststellen van nieuw integriteitsbeleid en integriteitsprotocollen is een stevig fundament gelegd voor een constructieve samenwerking tussen bestuur en organisatie. Samen met onze kernwaarden vormt dit de leidraad voor ons handelen, het samenwerken met inwoners en partners, en de manier waarop we intern met elkaar omgaan en daarop reflecteren.

We hebben hiermee een belangrijke stap gezet en merken de eerste verbeteringen al op verschillende beleidsterreinen en contactmomenten. Tegelijk weten we dat gedragsverandering tijd kost en voortdurende aandacht vraagt. Omdat de samenleving blijft veranderen, moeten wij als organisatie meebewegen. Naast rechtmatigheid en prestaties wordt participatie en samenwerking steeds belangrijker. Hier gaan we in het programma Organisatieontwikkeling in 2026 verder op door, onder meer door te bepalen welke trainingen en opleidingen nodig zijn om de gewenste cultuur en werkwijze te ondersteunen.

Daarnaast actualiseren we de lijst met functies met een hoog integriteitsrisico, waarvoor eerder al een eerste gradatie is gemaakt. We leggen samen met de raad en de ambtelijke organisatie de rollen, taken en bijbehorende gedragskenmerken vast. Daarmee ontstaat een nieuw, gedeeld kader voor de manier waarop we als bestuur en organisatie met elkaar en met de samenleving omgaan. Dit vormt de basis voor de nieuwe besturingsfilosofie van Brunssum.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 In 2026 wordt het beleidsplan integriteit herijkt om aan te sluiten bij actuele eisen en inzichten.

1.2 Vanuit het programma organisatieontwikkeling wordt in 2026 een training moreel leiderschap opgezet. Deze richt zich op bewustwording, morele oordeelsvorming en het versterken van moreel kompas bij management en bestuur.

1.3 De eerder gemaakte lijst met hoog-risicoprofielen actualiseren en de bijbehorende gedragskenmerken vastleggen.

1.4 Samen met de raad en de organisatie de besturingsfilosofie vaststellen als richtinggevend kader voor ons handelen en samenwerken.

2. Herijken strategische visie (4)

Wat willen we bereiken:

In 2023 is gestart met het opstellen van een integrale omgevingsvisie voor Brunssum. Daarbij is ervoor gekozen om de strategische visie hierin te integreren. Dit proces heeft in 2025 geleid tot de totstandkoming van de Toekomstvisie Brunssum 2050, die op woensdag 4 juni 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld onder de naam *Koerskompas*. Met deze vaststelling is de strategische visie geborgd binnen een bredere, integrale toekomstvisie die richting geeft aan de ruimtelijke, maatschappelijke en economische ontwikkeling van Brunssum op de lange termijn. In programma 10 wordt hierop nader ingegaan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 Implementatie van de Toekomstvisie Brunssum 2050 binnen lopende en toekomstige beleidsontwikkelingen, programma's en projecten met weerslag in college en raadsbesluiten.

3. Burgerbetrokkenheid (5)

Wat willen we bereiken:

De veranderende verhouding tussen inwoner en overheid stelt gemeenten voor een structurele opgave. Het versterken van de verbinding tussen de leefwereld van inwoners en de systeemwereld van de overheid is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Inwoners tonen steeds vaker initiatief om hun leefomgeving te verbeteren. Dit vraagt om een open dialoog tussen inwoners, gemeentebestuur en ambtelijke organisatie, waarin wederzijds begrip en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staan.

De in juni 2024 aangenomen Wet versterking participatie op decentraal niveau geeft wettelijke kaders aan deze ontwikkeling. De wet legt het recht op participatie vast bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid en plannen. Ook het recht voor inwoners om zelf voorstellen te doen voor de verbetering van hun leefomgeving, het zogenoemde uitdaagrecht, is hierin opgenomen.

Participatie wordt in Brunssum niet als een losstaand thema benaderd, maar verbonden met opgavengericht werken en organisatieontwikkeling. Daarmee is het een onderdeel van de doorontwikkeling van de gemeentelijke werkwijze. De werkwijze zoals toegepast binnen het programma Noord-Oost en het Koerskompas Brunssum 2050 geeft richting aan deze aanpak. Vanuit gedeelde verantwoordelijkheid wordt op deze manier gewerkt aan een bestuurscultuur die samenwerking met inwoners stimuleert en bijdraagt aan het versterken van de sociale samenhang in de stad.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 De participatieverordening wordt eind 2025 vastgesteld en vormt vanaf 2026 het formele kader voor participatie bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid en plannen.

3.2 Binnen lopende trajecten zoals programma Noord Oost worden ervaringen actief benut om de kwaliteit van participatie verder te versterken. Daarbij wordt verkend welke werkvormen, digitaal en fysiek, effectief en toegankelijk zijn. Waar mogelijk worden deze ingebed in toekomstige participatieprocessen.

4. Verbinden en reflecteren (6 & 9)

Wat willen we bereiken:

De Raadswerkgroep Verbinden blijft zich inzetten voor het versterken van de verbinding tussen de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie en de samenleving. Doel is het verkleinen van de kloof in vertrouwen tussen inwoners en het lokaal bestuur. De werkgroep fungeert daarbij als klankbord, aanjager, adviseur en monitor. In samenwerking met de griffier wordt ingespeeld op wat nodig is om inhoudelijke en organisatorische verbindingen te versterken. De voorzitter van de werkgroep stemt periodiek af met de commissie ABA, de portefeuillehouder en de griffier.

Sinds 2025 is een raadscommunicatieadviseur aangesteld. Deze adviseur ondersteunt de raad bij de uitvoering van het in januari 2024 vastgestelde Beleidsplan Communicatie Gemeenteraad Brunssum

2024–2026. De uitvoering van dit plan verloopt op basis van een uitvoeringsagenda en bijbehorend budget. Daarbij wordt gericht gewerkt aan het versterken van de relatie tussen de gemeenteraad en de samenleving, met passende afstemming met de ambtelijke organisatie.

Daarnaast zijn binnen de organisatie structureel reflectiemomenten tussen bestuur en ambtelijke organisatie. Deze momenten dienen ter toetsing van het onderlinge samenspel en zijn gericht op het versterken van samenwerking, wederzijds begrip en gezamenlijke procesafspraken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 De Raadswerkgroep Verbinden zet in 2026 de ingezette lijn voort. Doel is het versterken van de verbinding tussen interne en externe actoren in het politiek, bestuurlijk en ambtelijk speelveld. De werkgroep fungeert als klankbord, aanjager, adviseur en monitor.

4.2 In 2025 is een raadscommunicatieadviseur aangesteld. Deze ondersteunt de gemeenteraad bij de uitvoering van het Beleidsplan Communicatie Gemeenteraad Brunssum 2024–2026. De uitvoering vindt plaats op basis van een uitgewerkt uitvoeringsplan en beschikbare middelen. Er wordt actief gewerkt aan het vergroten van de verbondenheid tussen de gemeenteraad en de inwoners. Daarbij vindt afstemming plaats met de ambtelijke organisatie.

4.3 Periodieke reflectiemomenten tussen bestuur en ambtelijke organisatie worden ingezet om het onderlinge samenspel te verbeteren. Deze momenten zijn gericht op het toetsen van gemaakte afspraken en het versterken van wederzijds begrip.

5. Regionale samenwerking (10 & 11)

Wat willen we bereiken:

Regionale samenwerking is belangrijk voor ons, omdat steeds meer opgaven en problemen onze gemeentegrenzen overstijgen. Daarnaast hebben we samen met de omliggende (Parkstad)gemeenten vergelijkbare ambities voor de toekomst. Door de krachten te bundelen, kunnen we op verschillende gebieden schaalvoordelen behalen en korte lijnen naar de rijksoverheid houden. Hierdoor zijn we beter in staat om onze strategische langetermijndoelen te behalen.

Parkstad Limburg is in de eerste plaats het schaalniveau waarop wij in nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten de regionale ambities en uitdagingen oppakken. Een sterke regio is goed voor alle deelnemende gemeenten. Binnen Stadsregio Parkstad Limburg werken we samen met de andere Parkstadgemeenten op de thema's Wonen en Herstructurering, Economie en Toerisme, Ruimte en Mobiliteit, Duurzaamheid, Sociaaleconomische Structuurversterking (SES) en Grensoverschrijdende samenwerking (GROS) om een 'brede welvaart' in de regio te realiseren. De Strategische agenda van Stadsregio Parkstad Limburg 2021-2030 is hierbij koersbepalend. De regiodeals en het Volkshuisvestingsfonds zijn voorbeeldprojecten waarin we vele subsidies hebben gekregen die ons als Parkstad ontwikkelingsmogelijkheden hebben gegeven en waardoor we kansen hebben gekregen die ons op de landelijke agenda zetten. De gemeentelijke bijdrage aan Stadsregio Parkstad Limburg is vanaf 2026 gedaald als gevolg van o.a. een temporisering regiobijdrage ringwegen en een taakstellende vermindering van de bedrijfsvoeringskosten.

In het jaar 2026 zullen we ons in Parkstad-verband bezig houden met onder meer de derde (en laatste) ronde van de Regio deal, het Nationaal Programma Vitale Regio's' (als onderdeel van de regio Zuid-Limburg), de uitwerking en uitvoering van 'Het toekomstverhaal voor Parkstad 2040' en het vergroten van de uitvoeringskracht van de Regio Parkstad. Vanuit het Rijk is veel aandacht voor de opschaling naar het Zuid-Limburgs niveau. We zullen ter uitvoering van Agenda Zuid-Limburg de verdere verbinding met de andere Zuid-Limburgse gemeenten zoeken.

Naast de Stadsregio Parkstad Limburg werken we bestuurlijk en ambtelijk proactief samen in diverse andere gemeenschappelijke regelingen. Een deel van onze taken zijn belegd bij deze samenwerkingsverbanden. Een aanzienlijk deel van onze financiële middelen is dan ook gereserveerd voor de uitvoering van deze taken. Het is daarom essentieel dat wij als opdrachtgever binnen de samenwerkingsverbanden een actieve rol spelen, daadkrachtig optreden en stappen nemen om de samenwerking zo effectief mogelijk te laten verlopen. En daarbij kritisch te toetsen of acties bijdrage aan onze maatschappelijke opgaven.

De kosten verbonden aan deze regelingen staan echter de komende jaren onder druk en zullen in samenspraak met de partners verder beheerst moeten worden, waarbij getracht wordt te komen tot verantwoorde, goede resultaten. Er moeten daarom, net als dat geldt voor onze eigen organisatie, ook in die samenwerkingsverbanden keuzes gemaakt moeten worden om de bedrijfsvoering efficiënter in te richten, waarbij de kwaliteit van de dienstverlening van gelijk hoog niveau dient te blijven.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 We zetten de deelname aan de regionale werkgroep 'Samen Grip op Verbonden Partijen' voort om meer grip te krijgen op de verschillende verbonden partijen. De focus zal in 2026 liggen op een goede balans tussen onze strategische inzet (ons koerskompas) en de te behalen resultaten.

5.2 We streven ernaar kostenverhogingen binnen gemeenschappelijke regelingen waar mogelijk evenredig te verdelen en efficiënt binnen de eigen begroting van de gemeenschappelijke regelingen op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de resultaten.

6. Komen tot een burgergerichte dienstverlening (7)

Wat willen we bereiken:

De huidige samenleving vraagt om een flexibele en klantgerichte opstelling van onze organisatie naar de buitenwereld. De coalitie streeft een meer omgevingsbewuste en burgergerichte dienstverlening na. Concreet betekent dit onder meer dat de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de gemeente, de wijze van klantcontact, en de informatiestructuur nog beter worden afgestemd op de behoeften van de inwoners. Brunssum wil excelleren in haar dienstverlening en bedrijfsvoering. In het proces staat de inwoner centraal. Het is van belang dat de gemeentelijke dienstverlening integraal is afgestemd en daar waar nodig geüniformeerd wordt. Daarnaast ontbreekt structurele monitoring op de kwaliteit van de dienstverlening. Wij werken in deze raadsperiode toe naar het vaststellen van een nieuw gemeentelijk dienstverleningsconcept, waarin de genoemde elementen hun plek krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1 We verkennen in 2026 op welke manier de eerder benoemde elementen kunnen samenkomen in een mogelijk nieuw gemeentelijk dienstverleningsconcept. Daarbij onderzoeken we welke richting wenselijk en haalbaar is.

6.2 Invoeren van klantevaluaties om input op te halen over de tevredenheid van de dienstverlening.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	4.199	4.147	4.016	3.802
XT-01 - Bestuur	2.502	2.434	2.352	2.370
XT-02 - Burgerzaken	1.697	1.712	1.664	1.432
Baten	-593	-688	-593	-373
XT-01 - Bestuur	-3	-3	-3	-3
XT-02 - Burgerzaken	-590	-685	-590	-370
Totaal	3.606	3.458	3.423	3.429

2. Veiligheid

Inleiding

Dit programma richt zich op de verschillende facetten van veiligheid, waaronder openbare orde en veiligheid, crisisbeheersing, brandweezorg, ondermijning en de samenhang tussen zorg en veiligheid. Een veilige leefomgeving is een basisvoorwaarde voor het welzijn van inwoners, de leefbaarheid van wijken en het goed functioneren van de samenleving als geheel.

Het realiseren van een veilige omgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De gemeente voert hierin de regie, maar werkt nadrukkelijk samen met partners zoals politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties, zorginstellingen en inwoners. Door deze samenwerking kan effectief worden ingespeeld op lokale veiligheidsvraagstukken.

De inzet richt zich op het voorkomen en bestrijden van overlast, criminaliteit, ondermijning en het vergroten van het veiligheidsgevoel. Zowel repressieve als preventieve maatregelen zijn nodig om dit te bereiken. Hierbij is ook aandacht voor een stevige sociale basis in buurten en het bevorderen van positieve ontmoetingen in de openbare ruimte.

Op het gebied van veiligheid spelen op dit moment diverse maatschappelijke en lokale ontwikkelingen. Er is sprake van een toenemende druk op de leefomgeving door een stijgende lijn in drugshandel, burenoverlast, huiselijke conflicten, jeugdoverlast en incidenten met personen met onbegrepen gedrag. Deze problematiek vraagt om een gebiedsgerichte en integrale aanpak, gericht op samenwerking tussen veiligheid en zorg.

Door onvoldoende politiecapaciteit verschuift het toezicht op de openbare ruimte in toenemende mate richting gemeentelijke handhavers. Deze ontwikkeling vereist een versterkte inzet op de professionalisering, herkenbaarheid en effectiviteit van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's), zodat zij gezaghebbend en doeltreffend kunnen optreden in uiteenlopende situaties. In dit kader is tevens een jeugdboa aan het team toegevoegd, met specifieke aandacht voor preventie en handhaving gericht op jongeren.

Daarnaast is er extra aandacht voor de preventieve aanpak van risicogedrag onder jongeren en gezinnen. Onder het landelijke programma Preventie met Gezag wordt samen met lokale en regionale partners gewerkt aan vroegsignalering, begeleiding en het voorkomen van normafwijkend en crimineel gedrag. De gemeente zoekt in het kader van het nemen van repressieve maatregelen nadrukkelijk de samenwerking in de lokale driehoek op.

Ook de aanpak van ondermijning blijft een prioriteit. Door deelname aan het ACT!-Interventieteam Parkstad en samenwerking met partners als het RIEC kunnen misstanden zoals drugsproductie, witwassen, spookbewoning en mensenhandel bestuurlijk worden aangepakt. Waar repressieve maatregelen noodzakelijk zijn, zoekt de gemeente actief de samenwerking binnen de lokale driehoek (gemeente, politie en Openbaar Ministerie) om tot een integrale en doelgerichte aanpak te komen.

Kaderstellende nota's

- Integraal veiligheidsplan SVBBL 2023-2026.
- Vaststellen meerjarenbeleidsplan Vergunningen Toezicht en Handhaving 2026-2030 met bijbehorende uitvoeringsplan 2026.

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Straatcoaches/jeugdboa's en jongerenwerk (13)

Wat willen we bereiken:

Binnen het uitvoeringsprogramma richt het veiligheidsveld 'Jeugd en Veiligheid' zich op het verbeteren van veiligheidsbeleving van jongeren (onder de 23 jaar) en een afname van jeugdcriminaliteit. Hieronder vallen thema's als jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol en drugsgebruik en veiligheid in en om de school. In de afgelopen jaren kwamen de thema's jeugdoverlast- en criminaliteit steeds prominenter naar voren. Steeds vaker manifesteren zich (grote) groepen jeugd in Brunssum en omgeving Parkstad.

Zowel in de Driehoek SVBBL als in de Driehoek Parkstad is bestuurlijk en ambtelijk de behoefte naar voren gekomen om structureel te investeren in dit veiligheidsveld. In Brunssum worden straatcoaches ingezet. Zij bezoeken locaties waar veel overlast van jeugdgroepen is en staan in nauw contact met de gemeente, politie en het maatschappelijk werk. Het CMWW zet jongeren- en straathoekwerkers in om contact te leggen met de jongeren op straat en een vertrouwensband met hen op te bouwen. Op deze wijze zetten wij niet alleen in op een zinvolle besteding van vrije tijd en het benutten van de talenten van jongeren, maar ook op vroegsignalering en preventie. Hierdoor hebben wij een actueel beeld van de jeugdgroepen en overlastlocaties. Signalen omtrent criminele activiteiten worden hierbij met de politie gedeeld om criminele groepen inzichtelijk te maken en problematische individuen, jeugdgroepen en structurele overlastlocaties krijgen een aanpak op maat die bestaat uit een combinatie van preventie, repressie en nazorg. Om de informatiepositie te verbeteren wordt er contact gelegd met scholen (basisonderwijs en voortgezet onderwijs) en worden politiemensen en handhavers getraind op het verkrijgen van een actuele informatiepositie en een betere benadering richting jeugd.

Er is binnen Parkstad sprake van een Jeugd Preventie Platform (JPP). Hierdoor is er een beter zicht op de jongeren die zich over de gemeentegrenzen heen verplaatsen en hebben we voldoende informatie voordat binnen een bepaalde gemeente specifieke maatregelen en interventies worden ingezet. Deze manier van werken is zowel integraal als efficiënt.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 Samen met jeugd en partners kijken we naar de realisatie en invulling van hangplekken voor zowel binnen als buitenlocaties.

1.2 In Parkstadverband continueren wij de samenwerking met onze ketenpartners en zetten wij in op meer eenduidigheid in ons beleid, betere informatie-uitwisseling en een effectievere aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

1.3 We zetten in op de inzet van een jeugdboa die zichtbaar aanwezig is in de wijken en actief contact legt met jongeren. Daarmee versterken we de vroegsignalering en de samenwerking met partners, en dragen we bij aan het voorkomen van overlast en het bevorderen van een veilige leefomgeving.

2. Boa's en politie meer zichtbaar in de wijken (14)

Wat willen we bereiken:

Door verschillende oorzaken, zowel maatschappelijk als politiek, is de capaciteit van de politie ernstig onder druk komen te staan. In Brunssum werken de boa's en politie op verschillende niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) samen in de wijken om deze veilig en leefbaar te houden. Ze zijn zichtbaar in de wijk aanwezig en hebben de beschikking over fietsen, scooters en een handhavingsauto. Zij surveilleren in de wijk en gaan in gesprek met de bewoners en ondernemers. Er is sprake van een proactieve houding en zij nemen de regie bij leefbaarheid in de wijken.

De boa's houden toezicht en handhaven in de openbare ruimte. Dit betekent dat ze bezig zijn met de aanpak van overlast, verloedering of veiligheid. Zij weten wat er in de wijken speelt en zijn vaak het eerste aanspreekpunt van inwoners. De boa's stimuleren mensen om zich aan de regels te houden en zo bij te dragen aan een plezierige woonomgeving. Zij zijn een extra paar ogen en oren voor de gemeente, voor de politie, voor jeugdwerkers en voor wijkteams. Zo dragen ze bij aan de leefbaarheid van de openbare ruimte en zijn ze in veel situaties een onmisbare samenwerkingspartner van de politie. De boa's werken veel samen met de wijkagenten. De boa's hebben zich ontwikkeld tot professionele handhavers. Die professionaliseringsslag gaat ook de komende periode door. We zetten in op permanente her- en bijscholing, een adequate uitrusting met portofoons en bodycams en efficiënt handhaven door automatisering. We hebben een jeugdboa aan het team toegevoegd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 De lokale prioriteiten worden opgenomen in een uitvoeringsplan.

2.2 Samenwerking op verschillende thema's tussen politie en boa's (denk aan jeugd, handhaving Alcoholwet, (verkeers)veiligheid bij scholen en evenementen).

3. Humaan Damoclesbeleid (15)

Wat willen we bereiken:

Artikel 13b Opiumwet ook wel aangeduid als de Wet Damocles biedt de burgemeester de mogelijkheid om drugshandel te bestrijden door middel van het opleggen van een last onder bestuursdwang. Het Damoclesbeleid wordt ook in 2026 weloverwogen toegepast. De burgemeester heeft de mogelijkheid om af te wijken van het beleid. Gebruikmaking van deze bevoegdheid vereist dat er in een woning of lokaal of op een daarbij behorend erf sprake is van (1) drugshandel, (2) de

aanwezigheid van een handelshoeveelheid drugs of (3) de aanwezigheid van voorwerpen of stoffen waarvan betrokkene weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat zij bestemd zijn voor bijvoorbeeld het telen of bereiden van drugs. De last onder bestuursdwang betreft in de regel de (gedeeltelijke) sluiting van de woning of het lokaal. Het beleid biedt ruimte om maatwerk toe te passen. Team VTH zoekt in een dergelijke casus zowel de interne als de externe samenwerking op, zodat er een goed beeld wordt gevormd van de situatie. Indien nodig wordt geschakeld met politie en het CMWW.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Voortzetting van het huidige Damoclesbeleid.

4. Cameratoezicht / knelpunten veiligheid (12)

Wat willen we bereiken:

In Brunssum zijn vier vaste camera's aanwezig, namelijk op het Lindeplein, in het bovenste gedeelte van de Kerkstraat, in de Schiffelerstraat en in het openluchttheater. Het inzetten van cameratoezicht kent zijn begrenzing in een wettelijk kader om de privacy van mensen te beschermen.

Cameratoezicht is geen doel op zich, maar is een noodzakelijk aanvullend instrument om bij te dragen aan een veilige gemeente voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Het bevoegd orgaan bij het plaatsen van camera's in de openbare ruimte is de burgemeester. Gelet op het hiervoor beschreven spanningsveld is het belangrijk om in beleid aan te geven op welke manier de burgemeester invulling geeft aan de bevoegdheid om cameratoezicht in te zetten. Brunssum heeft inmiddels beleid om cameratoezicht in te zetten. Op 15 januari 2025 besloot de burgemeester het cameratoezicht in bepaalde gebieden te verlengen tot 1 december 2028. Dit besluit is genomen op grond van artikel 151c van de Gemeentewet en artikel 2:77 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) Brunssum. De aangewezen gebieden zijn het Lindeplein, de Rumpenerstraat, de Kerkstraat en het openluchttheater

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 Doorontwikkeling van de visie op de inzet van cameratoezicht als onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid.

4.2 In 2026 verkennen we met de gemeente Heerlen de mogelijkheden voor gezamenlijke inzet en afstemming rond cameratoezicht in de openbare ruimte, gericht op een betere veiligheidsbeleving in aandachtsgebieden.

Overige speerpunten

5. Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing

Wat willen we bereiken:

Overlast willen we zo veel mogelijk beperken en tegengaan, waardoor het prettig verblijven is in het openbaar gebied.

Om dat te bereiken werken we samen met professionals en bewoners, onder meer door zichtbaar toezicht en handhaving in de wijken (boa's, wijkagenten, straatcoaches). Overlast signaleren wij hierbij in een vroeg stadium en pakken wij samen met onze ketenpartners aan. Urgente casuïstiek

krijgt direct prioriteit, al dan niet onder procesregie van het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. We werken daarnaast samen met het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) om georganiseerde criminaliteit in Brunssum aan te pakken. Het RIEC adviseert en ondersteunt de gemeente bij de bestuurlijke aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. Maar ook de lopende activiteiten voor bestrijding van georganiseerde criminaliteit (mensenhandel, drugscriminaliteit, witwassen, vastgoedfraude, bestuurlijk afpakken en milieucriminaliteit) worden gecontinueerd, net als de aanpak in het kader van het Bibob-beleid (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur).

Een goede kwaliteit van de fysieke veiligheid en brandweezorg en het in stand houden van een adequaat niveau van crisisbeheersing en voorbereiding van rampenbestrijding zijn eveneens belangrijke randvoorwaarden om overlast zoveel mogelijk te beperken en tegen te gaan. Daarom blijven we onverminderd inzetten op het behoud van de kwaliteit van brandweezorg, zoals vastgelegd in het regionale dekkingsplan (inclusief de effecten van Uitrust op Maat en de geplande nieuwbouw van kazernes).

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 Naast een vakbekwaamheidstraject worden verschillende thema's opgepakt om met name de lokale crisisorganisatie organisatie-breed te borgen en daarmee te laten aansluiten op de regionale samenwerking.

6. Preventie met gezag

Wat willen we bereiken:

De gemeente Brunssum heeft van het ministerie van Justitie en Veiligheid 1,5 miljoen ontvangen verdeeld over drie jaar om de toenemende jeugdcriminaliteit aan te pakken. De subsidie is in het kader van het landelijke programma Preventie met Gezag.

De ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit laten zien dat deze problematiek een breed spectrum aan strafbare handelingen omvat, variërend van kleine vergrijpen, tot zeer ernstige delicten. Afgelopen jaren waren er regelmatig overlastgevendende locaties met (grote) groepen jeugd. Dit betrof zowel mildere als zwaardere vormen van overlastgroepen. Het uit zich in de wijken door geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook in vernielingen en andere vormen van kleine criminaliteit. In sommige gevallen uit zich dit in een conflict tussen bewoners en jeugdigen, waarbij er afgelopen jaar ook sprake was van meerdere geweldsincidenten.

Het doel is het verminderen van jeugdcriminaliteit, zorgen dat jeugd een betere toekomst met perspectief krijgt en, tot slot, het verbeteren van de veiligheid in de buurten op straat.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1 In samenwerking met verschillende partijen (o.a. zorg- en veiligheidshuis, politie, jeugd- en jongerenwerk en de omliggende Parkstadgemeenten) wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak Preventie met Gezag Brunssum. Dit plan van aanpak omvat gerichte preventieve en repressieve interventies om zodoende de jeugdcriminaliteit te verminderen en de jongeren een positieve toekomst te kunnen bieden, maar tegelijkertijd ook heldere grenzen te stellen.

6.2 De investering in zichtbaarheid op straat wordt gecontinueerd. Door de inzet van specialistisch jongerenwerk en het (her)inzetten van sfeerkeepers worden extra ogen en oren in de wijk toegevoegd. Deze zichtbare aanwezigheid maakt vroegsignalering van problematiek mogelijk, vergroot het bereik onder risicogroepen en bevordert de tijdige toeleiding van jongeren naar

passende ondersteuning. Ter versterking van deze aanpak zijn jeugdboa's noodzakelijk, als schakel tussen toezicht, zorg en preventie.

6.3 De brede preventieve aanpak van (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit is een groeiende en lerende aanpak. Samen met wetenschap, beleid en praktijk wordt voortdurend gereflecteerd op de voortgang en effectiviteit van interventies. Hierdoor kunnen we steviger inzetten op interventies die goede resultaten opleveren, maar ook stoppen met interventies of werkwijzen die niet werken.

7. Ondermijning

Wat willen we bereiken:

De afgelopen jaren is veel progressie geboekt in de aanpak van ondermijning. Tegelijkertijd heerst ook het besef dat we samen met onze partners nog veel winst kunnen en moeten behalen. Wij blijven daarom hard werken om de bestaande aanpak te verbeteren en de lokale en maatschappelijke weerbaarheid te verhogen. Daarnaast analyseren wij in samenwerking met ketenpartners nieuwe fenomenen op het gebied van ondermijning en ontwikkelen daar waar nodig een gerichte aanpak. Wij blijven onverminderd inzetten op het creëren van bewustwording onder inwoners, ondernemers en ketenpartners en blijven streven naar het verder verhogen van de meldingsbereidheid.

Als we ons focussen op de gemeente Brunssum dan wijst een analyse uit dat in onze gemeente voornamelijk in verhoogde mate sprake is van 'misbruik van vastgoed' en 'drugspromotie'. Dit zijn reeds geprioriteerde thema's. Daarnaast is ook sprake van enkele overige thema's op het gebied van ondermijnende criminaliteit, zoals mensenhandel, Outlaw Motor Gangs (OMG) en fraude. Gezien het 'misbruik van vastgoed' en 'drugspromotie' geven we hier ook de komende periode prioriteit aan. Met innovatieve methoden werken we samen met verschillende partners om drugsgelateerde activiteiten in de gemeente op te sporen, en we blijven ons inzetten voor de preventie van synthetische drugsdumping. Het Damoclesbeleid en Bibob-beleid houden we actueel. We werken aan het verder versterken van de weerbaarheid van de gemeente tegen de invloed van ondermijning. Daarnaast zetten we in op het verbeteren van onze informatiepositie (data-analyse). Om beter zicht te krijgen op de voedingsbodem van ondermijnende criminaliteit in wijken en buurten, maken we gebruik van Zicht op Ondermijning. Inwoners en ondernemers krijgen voorlichting over ondermijning, de gevolgen ervan en de mogelijkheden om signalen anoniem te melden.

De regio Parkstad ambieert een versteviging van de aanpak, zowel preventief als repressief, van (ondermijnende) criminaliteit om daarmee ondermijnende activiteiten zoveel als mogelijk tegen te gaan, te verstoren en te stoppen. Dit binnen het streven naar een veilig woon- en leefklimaat in zowel het buitengebied, als stedelijke en dorpse woonmilieus met actieve en vitale leefgemeenschappen, waarbij zowel een preventieve als repressieve aanpak gecombineerd wordt ingezet. Op dit moment zijn er tijdelijke gelden beschikbaar gesteld voor in ieder geval de periode 2024-2026.

De basis van de regionale Act! Interventieteam is de intergemeentelijke samenwerking binnen deze regio. Het Act! Interventieteam Parkstad heeft als mantra het ondersteunen, ontzorgen en aanjagen van de bestuursrechtelijke aanpak van de ondermijnende criminaliteit in de regio Parkstad. Daar waar wenselijk worden andere (opsporings)instanties zoals politie, Belastingdienst, NVWA en Arbeidsinspectie gevraagd aan te sluiten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

7.1 We zetten in op regionale samenwerking middels de ondermijningstafel en het informatieknooppunt Parkstad.

7.2 Er is een regionaal interventieteam (het Act!) geformeerd dat (integrale) acties uitvoert op aangedragen (ondermijnings-) casuïstiek en thema's. In elke Parkstad gemeente vinden 25 integrale actiedagen per jaar plaats. Het streven is een veilig en passend woon- en leefklimaat met actieve en vitale leefgemeenschappen en om criminele processen te verstoren.

7.3 De (bestuurlijke) weerbaarheid van de partners tegen ondermijnende en criminele invloeden wordt verhoogd.

7.4 We stellen prostitutiebeleid op en zorgen voor regionale afstemming hieromtrent.

7.5 Het BIBOB-beleid wordt geactualiseerd en toegepast op alle relevante thema's. Hiermee wordt de integriteitstoetsing versterkt om risico's op het gebied van ondermijning en fraude vroegtijdig te signaleren en effectief te bestrijden.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	3.743	3.819	3.930	4.062
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.614	2.681	2.777	2.909
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	1.130	1.138	1.152	1.153
Baten	-19	-19	-19	-19
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	-19	-19	-19	-19
Totaal	3.724	3.801	3.911	4.043

3. Sociaal Domein

Inleiding

Het sociaal domein gaat over het geheel van diensten en beleidsterreinen die gericht zijn op het welzijn, de participatie en de zelfredzaamheid van inwoners. Met als doel het verbeteren van de kwaliteit van leven en het bevorderen van sociale cohesie in de samenleving. Zowel de beleidsvelden jeugd, Wmo, participatie en armoede alsook de beleidsvelden gezondheid, sport, onderwijs, cultuur en evenementen vallen hieronder

De transitie in het Sociaal domein in 2015, ging primair om de overheveling van taken, bevoegdheden en financiën van het Rijk naar gemeenten met daarbij de opgave van een verschuiving van klassieke hulpverlening naar moderne ondersteuning, van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. Dit vraagt om een beweging naar een faciliterende rol van de gemeente en regie en eigenaarschap bij de inwoners. Deze beweging heeft nog steeds onze aandacht. Inmiddels is de samenleving verandert en stijgt de ondersteuningsvraag. Landelijk wordt voorspeld dat de zorguitgaven per persoon zullen toenemen door de vergrijzing, meer mensen (vooral jongeren) met mentale gezondheidsproblemen en een toename in het aantal mensen met een chronische, meervoudige zorgvraag. Daarnaast neemt de druk op de arbeidsmarkt toe. Voor zorgaanbieders en onderwijs is het vinden van personeel een steeds grotere uitdaging.

Als reactie hierop zetten we in op de beweging van zorg naar gezondheid. Meer inzetten op preventie, bestaanszekerheid en het verbeteren van de samenwerking tussen zorg en het sociaal domein. Om in deze veranderende context te komen tot een toekomstbestendig en houdbaar sociaal domein is er richtinggevend een nieuwe koers nodig. Een goede basis is het Koerskompas Brunssum, de strategische visie voor de lange termijn (2050). De negen maatschappelijke doelen uit het koerskompas en specifiek de eerste 5 doelen vormen de inhoudelijke basis waaraan we werken in het Sociaal domein.

1. Bevolking in balans.
2. Bestaanszekerheid voor iedereen.
3. Kansen voor jongeren.
4. Ruimte voor talent en ontwikkeling.
5. Gezond samenleven in veerkrachtige wijken.

De analyse als onderdeel van het Koerskompas geeft inzicht in de opgaven van het Sociaal domein waar we als Brunssum voor aan de lat staan. Aandachtspunten uit deze analyse zijn de bovengemiddelde slechte fysieke en mentale gezondheid, ongezonde leefstijl, hooggebruik van jeugdhulp en Wmo, hoge zorgkosten en lage levensverwachting van de inwoners van Brunssum.

Dit is naast een analyse op onze werkwijze en effectiviteit mede input geweest om te komen tot een gerichte verbeteraanpak en visie op welzijn, zorg, ondersteuning en omkijken naar elkaar, de Herijking sociaal domein.

De Herijking van het sociaal domein is de strategische landingsplaats voor de genoemde doelen uit het koerskompas. De genoemde doelen worden verder vertaald naar inspanningen en maatschappelijke effecten.

Het roept ons op anders te denken, werken en organiseren. Een verschuiving creëren van systeemwereld naar leefwereld. Dit vergt een integrale benadering van hulpvragen, maatschappelijke vraagstukken en intensievere samenwerking tussen beleid en uitvoering.

Voor 2026 starten we, op basis van de analyse, met de volgende 3 opgaves:

1. Het versterken van de interne samenwerking en meer sturing middels een te ontwikkelen denk- en doekader.
2. Het versterken van onze rol als opdrachtgever richting partners in het sociaal domein op basis van onze doelstellingen.
3. Het versterken en passend inrichten van onze toegang.

Het programmaplan Brunssum Noord Oost ondersteunt de Herijking sociaal domein en geeft ruimte om te experimenteren en te leren om zo de integrale aanpak in het Sociaal domein te ontwikkelen en de aansluiting op de leefwereld te verbeteren

Kaderstellende nota's

- Programmaplan Herijking sociaal domein (2025)
- Programmaplan Noord en Oost (2025)
- Koerskompas (2025)
- Regionaal gezondheidsbeleid "Gezondheid nu, voor later!". (2025-2030)
- Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028
- ISD BOL beleidsplan 2023-2026
- Evaluatie minimabeleid en beleidskaders 2021-e.v.
- Centrumregeling verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg en Service Level Agreement 2024-2028
- Visie opvang en beschermd wonen Parkstad (2018-2026)
- Lokale Inclusieagenda Brunssum (2024-2028)
- Wettelijke voorschriften zoals neergelegd in de gemeentelijke verordeningen (Participatiewet, Wmo, Jeugdwet)
- Regiovisie "Geweld hoort nergens Thuis in Zuid-Limburg"
- Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (Jeugd)
- Onderzoek naar verruiming inkomensgrenzen minima(2023)
- Plan van aanpak Regionale Werkhubs 2024-2027
- Plan van aanpak SPUK GALA 2023-2026

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Vernieuwing en verbinding (19 & 24)

Wat willen we bereiken:

Onze ambitie is om de kwaliteit van leven in Brunssum voor iedereen op een blijvend goed niveau te krijgen waarbij we ons richten op behoud en verstevigen van de sociale basis en bevorderen van kansengelijkheid. We ontwikkelen hiervoor een toekomstbestendig sociaal domein, waarbij de inwoner van Brunssum ons uitgangspunt is in ons denken en doen. Samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties bouwen we aan een sterke gemeenschap.

Hiervoor kiezen we een procesmatige aanpak, waarbij we zowel beleidsinhoudelijk als uitvoeringsgericht onze koers aanscherpen. In 2025 hebben we de analyse afgerond en is de richtinggevende fase gestart. In 2026 starten we met de eerste concrete uitvoeringsmaatregelen.

De herijking richt zich nadrukkelijk op een duidelijke koers, betere samenwerking, eenvoudigere en betere toegang voor inwoners, en een sterkere sturing op resultaat en budget

We streven naar brede welvaart voor onze inwoners dat wil zeggen kwaliteit van leven in brede zin, nu en voor toekomstige generaties. Dit omvat inkomen, gezondheid, onderwijs, veiligheid, leefomgeving, zingeving en toegang tot hulp en ondersteuning. De verschillende factoren die van invloed zijn hierop brengen we samen in onze stabiliteitsaanpak. Deze factoren geven een beeld over het ervaren van stabiliteit of juist stress en stelt ons in staat om passende ondersteuning te bieden.

Deze integrale aanpak krijgt onder andere vorm binnen de gebiedsgerichte programmering in Noord en Oost, waar we het sociaal beleid, de fysieke omgeving en gezondheidsdoelen samenbrengen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 Ontwikkelen van een richtinggevend denk- en doekader voor het Sociaal domein.

1.2 Versterken van onze rol als opdrachtgever (sturen, monitoren en bijsturen) richting onze partners in het Sociaal domein.

1.3 Ontwikkelen van een integrale toegang.

2. Inclusieagenda (16)

Wat willen we bereiken:

Onze uitgangspunten zijn hierbij dat iedereen in Brunssum meetelt, mee praat en naar vermogen meedoet in de Brunssumse samenleving. De focus voor een inclusief Brunssum is gericht op fysieke, informatie- en sociale en maatschappelijke toegankelijkheid. Daarnaast is er nadrukkelijke aandacht voor antidiscriminatie.

In het geval van fysieke toegankelijkheid is en blijft het uitgangspunt dat iedereen met of zonder beperking, fysiek toegang heeft tot zowel de openbare gebouwen als ook de winkels in Brunssum. Daarnaast wordt er ook rekening gehouden met de veiligheid. Om dat te bereiken zullen een aantal bestaande gebouwen getoetst worden en zal er bij ver- en nieuwbouwprojecten rekening gehouden worden met inclusie waarbij (ervarings)deskundigen worden betrokken.

Bij informatietoegankelijkheid gaat het erom dat iedere inwoner toegang heeft tot zowel digitale als analoge begrijpelijke informatie en dat we ervoor zorgen die informatie op vaste, vertrouwde manieren én plekken te vinden is.

In sociaal en maatschappelijk opzicht is er sprake van een pro-actieve en open houding naar inwoners toe. Iedereen wordt gelijkwaardig behandeld en kan meepraten. Uitgangspunt is te denken en te doen vanuit de kracht van de diversiteit en het potentieel van mensen. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met inwoners én partners in Brunssum.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 Uitvoeren van de Lokale Inclusie Agenda 2024-2028 "Iedere Brunssumer telt mee!" op basis van het uitvoeringsprogramma gericht op fysieke-, sociale- en informatietoegankelijkheid. Voor een volledig overzicht van de actiepunten en de realisatie zie het uitvoeringsprogramma en de jaarlijkse evaluatie.

3. Gemeente breed vrijwilligersplatform (28)

Wat willen we bereiken:

Door persoonlijk contact en aandacht willen we de zelf- en samenredzaamheid van inwoners vergroten. De sociale basis in Brunssum moet versterkt worden waarbij de vele initiatieven nauwer met elkaar verbonden worden. Bij het versterken van de sociale basis zullen vrijwilligers, mantelzorgers en alle andere informele zorgverleners nadrukkelijk worden meegenomen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Samen met partners als het CMWW versterken we de sociale basis met als doel het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid waarbij we inzetten op het stimuleren van laagdrempelige vrijwillige inzet en 'omzien naar elkaar'. Dit past in de ontwikkeling Herijking sociaal domein.

4. Versterken van (kinder)armoedebestrijding (17)

Wat willen we bereiken:

De inkomenspositie van minima moet duurzaam verbeterd worden naast het bevorderen van (maatschappelijke) participatie en het voorkomen van uitsluiting. Door armoede en schuld proactief en integraal te benaderen vergroten we de bereikbaarheid en een zo optimaal mogelijk gebruik van regelingen. Verder zetten we in op preventie en vroegsignalering om 'erger' te voorkomen en investeren we extra in het voorkomen en bestrijden van kinderarmoede. De schuldhulpverlening door de Kredietbank Limburg aan inwoners met geldproblemen blijft op kwalitatief goed niveau en de bekostiging ervan blijft binnen het beschikbare budget.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening worden continu geactualiseerd op basis van actuele gebeurtenissen, beschikbaar budget en innovatieve oplossingen en is onderdeel van de integrale aanpak binnen het Sociaal Domein.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 In de aanpak van Vroegsignalering wordt extra ingezet op het bereiken van de doelgroep met een score van minimaal 20% in de benchmark.

4.2 Bevorderen dat 80% van het aantal kinderen uit een minimagezin (120% inkomensgrens) een aanvraag doet bij Stichting Leergeld en/of Jeugdfonds Sport en Cultuur.

4.3 De dienstverlening van Kredietbank Limburg (KBL) voldoet aan de vereisten van de basisdienstverlening schuldhulpverlening onder de wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs).

4.4 De samenwerking in het kader van schuldhulpverlening tussen CMWW en KBL wordt geïntensiveerd en leidt tot het behalen van de afgegeven prognose aantallen schuldhulptrajecten.

4.5 Het gebruik van de Voorzieningenwijzer stijgt naar minimaal 40 adviesgesprekken in 2026.

4.6 In 2026 wordt een nieuw beleidsplan armoede en schuldhulpverlening opgesteld. De aanpak van energiearmoede maakt hier onderdeel van uit.

5. Integraal jeugdbeleid / passende jeugdhulp (18)

Wat willen we bereiken:

We willen een duurzame omslag maken van curatief, het aanpakken van bestaande problemen, naar preventief beleid, het voorkomen van problemen. Hierbij staan normaliseren en vroegsignalering centraal. De pedagogische sociale basis wordt versterkt door inzet van laagdrempelige ondersteuning rondom opvoeden en opgroeien, in nauwe samenwerking met onderwijs, kinderopvang en andere partners. Door gerichte collectieve en preventieve inzet bevorderen we de veerkracht bij ouders en jeugdigen en voorkomen we onnodige inzet van zwaardere jeugdhulp.

Geïndiceerde jeugdhulp hebben we regionaal ingekocht. Samen met deze partners en onze lokale samenwerkingspartners stellen we een uitvoeringsplan op voor de doorontwikkeling van de jeugdhulp voor de komende jaren. In gezamenlijkheid met gecontracteerde zorgaanbieders, voorliggende partijen en gemeenten wordt een projectstructuur opgezet voor de doorontwikkeling van de ambulante jeugdhulp. Er wordt gestuurd op kritische prestatie indicatoren door middel van regionale contractregieteam.

De Hervormingsagenda Jeugd is een gezamenlijk plan van het rijk, gemeenten, jeugdhulpaanbieders, professionals en clientorganisaties om de jeugdzorg in Nederland te verbeteren en financieel houdbaar te maken. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht met als doel om ervoor te zorgen dat kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben, zo snel mogelijk de juiste hulp en ondersteuning krijgen. Gemeenten en het rijk gaan hiervoor structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Een van de maatregelen is een aanpassing in de jeugdwet, waarvoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Daarnaast moeten jeugdigen en ouders met hun ondersteuningsvragen op een laagdrempelige manier terecht kunnen in de wijk. Bij het behandelen van een hulpvraag is het perspectief van de jeugdige het uitgangspunt. En bij iedere hulpvraag worden alle leefgebieden uitgevraagd en daar integraal hulp geboden waar nodig. Aandachtspunten daarbij zijn mentale kwetsbaarheid en inkomenszekerheid. Knelpunten in gezinnen op deze domeinen leiden vaak tot vragen rondom opvoeden en opgroeien en tot jeugdhulp. Middels de programmatische aanpak Herijking sociaal domein, waarbij we streven naar een integrale toegang, geven we hier lokaal vorm aan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 Het versterken van de pedagogische sociale basis door in te zetten op een veilige, stimulerende omgeving waarin jeugdigen kunnen opgroeien. Daarbij betrekken we breed het voorliggend veld zoals onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, welzijn, bibliotheek en sport. Samen versterken we de verbinding tussen informele steun, preventie en professionele ondersteuning.

5.2 We sturen op instroom, doorstroom en uitstroom in de jeugdhulp door gerichte procesregie. We sturen op tijdige en passende hulp, met aandacht voor effectiviteit en doelmatigheid van de ingezette ondersteuning.

5.3 We werken daarbij nadrukkelijk **vanuit de wijk**. In 2026 openen we twee wijklocaties gericht op jeugd, van waaruit de integrale samenwerking en verbinding tussen projecten verder wordt versterkt.

In dit kader sluiten we onder andere aan bij het programma **Preventie met Gezag**. Jongeren die risico's lopen, kunnen rekenen op passende ondersteuning in samenhang met de bestaande jeugdhulpstructuren.

Overige speerpunten

6. Thuis blijven wonen en meedoen in eigen omgeving

Wat willen we bereiken:

De algemene opgave is dat inwoners van Brunssum, van jong tot oud, zo verantwoord en zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in hun eigen omgeving en daarbij actief deelnemen aan de samenleving, zodat ook eenzaamheid voorkomen wordt. Daarbij staat de eigen verantwoordelijkheid en het omzien naar elkaar, centraal.

Daarnaast kunnen inwoners - indien het op eigen kracht niet lukt - gebruik kunnen maken van toereikende algemene en/of collectieve voorzieningen (voorliggend veld) waarbij zij laagdrempelig ondersteund worden en waardoor zij mee kunnen blijven doen in de samenleving. Op deze wijze wordt de hulpvragende inwoner eerder adequaat geholpen en wordt het beroep op maatwerkvoorzieningen beperkt.

De Wmo bevat, indien het op eigen kracht met hulp van anderen en/of middels algemene/collectieve voorzieningen niet lukt om zelfstandig thuis te blijven wonen en mee te doen in de maatschappij, de volgende maatwerkvoorzieningen: Hulp bij het Huishouden, Begeleiding en Beschermd Wonen en Opvang, hulpmiddelen (bijvoorbeeld rolstoel), woningaanpassingen en collectief vervoer.

Bij dit speerpunt ligt er een nadrukkelijk verband met de Programmatische Aanpak Brunssum Noord en Oost en de Herijking van het sociaal domein. Hierbij zetten we in op een integrale werkwijze waarbij de leefwereld van de inwoner het uitgangspunt is om te komen tot passende interventies.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1 We gaan op basis van de stabiliteitsaanpak een betere integrale werkwijze creëren voor inwoners met complexe problematiek.

6.2 We zetten verder in op versterken van de sociale basis, hiermee bedoelen we het geheel aan informele en formele diensten, voorzieningen en relaties in de leefomgeving die mensen helpen om mee te doen, te ontmoeten, steun te vinden en bij te dragen aan een veilige en gezonde samenleving. Het gaat om wat mensen met en voor elkaar doen, aangevuld met professionele en gemeentelijke basisvoorzieningen, en de fysieke inrichting van de leefomgeving.

6.3 We bereiden ons voor op de aanstaande invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage binnen de Wmo die gepland staat op 1 januari 2027.

7. Inkomensregelingen / participatie

Wat willen we bereiken:

Hoe meer mensen een inkomen krijgen, hoe minder mensen een beroep doen op een uitkering. Voor iedereen die geen inkomen en vermogen heeft bestaat het wettelijk recht op een uitkering.

We blijven investeren in extra taalonderwijs in combinatie met re-integratie. Naast het beoordelen en uitvoeren van uitkeringszaken is uitstroom naar betaald werk de belangrijkste opgave. Ook geven we meer aandacht aan het begrip 'participeren naar vermogen' met ontwikkelingskansen voor de burgers. We maken onderdeel uit van het programmateam voor het plan van aanpak Regionale Werkhubs Parkstad, dat vanuit de Regiodeal wordt ingezet. Hiermee innoveren we de instrumenten waarmee inwoners die nu nog aan de kant staan alsnog een plek krijgen om zich verder te kunnen ontwikkelen of het inkomen te verbeteren. Deze nauwe samenwerking met de andere gemeenten, ketenpartners en werkgevers moet leiden tot meer instroom in banen, meer leer-werktrajecten en een hogere participatiegraad.

Daar waar extra ondersteuning nodig is bij het zelfstandig verwerven van inkomen zetten we dat in. De samenhang tussen schulden, opvoeding, hoge energiekosten, gezondheid en participatie of het hebben van een baan is leidend bij die ondersteuning.

Wij verbeteren de arbeidspositie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Geen talent gaat verloren. We zoeken steeds naar mogelijkheden om betaald werk mogelijk te maken. We investeren extra om meer inwoners van Brunssum een beschutte werkplek aan te bieden met het doel in 2028 de wettelijke taakstelling te realiseren.

De participatiewet wordt in een ketensamenwerking uitgevoerd door de intergemeentelijke instelling ISD BOL, WOZL-WSP en ook de BV Beter Buren. De gemeente organiseert zich meer in wijken. De gedachte daarbij is onder andere om burgers, naar vermogen, te betrekken bij werkzaamheden/activiteiten in de eigen omgeving. 'Met, voor en door de buurt' is daarbij het motto. Het Werkgevers Servicepunt ondersteunt ons bij de actieve (arbeids)participatie van Brunssumse burgers. In de eigen omgeving. 'Met, voor en door de buurt' is daarbij het motto. Het Werkgevers Servicepunt ondersteunt bij de actieve (arbeids)participatie van Brunssumse burgers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

7.1 Aan medewerkers van Beter Buren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt een arbeidsovereenkomst aangeboden, bij voorkeur onder de regeling Beschut Werk.

7.2 Het plan van aanpak voor Sociaal Ontwikkelbedrijven wordt opgesteld en geïmplementeerd

7.3 De aanpak voor het versnellen van de uitstroom van Statushouders op de arbeidsmarkt wordt geëvalueerd.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	66.128	65.526	63.996	63.694
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	4.210	4.236	4.243	4.276
XT-621 - Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	811	809	809	804
XT-622 - Toegang en eerstelijnsvoorz. jeugd	1.848	1.774	1.772	1.754
XT-63 - Inkomensregelingen	19.206	18.791	18.323	18.065
XT-64 - Begeleide participatie	12.545	11.969	11.464	10.875
XT-65 - Arbeidsparticipatie	782	794	792	791
XT-660 - Hulpmiddelen en diensten WMO	1.817	1.823	1.854	1.820
XT-6711- Hulp bij het huishouden (WMO)	4.755	4.680	4.784	4.889
XT-6712 - Begeleiding (WMO)	3.364	3.528	3.696	3.881
XT-6714 – Ov. maatwerkarrangem. (WMO)	116	116	116	116
XT-6751 – Jeugdhulp ambulant lokaal	144	143	143	143
XT-6752 – Jeugdhulp ambulant regionaal	8.933	9.173	8.244	8.441
XT-6753 – Jeugdhulp ambulant landelijk	191	199	198	202
XT-6761- Jeugdhulp met verblijf lokaal	693	708	722	737
XT-6762 -Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.864	2.924	2.966	3.028
XT-6763- Jeugdhulp met verblijf landelijk	109	111	111	113
XT-6791 – PGB WMO	827	827	827	827
XT-6792 – PGB Jeugd	220	220	220	220
XT-6821 -Jeugdbescherming	996	1.013	1.025	1.047
XT-6822 – Jeugdreclassering	74	75	76	77
XT-691- Coördinatie en beleid Wmo	667	663	662	652
XT-692 - Coördinatie & Beleid Jeugd	956	951	949	936
Baten	-13.680	-13.694	-14.132	-14.029
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-98	-41	-41	-41
XT-63 - Inkomensregelingen	-13.113	-12.984	-12.857	-12.730
XT-65 - Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
XT-660 - Hulpmiddelen en diensten WMO	-139	-144	-150	-156
XT-6711- Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	0	0
XT-6712 - Begeleiding (WMO)	0	0	0	0
XT-6714 – Ov. maatwerkarrangem. (WMO)	-330	-524	-524	-524
XT-6751 - Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	-6	-6
XT-6752 - Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	-345	-356
XT-6753 – Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	-8	-8
XT-6761- Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	-30	-31
XT-6762 -Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	-122	-126
XT-6763- Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	-5	-5
XT-6821 -Jeugdbescherming	0	0	-42	-44
XT-6822 - Jeugdreclassering	0	0	-3	-3
Totaal	52.448	51.833	49.864	49.666

4. Volksgezondheid

Inleiding

Gezondheid is een thema dat steeds nadrukkelijker op de agenda staat, omdat een goede gezondheid de basis vormt voor verdere ontwikkeling, zelfredzaamheid en uiteindelijk voor levensgeluk. Het is daarmee een belangrijk strategisch onderwerp geworden waarin verdere stappen gezet moeten worden en de verbinding gezocht moet worden met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid. Dit betekent een nauwere samenwerking tussen het fysieke en sociale domein. Onze speciale aandacht gaat uit naar het bevorderen van een gezondere levensstijl, een gezonde pauze op alle scholen en de peuteropvang en naar thema's zoals klimaatverandering en gezondheid.

Minder gezond zijn, betekent namelijk een negatief effect op de ontwikkeling, de zelfredzaamheid, (arbeids)participatie en welbevinden van onze inwoners. Daarmee is er een groter risico tot mindere kansen voor de toekomst zodat mensen minder goed mee kunnen doen en zichzelf niet kunnen redden. Hierdoor zijn ze afhankelijk van derden (bijvoorbeeld door zorg of overheidssteun).

In het herijkt gezondheidsbeleid wordt gezondheid integraal benaderd waarbij alle dimensies van positieve gezondheid worden meegenomen. Positieve gezondheid is een bredere kijk op gezondheid uitgewerkt in zes dimensies. (zie figuur) Met die bredere benadering, die aansluit op de uitgangspunten uit de Herijking sociaal domein, dragen we bij aan het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

De ambitie regionaal is om 25% van de gezondheidsachterstanden ten opzichte van Nederland in 2030 in te lopen. Gezondheidsverbetering vraagt bewustwording en een lange investering.

Kaderstellende nota's

- Regionale nota gezondheidsbeleid Gezondheid nu, voor later!, 2025-2030
- Koerskompas
- Herijking sociaal domein
- Programmaplan Noord en Oost
- Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg
- Wet Publieke gezondheidszorg (WPG)
- Zuid Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028

- Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)
- Integraal Zorg Akkoord (IZA)
- Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA)

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Voldoende AED's en reanimatie-vrijwilligers (29)

Wat willen we bereiken:

Brunssum heeft een goedwerkend AED-netwerk. Het is zaak zoveel mogelijk burgerhulpverleners te blijven enthousiasmeren een (herhalings-)cursus reanimeren te gaan volgen om het Reanimatie Oproep Programma in stand te houden en uit te breiden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 Inwoners enthousiasmeren om een reanimatiecursus te volgen en zich vervolgens aan te melden als burgerhulpverlener bij het reanimatienetwerk.

2.2 AED's binnen het netwerk worden goed onderhouden en indien noodzakelijk vervangen.

Overige speerpunten

2. Een gezond(er) leven voor alle inwoners.

Wat willen we bereiken:

Bevorderen van gezond leven vraagt om een domein-overstijgende, integrale en langjarige aanpak op verschillende niveaus. Lokaal verbinden we het gezondheidsbeleid met diverse andere beleidsprogramma's op het sociaal domein, namelijk onderwijs, sport, jeugd, wijkgericht-werken en cultuur en evenementen. Schoolzwemmen en het JOGG-programma waarbij wij werken aan het structureel gezonder maken van de omgeving waardoor een gezonde leefstijl voor kinderen en jongeren makkelijker wordt, zijn hier mooie voorbeelden van. Maar ook op het fysieke domein met de beleidsprogramma's Milieu en Duurzaamheid waarbij het o.a. gaat over de gezondheidseffecten door de leefomgeving en de klimaatsveranderingen. De GGD Zuid-Limburg is een belangrijke partner in het uitvoeren van het (regionale) gezondheidsbeleid en op basis van wetten voert de GGD een pakket van diensten uit.

Om de trend van achterblijvende gezondheidssituaties te doorbreken en de zorg in de toekomst toegankelijk en betaalbaar te houden, hebben het Rijk, de provincie, gemeenten, de GGD, zorgverzekeraars en zorginstellingen gezamenlijk afspraken gemaakt. Landelijk in de vorm van het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord als opvolger van het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond Actief Leven Akkoord. Regionaal door de Trendbreuk aanpak. Herkenbare programma's hiervan zijn JOGG, Kansrijke Start, Gezonde scholen en Healthy-live.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Brede vormen van voorlichting rondom gezondheid aanbieden zoals voorlichting over de gezondheid bedreigende gevolgen van roken en overmatig alcohol gebruik. Rookvrije ruimten bevorderen. Landelijke initiatieven zoals de gezonde sportkantine en de rookvrije sportomgeving brengen we onder de aandacht bij verenigingen.

3.2 Inwoners voldoende ondersteuning bieden bij een gezonde leefstijl zodat medische zorg niet of minder nodig is.

3.3 Deelnemen aan het Zuid-Limburgse programma "Trendbreuk" met als doel de gezondheidsachterstanden ten opzichte van Nederland terug te dringen.

3.4 Inwoners ouder dan 18 jaar met overgewicht of obesitas een leefstijlprogramma aanbieden (Healthy life), kinderen vanaf 2 t/m 12 jaar drinken water en eten fruit en groenten. Kinderen op de basisschool krijgen het JOGG programma aangeboden.

3.5 Uitvoeren van de interventies "Welzijn op Recept" en 'Doorbraakmethode' in samenwerking met huisartspraktijken en het welzijnswerk van het CMWW.

3.6 Gebruik maken van de subsidieregelingen "Brede SPUKs " door uitvoering te geven aan het Gezond Actief Leven Akkoord, het Integraal Zorg Akkoord en het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord.

3.7 Het opzetten en uitvoeren van een ketenaanpak valpreventie voor thuiswonende ouderen (65+) met een valrisico.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.842	1.856	1.856	1.854
XT-71 - Volksgezondheid	1.842	1.856	1.856	1.854
Baten	-164	-0	0	0
XT-71 - Volksgezondheid	-164	0	0	0
Totaal	1.678	1.856	1.856	1.854

5. Onderwijs & Educatie

Inleiding

De taken van de gemeente met betrekking tot onderwijs omvatten het toezien op en uitvoering geven aan de leerplicht en kwalificatieplicht, zorgen voor adequate onderwijshuisvesting, het leerlingenvervoer, onderwijsachterstandbeleid (OAB) en voorschoolse educatie (VVE en de daarbij behorende taken). Ook het onderwerp laaggeletterdheid valt onder dit programma bij het taakveld “educatie”. We benaderen het onderwijsbeleid vanuit een positieve grondhouding. Hierdoor benutten wij de kansen en talenten van onze kinderen. Het koerskompas is hierin ons toekomstkader.

We investeren in de kracht van kinderen en jongeren. Ieder kind verdient een omgeving waarin het zich gezien voelt, zich kan ontwikkelen en op steun kan rekenen van ouders, professionals en de gemeenschap. Daarom zetten we in op het realiseren van een inclusieve samenleving waarin alle kinderen mee kunnen doen, vanuit de basishouding van normaliseren: niet standaard inzetten op vormen van zorg, maar benadrukken wat het kind kan en wat mogelijk is in het voorliggend veld. Dit bevordert inclusiviteit. We redeneren vanuit de ontwikkelingsmogelijkheden en talenten van kinderen.

Een warme, kansrijke start voor ieder kind. We bestrijden onderwijsachterstanden door te investeren in voor- en voorschoolse educatie waarin aandacht is voor het kind én het gezin.

- We versterken het onderwijs in Brunssum door in te zetten op talentontwikkeling vanuit vertrouwen en betrokkenheid.
- We versterken het sociaal kapitaal van onze jeugd door duurzame relaties en netwerken op te bouwen in school, buurt en samenleving. Iedereen kan een verschil maken in het leven van een kind. Door kinderen te omringen met mensen die in hen geloven, vergroten we hun ontwikkelkansen en toekomstperspectief.

In het programma Onderwijs werken we samen met schoolbesturen, peuteropvang, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, leerplicht (bureau Leren en Doorstromen), team Jeugd, CMWW en ouders. Deze samenwerking is gericht op goede onderwijsvoorzieningen in de gemeente Brunssum, ieder vanuit zijn eigen taken en verantwoordelijkheden. Samen voelen we ons verantwoordelijk om alle kinderen op te kunnen laten groeien in een kansrijke omgeving en hen daarbij gelijke en optimale ontwikkelingskansen te bieden. We investeren in het (jonge) kind: ons beleid is erop gericht dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, kunnen profiteren van goede kinderopvang/ peuteropvang en goed onderwijs, op weg naar een goede toekomst. Een passende onderwijsroute in een inclusieve leeromgeving en een gezonde jeugd, zijn kernbegrippen. Hierbij is een stimulerende leeromgeving

belangrijk. We zijn van mening dat participatie van ouders hierbij van groot belang is. Verder zetten wij in op het handhaven van een basisschool in iedere Brunssumse wijk.

Kaderstellende nota's

- Bestuursovereenkomst Voortijdig Schoolverlaten Parkstad 2021-2025 (leerplicht en kwalificatieplicht; nu Bureau Leren en Doorstromen). Actualiseren van deze regionale overeenkomst is voorzien in 2026
- Toezichtkader en statuten Movare Openbaar Onderwijs
- Verordening Leerlingenvervoer gemeente Brunssum
- Verordening Onderwijshuisvesting
- Protocol OOGO
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025
- Educatieve Agenda Parkstad 2025-2030
- Brunssumse Educatieve Agenda (BEA) 2025-2035
- Onderwijsachterstandenbeleid Brunssum 2025-2030
- Intentieovereenkomst en pedagogische fundamenteën m.b.t. ontwikkeling Integrale Kindcentra Brunssum
- Koerskompas
- Herijking Sociaal domein
- Regionaal gezondheidsbeleid 2025-2030, "Gezondheid nu, voor later!"
- Inclusief onderwijs (OCW)
- Programma Noord Oost

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Kansengelijkheid en goed onderwijs (20, 21 & 22)

Wat willen we bereiken:

Onze ambitie is om alle kinderen met dezelfde talenten het recht op gelijke kansen te bieden zodat zij een goede toekomst tegemoet gaan. De kinderopvang en het onderwijs kunnen hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

We hebben in iedere wijk een aanbod van voorschoolse educatie, waarbij peuters hun potentieel benutten en zich daardoor goed kunnen ontwikkelen. Hierdoor kunnen de peuters een goede start op de basisschool maken. Het VVE-beleid is een belangrijk onderdeel van het Onderwijsachterstandenbeleid.

Het onderwijs is verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs, de gemeente Brunssum ondersteunt bij het voorkomen en aanpakken van onderwijsachterstanden.

Iedere wijk beschikt over een basisschool. Wij vinden het van belang dat in de scholen een pedagogisch klimaat heerst waarbij een doorlopende leerlijn ervoor zorgt dat het beste uit ieder kind wordt gehaald, gericht op een goede en passende ontwikkeling van het kind naar volwassenheid. We streven daarbij naar een zorgeloze jeugd, waarbij ieder kind zijn talenten kan ontdekken en ontplooien. We zetten verder in op groene en blauwe schoolpleinen.

We zorgen voor een passende onderwijsroute voor elk kind. Ieder kind krijgt een passend schooladvies bij de overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs. Ook bieden wij zo nodig kinderen en gezinnen ondersteuning en begeleiding in het voorliggend veld, waardoor geïndiceerde

zorg kan worden voorkomen. En we zetten doelgroeparrangementen in het speciaal (basis)onderwijs. Voorschole, onderwijs, JGZ en team Jeugd werken in dit verband nauw samen. Voor ieder kind is er een gezonde pauze. Ook ieder kind in de peuteropvang en het voortgezet onderwijs krijgt een gezonde pauze met groente en fruit, waar mogelijk met de inzet van de Regeling Schoolmaaltijden. Jongeren zijn bij schoolverlaten voldoende redzaam om een volgende stap te zetten naar het mbo, studeren of naar werken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 Verder stimuleren van inclusief onderwijs, waarbij alle kinderen op een reguliere basisschool kunnen instromen. Hiertoe zorgen we voor een laagdrempelige ondersteuningsstructuur voor kinderen die dit nodig hebben, zoals de inzet van coaches en het schoolmaatschappelijk werk.

1.2 Uitvoering van de Brunssumse Educatieve Agenda (BEA), in samenhang met het Onderwijsachterstandenbeleid.

1.3 Realiseren van een brede voorziening voor ouders en kinderen, op de locatie Kanskraft. Kanskraft is een laagdrempelige en toegankelijke ontmoetingsplek waar kinderen spelenderwijs kunnen groeien en ouders zich gesteund en verbonden voelen. We zetten in op preventie, empowerment en inclusie, zodat gezinnen sterker staan in hun omgeving.

1.4 Alle jonge kinderen op alle Brunssumse (voor)scholen krijgen groente en fruit.

1.5 Bevorderen van kindparticipatie via de kindergemeenteraad en de kidsreporters. 1.6 Ervoor zorgdragen, dat iedere jongere een startkwalificatie behaalt en kinderen zoveel mogelijk leerlingen de reguliere onderwijsroute volgen.

1.6 Inzet van ondersteuning in voorliggend veld voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs en hun gezinnen, die dat nodig hebben.

2. Klimaatbeheersing / vergroening basisscholen (23)

Wat willen we bereiken:

Het klimaat in de school (temperatuur en ventilatie) is van groot belang voor de cognitieve leerprestaties van de leerlingen. Het klimaat in de Brunssumse scholen is sterk wisselend. De schoolgebouwen voldoen aan het wettelijke Bouwbesluit. In de oude schoolgebouwen is er evenwel sprake van een mindere en/of slechte ventilatie en in de zomer hoge temperaturen. In overleg met de scholen en schoolbesturen willen we de klimaatbeheersing in de schoolgebouwen daar waar nodig verbeteren op basis van eigenaarschap, samenwerking en mogelijke subsidies. Dit alles met als doel het gehele jaar te kunnen zorgen voor een optimaal werkklimaat voor leerlingen en personeel.

Bij nieuw te bouwen scholen realiseren we duurzame en goed geventileerde scholen volgens de normen van Frisse Scholen B-Kwaliteit. Haalbaarheid in overleg en samenwerking met schoolbesturen is hierbij van belang.

Vergroening van schoolpleinen houdt niet alleen in het plaatsen van bomen, maar omvat ook andere onderwerpen die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een kind naar volwassenheid. Op een groen schoolplein is namelijk een selectie aan natuurlijke elementen aanwezig. Groene schoolpleinen zijn zo ingericht dat kinderen worden uitgedaagd te spelen in en met natuurlijke elementen. De groene schoolpleinen zijn een uitdagend en dynamisch samenspel met de natuur om grenzen en risico's te verkennen. Verschillende vormen van groen dragen bij aan de biodiversiteit en

voorkomen wateroverlast en hittestress. Het past ook in de ontwikkeling naar gezonde scholen en hebben ook een effect op de binnentemperatuur van het gebouw. Voor groene schoolpleinen is de ambitie om kinderen in een meer groene omgeving te laten spelen: minder stenen en meer groen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 Samen met schoolbesturen realiseren van een goed binnenklimaat volgens de normen van Frisse Scholen B-Kwaliteit in de schoolgebouwen.

2.2 De resultaten van het onderzoek goede klimaatbeheersing scholen is uitgevoerd en wordt in samenwerking met de schoolbesturen (geen gemeentelijk eigendom) verder opgepakt. De scholen in eigendom van de gemeente worden hierin meegenomen.

2.3 Vergroening van de schoolpleinen is gestart en daar waar van toepassing wordt in gezamenlijk overleg met schoolbesturen het inrichten van groene schoolpleinen fasegewijs uitgevoerd.

Overige speerpunten

3. Aanbod onderwijsvoorzieningen

Wat willen we bereiken:

In Brunssum blijft een breed aanbod aan onderwijs- en kinderopvang-/peuteropvangvoorzieningen aanwezig in de eigen wijk. We behouden voortgezet onderwijs in Brunssum en zetten in op een verbreding van onderwijs in Brunssum

Ook willen we rondom het kind/gezin de ondersteuningsstructuur zo laagdrempelig mogelijk verder inrichten met partners in het voorliggend veld. We zorgen voor adequaat onderhoud van de door de gemeente beheerde (brede) scholen en een actueel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Ouders hebben vrije keuze in de school voor hun kind. In iedere wijk hebben wij een voorschool en basisschool. Ieder kind kan in Brunssum naar een voorschool en basisschool (c.q. school voor speciaal basisonderwijs).

3.2 Uitvoeren van het vastgestelde geactualiseerde IHP en uitvoeren van de vastgestelde Verordening Onderwijshuisvesting.

3.3 Besluitvorming over het IKC (Integraal Kind Centrum) Oost en de huisvesting van basisschool de Benjamin.

3.4 Behoud voortgezet onderwijs in Brunssum (Compass).

3.5 Nadere planvorming inzake het 'Romboutsgebouw' na oplevering van de businesscase 'gezonde exploitatie'.

3.6 in samenwerking met onderwijspartners en Navo wordt een nadere uitwerking van nieuw onderwijs verder ingekleurd en vormgegeven

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	4.922	4.875	4.873	4.866
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	5	5	5	5
XT-42 - Onderwijshuisvesting	2.699	2.697	2.695	2.691
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	2.218	2.173	2.173	2.170
Baten	-2.360	-2.360	-2.360	-2.360
XT-42 - Onderwijshuisvesting	-1.398	-1.398	-1.398	-1.398
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	-962	-962	-962	-962
Totaal	2.562	2.514	2.513	2.506

6. Verkeer, vervoer & waterstaat

Inleiding

In dit programma werken we aan een goed functionerend en veilig verkeerssysteem en aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Waar mogelijk verbeteren we de openbare ruimte, met oog voor leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid.

De openbare ruimte bestaat onder andere uit wegen, groen, riolering en verlichting. Ter illustratie: Brunssum heeft 143 kilometer aan wegen, 180 kilometer riolering, ruim 16.500 bomen en meer dan 6.200 lichtmasten.

Het Mobiliteitsplan 2022–2032 en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Mobiliteit vormen het kader voor het verkeers- en vervoersbeleid in Brunssum. De focus ligt op lopen en fietsen. Bij de herinrichting van wegen krijgen voetgangers en fietsers de hoogste prioriteit. Ook verkeersveiligheid en een goede OV-infrastructuur zijn belangrijke speerpunten. Het uitvoeringsprogramma beschrijft de concrete maatregelen die we nemen om deze doelen te bereiken.

Parkeren valt eveneens onder dit programma. We zorgen ervoor dat (nieuwe) woonwijken en winkelcentra goed bereikbaar blijven, met voldoende parkeergelegenheid. In Brunssum is parkeren gratis voor bewoners en bezoekers. In sommige gebieden maken we gebruik van blauwe zones. Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen hanteren we de parkeernormen uit onze Parkeernota. Waar nodig lossen we bestaande parkeerknelpunten op door extra parkeerplaatsen te realiseren.

Een ander belangrijk onderdeel van dit programma is het beheer van de openbare ruimte, met als doel een prettige, veilige en gezonde leefomgeving. Veel maatschappelijke opgaven zoals vergroening en de energietransitie – hebben direct invloed op de openbare ruimte. Deze ontwikkelingen vragen om een integrale aanpak. In samenhang met andere programma's, zoals Programma 7 (duurzaamheid) en Programma 8 (klimaatadaptatie), zorgen we ervoor dat de openbare ruimte toekomstbestendig blijft. Zo creëren we plekken waar mensen graag wandelen, fietsen en elkaar kunnen ontmoeten.

Kaderstellende nota's

- Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg (2020)
- Mobiliteitsvisie SUMP Parkstad 2021-2030
- Mobiliteitsplan Brunssum 2022-2032 en Uitvoeringsprogramma Mobiliteit
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR 2024 - 2028)
- Parkeernota 2022

Overige speerpunten

1. Mobiliteit

Wat willen we bereiken:

Om aan de mobiliteitsbehoefte van onze inwoners te blijven voldoen, zetten we in op goed en toegankelijk openbaar vervoer. De basis hiervoor is het Vervoerplan 2026 van Arriva, waarin de gemeente een adviserende rol vervult. Daarnaast werken we samen met Arriva en de andere Parkstadgemeenten aan een gezamenlijke Visie op mobiliteit in Parkstad. Deze gebiedsvisie helpt ons om toekomstige ontwikkelingen beter op elkaar af te stemmen.

Naast het reguliere openbaar vervoer stimuleren we ook deelmobiliteit, zoals (elektrische) deelauto's en deelfietsen. Dit draagt bij aan duurzamere mobiliteit en minder druk op de openbare ruimte.

Ook de elektrische mobiliteit blijft een belangrijk aandachtspunt. Het uitvoeringsbeleid voor laadinfrastructuur, dat eerder is vastgesteld, wordt de komende tijd verder uitgevoerd. Tot slot wordt er gewerkt aan een verkeerscirculatieplan voor de gemeente. Dit plan moet bijdragen aan een veiligere, beter bereikbare en leefbare stad.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 Waar mogelijk in overleg met Parkstad het fietsdeelsysteem uitbreiden en verdere verkenningen uitvoeren om het huidige deelauto systeem binnen de gemeente te behouden en waar mogelijk uit te breiden.

1.2 Het vaststellen van het verkeerscirculatieplan.

2. Openbare ruimte

Wat willen we bereiken:

We streven naar een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is en die voor iedereen goed toegankelijk is en waar minder zwerf- en dumpafval aanwezig is. Het onderhoud, de vervanging en het schoonhouden van deze ruimte gebeurt volgens het in 2024 vastgestelde Integrale Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2024–2028. Hierbij hanteren we kwaliteitsniveau B als richtlijn. Op projectbasis kijken we waar we extra verbeteringen kunnen doorvoeren om de openbare ruimte toekomstbestendig en duurzaam in te richten.

We richten de openbare ruimte opnieuw in met speciale aandacht voor fietsers en voetgangers. Zij krijgen de hoogste prioriteit. Zo willen we van Brunssum een echte '10-minuten-stad' maken, waarin belangrijke voorzieningen op loop- en fietsafstand bereikbaar zijn.

Daarnaast vergroenen we de omgeving (zoals ook beschreven in programma's 7 en 8). Hierdoor wordt de kwaliteit van de leefomgeving anders. Dit zorgt voor een prettiger leefklimaat, met meer ruimte om te verblijven en elkaar te ontmoeten.

Samen met de Regiegroep Brunssum Schoon blijven we werken aan het plan van aanpak tegen zwerfafval. Waar mogelijk verbeteren we dit plan verder.

In 2023 is het plan van aanpak zwerfafval vastgesteld, inclusief een richtlijn voor het plaatsen van prullenbakken. Aan de hand van het optimalisatieplan prullenbakken openbare ruimte gaan we, rekening houdende met de leefbaarheid, bekijken waar in de toekomst wel of geen prullenbakken nodig zijn. Hierbij kijken we ook of het aantal prullenbakken omlaag kan, zonder dat dit ten koste gaat van de netheid in de stad.

In 2025 is de inrichting van het Clemenspark afgerond. Dit hieraan verbonden onderhoudslasten worden meegenomen bij het opstellen van het groenbeheerplan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 In 2026 worden de projecten zoals benoemd in paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel "wegen", opgepakt.

2.2 Het opstellen van een kwaliteitskader openbare ruimte met als doel vanuit de integrale blik opgaven ruimtelijk in te passen rekening houden met een duurzaam, prettig en gezond woon- en leefklimaat.

2.3 Het uitvoeren van het optimalisatieplan prullenbakken openbare ruimte.

3. Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken:

We werken aan een veilige en duurzame infrastructuur, met als streven: nul verkeersslachtoffers.

Om dit te bereiken voeren we het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit uit. Een belangrijk onderdeel daarvan is het verlagen van de maximumsnelheid op sommige wegen van 50 naar 30 km/u. Dit sluit aan bij de landelijke doelen uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV).

Gedurende het jaar pakken we kleinere verkeersproblemen aan. Dit doen we bijvoorbeeld door het plaatsen van verkeersdrempels, middengeleiders of andere kleine aanpassingen aan de infrastructuur.

Daarnaast zijn we actief betrokken bij het netwerkconvenant van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg (ROVL). In dit verband doen we mee aan verkeerseducatieprojecten, zoals de Verkeersactieve School en de Doelgroepenaanpak, om verkeersveiligheid ook via bewustwording en educatie te verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 De volgende wegen worden in 2026 afgewaardeerd van 50 naar 30 km/h:

- Meelovenstraat
- Kruisbergstraat

3.2 Aan de Prins Hendriklaan, vanaf het Bodemplein tot aan de rotonde nabij het Zorgcentrum, en de Rimbürgerweg gaan we vrij liggende fietspaden aanbrengen. Op het kruispunt Prins Hendriklaan/Vijverlaan wordt de verkeersregelininstallatie verwijderd.

3.3 We voeren netwerkoeverleggen met de scholen ten behoeve van verkeerseducatie projecten.

4. Parkeren

Wat willen we bereiken:

We zorgen ervoor dat nieuwe ruimtelijke plannen en winkelcentra goed bereikbaar zijn en voldoende parkeergelegenheid bieden voor auto's. We gaan monitoren of er in bepaalde gebieden genoeg parkeercapaciteit is. Als dat niet zo is, breiden we de parkeercapaciteit uit waar dat mogelijk is.

Volgens de parkeernota uit 2022 moet bij nieuwe bouwplannen zoveel mogelijk op eigen terrein worden geparkeerd.

Omdat er inmiddels nieuwe parkeernormen zijn vastgesteld door CROW, werken we in 2026 aan een geactualiseerde versie van de in 2022 vastgestelde parkeernota.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 Het doorlopend uitvoeren van parkeeronderzoeken en toetsen van ruimtelijke initiatieven aan de gemeentelijke parkeernormering.

4.2 Het actualiseren van de Parkeernota 2022.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	4.282	4.338	4.401	4.404
XT-21 - Verkeer en vervoer	4.230	4.286	4.350	4.354
XT-22 - Parkeren	52	52	51	51
Baten	-195	-195	-195	-195
XT-21 - Verkeer en vervoer	-195	-195	-195	-195
Totaal	4.087	4.143	4.206	4.209

7. Sport, cultuur & recreatie

Inleiding

Dit programma omvat de beleidsgebieden cultuur, evenementen, volksfeesten, sportactiviteiten, openbaar groen, recreatie en speelplekken. De thema's natuur en biodiversiteit horen daar ook bij, maar worden daarnaast ook behandeld in het programma Milieu en Duurzaamheid (programma 8).

De gemeente Brunssum biedt iedereen de mogelijkheid om mee te doen aan het verenigingsleven of op andere manieren vrije tijd zinvol te besteden. Zo kunnen mensen zich ontwikkelen, ontplooiën en actief deelnemen aan onze samenleving.

Op het gebied van sport is er een duidelijke link met de volksgezondheid. Daarom stimuleren we sport- en beweegactiviteiten voor jong en oud. Brunssum heeft een breed aanbod van gezondheidsgerichte sporten en beweegprogramma's. Op alle scholen wordt groente en fruit aangeboden. Ook zijn sport- en beweegconsulenten actief op de scholen. In alle wijken kunnen sportverenigingen gebruikmaken van gymzalen binnen Brede Scholen. In Brunssum-West en het Centrum zijn bovendien sporthallen beschikbaar. Voor buitensport zijn er voetbal- en tennisaccommodaties. Traditionele sportevenementen zoals de Parelloop en het Internationale damkampioenschap laten onze sportambities zien.

In het sport- en beweegbeleid (2023-2033) richten we ons vooral op de gezondheid van alle inwoners en op het versterken van de vitaliteit en veerkracht van onze jeugd. Daarnaast voeren we het Lokaal Sportakkoord uit en nemen deel aan het landelijke programma JOGG, waarmee we samen met partners een gezondere leeromgeving creëren.

Cultuur draagt bij aan het leefklimaat en geeft onze stad een uniek karakter. Het speelt een grote sociale rol door het welzijn, de geestelijke gezondheid en de sociale verbondenheid van mensen te versterken. Cultuur geeft inwoners de kans om zich te ontwikkelen, daarom zorgen we dat iedereen laagdrempelig mee kan doen.

De herijkte kadernota Cultuur, die in 2026 verschijnt, geeft richting aan het cultuurbeleid. Samen met partners stimuleren we meer eigen kracht, regie en initiatief in het culturele veld. We verbinden cultuur met het lokale verenigingsleven en vrijetijdsbesteding en maken het culturele aanbod beter zichtbaar via activiteiten zoals Sjors Creatief, Brunssum Beweegt en Ons Culturele Brunssum.

Ook cultuureducatie krijgt extra aandacht, onder andere door activiteiten in de wijken tijdens schoolvakanties en muzieklessen op alle basisscholen via het programma 'Meer Harmonie in de Samenleving'.

We gaan door met het professionaliseren van het Openluchttheater Brunssum. Dit doen we door het verbeteren van de faciliteiten en van de bedrijfsvoering voor én achter de schermen. Afhankelijk van het advies en de aanbevelingen uit de evaluatie van het openluchttheater in 2025 onderzoeken we hoe de organisatie van het openluchttheater het beste kan worden vormgegeven.

Verder heeft Brunssum een openbare bibliotheek en een locatie voor professioneel muziek- en dansonderwijs van Stichting SMK.

Brunssum is een levendige woonstad met een gevarieerd aanbod van evenementen op het gebied van sport, cultuur en ontspanning. We werken daarbij samen met het maatschappelijk middenveld, verenigingen en particuliere initiatiefnemers. Evenementen blijven we faciliteren en we ondersteunen nieuwe initiatieven.

De gemeente heeft verschillende natuurgebieden en parken dichtbij de woonwijken, zoals het Vijverpark met Openluchttheater, het Emmapark, Hemelderpark, Trichterbos, de Brunssummerheide en het Schutterspark. Dit groene landschap wordt doorsneden door een netwerk van fiets- en wandelroutes, waaronder de Parkstad Route en het wandelnetwerk Knopen Lopen.

In 2025 is gestart met het Omgevingsprogramma Natuur. Dit programma kijkt vooruit naar 2035 en 2050 en beschrijft hoe we natuur en groen in Brunssum willen behouden, versterken, uitbreiden en beschermen. Het helpt ook om belangen af te wegen bij ruimtelijke ontwikkelingen en draagt bij aan klimaatadaptatie.

Naast de stedelijke recreatievoorzieningen heeft Brunssum ook unieke toeristische en recreatieve mogelijkheden in de natuur, zoals wandel- en fietsroutes over de Brunssummerheide. In het Schutterspark zijn onder meer een bootjesvijver, kinderboerderij, minispoorlijn, blote voetenpad en adventure park te vinden. Daarnaast heeft Brunssum een recreatiepark, golfbaan en buitencentrum voor groepskamperen.

Buiten spelen en bewegen is goed voor de fysieke en mentale gezondheid. In Brunssum zijn er ongeveer 400 speel- en beweegtoestellen in de openbare ruimte. Met goed onderhoud zorgen we dat deze plekken veilig en aantrekkelijk blijven. Er wordt gewerkt aan een gemeentelijk speel- en beweegbeleid, waarin ook aandacht is voor natuurlijk en inclusief spelen.

Kaderstellende nota's

- Kadernota sport- en beweegbeleid gemeente Brunssum 2023-2033
- Lokaal Sportakkoord + herijking Lokaal Sportakkoord 2.0
- Kadernota Cultuur
- Nota Evenementenbeleid gemeente Brunssum 2017-2021
- Erfgoedverordening 2013
- Archeologische beleids- en verwachtingskaart 2013
- Kadernota subsidiebeleid gemeente Brunssum 2018-2020
- Nota Groenstructuren 2024
- Bomenbeleidsplan 2009
- Bomenverordening 2025

- Visiedocument Schutterspark 2022
- Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024
- Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030
- Uitvoeringsagenda Sport- en beweegbeleid 2024-2033
- Regionaal gezondheidsbeleid 2025-2030, "Gezondheid nu, voor later!"

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Cultuur (30, 31, 32 & 33)

Wat willen we bereiken:

Wij vinden het belangrijk dat alle inwoners in aanraking komen met cultuur. Cultuur draagt bij aan het leefklimaat, de vrijetijdsbesteding, de mentale gezondheid en de sociale samenhang in onze gemeenschap. De koers en doelen uit de kadernota Cultuur en het uitvoeringsprogramma Cultuur bepalen de richting van ons cultuurbeleid.

We richten ons op het beter verbinden van culturele verenigingen en organisaties. Zo zetten we de ambities voort uit het Muziekakkoord en stimuleren we de samenwerking tussen carnavalsverenigingen in Brunssum. Daarnaast willen we het bestaande culturele aanbod beter zichtbaar maken en daar meer over communiceren.

Ook investeren we in cultuureducatie door het aanbod uit te breiden en beter te organiseren. Zo worden tijdens schoolvakanties diverse culturele activiteiten aangeboden. Bovendien kunnen alle kinderen op Brunssumse basisscholen muziekles volgen via het programma 'Meer Harmonie in de Samenleving'.

Daarnaast versterken we de verbinding tussen cultuur en het sociale domein. Cultuur als middel helpt bij maatschappelijke uitdagingen zoals eenzaamheid, armoede en kansenongelijkheid.

In 2026 vieren we het 75-jarig jubileum van het Openluchttheater Brunssum met een lokaal gericht programma. We professionaliseren het Openluchttheater door expertise in te zetten en een community rondom het theater op te bouwen. Ook werken we aan een netwerk van professionals en vrijwilligers die betrokken zijn bij het Openluchttheater.

Het Historisch Centrum Limburg (HCL) is ontstaan uit het samenvoegen van het Rijksarchief Limburg, het Gemeentearchief Maastricht en het Streekarchief Heerlen (Rijckheyt). Het HCL verzamelt, beheert en presenteert archieven en collecties van Limburgse instellingen en particulieren. Het centrum wil het publiek op zoveel mogelijk manieren interesseren voor het Limburgse verleden en historisch onderzoek mogelijk maken.

Ook blijven we onze samenwerking met partnergemeente Alsdorf versterken. We behouden bestaande activiteiten en bieden ruimte voor nieuwe initiatieven.

Daarnaast gaan we de huidige erfgoedverordening uit 2013 herzien. Daarmee gaan we het mogelijk maken om gemeentelijke monumenten en andere waardevolle cultuurhistorische elementen aan te wijzen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

- 1.1 We zetten de ambities uit het Muziekakkoord voort en versterken de vernieuwde samenwerking tussen de Brunssumse carnavalsverenigingen.
- 1.2 We maken het culturele aanbod beter zichtbaar door meer en betere communicatie. Hiervoor breiden we de platforms 'Brunssum Beweegt' en 'Ons Culturele Brunssum' uit. Ook presenteren we het aanbod via Sjors Creatief.
- 1.3 We zetten in op het versterken van cultuureducatie en participatie. In de voor- en najaarsvakantie organiseren we culturele activiteiten in de wijken. Tijdens de zomervakantie organiseren we opnieuw een Zomer Doe-Week. Daarnaast ondersteunen we projecten die zich richten op jongerencultuur en jongeren van 12 tot en met 25 jaar.
- 1.4 We organiseren nieuwe edities van 'Culture Works', een inspiratie- en netwerkevenement voor de culturele sector in Brunssum.
- 1.5 We blijven het programma 'Meer Harmonie in de Samenleving' uitvoeren, zodat alle kinderen op Brunssumse basisscholen muziekles kunnen krijgen.
- 1.6 We voeren het uitvoeringsprogramma Cultuur uit, dat samen met het culturele veld is opgesteld.
- 1.7 We zetten in op een breed gedragen programma in het Openluchttheater Brunssum en vieren het 75-jarig jubileum van het theater met een sterk lokaal karakter.
- 1.8 We blijven onze samenwerking met partnergemeente Alsdorf versterken. We zorgen dat bestaande activiteiten behouden blijven en bieden ruimte voor nieuwe initiatieven. .
- 1.9 We actualiseren de erfgoedverordening.

2. Sport (34)

Wat willen we bereiken:

Het sport- en beweegbeleid is gericht op de gezondheid van alle inwoners van Brunssum en op het versterken van de vitaliteit en veerkracht van de jeugd. Het beleid bestaat uit vijf belangrijke pijlers:

1. sport en bewegen voor iedereen
2. sportief opgroeien
3. vitale sport- en beweegaanbieders
4. waarde van sport
5. duurzame sportinfrastructuur

In 2026 blijven we meedoen aan de JOGG-aanpak (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) en voeren we het plan van aanpak van het Lokaal Sportakkoord uit. Hierbij staan bewegen voor iedereen en gezondheid centraal.

Daarnaast ondersteunen we topsporttalenten via de subsidieregeling "Topsporttalenten gemeente Brunssum".

We zorgen voor veilige, hygiënische en goed onderhouden sportaccommodaties, zodat iedereen verantwoord kan sporten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 We voeren de actiepunten van de "Uitvoeringsagenda sport- en beweegbeleid 2024-2033" uit.

3. Opwaarderen urbanpark (35)

Wat willen we bereiken:

In 2026 verwachten we het Lifestylepark aan de Prinses Beatrixstraat in Brunssum te realiseren.

Het park krijgt verschillende voorzieningen, zoals natuurlijke speelplekken, een jeu-de-boulesbaan, een basketbalveld, een voetbalveld, een klimwand en een nieuwe skatebowl. Verschillende maatschappelijke partners zullen het park gebruiken.

Bij het ontwerp staan leefbaarheid, gezondheid, veiligheid en ontmoeting centraal. Daardoor krijgt het park een belangrijke sociale en recreatieve functie voor de buurt.

De realisatie van het park is mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van de provincie Limburg uit het leefbaarheidsfonds.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 In 2026 voorzien wij de realisatie van het nieuwe Lifestylepark aan de Prinses Beatrixstraat in Brunssum.

4. Akkerbrug (47)

Wat willen we bereiken:

In het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 staat de ambitie om de verbinding tussen Merkelbeek en Brunssum-West te herstellen met een brug, de zogenaamde Akkerbrug.

We zien de Akkerbrug als een belangrijk onderdeel van onze plannen op het gebied van natuur, cultuurhistorie en toerisme. Aanvankelijk werkten we hierbij nauw samen met de Provincie Limburg, vooral vanwege een geplande herstelwerkzaamheden aan de taluds (hellingen) langs de Buitenring aan de noordkant.

Onlangs is er echter een technische oplossing gevonden voor het taludherstel, waardoor de provincie geen extra grond hoeft aan te kopen.

Daarnaast hebben we gesproken met de eigenaren van Landgoed Amstenrade. Zij hebben laten weten dat ze in de komende jaren eigen plannen willen uitvoeren om hun landgoed te vernieuwen, waarbij het Akkerbrug-plan momenteel geen plek heeft.

Op de (middel)lange termijn kan er mogelijk weer ruimte ontstaan voor het Akkerbrug-project, bijvoorbeeld als er een groter gebiedsontwikkelingsinitiatief komt.

We moeten daarbij wel rekening houden met de uitkomsten van het Omgevingsprogramma Natuur en met de plannen van de Provincie Limburg voor de aanleg van een ecologisch bos, het Amstenraderveld, aan de zuidkant van de N300.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 Wij blijven de mogelijkheden verkennen om vanuit een bredere gebiedsontwikkeling van gronden aanliggend aan de potentiële Akkerbrug met commitment van betrokken partijen tot een realisatie van het plan Akkerbrug te komen.

5. Vijverpark (50)

Wat willen we bereiken:

In 2026 gaan we het Vijverpark integraal opwaarderen. Dit betekent dat we de paden vervangen, een festivalterrein aanleggen en nieuw straatmeubilair plaatsen, zoals lichtmasten, zitbanken en afvalbakken.

We voeren deze werkzaamheden in fases uit, zodat we rekening kunnen houden met de planning van evenementen in het park en het broedseizoen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 Ter uitvoering van het plan Vijverpark vervangen wij de paden, leggen het evenemententerrein aan en plaatsen nieuw straatmeubilair (lichtmasten, zitbanken en afvalbakken).

6. Schutterspark (51)

Wat willen we bereiken:

Het Schutterspark is een bijzondere plek waar erfgoed, cultuur, natuur, recreatie en toerisme samenkomen. Tegelijkertijd zijn er ook uitdagingen om het park goed te behouden en verder te ontwikkelen. In het programma Noord Oost is de ambitie opgenomen om het Schutterspark te ontwikkelen als groene long voor de inwoners. De ambitie is om terug te keren naar de originele bedoeling van het park. Die park dient een groenvoorziening te zijn die voor veel inwoners functioneert als een groene long waarin ze samen kunnen komen, stress kunnen verminderen en mee kunnen doen. Daarom is het belangrijk om een duidelijke visie te maken over hoe we samenwerken met de ondernemers in het park en welke rol iedereen daarin heeft zodat het doel van het park kan gaan dienen als de beoogde groene long. Deze visie willen we verder uitwerken en concretiseren.

Ons doel is om het Schutterspark klaar te maken voor de toekomst. Het moet een plek blijven waar inwoners van Brunssum, de regio Parkstad en bezoekers van verder weg kunnen ontspannen. Het park blijft openbaar en makkelijk toegankelijk voor iedereen, maar moet ook diverse leuke attracties bieden, terwijl we de natuur respecteren en beschermen.

Om de basis goed op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat het park er goed uitziet en veilig blijft, voeren we verschillende onderhoudswerkzaamheden uit. Denk aan het vernieuwen van plattegrondborden, het opknappen van wandel- en fietspaden en het weghalen van overbodige borden.

De regels voor wat er in het park mag gebeuren, staan vooral beschreven in het bestemmingsplan uit 2010. Dit plan geeft echter weinig ruimte voor veranderingen in bepaalde delen van het park, zoals bij de Rode Beek en het oostelijke gedeelte.

Daarom willen we starten met een nieuw omgevingsplan voor het Schutterspark, nadat het omgevingsprogramma Natuur is vastgesteld. Dit nieuwe plan moet zorgen voor een goede balans

tussen nieuwe kansen voor ondernemers en het behoud en versterken van de natuurwaarden. Het omgevingsprogramma Natuur helpt ons om te bepalen wat er mogelijk is.

In 2026 verwachten we meer duidelijkheid over plannen om een museale functie in het park te realiseren en over de verdere verbetering van het Libellenpad, samen met de nieuwe Kindergemeenteraad.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1 Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan Schutterspark.

6.2 Wij zetten het traject richting realisatie van de museale functie Schutterspark voort.

6.3 Opwaarderen van het Libellenpad in samenspraak met de (nieuwe) Kindergemeenteraad.

6.4 Voorbereiden van een nieuw omgevingsplan op basis van het omgevingsprogramma Natuur.

7. Bomen en groen (53)

Wat willen we bereiken:

We passen de inrichting van de openbare ruimte stapsgewijs aan door beheer, onderhoud en vervangingswerkzaamheden. Daarbij laten we zien dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. Ook gebruiken we deze werkzaamheden om inwoners te informeren en bewust te maken van ons beleid.

Ons doel is een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen, te verblijven en elkaar te ontmoeten. We richten ons vooral op kwalitatieve verbetering van het bestaande groen, stimuleren de biodiversiteit, pakken de gevolgen van klimaatverandering aan en breiden waar mogelijk het areaal groen uit. Zo creëren we sterke ecologische verbindingen die belangrijk zijn voor planten en dieren.

In 2026 blijven we met inwoners communiceren over ons ecologisch beheer. Dit beheer zorgt voor een natuurlijker uitstraling, wat soms minder ‘netjes’ kan lijken, maar juist beter is voor de natuur. We zetten ons in om inwoners hiervan bewust te maken.

We voeren ook de wettelijke zorgplicht uit voor het bomenbestand. Het bestaande openbaar groen beheren we ecologisch. Waar nodig nemen we maatregelen om de effecten van klimaatverandering op te vangen, bijvoorbeeld door andere planten te kiezen of meer schaduw te creëren. Ook streven we ernaar om overbodige bestrating te vervangen door groen.

Het omgevingsprogramma Natuur geeft richting aan onze doelen voor natuur en (stedelijk) groen in Brunssum. In 2026 stellen we een beleids- en beheerplan groen op, met een bijbehorend uitvoeringsprogramma om onze plannen concreet te maken.

Wij bieden expertise, ook buiten de Openbare Ruimte zoals voor het Clemensdomein, als het gaat om groenonderhoud en met name onderhoud van het bomenbestand.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

7.1 We stellen een beleids- en beheersplan groen op inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma.

7.2 We gaan het bestaande openbaar groen ecologisch beheren en treffen, waar nodig, maatregelen met het oog op klimaatverandering en de biodiversiteit. We vervangen overbodige verharding door groen.

7.3 Wij doen een voorstel hoe we het Clemensdomein kunnen ondersteunen als het gaat om het onderhoud van het groen en met name de bomen.

8. Kwaliteit fysieke wijkprojecten (55)

Wat willen we bereiken:

Ook in 2026 gaan we samen met stakeholders beoordelen of de fysieke wijkprojecten naar tevredenheid van de omwonenden en volgens opdracht zijn uitgevoerd.

Door deze evaluaties kunnen we leren en controleren of we het projectmatig werken, de communicatie en de participatie goed hebben aangepakt.

Bij het verder ontwikkelen van onze werkwijze voor projectmatig werken, zullen we deze evaluatiemethode standaard toepassen bij wijkprojecten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

8.1 Na afronding van de uitgevoerde fysieke wijkprojecten zullen wij evaluaties uitvoeren en de bevindingen daarvan terugkoppelen.

Overige speerpunten

9. Evenementen, volksfeesten en herdenkingen

Wat willen we bereiken:

We helpen en ondersteunen verenigingen, stichtingen en initiatiefnemers bij het organiseren van evenementen, lokale volksfeesten zoals carnaval en Koningsdag, en lokale herdenkingen. Dit doen we omdat deze activiteiten belangrijk zijn voor de cultuur in onze gemeenschap.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

9.1 We organiseren het Oranjeconcert op Koningsdag en de 4 mei herdenking samen met lokale verenigingen en partners.

9.2 We helpen en ondersteunen bij de organisatie van verschillende evenementen in 2026, waaronder het Worldfestival Parade Brunssum.

10. Bibliotheek

Wat willen we bereiken:

We transformeren de bibliotheek van een traditionele uitleenbibliotheek naar een plek met maatschappelijke programma's. We willen het leesplezier vergroten, vanaf jonge kinderen tot en met middelbare scholieren. Ook helpen we kinderen, jongeren en volwassenen hun digitale vaardigheden te verbeteren. Daarnaast werken we aan het versterken van de taalvaardigheid van onze inwoners en bestrijden we laaggeletterdheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

10.1 We richten een volwaardige bibliotheek in die voldoet aan de vijf maatschappelijke functies zoals beschreven in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

10.2 Op basis van deze functies werken we in 2026 verder aan:

- een doorlopende leeslijn voor kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar;
- jeugdprogrammering in de vrije tijd;
- het versterken van basisvaardigheden en digitale inclusie;
- het bieden van ruimte voor ontmoeting, debat en cultuur.

10.3 In 2026 wordt deze wet aangevuld met een zorgplicht. Hiervoor maken we een meerjarenplan om te zorgen voor een toekomstbestendige lokale bibliotheekvoorziening.

10.4 We richten een laagdrempelig eerstelijnsbijkomstloket in waar inwoners en ondernemers met vragen over digitale overheidsdiensten terecht kunnen.

10.5 In 2026 verwachten we de resultaten van het verkennend onderzoek naar een mogelijke verplaatsing van de bibliotheek naar het Centrum.

11. Recreatie

Wat willen we bereiken:

Met de recent doorgevoerde infrastructurele verbeteringen via het wandelnetwerk Knopen Lopen en de Parkstad Route heeft Brunssum, na verdere optimalisaties en nieuwe productontwikkeling, de potentie om zich verder te ontwikkelen tot een toeristisch-recreatieve trekpleister in Parkstad. Zo dragen we ook bij aan het verminderen van de recreatiedruk in het Heuvelland en andere delen van Zuid-Limburg.

Wandelen is een populaire recreatieve activiteit. Een duidelijk en uniform wandelknooppuntensysteem is daarbij heel belangrijk. Onder leiding van Visit Zuid-Limburg wordt in 2026 het vernieuwde 'Knopen Lopen' wandelnetwerk opgeleverd. Ook actualiseren wij de wandelroutes op dit nieuwe netwerk.

De fietsroute Parkstad Route, die in 2025 is opgeleverd, versterkt het fietsroutesysteem in Parkstad Limburg. Deze route verbindt niet alleen forenzen, maar laat inwoners en bezoekers ook kennismaken met verschillende natuur- en recreatiegebieden in Brunssum. Het point of interest ligt aan de buitenrand van het Emmapark. Daarom gaan wij in 2026 samen met Visit Zuid-Limburg werken aan nieuwe toeristisch-recreatieve producten voor dit gebied. Daarnaast biedt de Parkstad Route kansen voor het ontwikkelen van nieuwe fietsroutes door Brunssum en verbindingen met buurgemeenten zoals Landgraaf, Heerlen en Beekdaelen.

In lijn met de nota Openbare Speeltoestellen zorgen we voor voldoende en veilige speelplekken in de openbare ruimte en de drie speeltuinen. De hiervoor benodigde middelen zijn opgenomen in de begroting.

Voor overige ontwikkelingen inzake toerisme en recreatie verwijzen we naar programma 9, speerpunt 7. toeristisch-recreatieve trekpleister.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

11.1 We herzien bestaande en ontwikkelen / lanceren nieuwe wandelroutes op het wandelknooppuntensysteem 'Knopen Lopen'.

11.2 We realiseren nieuwe toeristisch-recreatieve producten in de omgeving van de Parkstad Route/ POI Emmapark en onderzoeken nieuwe fietsroutes door Brunssum en/of in combinatie met buurgemeenten.

11.3 We zorgen voor voldoende en veilige speelplekken in de openbare ruimte en de drie speeltuinen te Brunssum.

11.4 We openen in 2026 de eerste inclusieve speeltuin in Brunssum.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	8.059	8.413	8.017	7.904
XT-51 - Sportbeleid en -activering	478	479	478	473
XT-52 - Sportaccommodaties	2.512	2.504	2.501	2.421
XT-53 - Cultuurpres. participatie & prod.	1.400	1.744	1.396	1.363
XT-54 - Musea	0	0	0	0
XT-55 - Cultureel erfgoed	0	0	0	0
XT-56 - Media	695	608	621	634
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	2.974	3.079	3.022	3.014
Baten	-701	-685	-685	-685
XT-51 - Sportbeleid en -activering	-16	0	0	0
XT-52 - Sportaccommodaties	-590	-590	-590	-590
XT-53 - Cultuurpres. participatie & prod.	0	0	0	0
XT-54 - Musea	0	0	0	0
XT-56 - Media	-28	-28	-28	-28
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	-66	-66	-66	-66
Totaal	7.359	7.729	7.333	7.219

8. Milieu & duurzaamheid

Inleiding

Brunssum staat voor een brede en integrale duurzaamheidsopgave. Klimaatverandering en maatschappelijke ontwikkelingen maken duidelijk dat het verduurzamen van de energievoorziening, het versterken van de klimaatbestendigheid en het beschermen van natuur en leefomgeving noodzakelijk zijn om de gemeente toekomstbestendig en aantrekkelijk te houden.

De energietransitie wordt de komende jaren verder vormgegeven met de uitvoering van de Transitievisie Warmte 2.0 en het regionale Isolatie- en Verduurzamingsprogramma. Woningen worden energiezuinig en aardgasvrij gemaakt, met extra aandacht voor het tegengaan van energiearmoede. Samen met Enexis wordt gewerkt aan versterking van de elektriciteitsinfrastructuur. Voorbereidingen voor het zonnepark op het Terca-terrein lopen door en ook de mogelijkheden op de Oostflank worden benut.

Klimaatadaptatie en vergroening zijn gericht op het verminderen van hittestress, droogte en wateroverlast. Het Programma Klimaatadaptatie en Water wordt opgesteld, inclusief een actualisatie van de hemelwaterverordening en maatregelen voor klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte. Vergroening van wijken, tuinen en gevels draagt bij aan leefkwaliteit en biodiversiteit.

Behoud en herstel van natuur en biodiversiteit vormen de derde pijler. Met het Omgevingsprogramma Natuur en het nieuwe Groenbeleidsplan wordt gewerkt aan het versterken van natuur en ecologische verbindingen. Deze natuurinclusieve aanpak draagt tevens bij aan de kwaliteit van de leefomgeving en aan de toeristische aantrekkingskracht van Brunssum.

Binnen dit programma valt ook het beheer van de gemeentelijke begraafplaats, in het kader van de Wet op de lijkbezorging. Daarnaast blijven de effecten van de activiteiten op de AWACS-basis een belangrijk aandachtspunt. In samenwerking met de gemeente Beekdaalen en het ministerie van Defensie wordt gewerkt aan het verminderen van geluidsoverlast en het verbeteren van de leefbaarheid in de directe omgeving. Hiervoor is een leefbaarheidsfonds van € 2,5 miljoen ingesteld, dat vanaf 2026 wordt ingezet voor maatregelen binnen de afgesproken kaders.

Kaderstellende nota's

- Parkstad Limburg Energiëtransitie (PALET) 1.0: Regionaal Ambitiedocument (2015)
- PALET 2.0 - Brunssum: Energiepotentiestudie (2015)
- Beleidsregel 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking' (2019)
- Regionale Energiestrategie 1.0 (RES Zuid-Limburg, 2021)
- Transitievisie Warmte 2.0 (2023)
- Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad (2023)
- Klimaatadaptatiestrategie en Actieplan Klimaatadaptatie (Stadsregio Parkstad, 2022)
- Position Paper Parkstad Circulair (Stadsregio Parkstad, 2023)
- Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair 2024-2030 (Stadsregio Parkstad, 2024)
- Grondstoffenplan 2022-2026 (2022)
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2014-2019 (2014)
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2024-2028 (2024)
- Verordening Adviesraad Duurzaam Brunssum – gemeente Brunssum 2023 (2023)
- Nota bodembeheer mijnsteengebieden Brunssum (2022) met geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart (2022)
- Nota bodembeheer Grond Brunssum (2014) met geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart (2020)
- Actieplan geluid 2024-2029 (2024)
- Begraven op eigen terrein (2018)

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Lokaal/ regionaal energiebedrijf (36)

Wat willen we bereiken:

Een publiek-coöperatief energiebedrijf is onder de huidige omstandigheden nog niet haalbaar gebleken. De gemeenteraad is in het derde kwartaal 2025 over de argumenten en overwegingen geïnformeerd.

Er wordt gewerkt aan meer opwek van duurzame energie in de regio. Dit is echter een complexe opgave gelet op de netcongestie en nieuwe ruimtelijke beperkingen vanuit Rijk en provincie (bijvoorbeeld voor zon op landbouwgrond en voor windenergie in Zuid-Limburg).

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 Er wordt gewerkt aan meer opwek van duurzame energie in de regio. In Brunssum werken we daarom onder andere aan de ontwikkeling van een eigen zonnepark.

1.2 Er wordt gewerkt aan collectieve warmteoplossingen in lijn met de doelstellingen van PALET en de Transitievisie Warmte en als onderdeel van de oplossing voor netcongestie.

2. (Lokaal) Actieprogramma energiearmoede (37)

Wat willen we bereiken:

Het energieverbruik verlagen door in te zetten op energiezuinig wonen. Door een lager energieverbruik wordt de kans op energiearmoede kleiner. We geven uitvoering aan het Isolatieproject Parkstad en aan de Transitievisie Warmte.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 Uitvoering geven aan Isolatieproject Parkstad.

2.2 Uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte

3. Verduurzamingsleningen / Operatie Steenbreek (38)

Wat willen we bereiken:

De gemeente ondersteunt inwoners bij het verduurzamen van de woning waar het nodig is en waar het kan. We blijven daarvoor uitvoering geven aan het Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad. Daarnaast worden inwoners, verenigingen, stichtingen en ondernemers ondersteund bij het nemen van kleine groene initiatieven, waaronder groene gevels en daken. Ook willen we toewerken naar mogelijkheden om te komen tot het vergroenen van tuinen en de aanleg van geveltuintjes.

Ook blijven we de vergroening van private tuinen en het afkoppelen van regenwater op particulier terrein stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Uitvoering geven aan het Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg.

3.2 Het stimuleren van vergroening van private tuinen en de mogelijkheden voor inwoners om de openbare ruimte te vergroenen (geveltuintjes) verder vorm te geven.

Overige speerpunten

4. Energietransitie

Wat willen we bereiken:

We leveren onze bijdrage aan de internationale, landelijke en regionale klimaatdoelstellingen. De energietransitie is niet alleen noodzakelijk om de CO₂-uitstoot te beperken, maar ook van cruciaal belang voor een betrouwbare en betaalbare energievoorziening op de lange termijn. Als regio streven we ernaar om in 2040 energieneutraal te zijn.

Ook geeft de gemeente invulling aan de regierol en werkt aan de doelstelling om in 2030 20% minder aardgas gebruiken in Brunssum ten opzichte van 2020. Dit doen we via een tweesporenbeleid: enerzijds een gemeentebrede aanpak gericht op doelgroepen, anderzijds een buurtgerichte aanpak gericht op het energiezuinig en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Ook de gemeente zelf geeft het goede voorbeeld door haar eigen vastgoed te verduurzamen, in lijn met de taakstellingen uit het Klimaatakkoord. Het verduurzamen van de gebouwde omgeving gebeurt natuurinclusief. Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met

beschermde soorten, zoals vleermuizen en vogels. Deze aanpak draagt niet alleen bij aan soortbescherming, maar ook aan het versterken van de biodiversiteit en natuurwaarden in Brunssum.

In het kader van de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg willen we meer mogelijkheden creëren voor de opwek van zonne- en windenergie. In nauw overleg met onder meer het Ministerie van Defensie wordt gewerkt aan benutting van de kansen op de Oostflank. De voorbereidingen voor het zonnepark op het Terca-terrein worden in een aangepast tempo voortgezet, zodat het project klaar is voor realisatie wanneer de netaansluiting beschikbaar komt.

Bewonersparticipatie is essentieel voor een gedragen energietransitie. Mede op basis van input uit de samenleving is in 2024 de Adviesraad Duurzaam Brunssum ingesteld. Deze raad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over de duurzame ontwikkeling van de gemeente, ook in 2026.

Goede communicatie richting inwoners blijft een belangrijk speerpunt. We zetten in op een goede communicatie en informatievoorziening voor bewoners voor de verduurzaming. Dit continueren we middels nieuwsbrieven, het actueel houden van de gemeentelijke website en het organiseren van bijeenkomsten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 We scheppen de juiste voorwaarden voor de verdere verduurzaming van Brunssum, inclusief het lokaal opwekken van hernieuwbare energie. Met het oog daarop wordt er in nauwe samenwerking met de netbeheerders gewerkt aan de versterking van de elektriciteitsinfrastructuur.

4.2 Op basis van de Transitievisie Warmte 2.0 uitvoering geven aan de buurtgerichte aanpak waarbij gebouwen energiezuinig en aardgasvrij worden gemaakt. Conform de beleidsmatige kaders wordt er samen met de buurt een uitvoeringsplan opgesteld.

4.3 Uitwerken van aanpakken op basis van het Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad.

4.4 Uitvoering geven aan de tijdelijke aanpak Natuurvriendelijk Isoleren en het ontwikkelen van een Soortenmanagementplan gericht op verduurzaming van de gebouwde omgeving.

4.5 De Transitievisie Warmte 2.0 opnieuw laten vaststellen als verplicht warmteprogramma onder de omgevingswet.

4.6. De voorbereiding opstarten voor de ontwikkeling van de Transitievisie Warmte 3.0.

4.7 We blijven zorgen voor toegankelijke communicatie en informatievoorziening over verduurzaming.

4.8 De adviesraad Duurzaam Brunssum wordt in 2026 geëvalueerd.

5. Klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken:

We willen de gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress, droogte en wateroverlast, beperken en tegelijk de biodiversiteit in onze gemeente vergroten. Dit doen we door meer groen en natuur te versterken en uit te breiden. Deze maatregelen hebben invloed op de inrichting van zowel de openbare als de private ruimte.

Om deze doelen goed te bereiken, neemt de gemeente een sterkere regierol op zich. We werken daarbij ook samen met andere gemeenten in de regio om klimaatuitdagingen efficiënt aan te pakken. Tegelijk laten we als gemeente zelf het goede voorbeeld zien door de openbare ruimte aan te passen aan de veranderende omstandigheden.

Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van een klimaatadaptief rioolstelsel, het vastleggen van waterdoelen in ons beleid, het oplossen van knelpunten, en het stimuleren van regenwateropvang en vergroening door bewoners en bedrijven.

We stellen een Programma Klimaatadaptatie en Water op om al deze maatregelen samenhangend uit te voeren. Dit programma wordt gebaseerd op een nieuw Basisrioleringsplan (BRP), waarin de focus ligt op klimaatadaptatieve maatregelen zoals het afkoppelen van regenwater en het vergroenen van nieuwe openbare ruimtes.

Met dit plan maken we Brunssum beter bestand tegen klimaatverandering. Enkele onderdelen zijn:

- Het opnemen van nieuwe klimaatadaptatie-eisen in het omgevingsplan en bijbehorend natuurbeleid.
- Aanpakken van wateroverlastproblemen, zoals geïdentificeerd in het BRP, en waar mogelijk integreren in het reguliere onderhoud van openbare ruimtes.
- Starten met een lokaal hitteplan.
- Blijven stimuleren van klimaatvriendelijk wonen en leven, bijvoorbeeld via subsidieregelingen voor regenwateropvang, groene daken en gevels. Ook betrekken we inwoners actief, bijvoorbeeld door het aanleggen van geveltuintjes.
- Klimaatadaptatie integreren in de uitvoering van de Transitievisie Warmte, zodat beide doelen elkaar versterken.
- Beleidsontwikkeling gericht op een klimaatadaptief rioolstelsel via het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie en Water.
- Klimaatadaptatie structureel meenemen in onze communicatie over duurzaam wonen en leven, om zo bewustwording en betrokkenheid van inwoners te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 Opstellen van het Programma Klimaatadaptatie en Water, hiertoe onder meer de maatlat Klimaatadaptatie vertalen naar regels om op te nemen in het omgevingsplan en uit Omgevingsprogramma Natuur voortvloeiend beleid.

5.2 Oriëntatie op lokaal hitteplan starten.

5.3 Actualisatie van de verordening afvoer hemelwater en grondwater (Hemelwaterverordening).

6. Circulaire economie / afval

Wat willen we bereiken:

Het doel is het ontstaan van afval en herbruikbare grondstoffen te voorkomen, minder gebruik te maken van primaire grondstoffen, meer hergebruik van grondstoffen te stimuleren door beter scheiding van afvalstoffen en afname van de hoeveelheid (fijn en grof) restafval alsmede de totale hoeveelheid afval- en grondstoffen.

Uitvoering zal worden gegeven aan het regionale uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair 2024-2030 middels diverse concrete acties. Daarbij zetten we ook in op het creëren van interne bewustwording van het thema circulaire economie binnen de gemeentelijke organisatie met als doel

dat dit onderwerp waar mogelijk ook binnen andere beleidsvelden gedragen wordt dan wel al naar te handelen.

We verkennen de mogelijkheden voor circulair beheer en onderhoud van de openbare ruimte in combinatie met o.a. de opgaven uit het klimaatakkoord.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1 Doorontwikkeling van een regionaal circulair ambachtscentrum (in Rd4 verband).

6.3 In regionaalverband verder uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair 2024-2030.

7. Milieu

Wat willen we bereiken:

We streven naar een gezond, aangenaam en veilig woon- en leefklimaat, nu en in de toekomst en gelijktijdig het beschermen van de natuur en behoud van biodiversiteit.

Om veilig en gezond te kunnen leven, werken en recreëren in Brunssum moet voldaan worden aan de landelijke en Europese normen op het gebied van luchtkwaliteit en geluidsbelasting. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan externe veiligheidsrisico's van het vervoer, de opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen. Negatieve gevolgen voor het milieu van (bedrijfsmatige) activiteiten worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt. Aandacht hiervoor is er zowel bij ruimtelijke plan- en vergunningsprocedures als door middel van toezicht en handhaving. Bij het onderwerp luchtkwaliteit is er ook aandacht voor de inperking van de schadelijke gevolgen van emissies van stikstofverbindingen voor de natuur en biodiversiteit.

De luchtkwaliteit monitoren we via de landelijke monitoringstool. In ruimtelijke planprocedures, vergunning- en melding procedures worden de schadelijke gevolgen van emissies voor de natuur, biodiversiteit en gezondheid getoetst aan (Europese) grenswaarden (o.a. stikstofoxiden en fijnstof). Stikstofproblematiek: om (woningbouw) projecten toch mogelijk te maken, wordt een tool gebruikt om de stikstofruimte inzichtelijk te maken.

Vanaf 2026 verplicht de Omgevingswet wegbeheerders om elke vijf jaar te monitoren hoeveel geluid hun wegen produceren. Dit geldt ook voor lokale wegen met meer dan 2.500 motorvoertuigen per etmaal. Daartoe dient een basisgeluidsemissie kaart (BGE) te worden opgesteld. Dit begint met het vastleggen van de geluidsemissie (inclusief geluid-aandachtsgebieden) voor een basisjaar, waarna elke vijf jaar de ontwikkelingen worden gemonitord. De verzamelde gegevens worden ontsloten via de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG), een openbaar toegankelijk landelijk digitaal register. Verder moet de vijfde tranche EU-geluidbelastingkaarten uiterlijk 30 juni 2027 beschikbaar zijn voor het publiek, de voorbereidingen daarvoor starten in 2026.

Het actieplan geluid 2024-2029 wordt uitgevoerd. Om de overlast ten gevolge van de AWACS-vluchten te beperken worden mogelijkheden tot hinderbeperking aanhoudend onder de aandacht gebracht bij de vliegbasis en de betrokken ministeries.

De gemeenten Brunssum en Beekdaalen hebben met het ministerie van Defensie afgesproken dat er een leefbaarheidsfonds wordt ingesteld. In de bestuurlijke overeenkomst over het fonds is vastgelegd dat maatregelen binnen bepaalde inhoudelijke kaders dienen te vallen. De begrotingsregels schrijven voor dat er een voorziening wordt gevormd voor dergelijke van derden verkregen middelen waarvan de aanwendingsrichting vastligt. Dit zal plaatsvinden nadat de

middelen van het ministerie zijn ontvangen, zodat het leefbaarheidsfonds met ingang van 2026 van start kan gaan.

Op grond van de Omgevingswet (Besluit activiteiten leefomgeving) zijn aandachtsgebieden Externe Veiligheid (EV), gedefinieerd die uiteindelijk in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg bieden hierbij ondersteuning.

Brunssum streeft naar een gerichte, kwalitatief en kwantitatief adequate wijze van uitvoering van de wettelijke handhavingstaken op het terrein van de fysieke leefomgeving onderdeel milieu. We dragen zorg voor een correct naleefgedrag van regelgeving.

Op basis van een werkprogramma (gebaseerd op een risicoanalyse) worden zowel door de ODZL (de basistaken) als de gemeente (overige taken) planmatig controles bij bedrijven uitgevoerd en wordt uitvoering gegeven aan het stelsel van vergunningverlening en meldingen. Met de komst van de Omgevingswet zijn meer bedrijven onder de basistaken komen te vallen, die gefaseerd worden overgedragen aan de ODZL. Dit laatste zal zijn neerslag vinden in de komende jaarplanningen en begrotingen van de ODZL en heeft financiële en mogelijk personele gevolgen.

De Omgevingswet verplicht bedrijven die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgasequivalenten per jaar verbruiken, om alle energiebesparende maatregelen te nemen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. Deze energiebesparingsplicht is een aparte taak die uitgevoerd wordt door de ODZL in nauw overleg met de gemeente. Grote kantoren, horecabedrijven in industrie krijgen hier mee te maken.

We beschermen de bodemkwaliteit en proberen te voorkomen dat er zich risico's voor mens en milieu voordoen in verband met bodemverontreiniging, dit doen we door de uitvoering van de gemeentelijke taken op dit gebied. Door de komst van de Omgevingswet zijn de bevoegdheden van de bodemtaken die onder de oude Wet Bodembescherming vielen ondergebracht bij de gemeente.

De toezichtstaken die hieronder vallen zijn wettelijk als basistaken aangewezen en worden door de ODZL uitgevoerd evenals het toezicht op het Besluit Bodemkwaliteit. De overige bodemtaken zoals beleidsvorming en advisering worden door de gemeente uitgevoerd. De toepassing/hergebruik van gebiedseigen mijnsteen vraagt specifieke aandacht.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

7.1 Gebruik maken van (landelijke) tools om milieuruimte inzichtelijk te maken met het doel om wenselijke plannen mogelijk te maken.

7.2 Daar waar wij bevoegd gezag zijn samen met ODZL uitvoering geven aan basis- en plustaken, waaronder energiebesparingsplicht, Zeer Zorgwekkende stoffen (ZZS) en Waterwet.

7.3 Naast het in kaart brengen van de Basis geluidemissie kaart (BGE) start de gemeente met het opstellen van de geluidbelastingkaart (GBK).

7.4 Uitvoeren van actieplan geluid

7.5 De luchtkwaliteit monitoren via de landelijke monitoringstool.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	8.109	8.275	8.436	8.554
XT-72 - Riolering	2.819	2.812	2.806	2.796
XT-73 - Afval	3.868	4.039	4.200	4.337
XT-74 - Milieubeheer	1.301	1.303	1.309	1.303
XT-75 - Begraafplaats	121	120	120	119
Baten	-9.750	-9.727	-9.919	-10.089
XT-72 - Riolering	-4.425	-4.313	-4.308	-4.312
XT-73 - Afval	-5.254	-5.342	-5.537	-5.703
XT-74 - Milieubeheer	-5	-5	-5	-5
XT-75 - Begraafplaats	-66	-68	-69	-69
Totaal	-1.640	-1.453	-1.483	-1.535

9. Economie & toerisme

Inleiding

Dit programma omvat de inspanningen van de gemeente en haar partners om de lokale economie en vrijetijdssector te versterken. Het doel is om nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid aan te trekken, een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat te bieden en de vrijetijdseconomie van Brunssum verder te ontwikkelen.

De inspanningen in dit domein zijn gerelateerd aan de verschillende (majeure) projecten en programma's zoals het Centrumplan, de revitalisering van bedrijventerreinen, de doorontwikkeling van het Schutterspark, de Oostflank of de realisatie van nieuwe recreatieve verbindingen. Het domein economie is daarnaast nauw verbonden met andere beleidsdomeinen zoals wonen, openbare ruimte, citybranding en ruimtelijke ordening.

De ambitie in de Oostflank is gericht op een versterking van de economische structuur met hoogwaardige bedrijvigheid in samenhang met de instandhouding van de natuur en de ruimtelijke kwaliteit. Brunssum heeft hierin een strategisch partnerschap met provincie Limburg en Stadsregio Parkstad. De huidige dynamiek op het stikstofdossier en de transformatieopgave van JFC maken dat het perspectief op de herontwikkeling van het gebied aan verandering onderhevig is. De gemeente zal de visie op de Oostflank de komende periode in het licht van deze ontwikkelingen moeten afwegen.

We streven naar een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat waardoor je als ondernemer de juiste dynamiek ervaart in Brunssum. Voor (startende) ondernemers met vragen werken we zoveel als mogelijk met één aanspreekpunt en organiseren wij jaarlijks thema-avonden. Wij werken samen met verschillende partners, zoals de stichting Business in Brunssum, Ondernemend Centrum Brunssum, de stichting Streetwise en Visit Zuid-Limburg. Het centrummanagement bevindt zich in een transitiefase naar een nieuw bestuur en activiteitencommissie.

Wij staan vastgoedeigenaren met raad terzijde om leegstand te bestrijden en in bepaalde zones transformaties te stimuleren. Uit het werkbudget initiëren wij jaarlijks nieuwe promotionele activiteiten om economische ontwikkeling aan te jagen. Dit jaarlijks werkbudget is van belang voor de continuïteit van de verschillende inspanningen.

De intensievere samenwerking met Stichting Streetwise werpt, getuige de vestiging van diverse nieuwe ondernemers in het Centrum, haar vruchten af. We voeren een aanvalsplan uit waarin we mede anticiperen op de nieuw te realiseren commerciële units in het plan Victoriapark. Een miljoenenimpuls in het hart van het Centrumgebied, dat een forse impuls zal betekenen voor het lokale ondernemers-, woon- en groene verblijfsklimaat. Flankerend volgen wij nauwgezet de ontwikkelingen rondom winkelcentrum De Parel.

Wij voeren de beleidsanalyses Markt en Kermis 2025-2030 uit waarbij wij de standplaatsgelden structureel afschaffen en samen met een private kermisexploitant inzetten op een versterking van de kermis als culturele voorziening voor jong en oud. Voor de markt hanteren wij een conservatief en realistisch beleid waarbij wij op middellange termijn een overgang voorzien naar een standplaatsregime. Een tijdelijke verplaatsing naar het Victoriaplein behoort tot de mogelijkheden indien de markt verder krimpt.

We zetten in op behoud van Joint Force Command in Brunssum, een van de twee Europese NATO-hoofdkwartieren. Niet alleen vanwege de majeure economische impact die van de basis uitgaat, maar ook omdat van ons als gastgemeente mag worden verwacht dat we er alles aan doen om de JFC-medewerkers en hun familie zich thuis te laten voelen in onze internationale gemeenschap.

Brunssum beschikt over een uitgestrekt Natura 2000-buitengebied en diverse stedelijke parken in de directe woonomgeving. Met de toeristische parels zoals het Clemensdomein, Emmapark, Schutterspark, Landgoed Brunshheim en Blote Voetenpark hebben wij het potentieel om uit te groeien tot een toeristisch-recreatieve trekpleister in Parkstad. Vandaar dat we het waard vinden om Brunssum op aansprekende wijze in de markt te zetten en hierbij in 2025 nog nadrukkelijker de aansluiting gaan zoeken met Visit Zuid Limburg.

Kaderstellende nota's

- Centrumvisie (2020)
- Uitvoeringsprogramma Centrum (2020-2026)
- Stedenbouwkundig kwaliteitskader Centrum (2021)
- Masterplan Centrum (2008)
- Kadernota Economie en Toerisme (2017-2024)
- Visiedocument/startnotitie gebiedsaanpak Rumpenerstraat (2023)
- Beleidsregel Ruimtelijk beleid Haefland (2021)
- Ambitiedocument Oostflank (2021)
- Masterplan Herstructurering Bedrijventerreinen Oostflank (2015)
- Masterplan Treebeek (2008)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (2018)
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail (2011)
- Bestemmingsplannen Centrum (2021), Oostflank (2021), Haefland-/Rode Beek (2013), Emma (2013)
- Beheersverordeningen bedrijventerreinen en Woongebied (2018)
- Visie Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg (2020)
- Ontwikkelprogramma Vrijtijdseconomie Parkstad (2020-2024)
- Visiedocument Schutterspark (2022)

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Bedrijventerrein Haefland/ Rode Beek (41b)

Wat willen we bereiken:

In de 1e helft van 2026 voorzien wij de oplevering van de nieuwe weginrichting en openbare ruimte op het bedrijventerrein Haefland. Deze reconstructie vormt een belangrijk fundament van de gebiedsgerichte aanpak van het bedrijventerrein.

Wij verwachten dat hiervan in navolging op de oplevering van het bedrijfsverzamelgebouw Houserveld wederom een kwalitatieve impuls uitgaat naar het ondernemers- en vestigingsklimaat in deze zone van Brunssum.

In 2026 blijven wij toezien op de naleving van de ruimtelijke voorschriften uit het bestemmingsplan Haefland-Rode Beek. Hierbij is het onze ambitie om onrechtmatige bewoning, hinderlijke opslag, parkeeroverlast en oneigenlijke bedrijfsactiviteiten terug te dringen. Nieuwe ruimtelijke initiatieven die voldoen aan de planologische en stedenbouwkundige beleidsuitgangspunten faciliteren wij.

Tegen ondermijnende activiteiten treden wij streng op, via de Wet Bibob en door projectmatige interventies. In het KVO-project Haefland-Rode Beek blijven wij samenwerken met partners als politie, brandweer en ondernemers aan de veiligheid en fysieke omgeving. Op dit moment bereiden wij een pilot voor inzake de plaatsing en het gebruik van een drone op het bedrijventerrein.

Bij deze gebiedsgerichte aanpak werken wij nauw samen met maatschappelijke partners zoals de stichting Business in Brunssum, lokale ondernemers en bedrijventerreinenmanagement.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

- 1.1 Wij realiseren de oplevering van het project 'herinrichting bedrijventerrein Haefland'.
- 1.2 Wij zetten het project Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) Haefland samen met partners voort.
- 1.3 Wij continueren de periodieke controles door het team VTH in verband met lokale aanpak van ondermijning.
- 1.4 Wij toetsen ruimtelijke initiatieven aan het omgevingsplan, de Reclamenota en de beleidsregel Ruimtelijk Beleid bedrijventerrein Haefland-Rode Beek.
- 1.5 Wij voeren de pilot plaatsing en gebruik drone op bedrijventerrein(en) uit.

2. Voortzetten samenwerking met Streetwise (42b)

Wat willen we bereiken:

De gemeente Brunssum werkt, evenals andere Parkstad gemeenten, met Streetwise samen voor het aantrekken en begeleiden van nieuwe ondernemers. Deze samenwerking met Streetwise is gericht op het persoonlijk en laagdrempelig begeleiden van nieuwe of bestaande ondernemers naar een toekomstbestendige locatie binnen het centrumgebied.

De begeleiding is gericht op het beoordelen van bedrijfsplannen en/of exploitatiebegrotingen, het voeren van onderhandelingen met verhuurders en het aanvragen van financiering. Daarbij brengt Streetwise kennis in van de lokale ontwikkelingen uit het periodieke casusoverleg met de gemeente.

Voor de komende 2 jaren hebben wij een aanvalsplan uitgewerkt waar we in 2026 uitvoering aan geven. Hiermee brengen wij focus aan om binnen de populatie startende ondernemers de juiste versterkingen voor Brunssum Centrum te selecteren. We zien in de praktijk dat door deze intensievere aanpak het aantal - en de kwaliteit van - nieuwe ondernemers in Brunssum Centrum toeneemt. Dit is ook het gevolg van de ontwikkeling van het Centrumplan dat nieuw perspectief biedt aan de markt.

Door de toepassing van dit focusplan anticiperen we tijdig op de toekomstige ontwikkeling van het Victoriapark waarbij nieuwe commerciële units voorzien zijn.

We blijven daarnaast uitvoering geven aan de stimuleringsregeling nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 We continueren de (regionale) samenwerking met stichting Streetwise.

2.2 We voeren het focus-/acquisitieplan Centrum uit.

2.3 We voeren de stimuleringsregeling nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie uit.

3. Doorontwikkelen cadeaukaart Ons Brunssum (43)

Wat willen we bereiken:

In 2020 heeft het college besloten akkoord te gaan met de pilot gericht op het opstarten van een lokaal cadeaukaartsysteem in samenwerking met de lokale ondernemers(verenigingen).

De gemeente Brunssum is eigenaar van de pilot, maar een systeem als dat van de cadeaukaart is in den lande niet gebruikelijk om te beheren en uit te voeren vanuit de lokale overheid.

Het streven is dat het systeem op termijn wordt belegd buiten de gemeente Brunssum: in een organisatie als citymanagement of de ondernemersvereniging. Verkenningen daartoe worden in 2026 voortgezet.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Wij zetten de verkenning voort over het al dan niet extern beleggen van het beheer van de cadeaukaart.

4. Faciliteren markt en kermis (17)

Wat willen we bereiken:

In de komende jaren voeren we ten aanzien van markt en kermis het beleid uit dat is vastgesteld voor de periode 2025-2030. De standplaatsgelden worden niet langer geïnd om de kermis en markt levensvatbaar en aantrekkelijk te houden voor zowel standplaatshouders als bezoekers.

Voor de kermis is er sprake van nieuwe dynamiek door de samenwerking met een private kermisexploitant. De kosten van o.a. beveiliging en energie zijn sinds corona flink gestegen en indexeren wij.

Ten aanzien van de markt hanteren we een conservatieve en realistische aanpak. Op termijn kan de weekmarkt als gevolg van natuurlijke terugloop overgaan in een standplaatsenmodel.

Een standplaats op een strategische positie (bijv. Victoriaplein, in de nabijheid van een supermarkt of bouwmarkt) behoort in de toekomst tot de mogelijkheden. Deze locaties bieden profijt aan verschillende stakeholders en verschaffen bezoekers toegevoegde waarde op hun winkel- of horecabezoek.

Op deze wijze kunnen jong en oud blijven genieten van deze voor Brunssum waardevolle culturele voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 We voeren de beleidsnotities Markt 2025-2030 en Kermis 2025-2030 uit.

4.2 We schaffen de standplaatsgelden voor de kermis in 2026 af t.b.v. de instandhouding van deze culturele voorziening.

4.3. We schaffen de standplaatsgelden voor de weekmarkt structureel af teneinde een weekmarkt te kunnen blijven aanbieden aan de inwoners van Brunssum.

4.4 We dragen zorg voor het formaliseren van de operationele samenwerking met de particuliere kermisexploitant.

5. Herstructurering Oostflank (40 & 46)

Wat willen we bereiken:

De gemeente heeft de ambitie de Oostflank en aangelegen gebieden te ontwikkelen. De Oostflank van Brunssum wordt regionaal gezien als een van de laatste kansrijke ontwikkelgebieden van Zuid-Limburg. De ambitie is om het gebied in te zetten voor economische structuurbehoud en -versterking, de instandhouding van de natuur en verbetering van de omgevingskwaliteit. Het Koerskompas en Ambitiedocument Herontwikkeling Bedrijventerreinen Oostflank gelden als bestuurlijk uitgangspunten voor de ontwikkeling van dit gebied. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de Oostflank gebruikt moet worden om werkgelegenheid te creëren in relatie tot de sociaalmaatschappelijke opgaven.

De huidige dynamiek op het stikstofdossier, defensie en energie maken dat het perspectief op de herontwikkeling van het gebied aan verandering onderhevig is. De gemeente dient voorbereid te zijn op nieuwe behoeften die grote maatschappelijke, economische en ruimtelijke kwaliteit aan de gemeente en de regio kunnen bieden. De gemeente staat hiermee aan het begin van een meerjarige majeure gebiedsontwikkeling met potentieel grote maatschappelijke meerwaarde.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 We stellen het proces/programmaplan Oostflank op.

5.2 We verkennen de transformatieopgave van JFC en het Ministerie van Defensie als gastgemeente en juridisch bevoegd gezag.

5.3 We maken een plan voor de transformatie van het Entreegebied Oostflank als een 'no-regret' maatregel in de herontwikkeling van de Oostflank.

6. Intentieovereenkomst met JFC (45)

Wat willen we bereiken:

Als gemeente zijn wij trots om gastheer te zijn van Joint Force Command Brunssum, één van de drie strategische NAVO-bases wereldwijd. Wij streven naar de voortzetting van een langdurig partnerschap met de NAVO en Defensie en nemen hierin onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dit doen we onder andere door ruimte te bieden aan relevante organisaties en nemen daarmee verantwoordelijkheid voor de internationale veiligheid.

Wij willen het partnerschap met JFCB voortzetten én versterken. Daarbij hanteren wij een open en uitnodigende houding, gebaseerd op wederzijds respect en samenwerking. Deze houding is essentieel bij de revitalisatie en modernisering van de basis. Hiermee staan wij aan het begin van een meerjarige, grootschalige gebiedsontwikkeling die potentieel grote maatschappelijke waarde heeft voor zowel de gemeente als de regio.

Verschillende afspraken uit de eerder gesloten intentieovereenkomst met JFCB zijn inmiddels concreet gemaakt. Dit betreft onder andere samenwerking op het gebied van internationale huisvesting, btw-teruggave, gezamenlijke evenementen en het gebruik van sportfaciliteiten. De intentieovereenkomst, die enkele jaren geleden is opgesteld, willen wij de komende jaren blijven naleven en verder uitwerken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1 We verkennen de transformatieopgave van JFC en het Ministerie van Defensie als gastgemeente en juridisch bevoegd gezag.

7. Toeristisch-recreatieve trekpleister (49)

Wat willen we bereiken:

Brunssum heeft een groot buitengebied en meerdere stedelijke parken in de woonomgeving. Het biedt een divers aanbod aan toeristisch-recreatieve trekpleisters, zoals de Brunssumerheide, het Openluchttheater, vakantiepark Europarcs, het Schutterspark, het Clemensdomein, en diverse wandel-, fiets- en mountainbikeroutes.

Dankzij recente verbeteringen in de infrastructuur, zoals het wandelnetwerk Knopen Lopen en de Parkstad Route, heeft Brunssum de potentie om zich verder te ontwikkelen als toeristisch-recreatieve bestemming binnen Parkstad. Met verdere optimalisaties en nieuwe productontwikkelingen kan Brunssum bijdragen aan het verminderen van de druk op recreatiegebieden in het Heuvelland en andere delen van Zuid-Limburg.

Het is daarom belangrijk dat Brunssum op een aantrekkelijke manier gepromoot wordt, zowel voor toeristen van buiten de gemeente als voor haar eigen inwoners. Hiervoor werkt Brunssum samen met Visit Zuid-Limburg op drie niveaus: informatiemarketing, bestemmingontwikkeling en bestemmingmarketing.

De aanpak voor de komende jaren richt zich op het in kaart brengen van het toeristisch aanbod en het beter afstemmen op het product- en marketingaanbod van Visit Zuid-Limburg. Zo hopen we een vliegwieleffect te creëren voor de Brunssumse vrijetijdseconomie. Samen met Visit Zuid-Limburg zullen ook nieuwe toeristisch-recreatieve producten worden ontwikkeld die passen bij de identiteit en positionering van Brunssum. Dit vraagt extra inzet van Visit Zuid-Limburg bovenop de reguliere afspraken in het convenant, en nauwere samenwerking met relevante partijen.

Zoeken we daarnaast de synergie met het lokale citymarketingprogramma Ons Brunssum, omdat de vrijetijdseconomie ook bijdraagt aan het imago en de leefbaarheid van de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

7.1 We brengen meerjarig de aanbodzijde in kaart en spelen actiever in op het product- en marketingaanbod van Visit Zuid-Limburg.

7.2 We intensiveren de samenwerking met Visit Zuid-Limburg ten behoeve van nieuwe productontwikkeling. Dit betreft onder andere het Emmapark, de ontwikkeling van nieuwe wandel- en fietsroutes en thematische informatiebrochures.

Overige speerpunten

8. Regionale en lokale economische structuur

Wat willen we bereiken:

Door nauwe samenwerking met gemeenten in de stadsregio Parkstad, de provincie Limburg, ministeries en marktpartijen werken we samen aan het versterken van de regionale economie. Dit doen we onder andere op het gebied van retail, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie. We voeren regionale Regiodeal-projecten uit binnen de themalijn Retail en Voorzieningen. Een voorbeeld daarvan is het programma Medlands dat ziet op een structuurversterking van de regionale medisch-technologische bedrijfssector met bedrijven als Medtronic, DocMorris en Boston Scientific en de daaraan verbonden regionale werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

8.1 We voeren het jaarplan Economie en Toerisme 2026 Parkstad uit.

8.2 We voeren regionale Regiodeal-projecten uit binnen de themalijn Retail en Voorzieningen.

8.3 We zetten in op versterking van het voorzieningenniveau, de leefbaarheid en het ondernemerschap op grond van de structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.070	642	745	613
XT-31 - Economische ontwikkeling	356	292	292	290
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	422	73	176	50
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	42	42	42	41
XT-34 - Economische promotie	250	235	235	232
Baten	-258	-280	-388	-268
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-22	-23	-126	0
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	-4	-4	-4	-4
XT-34 - Economische promotie	-232	-254	-259	-264
Totaal	812	362	356	346

10. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Centraal staat (het behoud van) een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, waarbij steeds wordt gezocht naar een goede balans tussen groen, wonen, parkeren en voldoende ruimte voor sport, spel en ontspanning. Onder dit programma valt het gebruik en de inrichting van de fysieke leefomgeving inclusief de verdere implementatie van de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging, alsmede het opstellen van de daarbij behorende kerninstrumenten en werkprocessen.

Inmiddels is het Koerskompas 2050 vastgesteld en dit vormt de basis voor een nieuwe integrale omgevingsvisie die in 2026 verder wordt uitgewerkt. De omgevingsvisie is dan vervolgens het kader voor het nieuwe omgevingsplan dat uiterlijk op 1 januari 2032 gereed zal zijn.

Ook het zorgen voor passende en betaalbare woonruimte voor iedereen valt onder dit programma. Net zoals in de rest van Nederland heeft ook Brunssum een tekort aan passende en betaalbare woonruimte. Het terugdringen van de woningnood en het 'bouwen naar behoefte' worden als belangrijke opgaven gezien. Daarom wordt ingezet op transformeren van de woningvoorraad in de vorm van realisatie van levensloopbestendige, duurzame en betaalbare woningen, verspreid over de wijken. Voor een tweetal wijken, Brunssum Noord en Brunssum Oost (Schuttersveld) zijn hiervoor ook middelen beschikbaar vanuit het Volkshuisvestingsfonds. Het volkshuisvestingsfonds biedt daarnaast middelen voor de gebiedsontwikkeling Rumpenerstraat, dat eveneens onder dit programma valt.

Verder vallen onder dit programma de transitie van de 'kop van Treebeek' en de uitvoering van het Centrumplan, waaronder ook alle gemeentelijke grondexploitaties.

Kaderstellende nota's

- Structuurvisie wonen Zuid-Limburg 2016
- Regionale en lokale woonvisie 2023-2028
- Woondeal Limburg 2023
- Geactualiseerde envelop Herstructureringsvisie Parkstad Limburg 2017-2020/2030
- Masterplannen Treebeek en Centrum 2008
- Centrumvisie 2020-2026
- Stadsdeelvisies Centrum/Noord (2013), West (2015) en Zuid/Oost (2017)
- Koerskompas 2025
- Structuurvisie Brunssum 2025
- Intergemeentelijke structuurvisie Parkstad (2005)
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail (2011)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg (2018)
- Nota Grondbeleid (2024-2028)
- Verordening VTH (2024)
- Welstandsnota (2015)
- Bomenverordening (2026)
- Erfgoedverordening (2013)
- Archeologische verwachtingskaart
- Ontwikkeling Visie Wijkgericht werken 5.0 (2019)
- Wijkteams 2.0
- Evaluatie Pilot Wijkgericht Werken (2023)
- Startnotitie gebiedsaanpak Entree Rumpenerstraat / Componistenwijk
- Wijkplan Oost
- Tijdelijk deel Omgevingsplan Gemeente Brunssum
- Verordening nadeelcompensatie gemeente Brunssum 2023

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Omgevingswet (58)

Wat willen we bereiken:

In 2024 is de Omgevingswet en de bijbehorende digitale structuur in werking getreden. In 2024 en 2025 lag de focus vooral op het afhandelen van lopende vergunningaanvragen en bestemmingsplannen, en het verder verbeteren van werkprocessen onder de nieuwe wet.

In 2026 starten we met het toepassen van nieuwe instrumenten uit de Omgevingswet, namelijk het opstellen van een omgevingsvisie en de transitie naar een definitief omgevingsplan. Dit omgevingsplan moet uiterlijk 1 januari 2032 klaar zijn.

Bij beide instrumenten houden we rekening met de doelen van de Omgevingswet: integraal en samenhangend werken, niet vanuit aparte beleidsclusters, maar vanuit de vraagstukken en de bedoeling van de regels. Centraal staat het 'ja, mits'-principe, waarbij ruimte wordt gegeven mits rekening gehouden wordt met belangen van omwonenden, ondernemers, organisaties en ketenpartners. Participatie en vooroverleg zijn hierbij essentieel.

Daarnaast zorgen we ervoor dat beleidskaders en juridische regels voor iedereen inzichtelijk zijn. Zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan worden digitaal beschikbaar gesteld via het Omgevingsloket.

De Wet kwaliteitsborging bouwproces (Wkb), die ook op 1 januari 2024 inging, geldt voorlopig alleen voor nieuwbouwprojecten in Gevolgklasse 1 (zoals grondgebonden eengezinswoningen en eenlaagse bedrijfspanden). De geplande invoering voor verbouwingen en uitbreiding naar Gevolgklasse 2 en 3 is voorlopig uitgesteld.

Voor een goede dienstverlening zijn formats ontwikkeld voor onderbouwing van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, kostenverhaalsovereenkomsten en afspraken over nadeelcompensatie. In 2026 worden deze formats op basis van de praktijk verder verbeterd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 Verfijnen van werkprocessen en verbeteren (digitale) dienstverlening.

1.2 Start transitie van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar een definitief omgevingsplan (looptijd tot 1 januari 2032).

2. Centrumplan (42a)

Wat willen we bereiken:

Centrumprogramma Brunssum

Het centrumprogramma vormt sinds 2020 het strategisch uitvoeringskader voor de transformatie van het stadshart van Brunssum. Met dit programma wordt ingezet op een integrale aanpak, waarin ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijke samenhang, culturele beleving en economische vitaliteit met elkaar worden verbonden. Het centrum wordt daarbij gezien als meer dan alleen een fysieke plek: het is de spil van ontmoeting, identiteit en stedelijke dynamiek.

In de eerste fase lag de nadruk sterk op ruimtelijke ingrepen. Een tussentijdse analyse in 2024 bevestigde dat verbreding noodzakelijk is om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Tegelijkertijd is in juni 2025 het Koerskompas 2050 vastgesteld, waarin een toekomstbestendig, groen en levendig centrum een belangrijke rol speelt. Beide kaders vormen samen het fundament voor de volgende fase van de centrumontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 Het programmaplan centrum wordt geactualiseerd en gaat een volgende ontwikkelfase in.

2.2 De woningbouwprojecten Lindeplein, Raadhuisstraat, Kloosterstraat en Victoriapark zijn allen in uitvoer.

2.3 De opwaardering van het Vijverpark wordt in 2026 opgeleverd.

2.4 In 2026 wordt het lifestylepark aangelegd.

3. Transitie Rumpenerstraat (41a)

Wat willen we bereiken:

In 2026 verwachten wij de stedenbouwkundige gebiedsvisie Entree Rumpenerstraat met een beeldkwaliteitsplan voor het vastgoed en de openbare ruimte ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad.

Deze gebiedsvisie vormt het koersdocument voor een meerjarige gebiedsgerichte aanpak van gemeente, publieke en private stakeholders.

Doelstelling is een integrale opwaardering van het woon- en leefklimaat middels het toevoegen van nieuwe woningen en parkeervoorzieningen, een klimaatadaptieve herinrichting van de openbare ruimte en een toekomstbestendige supermarkt.

Tussen de betrokken samenwerkingspartners wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld.

Voor deze gebiedsaanpak heeft het ministerie van BZK subsidie verleend uit het Volkshuisvestingsfonds en de Regiodeal.

Verkend wordt of de Rumpenerstraat en GTD-locatie vanuit de 'zoetzuur-benadering' gezamenlijk aanbesteed kunnen worden met het doel daarmee een (consortium van) marktpartijen te committeren aan de beide ontwikkellocaties en daarmee de ruimtelijk-maatschappelijke belangen van de gemeente optimaal te borgen.

Flankerend zetten wij het project Stratenaanpak (zie ook programma 9) in de Rumpenerstraat voort om particuliere transformaties van Retail naar Wonen en/of Diensten te stimuleren.

In de eerste helft van 2026 verwachten wij het omgevingsplan 'masterplan Componistenwijk' ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad. Eveneens ligt in het vooruitzicht dat gestart wordt met de herontwikkeling van de Bristol locatie naar een nieuw appartementengebouw met 11 appartementen in de middensector.

De strategische verwervingen in het plangebied en het beheer van de verworven panden zetten wij voort.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Vaststellen van de stedenbouwkundige gebiedsvisie Entree Rumpenerstraat.

3.2 We geven uitvoering aan de met betrokken corporatie en marktpartijen gesloten intentie-/samenwerkingsovereenkomst.

3.3 We zetten de strategische verwervingen in het plangebied voort.

3.4 Vaststellen van het omgevingsplan 'masterplan Componistenbuurt' van Weller en RO-groep.

3.5 Begeleiden van diverse private planinitiatieven in de Rumpenerstraat.

3.6 Verkennen van de aanbestedingsstrategie Rumpenerstraat/GTD-locatie.

4. Ontwikkeling 'de kop van Treebeek' (57)

Wat willen we bereiken:

Binnen de bredere wijkontwikkeling krijgt de herstructurering van 'de kop van Treebeek' bijzondere aandacht. Dit gebied rondom de Horizonstraat en Komeetstraat bestaat uit percelen en gebouwen die momenteel weinig bijdragen aan een levendige en uitnodigende wijk.

Het gebied bestaat uit drie deelgebieden: Horizonstraat 57, Komeetstraat 25 en 29, en Horizonstraat 75. Deze liggen dicht bij elkaar en worden elk door een projectontwikkelaar zelfstandig ontwikkeld. Hiermee zijn belangrijke eerste stappen gezet voor de opwaardering van dit deel van Treebeek.

Aan de Horizonstraat 75 zijn inmiddels 30 appartementen opgeleverd. Deze zijn gericht op starters, jonge gezinnen en senioren.

Het deelgebied Emmashoes (Horizonstraat 57) bestaat uit twee delen. Enerzijds het Emmakwartier in het noordoosten, waar 32 koopwoningen worden gebouwd. Dit aanbod is gevarieerd en bestaat uit 14 levensloopbestendige woningen, 8 rijwoningen en 10 bouwkavels. Deze woningen zijn bedoeld voor starters, doorstromers, zelfbouwers en senioren. In 2025 is het bestemmingsplan hiervoor vastgesteld, een belangrijke stap richting realisatie. Daarnaast zijn de oude panden van het Emmashoes-terrein gesloopt. In het zuidwestelijke deel worden de mogelijkheden tot appartementontwikkeling onderzocht, mogelijk met een zorgcomponent. Afspraken met marktpartijen zijn gemaakt om de ontsluiting via het Emmakwartier te laten verlopen, om extra verkeer op de Ringstraat te voorkomen.

Aan de Komeetstraat 25 en 29 worden de Rozenkranskerk, het Chalet en een woning aan de Ringstraat 5C herontwikkeld tot senioren- en zorgwoningen in het sociale en middenhuursegment. De karakteristieke kerk blijft behouden en wordt getransformeerd met een nieuwe 'schil' eromheen. In totaal komen hier 39 levensloopbestendige zorgwoningen in de kerk en schil. De overige gebouwen worden gesloopt voor een nieuw appartementencomplex met 40 levensloopbestendige seniorenwoningen. De omgevingsvergunning is onder voorwaarden verleend in 2025, waarmee de uitvoering van het plan een belangrijke stap dichterbij is gekomen. De omgevingsvergunning van het deelgebied aan de Komeetstraat 25 en 29 is inmiddels onherroepelijk. De start van de bouw is afhankelijk van de te bereiken overeenstemming tussen de projectontwikkelaar en de uiteindelijke exploitant en zorgverlener.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 De ontwikkelaar van het plangebied Emmakwartier is voornemens om te starten met de bouw van de projectmatige woningen (14 levensloopbestendige woningen en 8 rijwoningen). Toezicht houden op de oplevering van de openbare ruimte.

4.2 De omgevingsvergunning van het deelgebied aan de Komeetstraat 25 en 29 is inmiddels onherroepelijk. De start van de bouw is afhankelijk van de te bereiken overeenstemming tussen de projectontwikkelaar en de uiteindelijke exploitant en zorgverlener.

4.2 Vormgeven aan de invulling van het tussengebied tussen Emmashoes en het gebied Rozenkranskerk/chalet.

5. Vlottrekken van de woningmarkt (52)

Wat willen we bereiken:

In 2023 heeft de gemeenteraad de lokale woonvisie voor Brunssum vastgesteld. Om de doelen uit deze visie te behalen, maakt de gemeente jaarlijks afspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties. Zo zorgen we ervoor dat er voldoende betaalbare en kwalitatieve sociale huurwoningen blijven. Ook spreken we af hoe we werken aan leefbaarheid, veiligheid, duurzaamheid en het huisvesten van groepen die zorg nodig hebben. Voor langetermijndoelen maken we meerjarige afspraken.

De gemeente ondersteunt starters op de koopwoningmarkt met startersleningen. Daarnaast houden we het Regionale woonbehoefteonderzoek actueel, zodat we weten welke woningen waar nodig zijn. Woningbouwplannen stemmen we af met de regio en voegen we toe aan de Regionale Woningmarktprogrammering. We proberen ook subsidies binnen te halen voor woningbouwprojecten en herstructureringen, en voeren plannen uit waarvoor al subsidies zijn toegekend, zoals in Schuttersveld en Brunssum Noord.

In en rond het centrum stimuleert de gemeente, waar mogelijk, de transformatie van oude winkels en bedrijfsruimtes naar woningen. Deze veranderingen moeten voldoen aan kwaliteitseisen uit het regionale woonbeleid. Op sommige plekken, zoals de Rumpenerstraat, zijn subsidieregelingen beschikbaar voor het transformeren van winkelruimte.

In het Ei worden verouderde panden gesloopt en vervangen door moderne woningen in verschillende huursegmenten. Dit helpt de doorstroming op de lokale woningmarkt. Ook in Kerkstraat-Noord en bij 'wonen boven winkels' worden nieuwe woonprojecten gefaciliteerd en gestimuleerd.

De GTD-locatie in het centrum is de belangrijkste gemeentelijke bouwgrond die nog niet in gebruik is. Deze plek ligt tussen de N276, Karel Doormanstraat en dr. L.Th. Wietenstraat, en was vroeger het terrein van de gemeentelijke technische dienst, inclusief enkele aanliggende percelen. In 2024 hebben we een aanbesteding geprobeerd, maar die leidde niet tot een definitief aanbod. Omdat het bestemmingsplan en mogelijke saneringsvraagstukken onduidelijk waren, nemen we nu zelf de verdere onderzoeken en planuitwerking op ons. Later bepalen we hoe we de locatie gaan ontwikkelen: zelf, via een ontwikkelaar of een combinatie daarvan.

We werken verder aan projecten zoals Raadhuisstraat, Entree Dorpstraat, Lindehof en Kloosterstraat. Bij Victoriapark zijn in 2025 diverse panden gesloopt, de bouw is gestart en gaat in 2026 verder. Voor het voormalige schoolgebouw aan de Wieënweg 6 komt een nieuwe tender om dit om te vormen tot woongebied.

Ook vanuit de markt is er vraag naar transformatie en herontwikkeling. We proberen deze initiatieven zo veel mogelijk te ondersteunen. Voorbeelden van locaties met transformatieplannen zijn de Maarstraat (al afgerond), de Schildstraat (voormalige Lidl-locatie in Treebeek), Prins Hendriklaan en Gregoriuslaan. Dit gaat vaak om oude supermarkten, dierenpeciaalzaken en andere verkooppunten.

Ons ruimtelijk beleid richt zich op het concentreren van winkels en bedrijven in de daarvoor bestemde winkelclusters en bedrijventerreinen. Zo verbeteren we de leefbaarheid in woonwijken. Binnen die clusters is het ruimtelijk beleid toe aan een update en modernisering, zodat het beter aansluit bij de huidige transformatie-opgave.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 We leggen het omgevingsplan in de loop van 2026 aan de gemeenteraad voor om definitief vast te stellen. Daarna kan het plan verder worden uitgewerkt, afhankelijk van hoe het proces verloopt.

5.2 We implementeren de nieuwe regionale en lokale woonvisie en de Woondeal Limburg die op 23 maart 2023 is gesloten.

6. Stadsdeelvisies (56)

Wat willen we bereiken:

In het verleden zijn voor de wijken in Brunssum zogeheten stadsdeelvisies vastgesteld. Deze worden nu stap voor stap vernieuwd en omgevormd tot wijkplannen.

Een wijkplan beschrijft de gewenste ontwikkelingen in een wijk en wordt opgesteld in samenwerking met bewoners, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties en andere betrokken partijen. Deze plannen zijn gebaseerd op lokale kennis, ervaringen uit de buurt en de wensen van de wijkbewoners. Ze richten zich op wat er nú speelt en wat er concreet in de wijk aangepakt kan worden.

De wijkplannen zijn bedoeld om breed gedragen te worden door de gemeenschap en leggen de nadruk op het verbeteren van leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang. Het wijkgerichte programma in Noord en Oost kijkt daarbij ook naar lange termijn opgaven, zoals generatie-overstijgende problemen richting het jaar 2050.

Na het opstellen van het wijkplan voor Brunssum-Zuid volgt het plan voor Brunssum-Noord binnenkort. Daarna wordt gestart met de wijkplannen voor Brunssum-West en Brunssum-Centrum.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1 Het actualiseren van de stadsdeelvisies in de vorm van wijkplannen, gericht op het verbeteren van leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang in de wijken. De wijkplannen voor West en Centrum worden in 2026 vormgegeven.

6.2 Verder ontwikkelen van wijkgerichte communicatie in aanvulling op het kwartaalblad 'Typisch Brunssum' en andere gemeentelijke communicatie. Met informatie over ontwikkelingen in de wijk, activiteiten die georganiseerd worden, verhalen van buurtbewoners en oproepen (bijvoorbeeld voor vrijwilligers) gedeeld kunnen worden.

6.3 Organiseren van bijeenkomsten voor nieuwe inwoners van de buurten op structurele basis per twee à drie maanden om bewoners kennis te laten maken met hun nieuwe buurt.

7. Verbreden wijkgerichte dienstverlening (26 & 27)

Wat willen we bereiken:

De verbreding van de wijkgerichte dienstverlening naar alle wijken wordt opgepakt in de programmatische aanpak, waarbij de wijken Noord en Oost ontwikkelgebied zijn, alsmede in de wijkplannen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

7.1 Uitvoering geven aan het wijkprogramma Noord en Oost.

8. Buurtnetwerken (54)

Wat willen we bereiken:

In elke wijk is een Buurtnetwerk actief. Deze netwerken zetten zich in voor de wijk en leveren een waardevolle bijdrage aan het maken en uitvoeren van plannen voor de buurt. De gemeente ondersteunt de Buurtnetwerken en helpt hun rol en positie te versterken.

Sinds 2023 ontvangen de Buurtnetwerken de subsidie 'Opwaarderen Woon- en Leefomgeving'. Met deze subsidie kunnen ze, samen met bewoners, werken aan het verbeteren van het uiterlijk en de kwaliteit van hun wijk.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

8.1 Bijdragen aan het versterken van de rol en positie van de Buurtnetwerken. Dit is een voortdurend proces waar de wijkmanagers samen met de buurtnetwerken vorm aan geven.

8.2 Definiëren en formaliseren van de rol van de Buurtnetwerken door middel van een korte omschrijving, waar de Buurtnetwerken hun eigen invulling aan kunnen geven.

Overige speerpunten

9. Ruimtegebruik van de fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken:

We zorgen voor een duurzame, veilige en efficiënte inrichting van de leefomgeving in Brunssum. Daarmee dragen we bij aan een prettige plek om te wonen, werken en recreëren. Ook beschermen we de bijzondere kenmerken van het gebied dat is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht.

Vanaf 2024 werken we onder de nieuwe Omgevingswet (voorheen Wabo). Op basis hiervan verlenen we vergunningen en houden we toezicht.

Alle Limburgse gemeenten moeten een meerjarenbeleidsplan voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) opstellen. Dit moet gebeuren volgens een vast format van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT), zodat de plannen van gemeenten beter vergelijkbaar zijn. Binnen dat format is wel ruimte om rekening te houden met lokale omstandigheden.

Op basis van dit beleidsplan maken we een jaarlijks uitvoeringsprogramma. Ook hiervoor is een standaard format beschikbaar, met ruimte voor lokale keuzes.

Vanaf 2026 worden de zogeheten robuustheidscriteria, waaronder de Kwaliteitscriteria 3.0, wettelijk vastgelegd. Gemeenten moeten hieraan voldoen. Doen ze dat niet, dan kan het IBT ingrijpen bijvoorbeeld met een waarschuwing, een opdracht of zelfs door het overnemen van taken (indeplaatsstelling). Dit zal invloed hebben op hoe gemeenten hun VTH-taken uitvoeren. Daarom gaan we in 2026 verschillende scenario's uitwerken om onze werkwijze hierop aan te passen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

9.1 Opstellen Meerjarenbeleidsplan VTH (2026-2030).

9.2 Opstellen Uitvoeringsprogramma VTH 2026.

9.3 Scenario's uitwerken uitvoeren VTH-taken vanwege nieuwe wetgeving en toezicht vanaf 2026.

10. Omgevingsplan

Wat willen we bereiken:

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vormen de geldende ruimtelijke plannen en een aantal lokale regels samen met een aantal rijksregels (vervat in de Bruidsschat) het tijdelijke deel van het omgevingsplan.

Tot eind 2031 heeft de gemeente de tijd om het tijdelijk deel van het omgevingsplan om te bouwen naar een definitief omgevingsplan.

We constateren dat het omgevingsplan een allesomvattend document wordt waarin alles terecht komt dat met de fysieke leefomgeving te maken heeft, waaronder milieuregels, verordeningen en nieuwe thema's en aandachtspunten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Dat vergt ook een ander aanpak dan het opstellen van een bestemmingsplan. Buiten participatie en vooroverleg moet de gemeente bandbreedtes vast gaan leggen op het gebied van milieu en er moet beleid komen over onder andere thema's zoals gezondheid, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Daarnaast zijn er (nieuwe) aandachtspunten zoals stikstof, de Kaderrichtlijn water en Zeer Zorgwekkende Stoffen waarvoor regels moeten worden opgenomen in het Omgevingsplan. Dat vergt een intensieve samenwerking binnenshuis, met de regio en met onze vooroverlegpartners.

Waar mogelijk worden regels in het Omgevingsplan ook toepasbaar gemaakt, waardoor middels vragenbomen snel duidelijk is of voor een bepaalde activiteit een vergunning of melding nodig is. Dat is eveneens een uitdaging, omdat dit iets betekent voor de formulering van regels en de tijd die gestoken moet worden in het maken van beslisbomen.

Vanwege genoemde uitdagingen en omdat ook de digitale voorzieningen (landelijk) nog niet stabiel zijn, zal ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen nog zoveel als mogelijk gebruik gemaakt worden van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (bopa's) eventueel gecombineerd met een wijziging van het omgevingsplan (gecoördineerde besluitvorming). De bopa moet te zijner tijd wel worden opgenomen in het omgevingsplan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

10.1 Opstarten van thematische en gebiedsgerichte wijzigingen van het omgevingsplan om uiterlijk 1 januari 2032 een definitief omgevingsplan beschikbaar te hebben.

10.2 Het verder verfijnen van de digitale voorzieningen (plansoftware en software voor toepasbare regels).

11. Omgevingsvisie

Wat willen we bereiken:

In 2025 is het Koerskompas 2050 vastgesteld. Dit is de basis voor de in 2026 op te stellen omgevingsvisie, ofwel de ruimtelijke doorvertaling van het Koerskompas. De omgevingsvisie wordt net als het Koerskompas in samenwerking met de stakeholders ontwikkeld. De omgevingsvisie kent meer detail dan het Koerskompas, maar de mate van detail hangt af van de vraag wat voor Brunssum in de huidige fase de best passende vorm is. De omgevingsvisie is onder de Omgevingswet vormvrij, maar de volgende zaken zijn minimaal verplicht te verwerken.

1. Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

2. De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied

3. De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

In de afweging hoe gedetailleerd de Brunssumse omgevingsvisie wordt uitgewerkt, wordt rekening gehouden met zaken als een mogelijke plan-MER plicht versus de benodigde procestijd versus de opties om bepaalde verdieping te zoeken in gebiedsgerichte of thematische programma's.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

11.1 Starten met opstellen van een omgevingsvisie.

12. Programmatische aanpak Brunssum Noord en Oost

Wat willen we bereiken:

In 2025 is gekozen voor een programmatische aanpak in Brunssum Noord Oost met een horizon van 25 jaar. Doel is het versterken van leefbaarheid, gezondheid en samenhang in de wijken.

De aanpak start vanuit de leefwereld van inwoners. Hun kennis en ervaring krijgen een vaste plek via ervaringswerkers, bewonersgroepen en gebiedsgericht werken. We werken van buiten naar binnen, zodat de signalen en oplossingen uit de wijk richtinggevend zijn voor gemeente en partners.

Het programma richt zich nadrukkelijk op multiproblematiek. Het verbindt de domeinen fysiek, sociaal, veiligheid en gezondheid. Zo doorbreken we versnippering en sluiten we beter aan bij de werkelijkheid van inwoners. Samen werken we aan oplossingen die bijdragen aan een sterke en veerkrachtige gemeenschap.

In 2026 zetten we de eerste stappen in uitvoering. Nieuwe ruimtelijke en sociale initiatieven in het gebied worden nadrukkelijk gekoppeld aan de programmatische aanpak en met bewoners besproken. Daarmee groeit de samenhang tussen fysieke plannen en het versterken van de leefbaarheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

12.1 In 2026 starten we met pilots waarin professionals en inwoners samen aan de slag gaan rond thema's als armoede, gezondheid en veiligheid.

12.2 Ook geven we uitvoering aan de eerste gebiedsgerichte projecten, waarin ruimtelijke en sociale initiatieven nadrukkelijk aan elkaar worden gekoppeld.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	6.993	7.720	3.630	4.752
XT-81 - Ruimtelijke ordening	824	819	817	804
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	4.261	5.010	921	2.071
XT-83 - Wonen en bouwen	1.908	1.891	1.892	1.877
Baten	-4.400	-4.891	-802	-1.955
XT-81 - Ruimtelijke ordening	0	0	0	0
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	-3.820	-4.611	-523	-1.677
XT-83 - Wonen en bouwen	-580	-279	-279	-279
Totaal	2.593	2.829	2.829	2.797

11. Algemene Dekkingsmiddelen

Inleiding

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's 1 tot en met 10 worden rechtstreeks op het betreffende programma verantwoord. De baten bestaan onder andere uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten.

Daarnaast kent de gemeente diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is, de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen.

Deze baten zijn niet rechtstreeks aan de programma's 1 t/m 10 toe te wijzen.

Artikel 8 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) schrijft voor dat in het programmaplan van de begroting (naast de raming van lasten en baten per programma) ook een overzicht algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en het bedrag onvoorzien opgenomen moeten worden. Dit overzicht is in de begroting opgenomen als programma 11, Algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen geeft inzicht in specifieke financiële onderwerpen zoals de algemene uitkering, mutaties reserves, belastinginkomsten, geldleningen, treasury en overige baten en lasten. De overige baten en lasten bevat onder meer de verplichte post onvoorzien.

In het programma Algemene dekkingsmiddelen is ook opgenomen "Beheer overige gebouwen en gronden".

Kaderstellende nota's

- Nota verbonden partijen
- Nota risicomanagement (2021)
- Nota activabeleid (2021)
- Nota reserves en voorzieningen (2022)
- Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid (2024)
- Treasurystatuut (2020)
- Nota debiteurenbeleid (2020)
- Algemeen Controle Plan (2024)
- Financiële verordening 212 (2023)
- Controle verordening 213 (2023)
- Verordening 213a onderzoek door College naar de doelmatigheid en doeltreffendheid (2024)

- Informatiebeveiligingsbeleid 2020-2023
- Privacy beleid gemeente Brunssum 2022-2024
- Besluit Informatiebeheer gemeente Brunssum 2021
- Duurzaamheidsbeleid
- Bedrijfsinformatieplan
- Kwaliteitsbeleid informatie- en archiefbeheer
- Verordening elektronische kennisgeving gemeente Brunssum 2016
- Archiefverordening 2014
- Beleidsplan integriteit 2022-2026
- Organisatiebesluit gemeente Brunssum 2017
- Personeelshandboek gemeente Brunssum
- Leges verordening en werken voor derden gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van belastingen en onroerendezaakbelasting
- Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van de rioolheffing gemeente Brunssum

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Streven naar een sluitende begroting (59)

Wat willen we bereiken:

Het streven en de ambitie is dat er jaarlijks een begroting wordt gepresenteerd met een reëel en structureel meerjarig begrotingsevenwicht. Dat betekent dat de uitvoering van structurele activiteiten volledig gedekt worden door structurele inkomsten. Slechts concreet incidentele kosten kunnen worden gedekt vanuit de reserves. De gemeente Brunssum wil een financieel gezonde organisatie zijn, die voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording en werkt binnen alle wettelijke kaders en eisen. De bedrijfsvoering is daarbij zoveel mogelijk afgestemd op de eisen, die samenleving en bestuur hieraan stellen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

1.1 Er wordt gestreefd naar een structureel sluitende begroting.

2. Lasten burgers/ondernemers zo laag mogelijk (60)

Wat willen we bereiken:

De gemeente Brunssum streeft ernaar om de lasten voor de inwoners zo laag mogelijk te houden, waarbij de (verplicht) wettelijke kaders en regelgeving worden toegepast.

Lokale heffingen, leges en overige inkomsten voor de gemeente worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Hierbij wordt uitgegaan van de Nationale consumentenprijsindex (CPI) uit de meicirculaire. De verhoging betreft dus maximaal het CPI. De riool- en afvalstoffenheffing maken deel uit van een compartiment. Voor de riool- en afvalstoffenheffing wordt maximaal 100% kostendekkend gehanteerd. Daarnaast wordt nagestreefd om de kosten voor riool- en afvalstoffenheffing laag te houden. De OZB stijgt jaarlijks met het inflatiepercentage dat geldt voor dat betreffende begrotingsjaar.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

2.1 De lasten voor inwoners en bedrijven niet meer verhogen dan strikt noodzakelijk.

3. Hondenbelasting (61)

Wat willen we bereiken:

De coalitie wil de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting in evenwicht brengen. Er wordt gestreefd naar het stapsgewijs verlagen van de opbrengst hondenbelasting zodat in 2026 de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven voor bestrijding hondenoverlast.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

3.1 Het streven naar evenwicht in de inkomsten en uitgaven voor bestrijding hondenoverlast is in de begroting 2025 bereikt. Dit wordt gecontinueerd door het op peil houden van de inkomsten hondenbelasting.

4. Duurzaamheid eigen gebouwen (17)

Wat willen we bereiken:

De gemeenten in Nederland hebben een voorbeeldrol als het gaat om het uitvoeren van het klimaatakkoord. Het is dan ook van belang dat de gemeente invulling geeft aan deze voorbeeldrol. Zo dragen investeringen in het gemeentelijk vastgoed bij aan de bewustwording in de omgeving en het stimuleren van draagvlak. Dit met als doel: het normaliseren van duurzaamheid en het vergroten van de bereidheid van de omgeving om eveneens stappen te zetten. Een gemeentebreed programma - gebaseerd op een actueel vastgoed en accommodatiebeleid - geeft hierbij helderheid en duidelijkheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

4.1 Starten met de voorbereiding gefaseerde uitvoering van het gemeente-breed programma verduurzaming eigen vastgoed op basis van de kaders nieuw vastgoed-/accommodatiebeleid.

4.2 Streven naar 49% CO2 reductie voor al het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed in 2030.

4.3 Het opstellen van vierjaarlijkse routekaarten op portefeuilleniveau, die in beeld brengen welke maatregelen al zijn getroffen en hoe toe te werken naar het streefdoel voor 2030.

4.4 Renovatieverplichting van ten minste 3% per jaar en daarbij zo goed als energieneutraal maken.

4.5 80% van alle overheidsgebouwen moeten in 2030 voorzien zijn van zonnepanelen.

Overige speerpunten

5. Een deugdelijk beheer van onze gebouwen

Wat willen we bereiken:

Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen vindt plaats conform het vigerend Accommodatiebeleid en het Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP). De kaders en voorwaarden van het

nog op te stellen Vastgoed en accommodatiebeleid houden rekening met de thema's duurzaamheid en reductie van energiegebruik. Vooruitlopend op het nog vast te stellen Vastgoedbeleid en actualisatie van het vigerend Accommodatiebeleid worden maatregelen genomen om het energiegebruik terug te dringen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

5.1 Het meerjarenonderhoud (groot onderhoud) wordt jaarlijks getoetst naar de noodzakelijkheid van vervanging vooruitlopend op het begrotingsjaar (taakstellend budget betreffend jaar).

5.2 Uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma op basis van de kaders van het nieuwe Vastgoed-/Accommodatiebeleid.

5.3 Het Uitvoeringsprogramma vindt fasegewijs plaats om de vastgoedportefeuille van de gemeente voor nu en in de toekomst gereed te maken.

6. Informatiemanagement

Wat willen we bereiken:

Het continu optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening en (interne) processen (informatiemanagement). We brengen de informatiehuishouding verder op orde door o.a. de doorontwikkeling van het zaakgericht werken waarbij bestuurlijke en organisatorische ambities inzake dienstverlening en bedrijfsvoering gekoppeld worden aan de implementatie van o.a. de nieuwe Wet Open Overheid (Woo), de Wet Modernisering Electronisch Bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet Elektronisch Publiceren (Wep) en de Wet Digitale Overheid. Uiteraard binnen de kaders van Informatiebeheer, Informatieveiligheid en Privacy. De informatie-architectuur, onderliggende ICT-techniek en kantoorinrichting zijn zodanig van aard dat we onbeperkt integraal flexibel en hybride kunnen werken. Niet alleen intern maar ook in samenwerking met het sociaal maatschappelijk middenveld en de gemeentelijke ketenpartners. Richtinggevend hierbij zijn het Koerskompas, de onderliggende opgaven zoals benoemd in de diverse Programma's, het interne Programma Informatiehuishouding op Orde en de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Onder de vlag van "datagedreven" werken wordt de beschikbare informatie vanuit de diverse interne en externe bronnen gebruikt om verdere beleidsontwikkeling en -monitoring alsmede de continue verbetering van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering vorm te geven.

(Voor meer details zie de Paragraaf Bedrijfsvoering)

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

6.1. Verkennen van de mogelijk voor een integraal digitaal klantplatform waarmee inwoners en bedrijven de voortgang van hun lopende zaken kunnen monitoren.

6.2 Realisatie van een uniform dataplatform op basis van de uitgangspunten van "data-gedreven" werken.

6.3 Implementeren van kunstmatige intelligentie (AI) in de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering.

6.4 Actualisatie van het informatiebeleid (Bedrijfsinformatieplan), GEO-informatiebeleid en Informatiebeveiligingsbeleid (NIS2)

6.5 Verdere integratie van samenwerkingstools, kantoorautomatisering met de gemeentelijke informatiesystemen en telefonie.

6.6 Implementatie digitale archivering (E-depot).

7. Personeel- en organisatieontwikkeling

Wat willen we bereiken:

Personeel

Een toekomstbestendige organisatie met betrokken, wendbare en deskundige medewerkers die bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke opgaven. Zonder deze voorwaarden kan onze gemeente haar taken niet uitvoeren en het college haar plannen niet verwezenlijken.

In de paragraaf 5 bedrijfsvoering wordt verder ingegaan op de ontwikkeling(en) van ons personeel en welke speerpunten in 2026 belangrijk zijn en waarbij het streven is deze op te pakken.

Organisatie ontwikkeling

Gemeenten zijn jarenlang vooral bezig geweest met rechtmatigheid. Welke voorzieningen moeten we regelen? Hoe zorgen we ervoor dat de inwoners krijgen wat hen toekomt? Vervolgens werd duidelijk dat dit niet altijd meer voldeed; het ging niet meer alleen om regels goed toepassen maar ook om het resultaat. Efficiency en effectiviteit werden daardoor ook belangrijke criteria, naast rechtmatigheid. Daarna dienden gemeenten niet langer ieder vraagstuk van de inwoner meer apart te bekijken, maar op zoek naar samenhang en integraliteit. Waarbij niet alleen gekeken werd naar de mogelijkheden van verschillende onderdelen van de gemeente, maar ook naar externe partners in de samenleving. Dat vroeg om (keten)samenwerking en co-creatie, naast de effectiviteit en rechtmatigheid. En nu verandert de rol van de gemeente weer verder als gevolg van de opkomst van de participatiemaatschappij. Van inwoners wordt verwacht dat ieder naar vermogen participeert. Niet meer rechtstreeks toepassen van wet- en regelgeving, maar het meewegen van de context. Dit stelt weer nieuwe eisen aan ons als gemeente, naast de samenwerkende, effectieve en rechtmatige gemeente die we ook – nog steeds- zijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026:

7.1 Implementeren van de in 2025 vastgestelde uitkomsten van het Programma
Organisatieontwikkeling

7.2 Doorvoeren van programmagericht en planmatig werken in de hele organisatie

7.3 Verbeteren van de dienstverlening met oog voor samenwerking met de omgeving

7.4 Analyseren van de lijnorganisatie om efficiënter te werken en beleid logisch te positioneren tussen programma's en lijn

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000

Taakveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	20.231	20.656	21.945	24.929
XT-010 - Mutaties en reserves	873	624	794	870
XT-03 - Beheer over. gebouwen/ gronden	171	159	159	159
XT-04 - Overhead	17.209	18.049	19.215	20.305
XT-05 - Treasury	709	683	658	642
XT-064 - Belastingen overig	641	656	681	694
XT-08 - Overige baten en lasten	628	484	438	2.260
XT-09 - Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Baten	-97.459	-97.728	-96.751	-99.462
XT-010 - Mutaties en reserves	-2.628	-1.616	-1.151	-1.045
XT-03 - Beheer over. gebouwen/gronden	-68	-68	-68	-68
XT-04 - Overhead	-993	-835	-835	-835
XT-05 - Treasury	-1.084	-1.079	-1.066	-1.048
XT-061 - OZB woningen	-5.063	-5.180	-5.294	-5.410
XT-062 - OZB niet-woningen	-1.933	-1.978	-2.021	-2.066
XT-064 - Belastingen overig	-251	-253	-255	-263
XT-07 - Algemene uitkering	-85.161	-86.442	-85.784	-88.451
XT-08 - Overige baten en lasten	-278	-278	-278	-278
Totaal	-77.228	-77.072	-74.806	-74.534

Paragrafen

1. Lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling.

Jaarlijks stelt de Raad de belastingverordeningen en de daarbij behorende tarieven vast. Deze paragraaf bevat een overzicht van de voorgestelde wijzigingen van de gemeentelijke heffingen die van invloed zijn op de begroting 2026. Een van de uitgangspunten uit het coalitieakkoord 2022 – 2026 is:

Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden en het doen van slimme investeringen (59).

Beleid en tariefstelling

Het totale pakket van de verschillende gemeentelijke belastingen en heffingen wordt gelegitimeerd met belastingverordeningen. Voor de hoogte van tarieven/leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes uit het verleden, onder de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.
 2. Kostendekkende tarieven en leges.
 3. Prijsindexering, lokale heffingen, leges en overige inkomsten, waaronder huren en inkomsten sportaccommodaties worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Als basis wordt gebruikt de Nationale consumentenprijsindex (CPI) zoals opgenomen in de meicirculaire 2025.
- Voor 2026 wordt voorgesteld om de OZB, precariobelasting, reclamebelasting en de begraafrechten met 2,6% te indexeren (CPI meicirculaire 2025). Ook de leges worden geïndexeerd met 2,6% CPI.
4. De legestarieven mogen de wettelijk vastgestelde bedragen niet overschrijden.
 5. De kosten van de BsGW worden toegerekend aan de verschillende belastingsoorten. Conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) geeft de BsGW de verdeelsleutel aan op basis waarvan hun kosten verdeeld dienen te worden.

Met ingang van 2026 heeft de BsGW de kostenverdeelmethode aangepast. Volgens de nieuwe kostenverdeelmethode worden minder kosten doorverdeeld naar afval en riool en meer naar de OZB hetgeen invloed heeft op de tarieven, afval en riool zullen dalen en de OZB zal stijgen. Omdat deze gegevens laat in het begrotingsproces ontvangen zijn, wordt in de begroting 2026 gerekend op basis van de oude methodiek. Bij het opstellen van de begroting 2027 wordt onderzocht op welke wijze de nieuwe kostenverdeling verwerkt zal worden.

Het verdere beleid voor de lokale lasten wordt hierna per heffing afzonderlijk vermeld. De diverse belastingverordeningen worden afzonderlijk ter vaststelling in december aan uw Raad voorgelegd.

Indexering lokale heffingen	2025	2026	2027	2028	2029
Consumentenprijsindex (cpi)	3,2 %	2,6 %	2,3 %	2,2 %	2,2 %

Bron: meicirculaire 2025

Inkomsten en kosten toerekening aan leges en rechten

Conform het Besluit Begroting en verantwoording (BBV) worden kosten verantwoord op de taakvelden. Vanuit de taakvelden zijn de directe kosten toegerekend aan de betreffende leges en rechten. De kosten van overhead (indirecte kosten) worden conform vastgestelde methodiek toegerekend.

Hieronder worden de inkomsten voor de gemeente en de heffing voor de burger per belasting / heffing in beeld gebracht en toegelicht.

Onroerende zaakbelasting (XT-061)

De onroerende zaakbelastingen (OZB) hebben tot doel om de gemeente te voorzien van algemene middelen. Voor de OZB is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2026 gaat het daarbij om de waarde op peildatum 1 januari 2025. De uitkomsten van deze herwaardering hebben geen invloed op het gemiddelde tarief OZB voor 2026. Bij een stijging van de gemiddelde WOZ-waarde zal het percentiel naar beneden worden aangepast, zodat de totale inkomsten OZB niet stijgen of dalen. Voor 2026 wordt de OZB-opbrengst alleen geïndexeerd met 2,6%.

Uitgangspunten heffing OZB conform rapportages en prognose BsGW

Belastingjaar	2024	2025	2026
Peildatum	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
Totale waarde woningen	€ 3.217.789.000	€ 3.440.082.000	n.n.b.*
Totale waarde niet-woningen Eigenaar	€ 353.549.000	€ 375.541.000	n.n.b.*
Totale waarde niet-woningen Gebruiker	€ 217.388.000	€ 215.789.000	n.n.b.*

Percentages	2024	2025	2026
OZB eigenaar woning	0,1461%	0,1435%	n.n.b.*
OZB eigenaar niet-woning	0,3323%	0,3285%	n.n.b.*
OZB gebruiker niet-woning	0,2851%	0,3015%	n.n.b.*
Gemiddelde waarde woning	€ 220.000	€ 235.200	n.n.b.*

*nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting. Waarde heeft geen invloed op het gemiddelde ozb tarief 2026.

Heffing OZB / Inkomsten OZB gemeente Brunssum

Gemiddelde aanslag OZB	2024	2025	2026
Gemiddelde waarde woning	€ 220.000	€ 235.200	n.n.b.*
OZB-aanslag op basis van gemiddelde waarde	€ 321,47	€ 337,54	€ 346,32

*nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting. Waarde heeft geen invloed op het gemiddelde ozb tarief 2026

Inkomsten OZB	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende zaakbelastingen	€ 6.222.000	€ 6.819.570	€ 6.996.880

Afvalstoffenheffing (XT-73)

De kosten voor de verwijdering van huisvuil bij particuliere huishoudingen worden verhaald door een heffing van de feitelijke gebruiker van het perceel. De afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn*. Onderdeel van het vaste tarief zijn de geraamde kosten van de kwijschelding (zie hiervoor onderdeel "kwijschelding afvalstoffenheffing" van deze paragraaf).

We passen 100% kostendekkendheid toe binnen het onderdeel afval. In het vastgestelde coalitieakkoord is afgesproken dat structurele uitgaven gedekt dienen te worden met structurele inkomsten (59).

Voor het jaar 2026 stijgt het vaste tarief afvalstoffenheffing met € 14,04 (was € 248,40 in 2025) naar € 262,44. Deze stijging komt doordat de kosten van Rd4 stijgen. Een bedrag van € 251.000 wordt uit de voorziening gehaald om de stijging van het tarief gedeeltelijk te dempen.

** Sinds 2003 kunnen gemeenten met het btw-compensatiefonds toch een belangrijk deel de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Ter voorkoming van een budgettair probleem is bepaald dat de omzetbelasting inzake de afvalstoffenheffing en rioolrecht tot de lasten blijft behoren voor de bepaling van de tarieven.*

Afvalstoffenheffing

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Kosten afval			
Kosten Rd4	3.095	3.222	3.455
Overige kosten	3	10	10
Rd4, geprognostiseerd batig saldo	0	0	0
Aandeel kosten overhead	29	49	49
Kosten BsGW	139	179	179
BTW-component	650	679	727
Aandeel kosten straatreiniging	169	200	204
Kwijschelding	248	250	250
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	4.333	4.589	4.874
Inkomsten afval			
Afvalstoffenheffing	4.592	4.407	4.623
Bijdragen van derden (zwerfafval o.a.)	26		
Inzet voorziening		182	251
TOTAAL INKOMSTEN AFVAL (B)	4.618	4.589	4.874
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B)))	107%	100%	100%
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	-285		
Heffingsbedragen afval (in euro's)			
Vast bedrag	254,40	248,40	262,44
per lediging 240 l. container rest	11	11	11
per lediging 140 l. container rest	8,1	8,1	8,1
per zak of inworp verzamelcontainer 60 l.	2	2	2
per zak of inworp verzamelcontainer 30 l.	1,05	1,05	1,05

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Het maximale jaarlijkse kwijtscheldingsbedrag 2026 is gelijk aan dat van 2025 en voorgaande jaren. Het bedrag voor kwijtschelding wordt bepaald op basis van het vaste tarief en voor de ledigingen is het bedrag afhankelijk van de grootte van het huishouden.

Gezinssamenstelling	maximaal bedrag 2026
1-persoonshuishouden	€ 55,00
2-persoonshuishouden	€ 75,00
3-persoonshuishouden	€ 90,00
4 en meer personen in een huishouding	€ 100,00

Rioolheffing (XT-72)

De kosten die gemaakt worden voor de rioleringszorg worden gedekt uit de rioolheffing. De rioolheffing mag maximaal 100 % kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven via een eigenarenheffing naar de waarde van een perceel in het economisch verkeer.

Rioolheffing

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Kosten riool			
Kosten	1.633	1.692	1.712
Vervangingsinvesteringen	0	0	0
Kapitaallasten	525	522	520
Aandeel kosten overhead	1.076	1.232	1.232
Kosten BsGW	138	158	158
Aandeel kosten onkruidbestrijding verharding	150	140	145
Aandeel kosten straatreiniging	238	283	288
BTW-component	332	342	346
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	4.092	4.369	4.401
Inkomsten riool			
Bijdragen van derden	0	0	0
Rioolheffing	4.134	4.369	4.401
TOTAAL INKOMSTEN RIOOL (B)	4.134	4.369	4.401
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B)))	101%	100%	100%
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	- 42	0	0
Heffingsbedragen riool (in euro's)			
Rioolrecht eigenaar ≥ € 30.000,-	270,84	286,08	288,36
Rioolrecht eigenaar ≤ 30.000,-	26,28	27,84	28,56

Rioolrecht eigenaar > € 30.000

In 2026 wordt dit riooltarief verhoogd van € 286,08 naar €288,36 .

Rioolrecht eigenaar < € 30.000

Dit tarief stijgt van € 27,84 naar € 28,56.

Toeristenbelasting (XT-34)

Door de heffing van een toeristenbelasting is het mogelijk om een bijdrage te verkrijgen in de kosten van de (algemene) voorzieningen waarvan ook de toeristen profiteren. Dit betekent dat bij de toeristenbelasting sprake is van een algemene heffing waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen.

Het tarief 2026 blijft gelijk aan het tarief 2025 van € 2,30 per persoon per overnachting.

Toeristenbelasting	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Tarief:			
Heffing per persoon per nacht	€ 1,85	€ 2,30	€ 2,30
Inkomsten toeristenbelasting:			
Toeristenbelasting	€ 190.500	€ 212.000	€ 217.100

Hondenbelasting (XT-064)

De hondenbelasting is een belasting die bijdraagt aan de algemene middelen van de gemeente. De Hoge Raad acht het niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de vervuiling door honden.

De BsGW voert jaarlijks controles per wijk uit. Dit is een belangrijk instrument om nog niet aangemelde honden alsnog in de belasting te betrekken.

Actiepunt 61 van het coalitieakkoord streeft naar het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting. Met ingang van 2025 zijn de uitgaven en inkomsten in evenwicht. De tarieven 2026 worden verhoogd om de stijging van de kosten van bestrijding overlast op te vangen. Het tarief voor de eerste hond wordt € 39,60 (was € 39,00 in 2025).

Hondenbelasting	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Tarief per jaar:			
Eerste hond	€ 43,20	€ 39,00	€ 39,60
Tweede hond	€ 157,80	€ 156,00	€ 159,60
Iedere volgende hond	€ 318,60	€ 318,60	€ 327,00
Kennel	€ 1.076,16	€ 1.076,16	€ 1.104,00
Inkomsten hondenbelasting			
Hondenbelasting	€ 171.200	€ 153.700	€ 155.300

Precariobelasting (XT-064)

Precariobelasting is een heffing voor het gebruiken van voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Naast onderdelen van gebouwen, zoals luifels en balkons, gaat het bijvoorbeeld om reclamevoorwerpen als uithangborden, zonneschermen, lichtreclames, het uitstallen van winkelgoederen en terrassen.

Het tarief is afhankelijk van het soort voorwerp.

Voor 2026 is uitgegaan van indexering van 2,6%.

Precariobelasting	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Tarief: Zie bijlage 1 behorende bij de verordening precariobelasting Brunssum 2026			
Inkomsten precariobelasting			
Precariobelasting	€ 19.700	€ 24.150	€ 21.000

Reclamebelasting (XT-064)

Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin daadwerkelijk aankondigingen zichtbaar zijn. Op initiatief van de ondernemers wordt zo een ondernemersfonds gevoed waarmee allerlei voorzieningen, activiteiten en projecten in het kernwinkelcentrum worden gefinancierd. De geïnde belasting wordt doorbetaald aan de ondernemersvereniging.

De tarieven stijgen voor 2026 met 2,6%.

Reclamebelasting	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Tarief			
Bedrag per vestiging per jaar in het centrumgebied voor één of meer openbare aankondigingen	€ 504,60	€ 518,40	€ 531,60
Inkomsten reclamebelasting			
Reclamebelasting	€ 44.200	€ 44.592	€ 44.600
Doorbetaling aan de ondernemersvereniging			
Reclamebelasting	€ 43.000	€ 44.592	€ 44.600

Marktgelden (XT-33)

Met ingang van 2025 worden geen marktgelden geheven.

Begraafrechten (XT-75)

Voor de toekomst wordt getracht de opbrengst te handhaven op het huidige niveau (gecorrigeerd voor indexatie), al neemt het aantal begravingen en verlengingen af (meer crematies). De tarieven stijgen voor 2026 met 2,6%.

Begraafrechten	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Inkomsten begraafrechten			
Tarief per jaar (voor een periode van 10 jaar):			
- voor een kindergraf < 12 jaar	€ 749	€ 900	€ 923
- voor een enkel particulier graf	€ 998	€ 1.168	€ 1.198
- asbus op of in particulier graf	€ 998	€ 1.168	€ 1.198
- in een particulier urnengraf in de bogen	€ 749	€ 900	€ 923
- in een particulier urnengraf (tegelgraf of urnenmuur)	€ 499	€ 538	€ 552
Begraafrechten	€ 115.100	€ 64.680	€ 66.100

Leges (div. taakvelden)

Het betreft hier de volgende leges:

1. Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de BRP.
2. Bestuur stukken, vastgoedinformatie, gemeentearchief, leegstandswet, kansspelen, kinderopvang, telecommunicatie, verkeer en vervoer, verstrekken van afschriften, begraven op eigen terrein
3. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/Omgevingswet
4. Tarieven werken voor derden
5. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Uitgangspunten legesheffing:

- In 2015 heeft het college de optimale kostendekkingsgraad voor de legestarieven per onderdeel vastgesteld. De percentages in onderstaande tabel worden jaarlijks vastgesteld, mede op basis van een gehouden benchmark waarbij de tarieven van andere gemeenten, binnen en buiten de regio, zijn vergeleken en ook een analyse is gemaakt van de aspecten die de kostendekkendheid beïnvloeden. Hierbij is gekeken naar wettelijk vastgestelde maximale tarieven, verplichte afdracht van inkomsten aan het rijk en maatschappelijke effecten van de tariefstelling.
- De percentages kostendekkendheid legestarieven 2025 zijn met de begroting 2025 vastgelegd.
- De percentages kostendekkendheid voor 2026 worden gezamenlijk met deze begroting aan de raad voorgelegd.
- Er wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid met uitzondering van de door het rijk bepaalde tarieven.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Wkb ziet voornamelijk enkel op nieuwbouw vallende onder de Gevolgklasse 1. De minister heeft aangegeven dat de inwerkingtreding voor verbouw en renovatie, vallende onder gevolgklasse 1, tot nader order wordt uitgesteld.

De ruimtelijke component (toets Omgevingsplan, welstand) blijft bij de gemeente.

De bouwtechnische toets aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl, voorheen Bouwbesluit) én het toezicht op de uitvoering vervalt voor gemeenten voor bouwwerken behorende tot Gevolgklasse 1 (denk hierbij voornamelijk aan de nieuwbouw van grondgebonden woningen en bedrijfsgebouwen van beperkte omvang), en wordt overgenomen door een onafhankelijk "kwaliteitsborger", een private partij. Onzeker is of in de verdere toekomst de gevolgklassen worden uitgebreid.

Hiervoor in de plaats komt een meldingen systeem. De ervaring leert inmiddels dat hiermee de invloed op de legesinkomsten redelijk beperkt is.

Kostendekkendheid 2026

Optimale kostendekkingsgraad legestarieven (streefpercentages)	2026 e.v.
Legestarieven Algemene Dienstverlening (Hoofdstuk 1 Legesverordening)	35 %
Legestarieven Omgevingsvergunning (Hoofdstuk 2 Legesverordening)	60 -70 %
Legestarieven Dienstverlening, vallend onder de dienstrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 (Bijzondere wetten / APV) (Hoofdstuk 3 Legesverordening)	30 %
Totale legesverordening	40-45 %

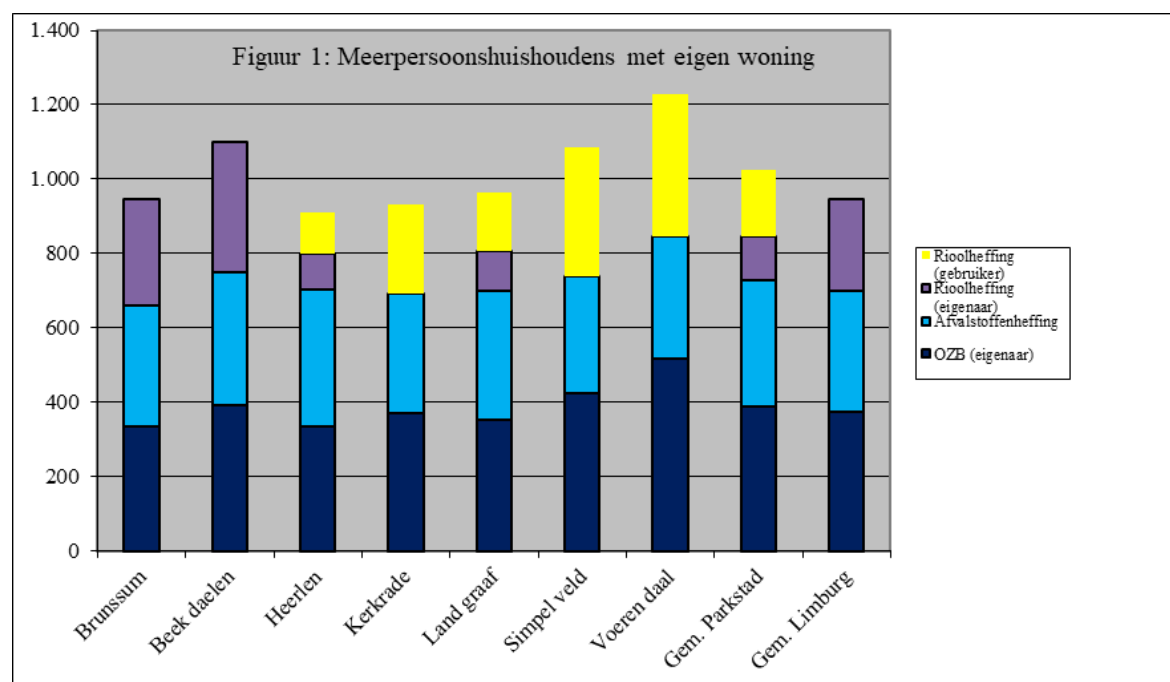
Kostendekkendheid legestarieven	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Algemene Dienstverlening (Hoofdstuk 1 Legesverordening)	60,84 %	51,67 %	43,90 %
Omgevingsvergunning (Hoofdstuk 2 Legesverordening)	56,63 %	28,84 %	52,08 %
Bijzondere wetten / APV (Hoofdstuk 3 Legesverordening)	6,29 %	6,29 %	8,59 %
Tarief*	Zie Bijlage 1 (Tarieventabel) van de legesverordening 2026 en werken voor derden Brunssum 2026.		
Inkomsten leges	€ 1.680.000	€ 826.411	€ 1.226.411

Totaal overzicht lokale heffingen

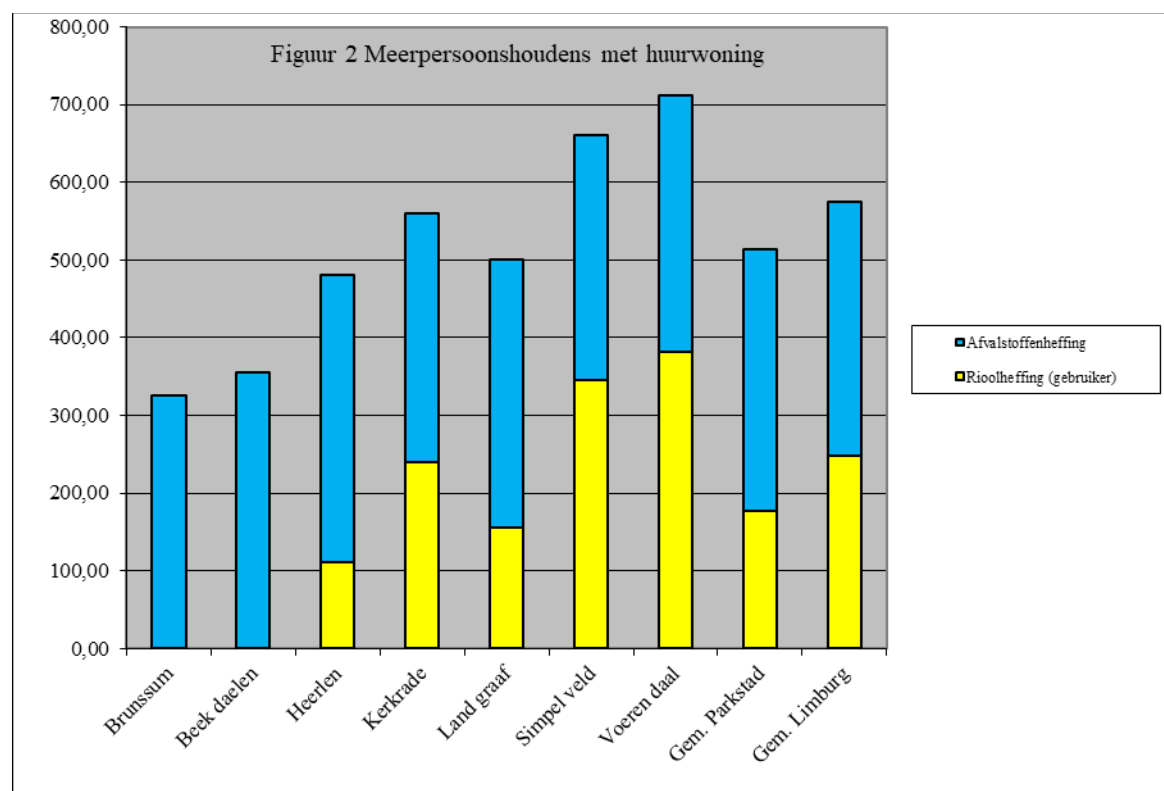
Totaal geraamde inkomsten	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
De inkomstenraming voor de lokale belastingen (excl. Leges) bedraagt:	€ 15.444.500	€ 16.050.100	€16.480.380
Specificatie:			
Onroerende zaakbelastingen (a)	€ 6.222.000	€ 6.819.570	€ 6.996.880
Afvalstoffenheffing (b)	€ 4.592.000	€ 4.407.000	€ 4.623.000
Rioolheffing (c)	€ 4.134.000	€ 4.369.000	€ 4.401.000
Toeristenbelasting (d)	€ 190.500	€ 212.000	€ 217.100
Hondenbelasting (e)	€ 171.200	€ 153.700	€ 155.300
Precariobelasting (f)	€ 19.700	€ 24.150	€ 21.000
Reclamebelasting (g)	€ 44.200	€ 44.592	€ 44.600
af: doorbetaling reclamebelasting	-€ 44.200	-€ 44.592	-€ 44.600
Marktgelden (h)	€ 0	€ 0	€ 0
Begraafrechten (i)	€ 115.100	€ 64.680	€ 66.100
Leges	€ 1.680.000	€ 826.411	€ 1.226.411

Lokale lastendruk per jaar voor meerpersoonshuishoudens	2025	2026	stijging/ daling %	stijging in € per maand
Met eigen woning (OZB, Riool en Afval)	€ 949,02	€ 974,12	2,6 %	€ 2,09
Zonder eigen woning (Afval)	€ 325,40	€ 339,44	4,3 %	€ 1,17

Overzicht gemeentelijke woonlasten Parkstad Limburg gemeenten in 2025

Figuur 1: Meerpersoonshuishoudens met eigen woning (Bron: Belastingoverzicht 2025 van de Provincie Limburg)

Figuur 2: Meerpersoonshuishoudens met huurwoning (Bron: Belastingoverzicht 2025 van de Provincie Limburg)

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelen we de risico's van de gemeente Brunssum en zetten we deze af tegen het vermogen om deze op te vangen. Het totaal aan risico's van de gemeente noemen we het benodigde weerstandsvermogen. De middelen die beschikbaar zijn om deze risico's op te vangen vormen het beschikbare weerstandsvermogen.

Beleidsuitgangspunten

Het beleid is vastgelegd in de "Nota risicomanagement 2021" vastgesteld door de Raad op 23 februari 2021. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het streven is een weerstandsratio van 1,4 of hoger (dit is ruim voldoende of beter). De weerstandsratio wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Het geeft aan in welke mate we de geïnventariseerde risico's kunnen opvangen binnen ons eigen vermogen.

Net als afgelopen jaren is "kans maal impact" van elk risico de basis: de kans dat een risico zich voordoet en de maximale impact die het dan kan hebben. Dit betreft dezelfde systematiek als is gebruikt bij de jaarrekening 2024.

Benodigde weerstandscapaciteit

Alle risico's van de gemeente Brunssum zijn geïnventariseerd en hieronder presenteren we de in rangschikking 10 grootste die gezamenlijk € 7,2 mln. bedragen en ongeveer 75% van het totale risicoprofiel van € 9,6 mln. optellen.

We nemen in de benodigde weerstandscapaciteit alleen die risico's mee die "restrisico's" zijn. Daarmee bedoelen we dat we als gemeente net als elk ander bedrijf meer risico's kennen, maar dat we die via allerlei beheersmaatregelen in de grip hebben. En dat daardoor de kans op voordoen heel klein is of dat door de maatregelen de financiële impact gering is. Denk aan technische maatregelen zoals toegangssystemen of aan verzekeringen voor diefstal of brand. Verder kunnen risico's financieel afgedekt zijn door voorzieningen. Het bekendste voorbeeld is de voorziening oninbare debiteuren. We maken inschattingen voor oninbaarheid en storten in een voorziening, waardoor we op die manier het risico financieel afdekken. Alleen die risico's die we onvoldoende beheersmatig en financieel kunnen afdekken, nemen we op in de risico-inventarisatie voor het weerstandsvermogen.

Hierbij merken we op dat de totstandkoming altijd een aanzienlijke mate van schatting bevat. Voor een goede consistentie schatten we de kansen op voordoen in op laag (30%), midden (50%) of hoog (70%): is de kans hoger dan 70%, dan lijkt het beter om een voorziening te vormen; is de kans lager dan 30%, dan is het niet echt een prangend risico, uitgezonderd risico's met kleine kans en (hele) grote impact (deze houden we op 10%).

Belangrijkste financiële risico's

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
Eigenrisicodragerschap bestuurders (APPA) en werkloosheidswet medewerkers	Risico's m.b.t. het feit dat de gemeente eigenrisicodragers is voor alles omtrent bestuurders/wethouders (o.a. wachtgeld, arbeidsongeschiktheid en overlijden). De gemeente is daarnaast ook eigenrisicodragers voor de WW. Aan medewerkers die ontslagen worden of waarvan afscheid wordt genomen (ook na een tijdelijk dienstverband) moet een WW-uitkering worden betaald (mits niet verwijtbaar werkloos). UWV belast deze uitkering door aan de gemeente. De WW-lasten drukken daarmee volledig op de begroting van de gemeente.	50%	3.932.252	1.966.126
Investerings- en financieringsrisico Groeve Mourik	Gezien de majeure projectrisico's van stikstof, draagkracht bodem en netcongestie, is er op korte termijn (1-5 jaar) een verhoogd risico op waardedaling van de grondpositie. Echter inflatie, het oplossen van majeure risico's door technische en/of wet- en regelgeving en alternatieve exploitatiemogelijkheden van de grond, zorgen ervoor dat op de lange termijn de grond haar waarde zal behouden en de jaarlijkse financieringslasten vanaf 2028 (€ 214.000) rechtvaardigen. Vandaar dat het verwachte verliesrisico ingeschat wordt op laag (30%).	30%	5.325.000	1.597.500
Gebiedsontwikkeling Oostflank	In verband met de toekomstige herontwikkeling van de Oostflank wordt een bedrag geraamd aan mogelijke planschade/nadeelcompensatie.	30%	2.650.000	795.000
Pensioenvoorziening (APPA)	Er is een mogelijkheid dat de uiteindelijke afstorting voor de pensioenvoorziening mogelijk hoger uitvalt dan het bedrag dat momenteel in de voorziening is opgenomen. De onzekerheid rondom dit bedrag is voornamelijk gerelateerd aan de keuze van de rekenmethode die in de toekomst voor de pensioenberekening zal worden toegepast. De huidige berekening is gebaseerd op de methodiek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.	50%	1.380.409	690.205

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
Grondopbrengsten	Ontwikkelaar gaat niet over tot fysieke bouw of na tendering wordt niet de geprognosticeerde opbrengst gehaald.	50%	1.000.000	500.000
Hervormingsagenda Jeugd	Gemeenten zijn op basis van de Jeugdwet verplicht om passende jeugdhulp te bieden aan hun inwoners. De Hervormingsagenda geeft richting aan hoe gemeenten deze verantwoordelijkheid beter kunnen invullen, maar de uitvoering ervan is afhankelijk van de afspraken die tussen gemeenten en het Rijk worden gemaakt. Het Rijk stuurt hierop door enerzijds de financiële middelen te korten, maar ook anderzijds (landelijke) kostenbesparende maatregelen aan te dragen of te ontwikkelen. In het kader van de ombuigingen is deze opgave (verder) omarmd, waarbij de afhankelijkheid van het Rijk onverminderd groot is. Dit vormt dan ook mede het risico op succesvolle implementatie.	30%	1.200.000	360.000
Vervallen ontvangen subsidies	In de grondexploitaties zijn diverse subsidies verwerkt, zoals Start bouwimpuls, Woningbouwimpuls en KLC. Aan deze subsidies zijn voorwaarden verbonden. Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan bestaat het risico dat de subsidie niet wordt ontvangen of lager wordt vastgesteld.	10%	3.445.714	344.571
Niet geïndexeerde budgetten in de meerjarenbegroting	In onze begroting begroten we op basis van lopende prijzen. Dat zijn de baten of lasten zoals we die in de diverse jaren daadwerkelijk verwachten te mogen ontvangen of te moeten betalen. Voor met name het fysieke domein en enkele onderdelen van het sociale domein zijn we nog bezig toekomstbestendiger te ramen. Bij het opstellen van de begroting 2026 zijn er reeds een aantal stappen hierin gezet. De aangepaste bandbreedte van het risico bedraagt tussen de € 0,3 en € 1,4 miljoen. In 2026 willen we dit risico in kaart brengen en een oplossingsrichting bepalen.	50%	650.000	325.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
Duurzame uitstroom BUIG	Met ingang van 2026 wordt door het plan van aanpak voor extra re-integratieprojecten voor inburgeraars een duurzame reductie van het cliëntenbestand nagestreefd van 2% per jaar. Vanwege de complexiteit van de doelgroep is dit een stevige opgave. De uitdaging is om de verdere jaarlijkse afname van 2% te realiseren.	50%	600.000	300.000
Uitval ICT	Uitval van het volledige ICT-netwerk waardoor de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering stagneert of zelfs tot stilstand komt. Ook in 2026 zullen in samenspraak met onze ketenpartners (met name Solido) wederom extra maatregelen getroffen om de uitval van ICT zoveel mogelijk te beperken. Echter de eisen van de beschikbaarheid van ICT en de daaraan gekoppelde afhankelijkheid nemen substantieel toe. Het vraagstuk wordt complexer aangezien steeds meer informatiesystemen in de cloud bij de leveranciers worden geplaatst waardoor we meer afhankelijk worden van hun ICT-inrichting. Om hier grip op te krijgen worden auditrapportages over de inrichting verplicht gesteld en wordt vaker gestuurd op de bewijsvoering van de getroffen maatregelen.	30%	950.000	285.000
Overige risico's (51)				2.419.425
Totaal				9.582.827

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat conform de nota Risicomanagement uit beide onderdelen van de algemene reserve: het vrij besteedbare deel en dat deel dat specifiek gereserveerd is voor het weerstandsvermogen. Het verloop van de algemene reserve is verwerkt in de tabel bij de berekening van de weerstandsratio.

Waardering van de weerstandsratio

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is. Door de beschikbare capaciteit te delen door de benodigde capaciteit volgt de weerstandsratio. De ratio die daaruit volgt kan vervolgens worden afgezet tegen de door de Universiteit van Twente en in den lande gangbare waarderingstabel.

Ratio	Waardering	Betekenis
>2,0	A	Uitstekend
1,4-2,0	B	Ruim voldoende
1,0-1,4	C	Voldoende
0,8-1,0	D	Matig
0,6-0,8	E	Onvoldoende
<0,6	F	Ruim onvoldoende

Berekening van de weerstandsratio

De weerstandsratio bedraagt in alle jaren meer dan het streefgetal 1,40 en is daarmee “ruim voldoende” te noemen. Dat houdt in dat we “ruim voldoende” in staat zijn om de restrisico’s (afgezet tegen een reële kans van voordoen) op te vangen.

Berekening weerstandsratio (in euro's)	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve vrij besteedbaar	6.875.402	6.351.782	6.311.782	6.311.782
Algemene reserve weerstandsvermogen	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	18.875.402	18.351.782	18.311.782	18.311.782
Benodigde weerstandscapaciteit	9.582.827	9.582.827	9.582.827	9.582.827
Weerstandsratio	1,97	1,92	1,91	1,91

ANALYSE ONTWIKKELING WEERSTANDSRATIO T.O.V. JAARREKENING 2024

Jaar	begroting 2026 (nieuwe ratio)	jaarrekening 2024 (oudere ratio)	impact beschikbare weerstands- capaciteit (A)	impact benodigde weerstands- capaciteit (B)	totaal impact (C)
2026	1,97	1,94	-0,11	0,15	0,04
2027	1,92	1,81	-	0,14	0,14
2028	1,91	*n.v.t.	*n.v.t.	*n.v.t.	*n.v.t.
2029	1,91	*n.v.t.	*n.v.t.	*n.v.t.	*n.v.t.

**In de jaarrekening 2024 is alleen informatie opgenomen van 2024 t/m 2027. Om die reden kan hier geen mutatie worden opgenomen voor het jaar 2028 en 2029.*

De verbetering in 2026 komt enerzijds door een daling van de algemene reserves (A) en anderzijds door een sterkere daling van de financiële risico's (B).

De verbetering in het jaar 2027 heeft met name verband met een daling van het financiële risico (B).

Kengetallen

Verplichte kengetallen

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente. Door de Adviescommissie Vernieuwing BBV zijn ter versterking van de horizontale verantwoording verplichte financiële kengetallen vastgesteld. Deze treft u onderstaand aan.

Begroting 2026	Verloop van de kengetallen					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Kengetallen:	2024	2025	2026	2027	2028	2029
netto schuldquote	9,1%	14,2%	18,6%	20,3%	21,0%	19,9%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1,3%	7,7%	10,7%	12,8%	13,6%	13,0%
solvabiliteitsratio	52,6%	52,5%	47,2%	47,4%	46,6%	47,1%
grondexploitatie	0,9%	1,3%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
structurele exploitatieruimte	0,1%	0,5%	-0,9%	0,0%	0,0%	0,0%
belastingcapaciteit	92,9%	95,5%	92,6%	92,6%	92,6%	92,6%

Beoordeling kengetallen algemeen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk

om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van een gemeente.

Beoordeling kengetallen Brunssum

Kijkend naar de kengetallen kan hieruit worden geconcludeerd dat Brunssum een goede netto schuldquote en solvabiliteitsratio heeft. De structurele exploitatieruimte is goed (is positief) en de belastingcapaciteit is lager dan het landelijk gemiddelde.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt en wat het kengetal inhoudt.

1. Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100% (groen). Afhankelijk of een gemeente net grote investeringen achter de rug heeft, is de netto schuldquote hoger of lager. Op het moment dat de netto schuldquote boven de 100% komt springt het licht op oranje. Boven de 130% springt het licht op rood, er is dan sprake van een zeer hoge schuld.

2. Solvabiliteitsrisico

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.

Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is.

Hoe lager de ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is de gemeente structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5. Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomst van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. Om de belastingcapaciteit te berekenen worden de belastingen vergeleken met de landelijke gemiddelden.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Brunssum. De kapitaalgoederen kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- Infrastructuur (wegen, verkeersregelinstallaties, riolering)
- Voorzieningen (openbaar groen, openbare verlichting, speeltoestellen)
- Gebouwen

Beleidsuitgangspunten

Het onderhoud van alle elementen binnen de openbare ruimte is opgenomen in het plan voor het Integrale Beheer van de Openbare Ruimte 2024-2028 (IBOR 2024-2028) en de onderliggende beheerplannen. Het IBOR is gebaseerd op kwaliteitsbeelden volgens de CROW-methodiek (Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grondwater en wegenbouw en de verkeerstechniek). De Raad heeft besloten om kwaliteitsniveau B te hanteren voor het gehele areaal binnen de openbare ruimte. De financiële consequenties van deze keuze zijn vertaald in de onderliggende programma begroting. De financiering van het IBOR vindt plaats van uit een compartimentbenadering. Dit houdt in dat eventuele restbudgetten in enig jaar in een egalisatiereserve zullen worden gestort. Hierdoor wordt over meerdere jaren een gelijkmatig dekkingspatroon bereikt

Door het uitvoeren van kwaliteitsmetingen in de openbare ruimte weten wij of we voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsbeeld. Uit deze metingen, uitgevoerd in 2023 en januari 2025, blijkt dat er nog een klein achterstallig onderhoud is.

Mocht, om moverende redenen uitgesteld, onderhoud worden opgepakt dan doen we dit afgewogen, zoals het werk mee laten lopen op een groter integraal project. Het achterstallig onderhoud is inmiddels met 7% gedaald is.

De wijzigingen van de arealen zullen elk jaar worden geactualiseerd en daar wordt de raad via de begroting, bestuurs-rapportages, of jaarrekening over geïnformeerd.

Wegen

Beleid

Met het wegbeheerplan onderhouden we de wegen conform de vastgestelde ambities.

Areaal

Het weggennet van de gemeente bedraagt een oppervlakte van 180 ha.

Uitvoering

Grootschalig onderhoud en vervanging.

In 2026 zal de reconstructie van Haefland afgerond worden en de laatste fase van het Vijverpark. Met het oog op integraal werken zal er, in combinatie met het Mobiliteitsplan, onderhoud en vervanging uitgevoerd worden aan de Kruisstaat, Meelovenstraat, Prins Hendriklaan/ Rimburgerweg en de kruising Vijverlaan/Pr. Hendriklaan. De afwerking van het bouwplan Hof van Oeloven zal ook in 2026 worden gerealiseerd.

Regulier onderhoud wegen en trottoirs.

De prioriteitstelling bij de aanpak van regulier onderhoud wordt in hoge mate bepaald door winterschade aan wegen en vervanging van nutsleidingen. Elk voorjaar wordt daarom aan de hand van de actuele schadebeelden het onderhoudsprogramma voor het betreffende jaar bepaald. Uitgangspunt voor het onderhoudsniveau van wegen en trottoirs is ook CROW beeldkwaliteit niveau B.

Bij reconstructie werkzaamheden wordt ook de noodzaak van vervangen van de andere wegdelen, zoals trottoirs en parkeerplaatsen, betrokken. Wij zien er bij de Nuts- en databedrijven toe op het innen van legesgeleden en degeneratiekosten. Deze gelden zijn nodig om op een ander moment de herstelwerkzaamheden uit te voeren.

Riolering

Beleid

Onder het IBOR is het Watertakenplan de basis voor het rioolbeheer. In Parkstadverband wordt een regionaal plan voor rioolbeheer opgesteld. Onder de paraplu van de Omgevingswet volgt er een water- en klimaatadaptieprogramma. Dit wordt in 2027 verwacht.

Naar aanleiding van risicodialoog met de raad afgelopen jaren kwamen kwetsbaarheden zoals bijvoorbeeld de wateroverlastlocaties Spoorstraat/Treebeekplein, ABC straat/ Wijenweg en Dorpsstraat aan de orde. Aan de hand hiervan worden de uitvoering van maatregelen en bijbehorende prioritering bepaald. Bij elk werk bekijkt de gemeente hoe we regenwater uit de riolen kunnen weren. Bijvoorbeeld door het aanleggen van wadi's.

Areaal

De gemeente beschikt over circa 187 km vrij verval riolering. Verder zijn er nog de nodige waterbuffers en greppelsystemen, bergbezinkbassins, rioolgemaal, infiltratievoorzieningen, huisaansluitingen en kolkaansluitingen.

Uitvoering

In het IBOR wordt verder rekening gehouden met de exploitatiekosten voor riolering, noodzakelijke jaarlijkse vervanging en verbetering van verouderde riolering. Het vervangen van het riool en aanbrengen klimaat adaptieve maatregelen worden veelal gecombineerd met het grootschalige onderhoud aan wegen. Door deze investering blijft het rioolstelsel ook op de lange termijn in stand op een adequaat niveau. Bij het uitvoeren van (her)inrichtingsprojecten wordt per project bekeken welke maatregelen er nodig zijn om wateroverlast lokaal tegen te gaan.

De afgelopen jaren zijn de rioolinspecties naar aanleiding van meldingen en beoogde projectlocaties uitgevoerd. Hier is geconstateerd dat op diverse plaatsen uitvoeren van reparaties noodzakelijk was. Om meer inzicht te krijgen in de actuele kwaliteitstoestand van het riool is noodzakelijk om meer en structureel de rioolinspecties uit te voeren.

Daarnaast wordt op basis van klachten (wateroverlast) c.q. verstoppingen of verzakkingen (curatief), het riool incidenteel geïnspecteerd, gereinigd, gerepareerd of gerelined.

Openbare verlichting

Beleid

Basis voor het beheer van de openbare verlichting is Beleidsplan Openbare Verlichting. Bij de opstelling van dit plan is rekening gehouden met de normering afkomstig van de NSvV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde) en de contractuele Voorwaarden Openbare Verlichting. Het gekozen kwaliteitsniveau voldoet aan de criteria van het Politie-keurmerk Veilig Wonen.

Areaal

Het areaal Openbare Verlichting bestaat uit 6.251 lichtmasten, 6.450 armaturen, 6511 lichtbronnen en 6.400 overige objecten (zoals bijvoorbeeld verkeersinstallatie met verlichting).

Uitvoering

De LED transitie zal in 2026 ver worden afgerond en dat heeft het een gunstig effect op het energieverbruik.

Openbaar groen

Beleid

Basis voor het groenbeheer is het IBOR 2024-2028 en het Nota Groenstructuren 2024 vastgesteld door de raad in 2024. In 2026 wordt het bomenbeleid en bomenverordening ter besluitvorming voorgesteld.

Areaal

Ten tijde van de opstelling van het IBOR 2024-2028, bestond het groenareaal van de Gemeente Brunssum uit 129mha openbaar plantsoen, 12.500 st. zogenaamde 'structuurbomen en 150 ha bospercelen'.

Uitvoering

Onderhoudsniveau b betekent voor openbaar groen dat het totale plantsoen op het vastgestelde niveau wordt onderhouden, waarbij alleen van mechanische onkruidbestrijding gebruik wordt gemaakt. Tevens wordt dan de noodzakelijke herinrichting, omvorming en vervanging uitgevoerd, te denken valt hierbij aan omvorming extensief onderhouden bermen naar bloemrijke-en kruidenrijke bermen. Sanering bomenbestand waarbij de nadruk ligt op biodiversiteit, aanleg van klimaat adaptief groen, voorkomen van boomwortelschade en areaalvergroting.

Speeltoestellen

Beleid

Basis voor het beheer van de speeltoestellen is de Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024.

Areaal

In de gemeente Brunssum zijn 77 speelplekken. Over 66 van deze plekken zijn in totaal ongeveer 400 toestellen geplaatst, inclusief de 3 niet-commerciële speeltuinen.

Uitvoering

Uitgangspunt is het uitvoeren van adequaat onderhoud op basis van inspecties en meldingen. Daarnaast worden de speeltoestellen aan het einde van hun levensduur vervangen. Voor de

Vervanging is een reserve beschikbaar (product 010105). Daarmee wordt het areaal op het huidige kwalitatieve en kwantitatieve peil gehouden.

IBOR 2026	
Verkeersveiligheid	€ 67.000
Openbare verlichting	€ 628.205
Wegbeheer (onderhoud)	€ 1.419.071
Rioolbeheer	€ 1.643.605
Groenbeheer	€ 1.473.745
Speeltoestellen	€ 45.500
Kunstobjecten	€ 55.000
Civiel Technische kunstwerken	€ 46.500
Openbare begraafplaats	€ 13.600
Beleids-/beheerplannen	€ 30.000
Vervanging wegen	€ 1.720.000
Totaal	€ 7.142.226

Bij het vaststellen van de IBOR is bepaald dat de bedragen in het IBOR jaarlijks zullen worden geïndexeerd volgens de Grond-, Weg- en Waterbouw Inputprijsindex.

Gebouwen

Beleid

Als beleidsmatige basis voor het gebouwenbeheer hanteren we de MeerJarenOnderhouds Planning (MJOP) hetgeen aanhaakt aan het in 2022 geactualiseerde Accommodatiebeleid. In 2025 zijn we overgestapt van het huidige vastgoedbeheerssysteem Ultimo naar een nieuw vastgoedbeheerssysteem Condor. De reden hiertoe was dat Ultimo in 2025 is gestopt met de ondersteuning van de applicatie. Het moment van overgang hebben we ook gebruikt om in samenwerking met Brink Advies – in opdracht van de Provincie – de gehele vastgoedportefeuille opnieuw te scannen en deze gegevens zijn gebruikt in het actualiseren van het Vastgoed-/Accommodatiebeleid en de daaruit voortvloeiende Uitvoeringsprogramma.

Eind 2025 wordt het nieuwe, geactualiseerde Vastgoed-/Accommodatiebeleid en Uitvoeringsprogramma ter besluitvorming aan het college en raad voorgelegd en na accordering wordt in 2026 invulling gegeven aan het Uitvoeringsprogramma.

Ook zal in 2026 invulling worden gegeven aan de instandhouding van de vastgoedobjecten. Hierbij is geen sprake van achterstallig onderhoud, er kan wel sprake zijn van uitgesteld onderhoud. Mocht uitgesteld onderhoud om moverende redenen worden toegepast (denk hierbij aan het eventueel toekomstig afstoten van het object, of eventueel toekomstige sloop) dan wordt in het kader van risicomanagement beoordeeld of er toch onderhoudsactiviteiten moeten worden uitgevoerd om de veiligheid van gebruikers en bruikbaarheid van het object te waarborgen.

Naast het in stand houden van de vastgoedportefeuille tijdens de exploitatie worden een aantal businesscases uitgewerkt volgens het vigerende Accommodatiebeleid. Deze zullen per uitwerking worden voorgelegd aan het college en raad. Denk hierbij o.a. het renoveren/verduurzamen van zwembad De Bronspot, uitwerken businesscase gezonde exploitatie Rombouts, realisatie uni-locatie tennis zonder padel en ontwikkeling Integraal Kind Centra's (Oost en Zuid).

Areaal

Het MJOP omvat alle vastgoedobjecten in eigendom van Gemeente Brunssum inclusief buitensportvelden en de in eigendom zijnde onderwijsgebouwen.

Uitvoering

Uitgangspunt bij het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is dat zij moeten voldoen aan het vigerend Accommodatiebeleid en/of aan het nieuwe, geactualiseerde Vastgoed-/Accommodatiebeleid en aan wet- en regelgeving (o.a. Nen-1010, legionella etc.).

Gemeente-eigendommen

Bedragen x € 1.000

Product	Productnaam	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
G043101	Groot Onderhoud Bestuurscentrum	220.000	82.000	16.000	100.000
G043102	Groot Onderhoud Oude Raadhuis	4.000	7.000	8.000	60.000
G043103	Groot Onderhoud Muziekschool	14.000	7.000	128.053	8.000
G043104	Gr.Ond.Houserveld BSV-Limburgia	14.000	6.000	20.000	49.000
G043105	Gr.Onderh.In de Struiken Langeberg	47.000	2.000	2.000	5.000
G043108	Groot Onderhoud LTCB	4.000	4.000	3.000	3.000
G043109	Groot Onderhoud Sporthal Rumpen	95.000	7.000	10.000	106.000
G043110	Groot Onderhoud Sportzaal Brs-Noord	36.000	3.000	3.000	7.000
G043112	Groot Onderhoud Bronspot	147.000	95.000	73.000	3.000
G043113	Groot Onderhoud Rumpenerhof	7.000	25.000	19.000	3.000
G043114	GO Fontein Lindeplein	7.000	0	0	0
G043117	Gr.Onderh.Speeltuingeb.Buschke sberg	3.000	2.000	2.000	140.000
G043118	Gr.Onderh.Speeltuingeb.Klaver-4	13.000	3.000	1.000	18.000
G043120	Gr.Onderh.Dorpstraat 18D Fransciscus	20.000	20.000	1.000	1.000
G043121	Gr.Onderh. Pr.Hendriklaan Vincentius	2.000	2.000	80.000	1.000
G043122	Gr.Onderh. Spoorstraat 32 Willibrord	4.000	1.000	1.000	3.000
G043124	Gr.Onderh. Gem.huis Klaver 4	12.000	1.000	1.000	53.000
G043125	Groot Onderhoud De Gasperistraat 3	1.000	9.000	1.000	25.000
G043127	Groot Onderhoud Begraafplaats	2.000	10.000	1.000	1.000
G043128	GO Galerijen Op Gen Hoes	0	0	0	0
G043130	GO Fontein Koutenveld	0	0	0	0
G043131	Groot Onderhoud Speeltuin Treebeek	12.000	1.000	10.000	6.000
G043132	Groot Onderhoud Planeetstr 1	1.000	3.000	5.000	40.000
G043133	Groot Onderhoud Poolse Huis	79.000	1.000	4.000	2.000

Product	Productnaam	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
G043135	GO Straatbeelden en kunstwerken	26.000	26.000	26.000	26.000
G043137	GO Abri kunstwerk	0	0	16.000	0
G043139	Groot Onderhoud ATIVU	3.000	1.000	6.000	0
G043144	Groot Onderhoud Brikke Oave	8.000	3.000	4.000	40.000
G043146	Groot Onderhoud Openluchttheater	23.000	23.000	23.000	23.000
G043148	Gr.Onderh.Accom Robin Hood	4.000	1.000	1.000	1.000
G043149	GO MFA Treebeek	3.000	3.000	3.000	3.000
G043152	Groot Onderhoud De Gasperistraat 7	93.000	26.000	12.000	5.000
G043155	Gr.Onderh.Kinderboerderij	5.000	1.000	1.000	3.000
G043157	Gr.Onderh.Pompehuske Schutterspark	2.000	1.000	1.000	1.000
G043158	Gr.Onderh.Pompgebouwen	8.000	3.000	2.000	15.000
G043500	Groot Onderhoud Rombouts	155.000	413.000	18.000	0
Gemeente-eigendommen		1.074.000	792.000	502.053	751.000

Brede Scholen

Bedragen x € 1.000

Product	Productnaam	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
G043610	Groot Onderhoud BMV Oost	35.000	21.000	155.000	155.000
G043611	Groot Onderhoud BS Langeberg	36.000	6.000	4.000	4.000
G043612	Groot Onderhoud BS Treebeek	133.000	23.000	20.000	20.000
G043613	Groot Onderhoud BS Centrum	102.000	30.000	36.000	36.000
G043614	Groot Onderhoud Sporthal Treebeek	36.000	10.000	73.000	73.000
Brede Scholen		342.000	90.000	288.000	288.000

4. Financiering

Beleidsuitgangspunten

Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden), respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasury statuut.

Uitgangspunt is hierbij dat sprake is van gemeente brede financiering om zo optimaal mogelijk de afstemming tussen liquide middelen en aan te trekken leningen te garanderen. Dit geschiedt door consolidatie van de kortlopende schuld door een langlopende lening op het moment dat de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden.

Gezien de hoogte van de geplande investeringen de komende jaren zal het noodzakelijk zijn om nieuwe langlopende leningen aan te trekken. Dit zal waarschijnlijk leiden tot een stijging van de omslagrente. Hoe hoog de rente op deze leningen is hangt af van het moment van afsluiten.

Risicobeheer

Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep	Met/zonder Hypothecaire Zekerheid	Restantschuld in € 1.000 op 1-1-2026	Restantschuld in € 1.000 op 31-12-2026
Semi overheidsinstellingen, ISD-BOL verbouwing hoogbouw, verrekend met bijdrage en investering	Verrekening	€ 540	€ 498
Niet toegestane instellingen volgens treasurystatuut			
WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	Zonder hypotheek	€ 130	€ 116
Lening Enexis 2020	Zonder hypotheek	€ 2.000	€ 2.000
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut			
- rentedragende leningen muziekverenigingen	Verrekening via subsidie	€ 11	€ 9
- leningen voor zonnepanelen	Debiteurenrisico bij Volta	€ 1.764	€ 1.504
- Startersleningen	Met hypothecaire zekerheid	€ 1.258	€ 1.258
Totaal verstrekte gelden		€ 5.703	€ 5.386

Financiering

Kortlopende financiering

In principe worden de investeringen in eerste instantie gefinancierd via kas- of callgeldleningen. Hiertoe worden twee offertes aangevraagd (art. 9.4 Treasury statuut 2020). Bij het afsluiten van kort geld wordt erop gelet dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden.

In juni 2025 heeft de ECB besloten de rente te verlagen naar 2%, in juni 2024 stond de rente nog op 4%. Dit werkt op termijn door in de tarieven van de banken.

Overzicht renteniveau's kortlopende financiering	
1 maands-Euribor: gemiddelde 1e halfjaar 2025	2,396 %
1 maands kasgeld BNG	op aanvraag

Bron: BNG/global rates

Financiering via Leasecontracten

Er zijn leasecontracten afgesloten voor de dienstauto's van afd. Toezicht en Handhaving, de koffieautomaten, couverteer- en vouwmachine en plotters.

Langlopende financiering

Om de renterisico's zoveel mogelijk tegen te gaan, worden meestal onderhandse leningen aangetrokken. Deze hebben een rentevast periode van minimaal 10 jaar, of zijn rentevast gedurende de gehele looptijd.

Voor de leningen van de gemeente wordt geen renterisico gelopen. Dat komt omdat de reeds afgesloten leningen een rentevaste periode hebben, die gelijk is aan de looptijd van de lening.

Tot op heden zijn alleen leningen aangegaan met een lineaire aflossing, waardoor het renterisico ook beperkt is tot het schuldrestant op het moment van renteherziening, aangezien dan geen herfinanciering plaats hoeft te vinden.

Mutaties in de leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Stand per 1 januari 2026	€ 14.158	€ 12.900	€ 11.642	€ 10.584
Nieuwe leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.058	€ 1.058
Stand per 31 december 2026	€ 12.900	€ 11.642	€ 10.584	€ 9.526

In deze tabel wordt ervan uitgegaan dat van 2026 tot en met 2029 geen nieuwe leningen worden aangegaan. Afhankelijk van de planvorming voor nieuwe investeringen kunnen nieuwe leningen noodzakelijk zijn. Actualisatie zal dan volgen.

Wet verplicht schatkistbankieren

Vanaf december 2013 dienen overtollige gelden bij de schatkist te worden gestald. Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel voor schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal. Voor 2026 is dit afgerond : € 2.590.000.

Deze gelden mogen buiten de schatkist worden aangehouden per dag. De rentevergoeding van de schatkist is de daggeldrente. In juni 2025 was deze 1,92 %. Dagelijks wordt het saldo op de BNG rekening aan het eind van de middag automatisch afgeroomd.

Rente op rekening-courant

Voor tegoeden op de rekening-courant van de BNG schommelt het rentepercentage tussen de 3,59% en 4,00%.

Toetsing aan de wet fido

De wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) verbiedt overschrijding van het zogenaamde 'kasgeldlimiet'. Deze wordt bepaald aan de hand van 8,5 % van de totale omvang van de begroting, zoals hierboven vermeld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet door de gemeente worden aangegeven op welke termijn en op welke wijze ervoor wordt gezorgd dat de netto vlottende schuld weer lager zal worden dan het kasgeldlimiet.

Overzicht toetsing aan kaders Wet Fido

Bedragen x €1.000

Omschrijving	3e kw.2024	4e kw.2024	1e kw.2025	2e kw.2025
Omvang begroting per 1-1-2025: € 125.013				
1. Toegestane kasgeldlimiet op jaarbasis				
-in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
-in Euro	€ 10.235	€ 10.235	€ 10.626	€ 10.626
2. Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar kasgelden	€ 5.000	€ 5.000	€ 8.500	€ 7.000
Schuld in rekening-courant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Gestorte gelden door derden	€ 90	€ 101	€ 107	€ 106
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
Totaal vlottende schuld	€ 5.090	€ 5.101	€ 8.607	€ 7.106
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	€ 11	€ 12	€ 12	€ 13
Tegoeden in rekening-courant	€ 479	€ 503	€ 462	€ 402
Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
Tegoeden bij de schatkist	€ 4.684	€ 6.485	€ 3.185	€ 7.580
Totaal vlottende middelen	€ 5.174	€ 7.000	€ 3.659	€ 7.995
4. Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	-€ 84	-€ 1.899	€ 4.948	-€ 889
Toegestane kasgeldlimiet	€ 10.235	€ 10.235	€ 10.626	€ 10.626
Ruimte(+)Overschrijding(-)	€ 10.319	€ 12.134	€ 5.678	€ 11.515

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld in 2026

Bedragen x €1.000

Omschrijving	
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	€ 0
2. Betaalde aflossingen	€ 1.258
3. Renterisico (1+2)	€1.258
4. Begrotingstotaal jaar	€ 129.579
Het bij Min.Regeling vastgestelde %	20%
Toets risiconorm	
5. Renterisiconorm	€ 25.919
6. Ruimte c.q. overschrijding (5-3)	€ 24.661

Conclusie uit bovenstaande toetsing is dat zowel het kasgeldlimiet als de renterisiconorm in 2026 naar verwachting niet zullen worden overschreden. Mocht de kasgeldlimiet in de daarop volgende jaren overschreden worden dan zal er op dat moment een langlopende lening worden aangetrokken.

EMU saldo (ontwikkeling)

In de volgende tabel is het EMU-saldo voor de jaren 2026-2029 weergegeven.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld, dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis

Voor 2026 e.v. is er een individuele referentiewaarde per gemeente opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2024 waaraan het EMU-saldo getoetst kan worden. Dit is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente heeft in de gezamenlijke tekortnorm.

Het verloop van het meerjarige EMU-saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door aan- en verkopen inzake de grondexploitaties en het tekort op de exploitatie.

Bedragen x €1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Berekend EMU-saldo	-€ 3.062	-€ 5.219	-€ 1.563	€ 400	€ 971
Referentiewaarde gemeente Brunssum	-€ 6.221	-€ 6.221	-€ 6.221	-€ 6.221	-€ 6.221

Geprognotiseerde balans

Bedragen x € 1.000

Geprognotiseerde balans per einde boekjaar	realisatie 2024	2025	2026	2027	2028	2029
ACTIVA						
Vaste activa:						
Materiële en immateriële vaste activa	63.832	65.946	70.369	71.528	71.123	70.133
Financiële vaste activa:						
Deelnemingen	310	313	310	310	310	310
Leningen woningbouwcorp. en langlopende u/g	3.840	2.803	3.983	3.906	3.830	3.753
Ov. Uitzettingen met looptijd van 1 jaar of langer	2.014	1.803	1.504	1.234	954	664
VASTE ACTIVA	69.996	70.865	76.166	76.978	76.217	74.860
Vlottende activa:						
voorraden	399	373	399	399	399	399
uitzettingen	10.687	5.012	6.668	3.328	4.886	4.842
liquide middelen	416	500	450	450	450	450
Overlopenda activa	7.906	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
VLOTTENDE ACTIVA	19.408	13.385	15.017	11.677	13.235	13.191
TOTAAL ACTIVA	89.404	84.249	91.183	88.655	89.452	88.051
PASSIVA						
Eigen vermogen	47.012	44.225	43.038	42.046	41.690	41.515
Voorzieningen	9.355	7.617	8.145	7.868	7.728	7.560
Vaste schulden	10.931	10.332	14.166	12.908	11.849	10.791
VASTE PASSIVA	67.298	62.174	65.349	62.822	61.267	59.866
Vlottende schulden	7.223	14.075	13.834	13.833	16.185	16.185
Vlottende passiva	14.883	8.000	12.000	12.000	12.000	12.000
VLOTTENDE PASSIVA	22.106	22.075	25.834	25.833	28.185	28.185
TOTAAL PASSIVA	89.404	84.249	91.183	88.655	89.452	88.051
SALDO	0	0	0	0	0	0

BBV en rentetoerekening

Het nieuwe BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. Vanaf 2018 is regelgeving in werking getreden waarbij de interne rentetoerekening mede afhankelijk wordt van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa.

Onderstaand schema geeft nader inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Berekening van de omslagrente			
Conform de rentenotitie 2023 van de commissie BBV Begroting 2026			
Boekwaarde investeringen per 1-1-jaar 2026 (incl. grondbedr.)		€ 81.466.278,00 A	
Af: vaste eigen financiële middelen			
reserves en voorzieningen per 1-1-jaar 2026		€ 53.822.316,00 B	
restantschuld geldleningen		€ 14.158.333,00 C	
		€ 67.980.649,00 B + C	
Financieringstekort		€ 13.485.629,00 A - (B+C)	
Rentelasten/-baten			
rente vaste schulden		€ 387.080,00 D	
rente eigen (interne) financieringsmiddelen (incl spaartegoeden)		€ 20.273,00 E	
rente financieringstekort/-overschot		€ 0,00 F	
Totaal rentekosten		€ 407.353,00 D+E+F	
Boekwaarde investeringen per 1-1- jaar 2026		€ 81.466.278,00 A	
af: investeringen met vast rentepercentage		€ 0,00 G	
rente te verdelen over		€ 81.466.278,00 A-G	
totaal rentekosten		€ 407.353,00 D+E+F	
af: vaste rente van investeringen		€ 0,00 H	
te verdelen rente		€ 407.353,00 D+E+F-H	
te verdelen rente (D+E+F-H)			
x % = omslagrente (€ 407.253/€ 814.662,78)		0,500027%	
Afgeronde renteomslag =		0,50%	

5. Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De samenleving verandert snel en dat vraagt om een gemeente die meebeweegt. Waar het vroeger vooral draaide om rechtmatigheid, ligt de focus nu ook op effect, samenwerking en maatwerk. We werken meer programmatisch, betrekken inwoners en partners actief en kijken over de grenzen van afdelingen heen.

In 2025 zijn de randvoorwaarden gelegd met het programma Organisatieontwikkeling: planmatig werken, betere dienstverlening en een duidelijke structuur voor programmagericht werken. In 2026 bouwen we hierop voort. We voeren de resultaten van 2025 uit, kijken kritisch naar hoe de lijnorganisatie slimmer kan en maken heldere afspraken over welk beleid programmatisch wordt opgepakt en wat in de lijn wordt geborgd.

Het doel is een wendbare, lerende organisatie die effectief inspeelt op maatschappelijke opgaven en waar medewerkers de ruimte krijgen om hun talenten optimaal in te zetten.

Personeel en Organisatie

Een toekomstbestendige organisatie vraagt om betrokken, wendbare en deskundige medewerkers. Zonder hen kan onze gemeente haar taken niet uitvoeren en het college haar ambities niet waarmaken. De kwaliteit van onze dienstverlening staat of valt met de inzet en professionaliteit van onze medewerkers. We zetten daarom in 2026 gericht in op de doorontwikkeling van onze organisatie. De ingezette koers op het gebied van organisatieontwikkeling, met onder andere de keuze voor een programma-aanpak, leidt tot structurele veranderingen in onze werkwijze en personeelsbeleid. Talentgericht werken staat daarbij centraal: het optimaal benutten van kwaliteiten van medewerkers en het stimuleren van hun intrinsieke motivatie.

Leidinggevendenden vervullen hierbij een coachende en faciliterende rol. Zij sturen op de bijdrage aan gemeentelijke opgaven en geven medewerkers ruimte om op casusniveau afwegingen te maken. Dit vraagt om een andere manier van sturen en organiseren: minder op proces, meer op effect.

Onze medewerkers bewegen mee in deze ontwikkeling. Waar mogelijk werken we met duidelijke en efficiënte standaardprocessen, en waar nodig leveren we maatwerk. De toenemende complexiteit vraagt om een wendbare en professionele organisatie, die processen op elkaar afstemt en steeds oog heeft voor de directe maatschappelijke impact.

Voor 2026 richten wij ons binnen het taakveld Personeel en Organisatie op de volgende thema's:

1. Strategisch HRM-beleid

Het huidige strategisch HRM-beleid loopt eind 2025 af. In 2026 wordt gewerkt aan een actualisatie, gebaseerd op de uitkomsten van het programma organisatieontwikkeling en het Koerskompas. Dit geactualiseerde beleid vormt het fundament voor personeelsontwikkeling en -inzet in de komende jaren.

2. Employer branding

De bestuurlijke ambities in Brunssum zijn stevig. Zo richt de organisatie zich op het aanpakken van complexe, maatschappelijke opgaven via een programmatische werkwijze. Tegelijkertijd is een programma organisatieontwikkeling gestart. Deze ontwikkelingen vragen om een verbreding van onze manier van werken: van een traditionele rol als beleidsontwikkelaar en initiatiefnemer naar

een meer verbindende rol als netwerkpartner en mede-uitvoerder van beleid. Voor onze organisatie betekent dit niet alleen een inhoudelijke verandering, maar ook een kans. Veel mensen kiezen bewust voor werk in het publieke domein vanwege hun maatschappelijke betrokkenheid en de wens om echt iets bij te dragen. In Brunssum, als compacte en zelfstandige gemeente, kunnen we medewerkers dat bieden en zien ze het directe effect van hun werk terug in de samenleving. Dat maakt ons werk betekenisvol en aantrekkelijk.

Om onze positie als werkgever verder te versterken, zetten we in op gerichte wervingscampagnes, met speciale aandacht voor schaarse profielen. Daarbij vertellen we actief ons verhaal als organisatie en geven we vorm aan onze employer branding. We willen op een herkenbare en aansprekende manier uitstralen waar we voor staan en wat werken bij Brunssum bijzonder maakt. Deze inzet wordt ook vertaald naar het werving- en selectiebeleid, dat in 2026 wordt herzien. Daarnaast wordt het introductiebeleid aangescherpt en afgestemd op deze nieuwe koers. Zo bouwen we verder aan een organisatie die klaar is voor de opgaven van morgen én aantrekkelijk is voor talent van vandaag.

3. Investeren op leiderschap

De koers die de gemeente Brunssum vaart, brengt steeds meer complexiteit en variatie met zich mee in het werk en in de manier waarop we als organisatie worden aangestuurd. We werken steeds vaker ‘van buiten naar binnen’, met een opgavegerichte aanpak waarbij verantwoordelijkheden en bevoegdheden dicht bij de uitvoering liggen. Ook het structureel betrekken van inwoners (participatie) en het bewust stilstaan bij de maatschappelijke impact van ons handelen vragen om een andere manier van denken en doen.

De veranderende opgaven stellen nieuwe eisen aan onze leidinggevenden. Zij hebben een belangrijke rol in het sturen op prioriteiten en samenhang, het bieden van ruimte aan professionals en het borgen van duidelijke processen. Daarbij past een stijl van dienend leiderschap: vertrouwen geven, loslaten waar het kan en ondersteunen waar het nodig is. Om dit te versterken investeren we de komende jaren gericht in cultuurontwikkeling, samenwerking en resultaatgericht werken. Scholing en reflectie zijn hierbij structureel onderdeel van het leiderschap.

4. Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid

De gemeente Brunssum hecht grote waarde aan de gezondheid, het werkplezier en de werk-privébalans van haar medewerkers, in elke levensfase. Wij geloven dat vitale en betrokken collega's de basis vormen voor een sterke en wendbare organisatie die klaar is voor de maatschappelijke opgaven van nu én morgen.

Onze samenleving verandert snel en de opgaven worden complexer. Dat vraagt om flexibele en veerkrachtige professionals die zich blijven ontwikkelen. Tegelijkertijd zien we dat de arbeidsmarkt krap is en de vergrijzing doorzet. Daarom investeren we bewust in het welzijn, de ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

Vitale medewerkers die met plezier werken, leveren betere dienstverlening aan inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. Daarnaast helpt het voorkomen van uitval en draagt het bij aan het behoud van talent voor onze organisatie. Werkplezier is daarbij minstens zo belangrijk als scholing en fysieke gezondheid: mensen die met voldoening hun werk doen, zijn niet alleen productiever, maar ook langdurig inzetbaar.

Met gerichte activiteiten en ondersteunende faciliteiten bouwen we aan een gezonde, veilige en stimulerende werkomgeving. Zo geven we concreet invulling aan goed werkgeverschap en investeren we in een toekomstbestendige gemeente Brunssum, waarin elke medewerker tot zijn of haar recht komt.

Informatiemanagement

In programma 11, Overige dekkingsmiddelen, van deze begroting is globaal aangegeven wat het doel is van Informatiemanagement en welke activiteiten we daarvoor gaan ontplooiën in 2026. De onderdelen Informatiemanagement, Informatiebeveiliging, Privacy en Facilitaire Zaken zijn verder uitgewerkt in dit gedeelte van de paragraaf Bedrijfsvoering.

Het fundament van Informatiemanagement binnen de gemeente Brunssum is gebaseerd op de volgende pijlers:

- Excellente en innovatieve gemeentelijke dienstverlening
- Digitaal en zaakgericht werken
- Optimaal ingerichte processen
- De data gestuurde gemeente
- Een moderne digitale werkomgeving
- Digitaal vaardige medewerkers
- Een professionele informatiefunctie
- Een moderne informatiearchitectuur

Voor de komende periode zal het informatiebeleid gebaseerd op bovenstaande pijlers worden geactualiseerd. In deze actualisatie wordt onder andere rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen:

1. *Data gedreven werken.* Naast de implementatie van het uniforme technische platform om alle informatiebronnen (intern en extern) te kunnen ontsluiten worden verdere beleidsmatige randvoorwaarden gedefinieerd om het data gedreven werken toe te passen in alle facetten van de bedrijfsvoering van de gemeente Brunssum.
2. *Kunstmatige Intelligentie (AI).* De toepassing van kunstmatige intelligentie (AI) biedt kansen om de bedrijfsvoering en dienstverlening binnen de organisatie efficiënter en effectiever in te richten. Tegelijkertijd vraagt het gebruik van AI om zorgvuldige aandacht voor beheersmaatregelen en toezicht, mede vanwege de mogelijke risico's op schade of ongewenste effecten
3. *Informatiearchitectuur.* Het correcte beheer van de informatiehuishouding zowel in technisch als functioneel opzicht wordt steeds complexer. Dit heeft onder andere te maken met de vergaande integratie van informatiesystemen (extern en intern), de toegenomen verschuiving van systemen naar de Cloud en de domein overschrijdende inzet van informatiesystemen als gevolg van het programma- en opgavegericht samenwerken.
4. *Inrichtingsprincipes.* We halen eerst op welke behoeften en randvoorwaarden er in de organisatie en bij partners leven. Op basis daarvan bepalen we onze beleidskeuzes en vertalen die naar heldere inrichtingsprincipes, die richting geven aan de opbouw van processen, de aanschaf van informatiesystemen en de toepassing van bijvoorbeeld informatie-architectuur, data-gedreven werken en AI.

Naast de actualisatie van ons informatiebeleid, onder andere op basis van bovengenoemde ontwikkelingen, wordt ook getracht om de afzonderlijke beleidsdocumenten die zijn opgesteld in de achterliggende periode te integreren om zodoende de onderlinge samenhang beter te kunnen duiden.

In Informatiehuishouding worden de wettelijke eisen vanuit de Wet open overheid (Woo), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet Elektronisch Publiceren (WEP) en de Wet digitale overheid (Wdo) gekoppeld aan onze organisatorische en bestuurlijke ambities voor gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Vanuit een centrale aanpak zijn alle processen in kaart gebracht en vormgegeven met standaard bouwstenen die gebaseerd zijn op de inrichtingsprincipes van het zaakgericht werken, de geldende wet- en regelgeving en de geldende bedrijfskaders van onder andere Informatie- & Archiefbeheer, Informatieveiligheid & Privacy, Integriteit en Rechtmatigheid. Uiteindelijk doel is een betere grip op onze informatiehuishouding en informatiebeheer en een efficiëntere bedrijfsvoering en dienstverlening.

2026 omhelst onder de andere de implementatie van een digitaal klantplatform waarmee burgers en bedrijven de voortgang van hun lopende zaken kunnen monitoren. Daarnaast wordt het publicatieplatform voor de proactieve informatieverstrekking in het kader van de Woo opengesteld waarbij de ambities van de gemeente Brunssum op het vlak van een transparante Overheid leidend zullen zijn. Voor meer informatie wordt verwezen naar de Openbaarheidsparagraaf.

De initiële migratie in 2025 naar de nieuwe samenwerkingstools (M365/Teams) ging al gepaard met een vergaande opschoning van bestanden in het kader van het terugdringen van ongestructureerde informatie. Gelet op de vergaande integratie van deze tools met kantoorautomatisering, gemeentelijke informatiesystemen en telefonie wordt in 2026 een volgende stap genomen door deze omgevingen volledig onder het regime te stellen van Informatie- en archiefbeheer met als uiteindelijk doel het significant terugdringen van ongestructureerde informatie en een sluitend informatie- en Archiefbeheer.

Het overbrengen van de archiefcollecties (analoog en digitaal) naar het Historisch Centrum Limburg zal ook in 2026 verder ter hand worden genomen. Na de pilotprojecten van het afgelopen jaar zullen nu successievelijk de digitale archiefblokken vanuit het zaakstelsel worden overgebracht naar het E-depot.

De verdere verSAASing van alle informatiesystemen zal ook nog in 2026 tijd vergen. Naar verwachting zal aan het einde van het komende begrotingsjaar het overgrote deel van alle informatiesystemen zijn overgebracht naar de Cloud en is het uitgangspunt: "Cloud, tenzij" grotendeels gerealiseerd. De Geopolitieke ontwikkelingen met name rondom de clouddiensten door leveranciers van de VS worden nauwgezet gevolgd vanuit het collectief van Solido, VNG en de Europese Gemeenschap.

Informatiebeveiliging & Privacy

Informatiebeveiliging en privacy vereisen binnen de overheid constante aandacht en vormen een structureel kader waarbinnen we voortdurend voldoen aan de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Structurele, objectieve toetsing hiervan vindt plaats via de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) en de verantwoording in de planning- en control cyclus.

Het huidige Informatiebeveiligingsbeleid zal geactualiseerd worden onder andere als gevolg van de ontwikkelingen op het gebied van AI en de Europese Wetgeving (NIS2, CBW)

Door de toenemende complexiteit, de verdere integratie van informatiesystemen, de borging van de WPG, het hogere risico op cybercriminaliteit en de strengere eisen rond privacy, zien we dat blijvende aandacht nodig is voor de personele borging. We zijn al goed op weg en kunnen dit bij

controles aantoonbaar maken, maar er zijn nog vervolgstappen nodig om zowel te blijven voldoen aan de normenkaders als om onze ambities voor een efficiënte bedrijfsvoering en een toekomstbestendige organisatie waar te maken. Daarbij vragen beleid, uitvoering en bewustwording in beide domeinen om voortdurende versterking. Voor meer informatie verwijzen we naar de jaarlijkse verantwoording, evaluatie en planning door het college op dit gebied. Bovendien is structurele monitoring van dit taakveld een vast agendapunt voor de auditcommissie. Dat geldt overigens ook voor Informatie- en Archiefbeheer.

Facilitaire zaken

Op het vlak van Facilitaire Zaken wordt de inrichting van de gemeentelijke kantoren en het gemeentelijke servicecentrum verder afgestemd op het concept van hybride, flexibel en resultaatgericht samenwerken. De inrichting moet een faciliterende bijdrage leveren aan het Programmatisch werken. Aspecten als toegang, beveiliging worden hier integraal in opgenomen. Voor de uitvoering van facilitaire diensten geldt nog steeds dat Betere Buren als voorkeursleverancier geldt.

Communicatie

In 2026 investeren we gericht in communicatie als ondersteunend instrument voor bestuur, programma's en dienstverlening. We voeren het uitvoeringsprogramma 2024 van het door de raad geaccordeerd communicatiebeleid 2023 gefaseerd uit en geven prioriteit aan de meest urgente knelpunten.

De focus ligt op:

- versterking van de programmacommunicatie door het herprioriteren en optimaliseren van de inzet binnen het team Communicatie
- het door ontwikkelen van de gemeentelijke website, met aandacht voor gebruiksvriendelijkheid, digitale toegankelijkheid (B1) en actueel contentbeheer;
- het actualiseren van het huisstijlhandboek en toepassen in middelen en kanalen;
- merkversterking van *OnsBrunssum*, met aandacht voor zichtbaarheid, verankering en doelgroepgericht maatwerk.

Deze inzet zorgt voor duidelijke, herkenbare en toegankelijke communicatie richting inwoners en partners, en ondersteunt de uitvoering van gemeentelijke programma's en opgaven.

Herijkte communicatiestrategie

We werken aan de uitvoering van het geactualiseerde communicatiebeleidsplan. Hiervoor is een uitvoeringsprogramma opgesteld dat richting geeft aan de deelambities: schriftelijke informatie, informatie in beeld, digitale informatie, programmacommunicatie, huisstijl en lokale journalistiek. Ook in 2026 zetten we hierop verder in.

B1 Taalgebruik

In 2026 wordt, naar verwachting, invulling gegeven aan de ambities voor meer aandacht voor helder en duidelijk taalgebruik in onze overheidsuitingen. Een duidelijke overheidscommunicatie is onderdeel van LIA, de Lokale Inclusie Agenda.

Eigen middelen

Volgens uitvoeringsplan zullen in 2026 ook de vaste gemeentepagina's in het blad 'Hallo Brunssum' (1x per maand) worden gecontinueerd evenals het eigen kwartaalblad "Typisch Brunssum" (pilot tot en met 2026). Daarnaast blijven we ook het videojournaal "Stadsjournaal" produceren.

Digitale communicatie

Volgens uitvoeringsplan stond 2025 in het teken van de omvorming van de website die voldoet aan de hedendaagse normen en de richtlijnen van digitale toegankelijkheid. Voor 2026 staan updates en verbeteringen gepland op basis van feedback (o.a. via monitoringtools). Ook de drie sociale mediakanalen (facebook, Instagram en LinkedIn), gekoppeld aan de website, zullen in 2026 worden gecontinueerd. Voorzien is dat de digitale nieuwsbrief (1x per maand) een upgrade en facelift krijgt.

Programmacommunicatie

Brunssum kiest ervoor om grote maatschappelijke opgaven de komende jaren via gebieds-, opgave- en programmagericht werken aan te pakken. Communicatie speelt hierin op projectniveau én overkoepelend een cruciale rol. Dit vraagt om een verbreding van onze huidige werkwijze. De versterking van de programmacommunicatie realiseren we door herprioritering en optimalisatie binnen het bestaande team Communicatie.

Interne communicatie

In 2022 is het Interne Communicatieplan vastgesteld waaraan ook in 2026 uitvoering gegeven zal worden. Hierbij wordt ook gekeken naar evt. nieuwe wensen of eisen vanuit de organisatie (o.a. update intranet) passend binnen het plan.

Citybranding

Citybranding met OnsBrunssum richt zich op het versterken van de dynamiek en het imago van de stad, met bijzondere aandacht voor inwoners van 25 tot 45 jaar. In 2026 zetten we in op zichtbaarheid, verankering en maatwerk, onder meer via de vernieuwde website en artikelen van externe content creators, waarbij we de verdere inzet periodiek tegen het licht houden.

Financiën en control

In 2026 ontwikkelen we de voorjaarsbrief verder door tot een voorjaarsnota. De voorbereiding start in 2026, met uitvoering vanaf 2027. Tegelijkertijd bouwen we de budgetten stapsgewijs op volgens de zero-base methode. De overige beleidsvoornemens op het gebied van financiën en control zijn opgenomen in programma 12 Algemene Dekkingsmiddelen.

Algemeen-juridische zaken

Een betrouwbare, integere en zorgvuldige overheid begint bij een juridisch stevig fundament. Binnen onze gemeentelijke organisatie speelt het juridisch domein een cruciale rol in het waarborgen van de rechtmatigheid, kwaliteit en betrouwbaarheid van onze dienstverlening aan inwoners, ondernemers en de interne organisatie.

Het team Algemene Juridische Zaken is verantwoordelijk voor het bewaken en versterken van de juridische kwaliteit. In 2026 richt het team zich op de volgende kerntaken:

- Juridische advisering: Het team adviseert het college van B&W en de ambtelijke organisatie, zowel op verzoek als proactief. Dit betreft uiteenlopende rechtsgebieden, waaronder bestuursrecht, privaatrecht en aansprakelijkheidsrecht.
- Toetsing en risicobeheersing: Beleid, besluiten en processen worden juridisch getoetst op houdbaarheid en risico's. Zo dragen we bij aan een zorgvuldige en toekomstbestendige besluitvorming.
- Behandeling van bezwaarschriften: Wij zorgen voor een tijdige, rechtmatige en zorgvuldige afhandeling van bezwaarprocedures. Waar mogelijk kiezen we voor een informele benadering om conflicten vroegtijdig op te lossen.
- Procesvoering: Het team adviseert en ondersteunt bij (hoger) beroepsprocedures bij rechtbanken en andere juridische instanties.
- Wet- en regelgeving: We verzorgen de tijdige bekendmaking van lokale regelgeving en volgen relevante nationale en Europese ontwikkelingen, zodat de organisatie hierop tijdig kan anticiperen.
- Juridische kwaliteitsborging in besluitvorming: Bestuurlijke stukken worden getoetst op juridische juistheid, consistentie en zorgvuldigheid. Hiermee dragen we bij aan de verdere professionalisering van de besluitvorming.
- Klachtenbehandeling: Het team coördineert en adviseert bij de afhandeling van klachten. Ook hier wordt, waar passend, ingezet op informele bemiddeling voor een snelle en passende oplossing.
- Afhandeling Woo-verzoeken en schadeclaims: We coördineren de afhandeling van verzoeken op grond van de Wet open overheid, schadeclaims en aansprakelijkstellingen. Indien nodig zetten we externe juridische expertise in onder onze regie.

Met deze inzet zorgen we ervoor dat de organisatie juridisch weerbaar is en dat besluiten standhouden in een steeds complexer juridisch speelveld.

6. Verbonden partijen

De gemeente Brunssum neemt deel in een aantal maatschappelijke organisaties waarbij sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Dit zijn de zogenaamde verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente.

We spreken van een financieel belang wanneer de gemeente de middelen die zij aan een organisatie ter beschikking heeft gesteld, in het geval van faillissement niet terugkrijgt. Of wanneer financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald. De gemeente blijft dus risicodragend.

Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft in een organisatie. Dat kan door middel van een bestuurszetel, of door het uitoefenen van stemrecht als aandeelhouder.

Toezicht wordt in veel gevallen uitgeoefend via het bestuur. Daarin heeft een afvaardiging zitting uit het college van B&W of uit de gemeenteraad. Op ambtelijk niveau vindt ondersteuning op dit toezicht plaats via de deelname in financiële en beleidscommissies.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt van de verbonden partijen gevraagd om de vastgestelde jaarrekening/jaarverslag en de begroting aan te bieden aan de gemeente. Hieraan voorafgaand dienen de Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders (AFBK) aan de raad te worden aangeboden. Deze stukken worden eerst ambtelijk getoetst en vervolgens via het college van B en W ter informatie c.q. voor een zienswijze aan de gemeenteraad verstrekt.

De gemeente voert taken uit via de inzet van verbonden partijen. Het is, gezien het feit dat een substantieel deel van de gemeentelijke begroting hiermee op afstand staat, van groot belang om als individuele gemeente grip te kunnen uitoefenen op deze verbonden partijen. Begin 2016 heeft de raad de nota "In verbinding met verbonden partijen" vastgesteld. Deze kadernota omvat een algemeen beleidskader en een sturingskader om de grip op verbonden partijen te versterken.

Vanuit het besef, dat we als individuele gemeente niet in staat zijn om onze zeggenschap binnen een gemeenschappelijke regeling wezenlijk te vergroten, hebben de Parkstadgemeenten vanaf 2016 de krachten gebundeld. Deze regionale aanpak heeft geleid tot het document 'Zo doen we dat in Parkstad'. In dit document zijn afspraken vastgelegd, die beogen om de raden beter in positie te brengen, de verbinding met verbonden partijen te versterken, het ambtelijk collectief te organiseren en de colleges van B en W optimaal te faciliteren.

De Parkstadgemeenten hebben met een aantal GR-en de volgende afspraken gemaakt:

1. Gemeenschappelijke regeling en meerjarenplan vormen de basis voor kaderstelling door de raad
2. Gemeenten organiseren samen met de GR-en collectiviteit in de ambtelijke voorbereiding
3. GR-en organiseren informatiebijeenkomsten voor raads- en commissieleden
4. GR-en sturen voorafgaand aan het indienen van begroting en jaarrekening hun Algemene Financiële en Beleidsmatige Kaders (AFBK) op naar de raden
5. Sturing vindt gedurende het jaar plaats.

Sinds 1 juli 2024 zijn een aantal wijzigingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen doorgevoerd.

De wijzigingen zijn onder te verdelen in:

- versterking van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming;
- de introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden;
- het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

Overzicht verbonden partijen per categorie

Gemeenschappelijke regelingen (in overeenstemming met de nota verbonden partijen zijn lichte gemeenschappelijke regelingen ook opgenomen in deze opsomming):

- Parkstad Limburg
- Belastingssamenwerking Gemeente en Waterschappen (BSGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (met als onderdelen Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen))
- Zorg- en Veiligheidshuis (complexe zorg- en veiligheidsproblematiek)
- GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg)
- Kredietbank Limburg (Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening Limburg)
- Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
- WSP Parkstad
- Regionale reinigingsdienst (Rd4)
- Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg
- Intergemeentelijke sociale dienst BOL (ISD BOL)
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- Lichte GR Parkstad IT (PIT)
- Lichte GR beheer afvalwaterketen
- GR Gegevenshuis
- Centrumregeling Inkoop Jeugdzorg ZL
- Omnibuzz
- Samenwerking Watertaken Parkstad

Vennootschappen/Deelnemingen:

- Betere Buren BV
- IBA Parkstad BV
- Bank Nederlandse Gemeenten NV
- Enexis BV (nieuw energienetwerkbedrijf; vroeger onderdeel van Essent BV)
- Rd4 NV
- WML
- Nazorg Limburg BV

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Dierenbescherming Limburg
- Stichting CMWW
- Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
- Stichting SMK (Stichting Muziekschool Kerkrade)

Overige verbonden partijen:

- Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg

Stadsregio Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Parkstad Limburg werkt vanuit een gedeelde ambitie: regionale slagkracht versterken door samenwerking op woningbouw, economie, mobiliteit, duurzaamheid en leefkwaliteit. De Stadsregio Parkstad Limburg bundelt de krachten van de deelnemende gemeenten op wonen, economie, mobiliteit, duurzaamheid en sociaal beleid, met de woonvisie Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst! als fundament. Via de Regio Deal en Strategische Agenda werkt de regio integraal en gebiedsgericht aan het versterken van leefbaarheid en economische slagkracht.
Doel/openbaar belang	1. Om op basis van de onderwerpen genoemd in de Kern-agenda en de Keuze-agenda de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten te faciliteren en te komen tot een samenhangend beleid en uitvoering daarvan op de gebieden van ruimte & mobiliteit, economie & toerisme, wonen & herstructurering, energie en duurzaamheid (inclusief klimaatadaptatie en circulaire economie), sociaaleconomische structuurversterking en grensoverschrijdende samenwerking. 2. De vorm van de samenwerking kan verschillen. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de Kern-agenda nemen alle gemeenten deel. Daarbij is het Regiobureau procesmatig en inhoudelijk verantwoordelijk. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de keuze-agenda nemen alleen Gemeenten deel die daarvoor kiezen. Daarbij heeft het Regiobureau ten minste een monitorende en versterkende taak. 3. Tot de onderwerpen van de Kern-agenda behoren in elk geval: Ruimte Energie en duurzaamheid, Mobiliteit, Economie & toerisme; Wonen & herstructurering, Sociaaleconomische structuurversterking (verbinding onderwijs/arbeidsmarkt, Gezonde Basisschool van de Toekomst, verlengde schooldag en kansrijke start) en Grensoverschrijdende samenwerking.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 641.037	€ 664.006 (+3,58%)	€ 688.006 (+3,61%)	€ 706.006 (+2,61%)	€ 724.006 (2,55%)

*Producten: 010040/441200; 310001/441200; 570005/441200

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	DB: burgemeester van elke gemeente; ieder lid beschikt over 1 stem. AB: burgemeester en 1 portefeuillehouder van elke gemeente; ieder lid krijgt de helft van het aantal per gemeente toebedeelde stemmen. Iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
	inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen. Bestuurscommissies (er zijn er 5): 1 portefeuillehouder per gemeente; iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Reeds decennia wordt met de samenwerking gewerkt aan de regionale problematiek, die diverse oorzaken heeft, door inzet op herstructurering en economische structuurversterking. Met de in 2019 en 2023 met het Rijk gesloten Regio Deals, wordt ingezet op sociaaleconomische thema's, zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden en gezondheidsproblematiek, de verbetering van perspectief op werk voor kwetsbare groepen, het zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel voor bedrijven, het vergroten van de veiligheid voor burgers en het voorzien in en versterken van de sociale infrastructuur. In 2025 is voor de derde en laatste keer een Regio Deal toegekend voor 15 miljoen. Met deze derde Regio Deal zet Parkstad haar aanpak structureel door: gebiedsgericht daar waar dat het hardst nodig is en het meeste effect sorteert en waar mogelijk verbreden en intensiveren. Daarnaast wordt stevig ingezet op het ontwikkelen, mobiliseren, behouden en aantrekken van talent als de zuurstof voor onze economische toekomst, om de regio te laten groeien.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiële risico's worden beschreven in de begroting van Parkstad. Parkstad voert het door het Bestuur vastgestelde jaarplan uit.
Status bezuinigingsopgave	Parkstad heeft de bezuinigingsopgave van 5% gerealiseerd door: 1. Verlaging/temporisering regiobijdrage ringwegen 2. Verlaging post onvoorzien naar € 1.000 3. Een taakstellende vermindering van de bedrijfsvoeringkosten
Ontwikkelingen	Om de grote en complexe opgaven voor de gemeenten in Parkstad te kunnen aanpakken, blijft de samenwerking binnen de Gemeentelijke regeling essentieel. Het inhoudelijke kompas voor de Stadsregio Parkstad Limburg en de Parkstad gemeenten vormt de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030 en het Nieuw Narratief. Belangrijke zaken voor 2026 zijn: • Het verder versterken van aanpak van de sociaaleconomische achterstanden en brede welvaart; • De uitvoering van het Nieuw Narratief, in de zin van inhoudelijke uitwerking naar strategie en programma's en fondsenwerving; • Verdere deelname als de regio Zuid-Limburg aan het atonaal programma vitale Regio's met daaraan gekoppeld een actieagenda; • De regio als schaalniveau voor overheidsdenken en doen: verbreding van het takenpakket. Waarbij (vanuit het Rijk) veel aandacht is voor opschaling naar het Zuid-Limburgs niveau; • Het inzetten op het verkrijgen van financiële middelen van het rijk uit de gelden die zijn bedoeld voor inzet in stedelijke vernieuwingsgebieden en grens- en krimpregio's: o.a. de drie Regio Deals en het Volkshuisvestingsfonds; en

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
	Het meer gebruik maken van de mogelijkheden van grensoverschrijdende samenwerking.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10,85%	10,76%
Resultaat (voor bestemming)	€ 150.000	€ 409.000
Eigen vermogen	€ 7.971.000	€ 11.359.000
Vreemd vermogen	€ 77.775.000	€ 89.777.000
Netto schuldquote	29%	18%
Solvabiliteitsratio	88%	77%
Struct.exploitatieruimte	24%	38%

Veiligheidsregio Zuid-Limburg crisisbeheersing

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweezorg, prog. 2
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen VRZL werken de 16 gemeenten, Brandweer, Politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid-Limburg) met elkaar samen om bij een ramp of crisis zo effectief mogelijk op te kunnen treden. Op basis van de gemeenschappelijke regeling is elke gemeente van de regio deelnemer van VRZL en daardoor medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de organisatie.
Doel/openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 2.492.718	€ 2.493.585 (+0,03%)	€ 2.566.555 (+2,92%)	€ 2.645.800 (+3,08%)	€ 2.727.394 (+3,08%)
Extra bijdrage duurzame huisvesting	€ 15.000	€ 10.000	€ 27.000	€ 46.000

*bijdrage o.b.v. verdeelsleutel inwoneraantal:

- product brandweerbeleid (110001/441205)
- product Rampenbestrijding/GHOR (110002/441205)

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweezorg, prog. 2
Vestigingsplaats	Maastricht

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweezorg, prog. 2
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/burgemeester in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit de burgemeesters van de 16 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Kerntaak van de Veiligheidsregio is om iedereen die in Zuid-Limburg woont, werkt of verblijft te beschermen tegen gezondheidsrisico's, crises en rampen. Dat gebeurt door: - voorkomen: risico's in kaart brengen en treffen van voorbereidingen op maat; - bestrijden: effectief optreden tijdens een crisis of ramp om levens te redden en schade te beperken; - herstellen: inzetten op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade. Fysieke veiligheid, waar een adequate brandweezorg en crisisbeheersing toe worden gerekend, is een van de thema's van het gemeentelijke veiligheidsbeleid. De ambities van de Veiligheidsregio, sluiten aan op de ambities van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Externe trends en ontwikkelingen beïnvloeden onze voorbereiding en zorgen soms voor nieuwe risico's. Het is daarom van belang dat continu en op een dynamische manier risico's worden gemonitord en daar waar nodig direct de operationele voorbereiding wordt aangepast. De komende jaren wordt vooral gefocust op het beter beheersbaar maken van belangrijke risico's, zoals: - Toenemende maatschappelijke onrust: onder andere de COVID-19 pandemie, oplopende energiekosten, inflatie, klimaatverandering en de stikstofcrisis leiden tot een maatschappelijke discussie, waarbij ongenoegen zich steeds vaker uit in maatschappelijke onrust. - Klimaatverandering: een sluimerende crisis die ons bedreigt op de lange termijn en die behalve politieke en maatschappelijke aandacht vraagt om een gerichte aanpak van de verantwoordelijke autoriteiten. - Energietransitie: nieuwe energiebronnen brengen nieuwe risico's met zich mee. Dit vraagt om grote veerkracht en acceptatie van de samenleving, maar ook van hulpdiensten. Voor de grootste risico's in onze regio zijn specifieke bij wet verplichte rampenbestrijdingsplannen opgesteld. De financiële risico's worden beschreven in de jaarlijkse begroting van de Veiligheidsregio.
Status bezuinigingsopgave	Tijdens het AB van 4 juli heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg besloten dat de 'uitwerking van de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL om gevolgen ravijnjaar 2026 voor deelnemende gemeenten te beperken, vast te stellen conform voorstel en deze te verwerken in de definitieve begroting middels een aanvullende technische begrotingswijziging. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld:

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweezorg, prog. 2
	1. Geen takendiscussies (lees geen kazernes sluiten of aanpassing taken van Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en bedrijfsvoering); 2. Zoeken naar efficiencyvoordelen in de begroting voor 2026 e.v.; 3. Inzet van incidentele middelen in 2025-2026 4. Mogelijke bezuinigingen op BDUR gelden voor VRZL vanaf 2026 mogen geen financiële gevolgen hebben voor de gemeenten. Concreet heeft dit geleid tot een bezuiniging ad. € -1.706.000 (€ - 956.000 op de reguliere bijdrage en € -750.000 op de bijdrage FLO); aandeel Brunssum structureel € -74.240 lagere bijdrage.
Ontwikkelingen	In het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 zijn de ambities voor de komende vier jaar gepresenteerd. Samen met het risicoprofiel, het crisisplan en de rampbestrijdingsplannen is dit plan het uitgangspunt voor een efficiënte en effectieve organisatie bij de voorbereiding en aanpak van (grootschalige) incidenten, rampen en crises. De gemeenteraad van Brunssum heeft op 22 april 2024 ingestemd met de Jaarstukken 2023, de structurele bijdrage Cao-loonkosten vanaf 2024 en de begroting 2025 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Tevens heeft de VRZL als beleidsambitie om de kwaliteit te behouden van de brandweezorg en de doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitszorgsysteem.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,36%	4,36%
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.939.693	€ 632.225
Eigen vermogen	€ 7.754.136	€ 10.640.045
Vreemd vermogen	€ 58.895.116	€ 66.318.793
Netto schuldquote	20,35%	12,93%
Solvabiliteitsratio	8,72%	13,00%
Struct.exploitatieruimte	-1,87%	-0,83%

Zorg- Veiligheidshuis Parkstad

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans/Wilma van der Rijt
Visie	Effectieve aanpak meest complexe zorg- en veiligheidsproblematiek, zoals overlast criminaliteit, vandalisme, huiselijk geweld, kindermishandeling en radicalisering.
Doel/openbaar belang	Op 1 januari 2024 hebben de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal formeel de gemeenschappelijke regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad opgericht. In de Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad is sprake van een viertal hoofdtaken: 1. Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeenten en partners in het justitiële, bestuurlijke en zorgdomein om te komen

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
	tot een integrale aanpak van (potentieel) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, mits daarbij sprake is van complexe casuïstiek. De aanpak staat in functie van het streven de sociale veiligheid te vergroten en daarmee de leefbaarheid binnen de samenleving te verbeteren. 2. Bijdragen aan de veiligheid(-beleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid. Hierbij gaat het om het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg. 3. Het vervullen namens de deelnemers gezamenlijk of als afzonderlijke deelnemer van (specialistische) uitvoerings- en ondersteuningstaken. 4. Het inbrengen en delen van de kennis en expertise bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 179.830	€ 195.378 (+8,65%)	€ 210.582 (+7,78%)	€ 226.307 (+7,47%)	€ 241.855 (+6,87%)

*bijdrage o.b.v. verdeelsleutel inwoneraantal:

- product fysieke veiligheid (120008/441200)

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/burgemeester in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit de burgemeesters van de 7 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Het landelijk kader Zorg- en Veiligheidshuizen geeft daarnaast een opsomming van de functies van het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad: 1. Procesregie bij complexe casuïstiek. 2. Kennisknooppunt en vraagbaak voor domeinoverstijgende zorg- en veiligheidsproblematiek. 3. Radar voor trends en ontwikkelingen op domeinoverstijgende zorg- en veiligheidsproblematiek. 4. Netwerkgereguleerder op de samenwerking. Beiden vormen de onderleggers voor de beleidsmatige kaders van de GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De GR is per 01-01-2024 van start gegaan en begin Q2 van datzelfde jaar werd de organisatie geconfronteerd met het uitvallen van de directeur. Tegelijkertijd had dit een weerslag op het bestaande personeelsbestand. Er werd daardoor prioriteit gegeven aan het personeel en de verdere professionalisering van de GR liep achterstand op. Die combinatie maakt dat er nog veel werk ligt op het gebied van verdere inrichting en professionalisering van de GR. Dit kan betekenen dat er mogelijk nog andere (financiële) ontwikkelingen zijn die op dit moment nog onvoldoende in beeld zijn. Denk daarbij aan de

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
	archivering, ondersteuning op het gebied van HR-advies, implementatie HR21 en toetsing van opgeleverde modeldocumenten aan de gemeenschappelijke regeling. Mogelijk zijn er nog implicaties t.a.v. de bedrijfsvoering, de strategische personeelsplanning, de verantwoordingslast via de P&C cyclus, de huisvesting e.d. die een financieel effect (voordelig en/of nadelig) hebben op de begroting 2025- 2028.
Status bezuinigingsopgave	Uit het onderzoek blijkt dat het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad geen financiële ruimte heeft voor bezuinigingen van 5 – 10% zonder de kernactiviteiten en de kwaliteit van de dienstverlening ernstig in gevaar te brengen. Op basis van de huidige begrotingssystematiek is er geen structureel weerstandsvermogen opgebouwd. De personele kosten bedragen circa 84% van de totale lasten. Er worden structurele samenwerkingsverbanden verkend om efficiëntie voordelen te behalen, met name op het gebied van Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Algemene zaken, Communicatie en Huisvesting (PIOFACH-taken). Deze samenwerkingen dragen bij aan de continuïteit en kwaliteit, maar leiden op korte termijn niet direct tot substantiële kostenbesparingen. Gezien de opbouwfase van de gemeenschappelijke regeling en de noodzakelijke investeringen hierin, zijn bezuinigingen in deze fase niet haalbaar zonder gevolgen voor de dienstverlening. Het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad blijft zich inzetten voor kosten- beheersing en efficiëntieverbetering, maar kan niet voldoen aan de gevraagde bezuiniging zonder de kernactiviteiten in gevaar te brengen.
Ontwikkelingen	De groep burgers die problemen ervaart op meerdere levensgebieden en daardoor te maken heeft met zorg en ondersteuning en in aanraking komt met politie en justitie, beweegt zich op het snijvlak van verschillende domeinen. Voor de aanpak, het komen tot een gezamenlijk plan van aanpak en/of het forceren van een doorbraak hiervan zijn partijen uit meerdere ketens nodig. Het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad brengt professionals uit de verschillende domeinen aan tafel en beoordeelt of zij gezamenlijk middels een casusoverleg en werkafspraken voortgang en/of een doorbraak kunnen forceren. Ook binnen de GR worden voornoemde werkzaamheden verricht maar op basis van andere opdrachten dan het voeren van procesregie Persoonsgebonden Aanpak (PGA). De GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad heeft daarnaast een grote kring van samenwerkingspartners in de zorg-, strafen dienstverleningsketen, zoals woningcorporaties, maatschappelijke opvang en GGZ-aanbieders. Binnen het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad kennen zij dezelfde samenwerkingspartners. Door de WGS worden deze als incidentele partners beschouwd. Deze partners analyseren de problematiek en stemmen interventies en maatregelen met elkaar af. Elke organisatie behoudt daarbij de eigen rol en verantwoordelijkheid. De gezamenlijke aanpak bestaat veelal uit een combinatie van straf en hulpverlening. Een procesregisseur van zowel de GR als het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad bewaakt de afspraken en tracht vooruitgang te forceren als het proces stagneert. Door een goede

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
	samenwerking komen snelle en efficiënte interventies tot stand die de problemen oplossen of beter beheersbaar maken. Parallel daaraan wordt nauw samengewerkt met de Zorg- en Veiligheidshuizen Westelijke Mijnstreek en Maastricht Heuvelland waarbij gestreefd wordt op Zuid-Limburgse schaal een zoveel als mogelijk zelfde werkwijze te hanteren en door samen te werken synergie te behalen. Bestuurlijk zal opnieuw het gesprek gevoerd worden om verder te verkennen of er intensivering van deze samenwerking wenselijk en mogelijk is.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij		10,8%
Resultaat (voor bestemming)		€ 336.408
Eigen vermogen		€ 336.408
Vreemd vermogen		€ 556.912
Netto schuldquote		10,47%
Solvabiliteitsratio		37,66%
Struct.exploitatieruimte		-6,43%

Stichting Dierenbescherming Limburg

Naam verbonden partij	Stichting Dierenbescherming Limburg, prog. 2
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	De gemeente heeft een wettelijke taak om zwerfdieren waarvan een eigenaar vermoed wordt op te vangen.
Doel/openbaar belang	De Dierenbescherming heeft de wettelijke taak van de aangesloten gemeenten overgenomen middels een afgesloten contract.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 20.165	€ 20.165 (pm)	€ 28.000 (pm)	€ 28.000 (pm)	€ 28.000 (pm)

*Producten: 120003/443800

Naam verbonden partij	Stichting Dierenbescherming Limburg, prog. 2
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Zeggenschap	Bestuurlijk portefeuillehouder en ambtelijk medewerker met dierenwelzijn in portefeuille.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit betreft de wettelijke taak betreffende de opvang van zwerfdieren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De huidige samenwerkingsovereenkomst met de Dierenbescherming uit 2012 loopt af per 1-1-2027. In de loop van 2026 zal gemeente Brunssum met de Dierenbescherming in gesprek gaan over het voortzetten van de dienstverlening m.b.t. de wettelijke verplichting inzake het opvangen van zwerfdieren. Momenteel is er nog sprake van

Naam verbonden partij	Stichting Dierenbescherming Limburg, prog. 2
	een vaste bijdrage per inwoner aan de Dierenbescherming. De vaste prijs per inwoner zal dan heroverwogen worden, hetgeen kan leiden tot een verhoging van de reservering op de begroting 2027 en verder. Het ophalen en opslaan van kadavers wordt door de dienst Openbare ruimte uitgevoerd.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	De verwachting is dat een nieuwe overeenkomst met de Dierenbescherming zal leiden tot hogere uitgaven vanaf 1-1-2027.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat (voor bestemming)	€ 19.000	€ -2.204.000
Eigen vermogen	€ 4.968.000	€ 2.764.000
Vreemd vermogen	€ 209.000	€ 751.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	95,96%	78,63%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Betere Buren BV

Naam verbonden partij	Betere Buren BV, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	De gemeente Brunssum ziet Betere Buren als hét instrument om vanuit de Participatiewet de integrale uitvoeringsschakel te zijn naar o.a. de domeinen van Jeugdzorg en de WMO.
Doel/openbaar belang	De primaire opdracht voor Betere Buren is het vormgeven van re-integratie- en participatie activiteiten in het kader van de Participatiewet. Deze activiteiten zijn onder te verdelen in een aantal componenten: • Mensontwikkeling oftewel het vormgeven van individuele ontwikkeltrajecten; • Creëren van werkgelegenheid voor de doelgroep vanuit de Participatiewet; • Bijdragen aan maximale participatie van cliënten en daarmee een bijdrage leveren aan het wijkgericht werken.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 743.580	€ 583.740 (-21,49%)	€ 596.160 (+2,13%)	€ 594.830 (-0,02%)	€ 594.830 (-0,02%)

*Producten: 650003/438103; 2025 incl. logistiek project re-integratie ad. € 172.800.

Naam verbonden partij	Betere Buren BV, prog. 3
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Gemeente Brunssum is 100% aandeelhouder
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Betere Buren is gepositioneerd als integrale uitvoeringschakel. Zo voorziet Betere Buren in diensten van de WMO, zoals bijvoorbeeld de was- en strijkservice, de scootmobiel pool en de mantelzorgondersteuning. Anderzijds dragen medewerkers bij aan het onderhoud van het openbaar groen en grijs binnen de gemeente, terwijl zij werken aan hun eigen ontwikkeling. Betere Buren werkt 'ontschot'; er zijn zowel medewerkers die werken aan hun ontwikkeltraject op basis van de Participatiewet (PW) en SW-medewerkers.
Risico's financieel/beleidsmatig	Betere Buren is voor een groot deel (inmiddels 95%) afhankelijk van de inbestedingsopdrachten van gemeente Brunssum. Het niet of minder investeren bij Betere Buren heeft derhalve directe impact op de bedrijfsvoering en de organisatie van ontwikkeltrajecten. De verschillende bijdragen vanuit de gemeente worden sinds 2023 geïndexeerd vanwege de jaarlijks stijgende kosten, waarbij de kosten in 2023 zelfs explosief zijn gestegen (o.a. door cao verhoging, energie prijzen en reguliere indexeringen).
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft geen verbonden partij, maar een BV waarvan wij volledig eigenaar zijn.
Ontwikkelingen	Sinds 2023 is alleen Betere Buren nog verantwoordelijk voor de uitstroom, re-integratie en participatie van alle ontwikkelbare (PW-)cliënten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het Werkgeversservicepunt Parkstad Limburg. Tevens is Betere Buren sinds 2023 voor de brede intake, Participatie Inburgering Plan en de verdere begeleiding van inburgeraars. In de afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerlijnen bij Betere Buren. Zo zijn er inmiddels leerlijnen Logistiek, Horeca, Groen, Mobiliteit en Facilitair, waarin deelnemers een gecertificeerde Praktijkverklaring op MBO 1 en 2 niveau kunnen behalen. Daarnaast vervult Betere Buren sinds 2019 het werkgeverschap voor medewerkers die vanuit de banenafpraak hun werkzaamheden bij de gemeente Brunssum vervullen en is Betere Buren ook werkgever voor 8 medewerkers vanuit Nieuw Beschut Werk. Daarnaast wordt onderzocht hoe Betere Buren het Sociaal Ontwikkelbedrijf (SOB) voor de gemeente kan worden.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	100%	100%
Resultaat (voor bestemming)	€ 6.983	€ 100.474
Eigen vermogen	€ 119.889	€ 220.363
Vreemd vermogen	€ 283.092	€ 251.280
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	29,75%	46,72%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Centrumregeling verwerving Jeugdhulp

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	Sinds 2016 werken de Zuid-Limburgse gemeenten intensief samen op het gebied van Jeugdhulp, waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente en (een groot deel van) Jeugdhulp inkoopt namens de 16 gemeenten. Deze samenwerking komt voort uit een visie waarin wij een dekkend en passend hulpaanbod bieden voor kinderen en jongeren die dit nodig hebben: voor elkaar en met elkaar. Dit aanbod bestaat uit specialistische hulp waar nodig en voorliggende hulp waar mogelijk. Uitgangspunten zijn om dit zo dicht mogelijk bij de burger te bieden waarbij de eigen regie en verantwoordelijkheid centraal staan. Om dit aanbod te realiseren is samenwerking in de regio van belang.
Doel/openbaar belang	De centrumregeling is gericht op verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp t.b.v. de deelnemende gemeenten en regionaal beleid te formuleren.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 12.589.000	€ 14.222.000 (+12,97%)	€ 14.526.000 (+2,14%)	€ 14.531.000 (+0,03%)	€ 14.531.000 (pm)

* incl. ambulante jeugdhulp en kosten programma bureau (prod. 672002; 672003; 672004; 673010; 673020; 673030; 674010; 674020; 682002); 2025 incl. schrappen taakstelling ad. € -1.127.500.

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, prog. 3
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	De Stuurgroep Jeugd is het bestuurlijk adviesorgaan inzake de inkoop van Jeugdhulp. Zij adviseren de centrumgemeente Maastricht of het Bestuurlijk Overleg van de 16 gemeenten inzake besluitvormingsvoorstellen. In deze Stuurgroep nemen van elke regio 2 vertegenwoordigers deel (in totaal 6). Namens regio Parkstad nemen de gemeenten Heerlen en Kerkrade deel. Via het Bestuurlijk Overleg Parkstad, waar alle wethouders Jeugd van de Parkstadgemeenten deelnemen, kunnen adviezen worden meegegeven aan de vertegenwoordigers in de Stuurgroep.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Jeugdhulp is onderdeel van het Sociaal Domein en draagt eraan bij dat jongeren en jeugdigen en hun gezinssysteem daar waar nodig ondersteuning ontvangen van een professional. Deze hulp is gericht op het herstellen of behouden van de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige/ het gezin.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Brunssum wenst regie te houden op het proces (toegang, uitstroom en financieel). Een sluitende formatie om de processen te kunnen borgen is daardoor van belang. Verzuim en krapte op de arbeidsmarkt zijn daartoe verhoudende risico's. Een tijdige aanlevering van juiste

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, prog. 3
	data/aanvragen en de verwerking daarvan is eveneens van noodzakelijk. De financiële druk bij zorgaanbieders is een blijvend aandachtspunt. De regio is hiervoor gezamenlijk partijen in gesprek om tot een duurzame oplossing van het stelsel te komen. Continuïteit van zorg is naast duurzame financiële beheersbaarheid daarbij leidend.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft een open einde financiering op basis van beschikte zorgvraag en regionaal aanbod.
Ontwikkelingen	Ontwikkelingen In deze lichte gemeenschappelijke regeling wordt gemeente Maastricht aangewezen als centrumgemeente en verwervende partij voor jeugdhulp. Om tot een transparante en kwalitatieve samenwerking te komen is er een SLA (Service Level Agreement) opgesteld. Met ingang van deze regeling werd een verplicht basispakket geïntroduceerd welke alle gemeenten afnemen en een facultatief keuzepakket voor met name ambulante jeugdhulp. Brunssum koopt vanaf 2023 de ambulante jeugdhulp (grotendeels) op sub regionaal verband in Parkstad bij Maastricht in. Voor een het overige deel werkt gemeente Brunssum samen in de sub regio met Kerkrade en Simpelveld. Om deze ontwikkelingen aan te laten sluiten bij de vraagstukken vanuit Brunssum participeert gemeente Brunssum in diverse overlegstructuren in Zuid-Limburg inzake beleid en verwerving (inkoop) om de koppeling met de eigen strategische keuzes goed te stroomlijnen.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,04%	4,04%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van de gemeente Maastricht en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie/Doel/openbaar belang	De gemeente Brunssum neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Parkstad BV (WSP) vanwege de bundeling van kennis en expertise wat betreft de regionale arbeidsmarkt en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de werkgeversbenadering in Parkstad. WSP Parkstad Limburg heeft tot doel: Het leveren van dienstverlening die gericht is op duurzame participatie van personen op de arbeidsmarkt. Deze personen hebben een dienstverband bij de GR WOZL óf hebben een uitkering in het kader van de Participatiewet en hebben een

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
	loonwaarde tussen de 30 en 100 procent van het wettelijke minimumloon.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 472.056	€ 379.487 (-19,60%)	€ 267.492 (-29,51%)	€ 248.848 (-6,97%)	€ 290.710 (-16,82%)

*Producten: 640002/443300

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergadering (AVA WSP)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WSP Parkstad is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de regio Parkstad en ondersteunt ondernemers en ondernemingen in het realiseren van hun economische, sociaal-maatschappelijke en juridische doelstellingen. Dit doen zij door vanuit één loket het beschikbare aanbod van kandidaten in de regio te bemiddelen naar duurzaam betaalde arbeid bij werkgevers. Kandidaten zijn ofwel afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet ofwel hebben een dienstverband in het kader van de (oude) Wsw. WSP Parkstad is dé specialist in het vormgeven van het nieuwe denken waar bij werkgevers beschikbaar werk geschikt gemaakt wordt voor personen met een loonwaarde tussen de 30 en 80 procent van het wettelijk minimumloon. Medewerkers participeren actief in relevante netwerken en geven samen met de gemeenten invulling aan de 'couleur locale'. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokale krachten om de participatiegraad te kunnen verhogen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	WSP Parkstad Limburg BV is opgericht in maart 2017 en heeft per 1 januari 2018 een Gemeenschappelijke Regeling als rechtsvorm. De gemiddelde leeftijd van de huidige populatie SW-medewerkers is relatief hoog. De groei van het aantal detacheringen van SW-medewerkers stagneert omdat steeds meer vak-vaardige en productieve medewerkers uitstromen door pensioen.
Status bezuinigingsopgave	Voor 2026 heeft Brunssum een taakstelling ad. € -193.000 toegepast op de bijdrage resultaat WSP zijnde 50% van de gemiddelde onderuitputting over 2020 t/m 2023. De taakstelling is in de begroting 2026 van de GR gerealiseerd en deze begroting is vastgesteld in de raadsvergadering van 3 juli 2025.
Ontwikkelingen	WSP Parkstad Limburg is georganiseerd in GR- vorm, waarin de onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning OZL zijn opgenomen. In lijn met het beleidsuitgangspunt 'Van binnen naar buiten', worden zoveel mogelijk medewerkers naar vermogen geplaatst bij reguliere werkgevers. WSP Parkstad werkt samen met de andere WSP's in de regio Zuid-Limburg opdat het arbeidsmarktbeleid en de dienstverlening meer afgestemd en de herkenbaarheid voor werkzoekenden en werkgevers beter wordt. De ontwikkeling naar een regionaal werkcentrum, waarin de partijen samenwerken, is in gang gezet. WSP is ook partner in de verdere opzet van de Sociaal Ontwikkelbedrijven, de Regionale Werkhubs en het opgestelde 'doe-beleid' van de

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
	arbeidsmarktregio Parkstad. Deze ontwikkelingen hebben een sterke verbinding met elkaar. In de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid wordt onderzocht hoe we zoveel mogelijk mensen begeleiden naar werk en wat elke organisatie hieraan kan bijdragen.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,06%	5,51%
Resultaat (voor bestemming)	€ 973.000	€ 894.000
Eigen vermogen	€ 973.000	€ 894.000
Vreemd vermogen	€ 4.245.000	€ 5.163.000
Netto schuldquote	34,92%	20,18%
Solvabiliteitsratio	18,65%	14,76%
Struct.exploitatieruimte	35,37%	20,47%

Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).
Doel/openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap heeft tot doel: - Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn op basis van de WSW. - Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van een beschutte werkomgeving.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 10.217.873	€ 9.770.336 (-4,38%)	€ 9.078.957 (-7,08%)	€ 8.584.841 (-5,44%)	€ 7.946.857 (-7,43%)

De aan GR WOZL/WSP door te betalen Rijksbijdrage SW is direct gerelateerd aan mei en september circulaire van het Rijk. Om te garanderen dat een zo actueel mogelijk bedrag is opgenomen in de gemeentebegroting en de beide bestuursrapportages wijken we hier af van de vastgestelde begrotingswijzigingen GR WOZL/WSP wegens, op dit punt, verouderde informatie. Als basis voor de Rijksbijdrage SW gebruiken we hiervoor wel de door GR WOZL/WSP opgevoerde verwachte standen Arbeidsjaren (AJ's) incl. natuurlijk verloop. Deze AJ's worden dan vermenigvuldigd met de meest recente stand Rijksbijdrage/AJ uit de betreffende circulaire.

*Producten: (prod. 640001/441200-443300).

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, prog. 3
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WOZL heeft tot doel om de SW-doelgroep tewerk te stellen die aangewezen is op beschut werk volgens de oude WSW-systematiek. De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het tekort op de uitvoering van de WSW, bovenop de ontvangen rijkssubsidie, komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via ambtelijke beleids-, en financiële commissies, een auditwerkgroep en het dagelijks- en algemeen bestuur WOZL.
Status bezuiningsopgave	Voor 2026 heeft Brunssum een taakstelling ad. € -54.000 toegepast op de bijdrage resultaat WOZL zijnde 50% van de gemiddelde onderuitputting over 2020 t/m 2023. Deze komt wegens de marginale aframing uit op € -46.000 voor 2026.
Ontwikkelingen	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is met ingang van 2015 op slot gegaan. De cliënten die onder de WSW vallen, behouden hun rechten en plichten. WOZL is de door gemeente Brunssum aangewezen uitvoerder van de WSW. Vanwege het afnemende aantal WSW-ers, is in 2015 de basis gelegd voor de verdere afbouw van de uitvoeringsorganisatie WOZL. De onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning zijn in 2018 opgegaan in de GR WSP. Daarmee heeft de GR WOZL nog twee belangrijke taken: het werkgeverschap voor alle SW medewerkers van de 11 deelnemende gemeenten én het bieden van werkplekken voor SW medewerkers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. De vormgeving van 'nieuw beschut' en 'Sociaal Ontwikkelbedrijven' is in de onderzoekende fase. Onderliggende oorzaken zijn: de uitstroom van het aantal SW medewerkers, die sneller verloopt dan verwacht, en de taakstelling beschutte werkplekken voor mensen met een grote afstand tot regulier werk. Dit ook in samenhang met de re-integratie van deelnemers uit de Participatiewet, die steeds moeilijk aan betaald werk geraken. Onderdeel van het in 2024 opgestelde plan van aanpak 'Regionale Werkhubs' en het 'doe-beleid' van de arbeidsmarkt is de vraag hoe we de afbouw van GR WOZL vormgeven met het oog op de afnemende populatie SW-medewerkers. De looptijd van deze plannen is 2025-2027.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	12,51%	12,69%
Resultaat (voor bestemming)	€ 907.000	€ 2.776.000
Eigen vermogen	€ 942.000	€ 2.797.000
Vreemd vermogen	€ 7.732.000	€ 8.202.000
Netto schuldquote	0,62%	1,72%
Solvabiliteitsratio	10,76%	25,27%
Struct.exploitatieruimte	0,55%	0,08%

ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum

Naam verbonden partij	ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf (GR ISD BOL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Participatiewet alsmede administratief-financiële processen, werkgeversdienstverlening, scholing/re-integratie en fraudebestrijding.
Doel/openbaar belang	De ISD BOL heeft als doel het op bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken op terreinen van: - de Participatiewet inclusief de invoeringswet, de uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ), de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en bij deze wetten behorende algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen. - De uitvoering van de Wet inburgering 2021. - De uitvoering van andere door een of meer deelnemende gemeenten aan de dienst opgedragen taken binnen het sociaal domein. - Het verlenen van diensten aan gemeenten en andere organisaties buiten het onder artikel 3 lid 2 genoemde rechtsgebied, met dien verstande dat het algemeen bestuur hiermee dient in te stemmen. De diensten worden verleend tegen een vooraf overeengekomen prijs. Verschuldigde BTW wordt apart in rekening gebracht.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 3.425.014	€ 3.387.336	€ 3.324.543	€ 3.324.543	€ 3.324.543
€ 14.081.969 <u>€-</u>	€ 14.343.821	€ 13.873.388	€ 13.384.281	€ 13.128.397
<u>12.895.410</u>	<u>€-12.895.410</u>	<u>€-12.766.457</u>	<u>€-12.638.792</u>	<u>€-12.512.404</u>
€ 4.611.573	€ 4.835.747 (+4,86%)	€ 4.431.474 (-8,36%)	€ 4.070.032 (-8,16%)	€ 3.940.536 (-3,18%)

*Uitvoeringskosten ISD BOL (prod.630003/441200) + doorbetaling Participatiewet, Bijzondere bijstand, gebundelde uitkering, BBZ. (prod. 630001/630003) -/- BUIG baten (630001/843101)

Naam verbonden partij	ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 3 vertegenwoordigers in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ISD BOL is een van onze uitvoeringspartners in het sociaal domein, specifiek voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante taken. We gaan ervan uit dat al onze inwoners meedoen naar vermogen. Indien dit niet kan via een betaalde baan, kijken we naar

Naam verbonden partij	ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
	andere manieren van participatie. We bieden een (tijdelijk) vangnet en ondersteuning aan inwoners als zij het op eigen kracht, met hun sociaal netwerk of via vrijwilligers niet redden. Doelstelling is dat inwoners -op termijn- weer zelfstandig kunnen functioneren, al dan niet met ondersteuning van hun sociaal netwerk of via vrijwilligers.
Risico's financieel/ beleidsmatig	IISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de twee BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting.
Status bezuinigingsopgave	ISD BOL heeft (meer dan) volledig voldaan aan de bezuinigingstaakstelling op de bedrijfsvoeringskosten.
Ontwikkelingen	De gemeenteraad heeft in november 2022 een nieuw beleidsplan vastgesteld voor 2023 -2026. In de komende jaren blijven inkomensverstrekking en uitvoering van het minimabeleid de belangrijkste taken, waarbij beleid en uitvoering permanent langs de menselijke maat gelegd worden. Daarnaast speelt ISD BOL een belangrijke rol in de administratieve ondersteuning van Betere Buren. In het meerjarig beleidsplan werd uitgegaan van een reductie van het cliëntenbestand van jaarlijks 2%. Bij de Jaarrekening 2023 en Begroting 2025 werd deze doelstelling deze bijstelling meerjarig bijgesteld naar de 0-lijn. Eind 2024 zijn er extra middelen beschikbaar gesteld om de trajecten van inburgeraars te verkorten en daarmee de geambieerde reductie van 2% vanaf 2026 alsnog meerjarig te realiseren.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	41,46%	40,62%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 9.387.938	€ 8.216.843
Netto schuldquote	1,33%	1,27%.
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Struct.exploitatieruimte	0%	0%

Kredietbank Limburg

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR KBL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
	gemeentelijke taken op basis van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS).
Doel/openbaar belang	De GR KBL heeft tot doel: - hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van Schuldhulpverlening; - hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind; - het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 393.571	€ 503.001 (+27,8%)	€ 566.001 (+12,52%)	€ 587.001 (3,71%)	€ 587.001 (pm)

*(Producten: 630003/443301)2025: incl. afrekening 2024 € -65.191

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
Vestigingsplaats	Sittard
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelen van de Kredietbank Limburg zijn tot op heden in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie, verwoord in het 'Masterplan Sociaal Domein' en het uitvoeringsprogramma van de coalitie.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via een ambtelijke adviescommissie en het dagelijks bestuur KBL. Aanvullend is er een voorziening oninbare kredieten ingesteld. Indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen. De uittreding van de gemeente Heerlen uit de GR KBL is afgehandeld en in 2025 is de nieuwe bekostigingsstructuur vastgesteld.
Status bezuinigingsopgave	Ten opzichte van 2025 neemt de bijdrage 2026 af met € 34.964, daarmee is 6,4% gerealiseerd (i.p.v. 5%)
Ontwikkelingen	De nieuwe directeur is gestart in mei 2025. Het moderniseren en heroverwegen van de bekostigingssystematiek maakt onderdeel uit van de strategische herijking. De nieuwe bekostigingssystematiek is in februari 2025 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Besloten is de bekostiging in twee onderdelen op te splitsen, één deel voor de bestaanslasten en één deel voor de verbruikslasten. Hiermee

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
	wordt de financiering van de bedrijfsvoering en vaste lasten zeker gesteld en is dit niet onderhavig aan fluctuaties in de afname van diensten. Het verbruik wordt op basis van gebruik gefactureerd waarbij er op voorhand een inschatting wordt gemaakt van de afname in het komende jaar. Er is een ingroei voor deze systematiek afgesproken gedurende twee jaar. Voor gemeente Brunssum betekent dit dat het aandeel in KBL groeit van 4,9% in 2025 naar 5,5 % in 2028. In elk geval moet de dienstverlening voldoen aan de eisen van het Rijk betreffende: 'basisdienstverlening schuldhelpverlening'.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	8,51%	8,46%
Resultaat (voor bestemming)	€ 370.923	€ 1.722.905
Eigen vermogen	€ 387.980	€ 2.027.436
Vreemd vermogen	€ 15.084.031	€ 13.597.341
Netto schuldquote	-4%	-10%
Solvabiliteitsratio	3%	3%
Struct.exploitatieruimte	3%	6%

GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening

Naam verbonden partij	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling.
Doel/openbaar belang	ADV Limburg voert de wettelijke taken uit voor gemeenten in Limburg rondom het voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 16.828	€ 17.300 (+2,8%)	€ 17.715 (+2,4%)	€ 18.120 (+2,3%)	€ 18.540 (+2,3%)

*Producten: 682200/438103

Naam verbonden partij	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, prog. 3
Vestigingsplaats	Maastricht en Roermond
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Centrumgemeenten Maastricht en Roermond coördineren informatie- en geldstromen en houden een vinger aan de pols.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ADV behandelt en registreert meldingen van discriminatie, rapporteert, adviseert en zet zich in voor preventie en voorlichting.

Naam verbonden partij	GR Subsiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, prog. 3
Risico's financieel/ beleidsmatig	Geen risico's.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	Primair is Discriminatie.nl Limburg een meldpunt en houdt zich bezig met het registreren van meldingen en het geven van advies. Daarnaast zet Discriminatie.nl Limburg in op hun zichtbaarheid en bekendheid zodat mensen weten dat zij bij Discriminatie.nl terecht kunnen als zij discriminatie ervaren. Discriminatie.nl Limburg zet zich in 2026 verder in om discriminatie te bestrijden en om de bewustwording van discriminatie in de maatschappij te vergroten. Zij doen dit op scholen, bij bedrijven en bij andere organisaties. Er is een toename van het aantal meldingen van discriminatie bij Discriminatie.nl. Om deze meldingen adequaat te kunnen behandelen en daarnaast nog goede voorlichting te kunnen blijven geven zal het aantal fte bij ADV Limburg moeten worden uitgebreid. Voor versterking van de ADV heeft het Rijk sinds 2021 jaarlijks extra budget toegekend aan de gemeenten. De Limburgse gemeenten hebben besloten 20% van dit extra budget direct toe te kennen aan de ADV Limburg. De overige 80% kunnen gemeenten vrij besteden aan activiteiten of programma's ter voorkoming van discriminatie en bewustwording onder inwoners.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,03%	3,02%
Resultaat (voor bestemming)	€ 13.218	€ -30.788
Eigen vermogen	€ 234.550	€ 203.762
Vreemd vermogen	€ 103.310	€ 127.169
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	69,42%	61,57%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GGD Zuid Limburg

Naam verbonden partij	Gr GGD Zuid Limburg – prog. 4
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	De gemeenten hebben de wettelijke taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Eveneens is het een wettelijk verplichte taak voor gemeenten om Jeugdgezondheidszorg, inclusief het rijksvaccinatieprogramma, te realiseren binnen de gemeente. De GGD ZL voert de gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid uit en draagt bij aan het actief deelnemen aan onze samenleving voor oud en jong.
Doel/openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid waaronder de jeugdgezondheidszorg, toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, calamiteitentoezicht Wmo, Veilig Thuis, infectieziektebestrijding, vangnet voor geestelijke gezondheidszorg en GHOR.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 1.838.626	€ 2.076.917 (+12,96%)	€ 2.105.135 (+1,36%)	€ 2.105.135 (+1,36%)	€ 2.105.135 (pm)

*Producten:710001/443302-443820; Veilig Thuis 622001/443820) 2025 incl. incidentele bijdrage Meerjaren Beleidsplan GGD+ baten spuk GALA

Naam verbonden partij	Gr GGD Zuid Limburg – prog. 4
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De visie en de doelen van de GGD-ZL sluiten aan op de uitgangspunten in de strategische visie Brunssum het Masterplan Sociaal Domein “Wij zijn Brunssum” en programma 4 uit de programmabegroting Volksgezondheid. De GGD-ZL levert een bijdrage in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners d.m.v. het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en de sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Om een omslag in de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land te gaan inlopen staat de aanpak van de Trendbreuk centraal. De Jeugd Gezondheidszorg biedt sinds 2021 in alle Zuid Limburgse gemeenten dezelfde werkwijze aan d.m.v. van het nieuw samengesteld basispakket. Veilig Thuis is zowel regionaal als landelijk een aandachtspunt: Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vormen van geweld die Nederland kent.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien de GGD ZL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen, komt dit ten laste van de Zuid-Limburgse Gemeenten. Jaarlijks legt de GGD ZL een begroting voor aan de gemeenten. De regionale gezondheidsnota: Gezondheid nu, voor later!, en het “Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de GGD Zuid Limburg” zijn hierbij de leidende documenten. Net als andere organisaties heeft de GGD ZL te maken met personeelstekorten. Dit is een risico voor een adequate dienstverlening.
Status bezuinigingsopgave	In de begroting 2026 van de GR GGD zijn de Rijks- en projectbezuinigingen verwerkt en ingeboekt. Dit houdt in dat sprake is van een forse taakstelling, waarvan de gevolgen door de GGDZL gedragen moeten worden. De bezuinigingen raken vooral het programma GGD. Recent heeft de JGZ al een structurele bezuiniging van 5 ton gerealiseerd. Uit een grondige analyse van de taken de GGDZL blijkt dat het echt onverantwoord is om zonder grote consequenties te bezuinigen. Onder meer vanwege de wachtlijst met risico's bij Veilig Thuis, dalende vaccinatiegraad en arbeidsmarkttekorten. Op 2 juli 2025 heeft AB van de GR GGD ingestemd met de voorgestelde begroting 2026.
Ontwikkelingen	In de beleidsperiode 2020-2023 zijn de GGD, de gemeenten en de regionale partners gestart met het implementeren van de Trendbreuk. In de beleidsperiode 2024-2027 wordt de Trendbreuk 2.0 ingevoerd waarbij ook aandacht voor de gezondheid van (kwetsbare) ouderen is.

Naam verbonden partij	Gr GGD Zuid Limburg – prog. 4
	Veilig Thuis blijft een belangrijk onderdeel van de GGD. De forensische geneeskunde kampt met een artsen tekort. Vanaf 2023 is toegewerkt naar een Forensische Dienst Limburg, waarbij de twee Limburgse GGD'en nauw samenwerken en samen verantwoordelijk zijn voor de forensische geneeskunde. Het onderdeel Medische Arrestanten Zorg is bij de recente aanbesteding niet aan de GGD (landelijk) gegund. Hiermee valt een grote inhoudelijk en financiële pijler weg. Voor het beperken van de risico's (inhoudelijk als financieel) worden toekomstscenario's uitgewerkt. GALA/IZA gaan op in het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord. De GGD krijgt hierin een adviserende rol toegewezen.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,65% 4,26% (Veilig Thuis)	4,65% 4,26% (Veilig Thuis)
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.097.887	€ 1.479.127
Eigen vermogen	€ 1.107.330	€ 2.586.457
Vreemd vermogen	€ 35.552.504	€ 27.269.495
Netto schuldquote	22,17%	16,86%
Solvabiliteitsratio	3,02%	8,66%
Struct.exploitatieruimte	0,76%	2,17%

Bureau Leren en doorstromen Parkstad

Naam verbonden partij	Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen: Voortijdig School Verlaten); progr. 5
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Bureau Leren en Doorstromen vervult de wettelijke taken in het kader van de Leerplichtwet en de wet regionale meld- en coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (VSV) voor de gemeenten in Parkstad Limburg met als doel dat leerlingen naar school gaan en hun schoolloopbaan afsluiten met een startkwalificatie.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en het aantal voortijdig schoolverlaters wordt voorkomen c.q. wordt terug gedrongen.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 206.729	€ 206.729 (pm)	€ 171.629 (-16,98%)	€ 171.629 (pm)	€ 171.629 (pm)

*Producten: 430006/441203

Naam verbonden partij	Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen: Voortijdig School Verlaten); progr. 5
Vestigingsplaats	Heerlen

Naam verbonden partij	Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen: Voortijdig School Verlaten); progr. 5
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Wethouders onderwijs in de regio Parkstad Limburg vormen de Stuurgroep. De inhoud ligt vast in een Regionale Bestuursovereenkomst. Deze Bestuursovereenkomst is per 1 augustus 2020 geactualiseerd.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De (preventieve) aanpak van bureau L&D past in het beleid m.b.t. de doorlopende leerlijn, zodat iedere jongere met een startkwalificatie het onderwijs verlaat en daarmee de kans op een baan en een goede toekomst te vergroten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er is sprake van een verzwaring van de (psychische) problematiek rondom jongeren die daardoor verzuimen van school. Veelal betreft het jongeren die wachten op onderzoek/behandeling en/of jongeren die een studiekeuze maken die niet passend is voor hen.
Ontwikkelingen	Meer inzetten op preventief werken, in samenwerking met alle partners. Omdat de caseload van de consultants VSV groter is geworden, en er zowel wordt ingezet op preventieve als op wettelijke taken, hebben de gemeenteraden van de Parkstadgemeenten besloten om de formatie met 3,5 fte uit te breiden vanaf 2025 voor een periode van twee jaar. Dit betekent een extra bijdrage vanuit Brunssum van € 35.000,- per jaar, conform Raadsbesluit d.d. 28 januari 2025. Eind 2026 volgt een evaluatie m.b.t. de effecten van de inzet van meer personeel.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10,75%	9,23%
Geen jaarcijfers; is onderdeel van organisatie gemeente Heerlen		
Resultaat (voor bestemming)	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Stichting CMWW

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	CMWW voert voor de Gemeente Brunssum het maatschappelijk werk, welzijnswerk, schuldhulpverlening, sociaal cultureel werk, ouderenwerk en peuteropvang uit.
Doel/openbaar belang	Het bevorderen van een zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Het CMWW staat voor zelfredzaamheid en burgerkracht en stimuleert de inwoners van Brunssum om mee te doen en actief betrokken te zijn bij de samenleving. De inzet van de sociaal werkers van het CMWW is erop gericht dat mensen sterker worden en dat hun veerkracht en incasservermogen toeneemt. Waardoor mensen beter in staat zijn moeilijkheden of tegenslagen zelf

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
	te hanteren en zo mogelijk op te lossen. Het CMWW heeft haar diensten gericht op de sociale verbondenheid en wederkerigheid (groepskracht, buurtkracht en zelfredzaamheid). Hierdoor wordt de inzet van geïndiceerde zorg door zorgprofessionals zoveel als mogelijk voorkomen. Daarnaast biedt het CMWW de peuteropvang aan op 6 locaties in Brunssumse brede scholen voor peuters van 2 tot 4 jaar. Hier wordt de voorschoolse educatie aangeboden.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 2.961.650	€ 3.038.349 (+2,6%)	€ 3.108.242 (+2,3%)	€ 3.177.068 (+2,2%)	€ 3.247.070 (+2,2)

*Maatschappelijk Werk & Peuteropvang (prod.430001-430005/441201; 612033/441201)

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Brunssum streeft naar zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij onze inwoners zelfstandig zijn, denken actief mee over hun leefomgeving en geven deze mede vorm. Het CMWW draagt hieraan bij. Het CMWW werkt middels de Sociale Netwerkstrategie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Daarnaast werkt het CMWW met veel vrijwilligers en organiseren ze samen met vrijwilligers en burgers activiteiten om de sociale samenhang te activeren. Het CMWW draagt dan ook in brede zin bij aan het programma.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Voor het CMWW is de grootste kostenpost in de begroting de personele kosten namelijk 72%. Met name de hoge loonstijgingen vanuit de CAO Zorg en Welzijn, zorgen de afgelopen jaren voor forse kostenstijgingen. De indexatie door gemeente Brunssum geschiedt op basis van CPI en deze indexerende compenseert.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft subsidierelatie.
Ontwikkelingen	Sinds 2015 zijn de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein toegenomen. De bedoeling van de decentralisatie is het op gang brengen van de beweging van verzorgingsstaat naar een participatieve samenleving waarin druk op de geïndiceerde zorg wordt verlaagd ten faveure van een beroep op eigen kracht, zelfredzaamheid en het investeren in een sterke sociale basis (het voorliggend veld). Het CMWW heeft de afgelopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheid gekregen om deze transformatie mee vorm te geven. In deze periode heeft het CMWW, in goed overleg met de gemeente Brunssum, ervoor gezorgd dat deze groei in taken niet evenredig gepaard ging met een stijgende budgetvraag. Het CMWW is nauw aangesloten bij Samenkracht (de gegunde zorgaanbieders voor de Wmo). Het CMWW werkt nauw samen met deze partners om onze doelen in het sociaal domein te realiseren. Het partnerschap wordt hier nadrukkelijk vormgegeven.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	52,45%	63,99%
Resultaat (voor bestemming)	€ -200.285	€ -200.285
Eigen vermogen	€ 363.279	€ 433.758
Vreemd vermogen	€ 1.903.611	€ 2.320.063
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	16,03%	15,80%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Omnibuzz

Naam verbonden partij	GR Omnibuzz, prog. 3
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat inwoners met een beperking in mobiliteit (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 813.939	€ 811.039 (-0,36%)	€ 838.018 (+3,33%)	€ 866.884 (+3,44%)	€ 860.961 (-0,68%)

*Producten: 660003/434318; 660004/838206)

Naam verbonden partij	GR Omnibuzz, prog. 3
Vestigingsplaats	Sittard
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB, beleidsmedewerker neemt deel aan voorbereidend coördinatorenoverleg.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Draagt bij aan mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Vanaf 2022 zien we dat het aantal ritten weer flink is toegenomen, het is in feite weer op het niveau van 2019. Dit hoge gebruik door een relatief klein gedeelte van de mensen die een beschikking doelgroepenvervoer hebben, heeft zich doorgezet in 2023 en 2024. Per 1 februari 2025 is er een beheersmaatregel van kracht, namelijk een zogenoemd reisplafond. Op deze wijze worden de schaarse middelen rechtvaardig ingezet en kan eenieder die het nodig heeft aan de basale vervoersbehoefte voldoen. We hebben - redenerend vanuit het belang van de inwoner en onder andere als gevolg van juridische kaders zoals een de noodzaak tot een afbouwregeling – gekozen voor een zorgvuldige invoering.
Status bezuinigingsopgave	De ombuiging reisplafond is zorgvuldig ingevoerd. Het is nog niet exact te voorspellen welk effect deze ombuiging op jaarbasis gaat hebben, los van de eerdere inschatting van € 90.000 op jaarbasis.
Ontwikkelingen	De gemeente Brunssum is sinds eind 2016 tot Omnibuzz toegetreden. Sinds die tijd loopt de uitvoering van de GR Omnibuzz naar tevredenheid.

Naam verbonden partij	GR Omnibuzz, prog. 3
	De issues rondom het chauffeurstekort zijn en worden door Omnibuzz kordaat opgepakt en opgelost. De ontwikkelingen rondom de invoering van het reisplafond is in voorgaande onderdelen voldoende toegelicht.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,21%	3,61%
Resultaat (voor bestemming)	€ 3.382.235	€ 627.104
Eigen vermogen	€ 3.005.099	€ 1.422.744
Vreemd vermogen	€ 4.490.067	€ 7.608.110
Netto schuldquote	-9%	- 4%
Solvabiliteitsratio	40%	16%
Struct.exploitatieruimte	7%	2%

Stg. Openbare Bibliotheek Brunssum

Naam verbonden partij	Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., prog. 7
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Een volwaardige bibliotheek die een betekenisvolle rol heeft in het toegankelijk maken van informatie en kennis, die burgers in staat stelt bewust en actief te participeren in de samenleving en die burgers stimuleert zich te blijven ontwikkelen.
Doel/openbaar belang	Uitvoeren van de 5 kernfuncties van de bibliotheek, namelijk: 1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie 2. Organiseren van ontmoeting en debat 3. Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur 4. Laten kennis maken met kunst en cultuur 5. Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 652.085	€ 666.439 (+2,2%)	€ 579.433 (-13,06%)	€ 592.190 (+2,2%)	€ 605.218 (+2,2%)

*Producten: 560001/441201; incl. doorbetaling specifieke uitkering IDO ad. € 28.429

Naam verbonden partij	Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., prog. 7
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	- Een kennis- en informatieloket - Aanpak onderwijsachterstanden - Aanpak laaggeletterdheid - Een sociale ontmoetingsplaats - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur, kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers

Naam verbonden partij	Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., prog. 7
Risico's financieel/ beleidsmatig	In de afgelopen jaren zijn de kosten voor de dienstverlening van de bibliotheek flink gestegen. De energiekosten, de kosten voor diensten en producten van derden en ook de loonkosten stijgen flink door cao-verplichtingen. Dit drukt direct op de exploitatieresultaten en geeft op korte termijn al risico's in de continuïteit, zeker omdat de indexatie van de gemeente niet parallel loopt met deze verplichtingen. Daarnaast voert de bibliotheek voor de gemeente de SPUK-regelingen 'Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)' en 'Lokale bibliotheekvoorzieningen' uit. De verantwoording voor de uitvoering en financiën van deze regelingen ligt bij de gemeente (middels SiSa).
Ontwikkelingen	- In de bibliotheek is een volwaardige collectie voor alle leeftijden voorhanden. Deze is 9 dagdelen toegankelijk voor alle burgers; - Tevens vinden in opdracht van de gemeente activiteiten plaats om de taal en digitale vaardigheden van burgers te helpen ontwikkelen (bv Klik&Tik, Digisterker, DigiD op je telefoon) en ondersteuning te bieden met spreekuren van het informatiepunt digitale overheid (IDO); - De bibliotheek organiseert plm.20 lezingen, presentaties en activiteiten per jaar rondom landelijke campagnes, actuele thema's en maatschappelijke onderwerpen, die mensen raken of bezighouden. Speciale aandacht hierbij gaat uit naar de jeugd; - Structurele dienstverlening aan primair en voortgezet onderwijs bij leesbevordering; - Uitbreiding en borging Taalhuis; - Uitbreiden en professionaliseren kennis en informatiecentrum en inrichting informatiepunt landelijke overheid (IDO).

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	21,09%	17,92%
Resultaat (voor bestemming)	€ -216.311	€ 6.148
Eigen vermogen	€ 428.712	€ 434.860
Vreemd vermogen	€ 1.112.864	€ 1.235.685
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	27,81%	26,03%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Stg. SMK

Naam verbonden partij	Stg. SMK, prog. 7
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Muziek- en dansonderwijs draagt bij aan culturele evenementen, verenigingen en ontplooiing van inwoners in de gemeente Brunssum.
Doel/openbaar belang	Professioneel muziek- en dansonderwijs in de gemeente Brunssum.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 389.414	€ 399.507 (+2,6%)	€ 375.240 (-6,1%)	€ 383.505 (+2,2%)	€ 391.942 (+2,2%)

*Producten: 530001/441201; in 2025/2026 incl. extra bijdrage voor project Meer Harmonie in de Samenleving dat tot 2024 gedekt werd uit budget onderwijs (OAB)

Naam verbonden partij	Stg. SMK, prog. 7
Vestigingsplaats	Kerkrade
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Muziekonderwijs draagt bij aan de kwaliteit van het (muzikale) verenigingsleven en culturele evenementen. Muzikale vorming heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van jongeren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel risico: Als de lonen in de toekomst harder stijgen dan de indexeringen van de subsidie kunnen er op de langere termijn problemen ontstaan in de exploitatie. Vooralsnog is dit niet aan de orde. Incidentele tekorten op de exploitatie kunnen opgevangen worden vanuit het weerstandsvermogen ad. maximaal 10% van de jaarsubsidie zoals vastgesteld in de subsidieregeling met SMK.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft subsidierelatie.
Ontwikkelingen	Het project Kinderen doen mee vanuit Stichting Leergeld zorgt alle kinderen, ongeacht hun financiële situatie, muziek- en danslessen kunnen volgen op een muziek- en dansschool. Stichting SMK voert het muziekprogramma Meer Harmonie in de Samenleving uit op alle basisscholen in Brunssum. Dit programma wordt gecontinueerd en wordt deels bekostigd uit het budget voor Muziek Onderwijs. Verder verzorgt SMK buitenschoolse kunst- en cultuureducatie en richt zich ook op andere organisaties, zoals welzijnswerk, jongerenwerk, zorginstellingen, ouderen en verenigingen voor een sterkere verbinding tussen het sociaal domein en cultuur. Hierbij wordt de inzet van cultuur beoogd als middel om sociale problematieken tegen te gaan.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	13,74%	12,87%
Resultaat (voor bestemming)	€ -67.179	€ -130.591
Eigen vermogen	€ 375.569	€ 393.159
Vreemd vermogen	€ 682.305	€ 749.820
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	35,5%	34,4%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4)

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Hugo Janssen
Visie	De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft als doel het door middel van een openbaar lichaam behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van: - Het (doen) inzamelen en bewerken van afval- en grondstoffen afkomstig uit de deelnemende gemeenten, - Het reinigen van de openbare ruimte en daarmee samenhangende taken alsmede het bestrijden van gladheid in het gebied. Hiermee wordt voldaan aan de wens om via samenwerking de belangen van het op een milieu hygiënische verantwoorde wijze inzamelen van grond- en afvalstoffen te behartigen met in acht name van het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid én uitgangspunten van de circulaire economie.
Doel/openbaar belang	Reinigingsdiensten Rd4 is de inzameldienst voor huishoudelijke afval- en grondstoffen voor de regio Parkstad Limburg en de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern en Vaals. Naast de inzameling van het huishoudelijk afval beheert en exploiteert Rd4 tevens de regionale grondstoffenparken en het Kringloopbedrijf en bijbehorende winkels. Deze hoofdactiviteiten vormen het Basispakket van de GR. Daarnaast verricht Reinigingsdiensten Rd4 via een pluspakket optionele diensten in het kader van het reinigen van de openbare ruimte: straatreiniging, kolkenzuigen, gladheidbestrijding etc. Deze pluspakket diensten worden in de verdere beschouwing van de verbonden partij niet betrokken omdat dit een facultatieve deelname betreft vergelijkbaar met de uitbesteding van werkzaamheden. Hiermee is de GR Reinigingsdiensten Rd4 een belangrijke schakel bij de uitoefening van de publieke taak. Het eigenaarschap van de gemeenten voorziet in een directe gemeentelijke betrokkenheid op bestuursniveau van de GR Reinigingsdiensten Rd4: het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 3.458.829	€ 3.455.229 (-0,10%)	€ 3.626.263 (+ 4,95%)	€ 3.786.906 (+ 4,43%)	€ 3.924.371 (+ 0,98%)

*Producten: 730001-730002/443300

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door voortdurende bijstelling van het beleid wordt gestreefd om afval- en grondstoffen op zo goed mogelijke milieuverantwoorde (circulaire) manier in te zamelen tegen een zo'n gunstig mogelijk tarief.

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
Risiko's financieel/ beleidsmatig	Het aanwezige weerstandsfonds wordt voldoende geacht om risico's te kunnen dekken.
Status bezuinigingsopgave	Als organisatie heeft Rd4, samen met beleids- en financiële ambtenaren van de 10-gemeenten, ondanks het feit dat geopereerd wordt in een taakveld dat gedekt wordt uit een doelbelasting (lees: de afvalstoffenheffing), de handschoen opgepakt. In oktober 2024 is een uitgebreid traject gestart en gedurende dit proces (gelijklopend aan het begrotingsproces) zijn de bestuurders meegenomen. Het hele spectrum van mogelijkheden is bekeken, rekening houdende met het behoud van het huidige serviceniveau en tegen de opwaartse prijsspiraal, op zoek naar besparingsvoorstellen. Deze mogelijkheden zijn vanuit een longlist aan maatregelen teruggebracht naar een shortlist en gecategoriseerd • Ieder jaar worden interne bedrijfsprocessen opnieuw tegen het licht gehouden, wordt de dienstverlening geoptimaliseerd en worden medewerkers bij Rd4 uitgedaagd om "scherper aan de wind te zeilen". De afgelopen jaren heeft dit al tot teruggaven naar de gemeenten geleid. In de jaren opvolgend aan deze teruggaven zijn deze besparingen jaarlijks meegenomen in de opvolgende begrotingen. Ook afgelopen jaar is gekeken naar efficiëntie en effectiviteit vanuit de eigen bedrijfsvoering. Dit heeft geresulteerd in een besparing van € 570.000. • Een volgende besparing is gevonden in de verduurzaming van het wagenpark. Om de kosten in de nabije jaren te kunnen dekken is een aantal jaar geleden gekozen om een reserve te vullen die jaarlijks stijgt. Deze reservering is bedoeld om het verschil te kunnen dekken tussen verduurzaamde voertuigen en de huidige Euro6 voertuigen. De opgave voor het verduurzamen van het wagenpark blijft bestaan. Daar de ontwikkeling van deze voertuigen op dit moment geen grote stappen kent, is gekozen om de afgesproken stijging voor 2026 niet door te voeren en het huidig bedrag dat is opgenomen in de begroting 2025 te continueren. Dit heeft geresulteerd in een besparing van € 148.000. • Vergroten van de omzet van de kringloopactiviteiten door het openen van 2 pop-up kledingwinkels in leegstaande panden. Dit ziet Rd4 alsmede de deelnemende gemeenten als zeer kansrijk. Hiermee kunnen vier slagen geslagen worden: de gemeenten helpen de aanblik van leegstand in de centra te voorkomen, circulariteit in die centra zichtbaar maken, sociale arbeid in zetten en als laatste door een extra afzetkanaal voor het in de regio ingezamelde kleding te gaan inzetten. Dit heeft geresulteerd in een besparing (extra omzet) van € 100.000 in deze begroting. • Een coulante regeling voor het extra inzamelen van klachten is ook aangemerkt als mogelijke besparing. Conform de afgesproken SLA's met de gemeenten zal er gehandeld gaan worden. Concreet betekent dit dat Rd4 strikter de termijn tussen inzamelmoment en

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
	moment van indienen klacht gaan hanteren (inzameling + max. 2 werkdagen). Dit leidt tot een jaarlijkse besparing van € 25.000. Samengevat: in de begroting 2026 van de GR Reinigingsdiensten Rd4 is een besparing verwerkt ter grootte van € 843.000. Aandeel Brunssum 10%.
Ontwikkelingen	Binnen de GR Reinigingsdiensten is, in nauw overleg met de betrokken gemeenten, in 2021 het Grondstoffenplan 2022-2026 vastgesteld. De basis van het inzamelsysteem van afval en grondstoffen is in de afgelopen jaren gerealiseerd, maar afvalbeheer is meer dan inzamelen alleen. Vandaar dan ook dat de laatste jaren steeds meer gekeken wordt naar het totale beheer van de afval- en grondstoffenketen. Daarnaast wordt volop in gezet op het stimuleren en verleiden tot een 'gewenst afvalgedrag'. Op termijn zullen grondstoffen schaarser worden hetgeen betere scheiding van afval- en grondstoffen noodzakelijk maakt. Betere afvalscheiding, meer preventie en verdere duurzaamheid van afval- en grondstoffenbewerking en verwerking vormen de bouwstenen van het nieuwe Grondstoffenplan. Nadruk komt te liggen op het, in het kader van de groei naar een circulaire economie, (nog) beter scheiden van restafval en het optimaliseren van hergebruik en/of recycling van afvalstromen als grondstoffen). Werd voorheen het doel geformuleerd op 100 kg fijn én grof huishoudelijk restafval per inwoner en 80% bronscheiding in 2026. Anno 2025 ligt de doelstelling op recycling van al het huishoudelijk afval in Nederland. Voor 2025 ligt de recycledoelstelling op 55% oplopend naar 60% in 2030 en 65% in 2035. In 2024 lag het recyclepercentage voor Brunssum op 61%. De begroting van de GR Rd4 wordt algemeen stellend blijvend sterk bepaald door exogene factoren (denk aan de kosten voor de verwerking van afval- en grondstoffen, brandstof, salarislasteren). De doorontwikkeling van de circulaire economie en de inherent hieraan stijgende waarde van grondstoffen zal naar verwachting op termijn positief bijdragen aan de nivellering van de kosten. Vanuit dit kader wordt, met steun van de regio, gekeken naar de ontwikkeling een circulair ambachtscentrum/-netwerk.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,47%	10%
Resultaat (voor bestemming)	€ -131.356	€ 400.911
Eigen vermogen	€ 3.179.121	€ 3.179.273
Vreemd vermogen	€ 38.429.052	€ 43.292.744
Netto schuldquote	32,62%	24,92%
Solvabiliteitsratio	7,64%	6,84%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, prog. 8
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	De Omgevingsdienst Zuid-Limburg voert voor de 16 gemeenten van Limburg en de provincie minimaal de basistaken uit de milieuwetgeving op een adequaat niveau uit.
Doel/openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 212.490	€ 218.490 (+2,82%)	€ 226.490 (+3,66%)	€ 234.490 (+3,53%)	€ 242.490 (+1,28%)

*Producten: 740001/443300; vanaf 2025 incl. uitbreiding basistaken

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, prog. 8
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB. Het aantal stemmen per lid is afhankelijk van de mate van deelname c.q. de urenafname. Brunssum heeft 2 van de 100 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bij wet is bepaald dat gemeenten en provincies op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) samenwerken binnen een omgevingsdienst. Deze samenwerking is verplicht voor de zogenaamde basistaken, dat onderdeel is van de Omgevingswet. Voor overige, specialistische milieutaken kunnen decentrale overheden ervoor kiezen om deze al dan niet via de omgevingsdienst te laten uitvoeren. De achterliggende gedachte bij deze regionale samenwerking is dat het door het Rijk voorgeschreven kwaliteitsniveau voor de uitvoering van de basistaken (zoals vastgelegd in de landelijke kwaliteitscriteria) alleen door bundeling van kennis en capaciteit binnen een omgevingsdienst kan worden geborgd. De gemeente Brunssum heeft ervoor gekozen om de samenwerking met de omgevingsdienst te beperken tot de uitvoering van de verplichte basistaken.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er in algemene zin geen risico's; de Omgevingsdienst heeft voldoende weerstandsvermogen. Beleidsmatig zijn er geen risico's; de Omgevingsdienst verricht alleen uitvoeringstaken. Brunssum betaalt voor de geleverde diensten.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing
Ontwikkelingen	De omgevingsdiensten in Nederland, waaronder de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL), dienen per 1 april 2026 te voldoen aan de

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, prog. 8
	robuustheidscriteria zoals vastgesteld in het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel. Zoals beschreven in het Plan van Aanpak Robuuste ODZL en vertaald in de Begroting 2025, zet de ODZL een aantal stappen om te komen tot een robuuste organisatie. Via de VNG voert de ODZL blijvend het gesprek met het Rijk over meer budget dat nodig is voor de uitvoering van de taken.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	1,07%	0,79%
Resultaat (voor bestemming)	€ 785.606	€ 1.307.384
Eigen vermogen	€ 1.810.204	€ 3.079.647
Vreemd vermogen	€ 4.013.453	€ 3.070.751
Netto schuldquote	-1,9%	-2,2%
Solvabiliteitsratio	31%	50%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Samenwerking watertaken Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, prog. 8
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Samenwerking voor een doelmatiger waterbeheer.
Doel/openbaar belang	In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen voor wat betreft een doelmatiger waterbeheer vastgelegd. In het bijzonder het onderwerp "Doelmatig beheer van waterketen" vormt het fundament voor de samenwerking van regio's waarvan de regio Parkstad er een vormt. Voor wat betreft de afvalwaterketen kent het Bestuursakkoord Water 3 doelen: 1. Realiseren van kostenbesparingen in de afvalwaterketen; 2. Vergroten van de kwaliteit van de uitvoering, dienstverlening en het innovatievermogen; 3. Verminderen van de (personele) kwetsbaarheid.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 25.600	€ 26.500	€ 27.300	€ 28.100	€ 28.100 (+0%)

*Bijdrage voor externe inhuur volgens de overeenkomst (prod.720001/438262); dit is ons aandeel in het geraamde totaalbedrag; verrekening vindt plaats op basis van de werkelijke kosten.

Naam verbonden partij	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, prog. 8
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de stuurgroep

Naam verbonden partij	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, prog. 8
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van menskracht; ± 200 uur
Risico's financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het waterketensysteem.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing
Ontwikkelingen	

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,1%	9,1%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van gemeente Beekdaelen en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Nazorg Limburg BV

Naam verbonden partij	Nazorg Limburg BV, prog. 8
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg) beheert en beheerst afgewerkte stortplaatsen in Limburg. Bodemzorg Limburg is verantwoordelijk voor de nazorg van locaties die zijn gesloten vóór 1 september 1996. Voor locaties die na voornoemde datum zijn gesloten ligt de verantwoordelijkheid voor de nazorg bij de Provincie Limburg. Alle gemeenten in Limburg zijn aandeelhouder van Nazorg Limburg BV.
Doel/openbaar belang	Nazorg en beheer van voormalige stortlocaties in Limburg.
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger

Financieel belang*	
Met ingang van 2022 is geen eigen bijdrage meer gevraagd aan de Limburgse gemeenten.	

Naam verbonden partij	Nazorg Limburg BV, prog. 8
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door middel van advies en het verstrekken van een financiële bijdrage worden nadelige milieugevolgen zoveel als mogelijk opgevangen. Nazorg Limburg BV zoekt duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en is gespecialiseerd in het maken van risicoberekeningen, in monitoring en in risicobeheersing van dit soort

Naam verbonden partij	Nazorg Limburg BV, prog. 8
	locaties. Er worden nieuwe functies gecreëerd, waarbij gedacht kan worden aan natuur en landschap, recreatie en zonneparken.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Per 2022 is de bijdrage van € 0,25 per inwoner vervallen. Het vermogen wordt gefinancierd uit de exploitatie van de zonneparken en beleggingsactiviteiten. Het eigen vermogen van Nazorg wordt voldoende geacht om de risico's te dekken.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	In aanvulling op de effectenportefeuille met een gemiddeld goed rendement zijn er de goed renderende investeringen in zonneparken op de voormalige stortplaatsen. Het beleid om met een lange beleggingshorizon te beleggen wordt voortgezet.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ 2.578.328	€ 2.079.300
Eigen vermogen	€ 8.958.921	€ 11.038.221
Vreemd vermogen	€ 32.450.524	€ 32.965.197
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	21,6%	25,1%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

IBA Parkstad BV

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	IBA Parkstad is een transformatie- en herstructureringsinstrument voor de regio Parkstad dat bestaande en nieuwe fysiek-ruimtelijke en sociale projecten op een hoger plan brengt en haar hoogtepunt kende middels een Internationale Bau-ausstellung in Parkstad in het i.v.m. corona tot 2022 uitgestelde expojaar.
Doel/openbaar belang	Het versterken van de economische structuur van de regio. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en is het een motor voor vernieuwende ideeën en toonaangevende projecten, die Parkstad moeten gaan transformeren en vernieuwen. De IBA is daarbij te zien als een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat. De projecten moeten in 2021 gereed zijn (of in uitvoering) en worden tijdens de slotmanifestatie van IBA in 2022 tentoongesteld.

Financieel belang*	
(product 310007/441200); er is geen bijdrage meer verschuldigd.	

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AVA

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Met de aanpak van IBA krijgen herstructurering en economische structuurversterking, maar ook de sociale agenda in Parkstad, een extra kwaliteitsimpuls. Een IBA verbindt mensen en projecten met elkaar en brengt die projecten op een hoger plan: fysiek, economisch, sociaal en cultureel. IBA creëert zodoende een dynamisch uitvoeringsprogramma met een hoge graad van samenwerking.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeentelijke bijdrage voor de duur van het project is contractueel vastgelegd. Eventuele negatieve resultaten kunnen worden gedekt uit de opgebouwde algemene reserve.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; geen financiële bijdrage verschuldigd.
Ontwikkelingen	IBA Parkstad bevindt zich na afronding van het Expojaar in een afwikkende fase. In deze fase, welke naar verwachting tot en met 2026 zal duren, dienen onder betrokken- en gezamenlijkheid van de aandeelhouders van IBA Parkstad BV nog verschillende werkzaamheden uitgevoerd te worden. Deze werkzaamheden betreffen de afwikkeling van de subsidievaststellingen en het borgen van het IBA-archief. Om dit mogelijk te maken is besloten de Samenwerkingsovereenkomst te verlengen tot het moment waarop de laatste subsidievaststelling onherroepelijk is geworden en de BV opgeheven kan worden. Alle Brunssumse projecten zijn afgerond.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ -288.215	€ - 91.871
Eigen vermogen	€ 399.494	€ 307.623
Vreemd vermogen	€ 7.299.518	€ 6.948.653
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	5,19%	4,24%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Gegevenshuis

Naam verbonden partij	Gegevenshuis, prog. 10
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie/Doel/openbaar belang	Behartiging van de (wettelijke) belangen van de deelnemers op het gebied van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 159.295	€ 167.292 (+5,02%)	€ 172.813 (+3,30%)	€ 178.516 (+3,30%)	€ 184.407 (+3,30%)

*Geo-informatie: 830030/438212, MIP: 720002/438262; Wibon¹/KlicWin 2025: 720001/438262; Mutatiesignalering WOZ : 064100/441206

¹ Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken. Bijvoorbeeld glasvezel, riool, electriciteitsbekabeling

Naam verbonden partij	Gegevenshuis, prog. 10
Vestigingsplaats	Landgraaf
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De diensten die in het kader van de BGT worden afgenomen van het Gegevenshuis zorgen ervoor dat de gemeente Brunssum aan haar wettelijke verplichtingen inzake de BGT voldoet.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de beperkte afname van diensten bij het Gegevenshuis is er op dit moment geen sprake van beleidsmatige risico's. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.
Status bezuinigingsopgave	Gezien de aard van de werkzaamheden is het voor het gegevenshuis niet mogelijk om vorm te geven aan de bezuinigingsopgave. E.e.a. is ook in het betreffende raadsbesluit (202523625) vastgelegd.
Ontwikkelingen	De dienstverlening van HGH op het gebied van de BGT en landmeetkundige diensten zijn intensief gemonitord en daar waar nodig aangepast. E.e.a. moet de basis vormen voor een vergaande centralisatie van het Beheer Openbare Ruimte (BOR) binnen gemeente Brunssum. Tevens is in regionaal verband gestart met watermanagement. De registratie hiervan is belegd bij het Gegevenshuis. Vanaf 2019 wordt er een nieuw product bij het Gegevenshuis afgenomen. Dit betreft de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de WIBON. De kosten zijn jaarlijks ongeveer €3.000,-. Vanaf 2023 is Brunssum ook aangesloten op het contract inzake mutatie signalering WOZ. In de voorgaande jaren werd de mutatiedetectie uitgevoerd door de BsGW. In 2025 hebben we ook het product huis-en kolkaansluitingen afgenomen. De kosten worden op projecten afgeboekt.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,6%	3,17%
Resultaat (voor bestemming)	€ 200.509	€ 127.811
Eigen vermogen	€ 376.281	€ 296.812
Vreemd vermogen	€ 403.217	€ 1.682.532
Netto schuldquote	- 7,79%	- 5,92%
Solvabiliteitsratio	48,27%	15,00%
Struct.exploitatieruimte	4,30%	2,69%

BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Naam verbonden partij	BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	Samenwerking gericht op kwaliteitsverbetering, efficiencyverhoging en kostenreductie.
Doel/openbaar belang	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 528.299 (*)	€ 570.274 (+8%)	€ 586.014 (+2,76%)	€ 610.322 (+4,15%)	€ 623.085 (+2,09%)

Producten: 064100/441200; () 2025 incl. afrekening 2024 ad. € -75.300 en vrijval overschot weerstandsvermogen ad.€ 11.401

Naam verbonden partij	BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
Vestigingsplaats	Roermond
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via de BSGW worden de gemeentelijke belastingen geïnd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Eind 2023 is de Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ (en bpm) aangenomen. De hierin opgenomen reductie van de proceskosten-vergoeding leidt tot lagere proceskosten (uitkerings- en uitvoeringskosten) bij BsGW . Enkele maatregelen in het wetsvoorstel leiden echter tot hogere uitvoeringskosten per bezwaar. De stijging in WOZ-waarderingen kan in 2026 opnieuw leiden tot meer bezwaar- en beroepzaken. Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt om het benodigde weerstandsvermogen vast te stellen. Als blijkt dat het weerstandsvermogen onvoldoende is of dat er een negatief resultaat behaald wordt in de jaarrekening dan worden deze bedragen in rekening gebracht bij de deelnemers van BsGW; of uitgekeerd aan de deelnemers in geval van een overschot. Het aandeel van Brunssum hierin bedraagt ± 2,2%.
Status bezuinigingsopgave	De GR BsgW heeft een beleidsarme begroting 2026 ingediend waarin zij aangeven een maximale inspanning geleverd te hebben voor beperking van de bijdragen, maar de gewenste taakstelling ad. -5% in eerste instantie niet gerealiseerd. Met het Ondernemings- en Ontwikkelplan (OOP) heeft het Algemeen Bestuur de BsGW-organisatie een structurele, taakstellende kostenreductie opgelegd van € 1,3 miljoen met ingang van 2028. Voor 2026 bedraagt de taakstelling € -1 mln. (-3,28%) Gelet op de eerdere besluitvorming hierover mag deze post niet tot de taakstelling gerekend worden. Na grondige analyse van de WOZ-bezwaren en beroepen heeft het AB BsgW ingestemd met een structurele verlaging van de proceskostenvergoeding ad. € 1,5 mln. per jaar. Tezamen met een fractionele bijstelling van de bestemmingsreserve AHA wordt de taakstelling grotendeels gerealiseerd. Voornoemd gegeven en de toezegging van BsgW dat de deelnemende gemeenten komende tijd expliciet kunnen gaan spreken over de ruimte die wij (o.a. vanwege personeelskosten, het weerstandsvermogen en de post onvoorzien) aanwezig achtten in de begroting heeft BsgW eigenlijk alles opgepakt waar Brunssum op gekoerst heeft. Ook de periodieke doorbetaling van de rentebaten per kwartaal werkt positief op het exploitatieresultaat van het lopende boekjaar.
Ontwikkelingen	<u>Proceskosten</u> BsGW heeft nog steeds te maken met ncnp-no cure no pay-bedrijven. Deze bedrijven veroorzaken een relatief groot aantal van de jaarlijkse

Naam verbonden partij	BSGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
	(WOZ-)bezwaren met de daaruit voortvloeiende proceskosten (uitvoerings- en uitkeringskosten). Bovendien worden de bezwaren steeds uitgebreider, complexer en technischer waardoor de uitvoeringskosten per ingediend bezwaar oplopen. <u>Project Inwinning Secundaire Objectkenmerken</u> Het doel van het project Inwinning Secundaire Objectkenmerken is het terugwinnen van het vertrouwen bij de woningeigenaren in de overheid in het algemeen en de bepaling van de WOZ-waarde in het bijzonder door de woningeigenaren maximaal te betrekken bij het vaststellen van (een aantal van) de secundaire objectkenmerken en hierbij maximale transparantie te bieden. <u>Onderzoek tweejaarlijkse WOZ-waardering</u> Bij de Algemene Ledenvergadering van de VNG in juni 2024 is een motie aangenomen om op korte termijn een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van een tweejaarlijkse herwaardering in plaats van de nu geldende jaarlijkse herwaardering. <u>Tegengaan toenemende armoede</u> Ook het nieuwe kabinet heeft in de miljoenennota maatregelen opgenomen om de toenemende armoede tegen te gaan en de koopkracht van de laagste inkomens te verbeteren, de zogenaamde bestaanszekerheid. Sociaal invorderen, vroegsignalering en schuldhulpverlening zijn instrumenten die hiervoor worden ingezet. Het percentage oninbaar zal mogelijk stijgen, hetgeen zal leiden tot lagere netto-belastingopbrengsten voor de deelnemers. <u>Krapte op de arbeidsmarkt</u> De grote krapte op de arbeidsmarkt houdt onverminderd aan. In alle beroepsgroepen is sprake van een tekort aan personeel, voor ICT-ers geldt dit in het bijzonder. In dit kader wordt, analoog aan het zelf opleiden van taxateurs, nadrukkelijk ook gedacht aan het zelf opleiden van ICT-ers. Daarnaast is er de laatste en ook komende jaren sprake van leeftijds-gebonden uitstroom van medewerkers. BsGW anticipeert hier zo goed als mogelijk op, zodat de bijbehorende kennis bijtijds en zorgvuldig wordt overgedragen. <u>Samenwerkingsportaal</u> Vanaf 1 januari 2022 bestaat de verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. Voor het actueel houden en borgen van alle gegevens, heeft BsGW namens alle partijen de regie op zich genomen voor het aanschaffen van een applicatie, die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeenten), de BGT als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch.

Naam verbonden partij	BSGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
	<u>Informatiebeveiliging & Privacy</u> Het is voor BSGW van cruciaal belang dat de continuïteit van de informatie en de informatievoorziening zijn gewaarborgd. Eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten dienen tot een acceptabel niveau te worden beperkt. BSGW hanteert daarom diverse beheersmaatregelen, monitort dit niet alleen intern op naleving maar laat ook externe audits of onderzoeken uitvoeren hiernaar. Informatiebeveiliging krijgt ook steeds meer en extra aandacht van de externe accountant. Een van de beheersmaatregelen is uiteraard het voldoen aan de (Europese) wet- en regelgeving omtrent informatiebeveiliging. En op dat gebied zijn enkele ontwikkelingen aanstaande.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	2,22%	2,21%
Resultaat (voor bestemming)	€ -1.293.000	€ 3.723.000
Eigen vermogen (*) EV 1-1-2023: incl. corr. OOP ad. -€ 4.000.000	€ -2.835.000	€ 5.224.000
Vreemd vermogen	€ 11.816.000	€ 11.562.000
Netto schuldquote	1,6%	-25,8%
Solvabiliteitsratio	-31,6%	31,1%
Struct.exploitatieruimte	-7,8%	23,6%

Bank Nederlandse Gemeenten NV

Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten NV, prog.11
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Vise/Doel/openbaar belang	BNG Bank richt zich exclusief op het publieke domein in Nederland. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties, energiebedrijven en zorg- en onderwijsinstellingen. Ambitie is dat klanten de bank beschouwen als natuurlijke partner voor het financieren van hun maatschappelijke vraagstukken. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Financieel belang*				
2021	2022	2023	2024	2025
€ 156.851	€ 197.580 (+25,9%)	€ 216.645 (+9,6%)	€ 187.182 (-13,6%)	€ 217.512 (+16,2%)

*netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar

Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten NV, prog.11
Vestigingsplaats	Den Haag
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger

Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten NV, prog.11
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.
Ontwikkelingen	BNG bank is tevreden met de financiële resultaten en wil door voortzetten van bestaand beleid de bank zijn van en voor het publieke domein. Het dividendpercentage is 50% van de winst.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	pm	pm
Resultaat (voor bestemming)	€ 254 mln.	€ 294 mln.
Eigen vermogen	€ 4.721 mln.	€ 4.777 mln.
Vreemd vermogen	€ 110.819 mln.	€ 123.164 mln.

Enexis BV

Naam verbonden partij	Enexis Holding N.V., prog.11
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie/Doel/openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.

Financieel belang*				
2021	2022	2023(*)	2024	2025(**)
€ 181.869	€ 240.282 (+32,12%)	€ 467.106 (+94,4%)	€ 87.485 (-81,27%)	€ 325.025 (71,52%)

*netto dividend (050003/852001) over afgelopen boekjaar

(*) 2023 inclusief extra dividend wegens boekwinst verkoop commerciële dochter Fudura

(**) 2025 inclusief extra dividend wegens boekwinst vennootschap Attero Holding

Naam verbonden partij	Enexis Holding N.V., prog.11
Vestigingsplaats	Zwolle
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Enexis hanteert voor de boekjaren met ingang van 2025 een dividendbeleid van 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering met een maximale uitkering van EUR 100 miljoen onder de voorwaarde dat deze uitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A rating profiel kan verliezen. Dit plafond zal met ingang van boekjaar 2026 jaarlijks worden geïndexeerd met het door het CBS gepubliceerde CPI-index jaarcijfer over het betreffende boekjaar. Door de winst die hierdoor

Naam verbonden partij	Enexis Holding N.V., prog.11
	wordt ingehouden, blijft Enexis op basis van de huidige inzichten naar verwachting financieel solide. Tegelijkertijd blijft het jaarlijks dividend voor de aandeelhouders op een stabiel niveau. U krijgt hierdoor naar verwachting gemiddeld genomen dezelfde dividenduitkering als afgelopen jaren. De winst die niet wordt uitgekeerd, wordt opnieuw geïnvesteerd in Enexis. En dat zal leiden tot een hogere waarde per aandeel.
Ontwikkelingen	Het toekomstbestendig maken van het energiesysteem zorgde ervoor dat de uitgaven van Enexis een recordhoogte bereikten in 2024. Deze uitgaven zetten druk op de financiële positie van Enexis. Het afgelopen jaar gaf Enexis dagelijks gemiddeld meer uit dan er binnenkwam. Dit resulteerde in een negatieve kasstroom uit operationele activiteiten en investeringen in activa van € 567 miljoen. Dit tekort is toegenomen ten opzichte van 2023 en deze lijn zet zich naar verwachting de komende jaren door omdat de kosten van de noodzakelijke netinvesteringen uit gaan voor de baten. Om te kunnen blijven investeren, gaf Enexis met succes een vierde groene obligatie van € 500 miljoen uit. De nettowinst steeg over 2024 met € 182 miljoen tot € 254 miljoen doordat de tarieven die Enexis bij haar klanten in rekening mag brengen beter in balans zijn met de kosten dan in 2023 het geval was.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	0,242%	0,242%
Resultaat (voor bestemming)	€ 72.000.000	€ 254.000.000
Eigen vermogen	€ 5.320.000.000	€ 5.538.000.000
Vreemd vermogen	€ 5.949.000.000	€ 5.140.000.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
FFO/netto rentedragende schulden >12%	21%	23%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Solido

Naam verbonden partij	GR Solido (voorheen Parkstad-IT, PIT), prog.11
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Solido biedt haar klanten en gemeenten efficiënte en kwalitatief hoogwaardige diensten op het gebied van ICT en draagt zo bij aan een verbeterde bedrijfsvoering en dienstverlening van deze klanten en gemeenten aan hun burgers, bezoekers en bedrijven.
Doel/openbaar belang	Het leveren van een continue ICT-dienstverlening conform wet & regelgeving en de eisen van de Informatiebeveiliging (BIO). Door samenwerking wordt kostenbeheersing en synergie nagestreefd.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 1.433.647	€ 1.482.731	€ 1.523.521	€ 1.594.626	€ 1.667.518

Financieel belang*				
	(3,42%)	(+2,75%)	(+4,67%)	(+4,57%)

*Product: 041112/441200); bijdragen inzake: applicaties, connectiviteit, devices, printers, projecten, storage, telefoons en accounts.

Naam verbonden partij	GR Solido (voorheen Parkstad-IT, PIT), prog.11
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	Vanaf 2025 is de GR Solido van een lichte centrumgemeente constructie overgegaan naar een volledige GR. Met de instelling van een algemeen en dagelijks bestuur. Aansturing op tactisch en operationeel niveau zal plaats vinden via het bedrijfsvoeringsoverleg waarin de contractmanagers van alle deelnemers zijn vertegenwoordigd. In het DB neemt momenteel de portefeuillehouder Informatiemanagement van de gemeente Brunssum zitting.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De bijdrage van Solido heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen: • Waarborgt voor haar deelnemers de continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht van de IT-dienstverlening door beperking van organisatorische kwetsbaarheid; • Verhoogt de kwaliteit van processen, waardoor deelnemers beter kunnen functioneren; • Levert een bijdrage aan efficiency door schaalvoordelen: het ontdebellen van IT-voorzieningen, het beperken van de (stijgende) IT kosten; • Inkoop voordelen doordat men voor deelnemers gezamenlijk soft- en hardware inkoopt.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Bij de overgang naar de nieuwe GR-structuur is gekozen voor een vereenvoudigde kostensystematiek. Uitgangspunt in deze nieuwe systematiek is dat generieke kosten die ten behoeve van het functioneren van Solido als zodanig en het leveren van basisdienstverlening worden gemaakt, worden verdeeld met als verdeelsleutel het aantal gebruikte accounts. Specifieke kosten die worden gemaakt ten behoeve van één specifieke deelnemer worden 1 op 1 doorbelast. Hierdoor zouden ongewenste financiële effecten kunnen ontstaan als er sprake is van onverwachte sterke fluctuaties in de afname van de basisdienstverlening door een deelnemer.
Status bezuinigingsopgave	In de begroting 2026 heeft Solido een bezuinigingsopgave binnen haar eigen bedrijfsvoering aangekondigd die wordt geprognoseerd op een daling 8,5% van de initiële begroting. Daarnaast heeft ze haar deelnemers opgeroepen om de inzet van apparatuur, applicaties en accounts kritisch onder de loep te nemen.
Ontwikkelingen	De deelname aan Solido vormt voor Brunssum een randvoorwaarde om haar ambities op het vlak informatie- en procesmanagement in te kunnen vullen. De ontwikkelingen in de ICT zijn zodanig van aard en hebben een dusdanig tempo dat de deelname in een specialistische uitvoeringsorganisatie als Solido onontkoombaar lijkt te zijn. Lag de focus in eerste instantie bij de oprichting van Parkstad-IT nog bij het samenbrengen van operationele taken zien we nu een verschuiving

Naam verbonden partij	GR Solido (voorheen Parkstad-IT, PIT), prog.11
	naar een vergaande standaardisatie en samenwerking die niet alleen beperkt blijft tot de kern ICT-taken. Het rapport Berenschot waarin de toekomstvisie wordt geschetst laat zien welke route er zal worden gevolgd. Zie tevens de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Informatiemanagement.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10,5%	9,1%
Resultaat (voor bestemming)	€ -62.149	€ 737.166
Parkstad IT (voorloper Solido) was in 2024 nog een onderdeel van de gemeente Heerlen en stelt geen eigen balans op. Voor de jaarrekening 2025 is dit wel het geval.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

NV Reinigingsdiensten Rd4

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	De NV Rd4 komt voort uit de gemeenschappelijke regeling Rd4. De middelen die nodig zijn om het huishoudelijk afval op te halen en te verwerken kunnen eveneens worden ingezet in het kader van bedrijfsafval. Die activiteiten dienen echter wel fiscaal gescheiden te worden uitgevoerd. Het bedrijf is grotendeels afhankelijk van ontwikkelingen op de afvalmarkt en de economie.
Doel/openbaar belang	De NV Reinigingsdiensten Rd4 heeft tot doel het tot stand brengen van een doelmatige inzameling en vooral verwerking van bedrijfsafvalstoffen en het adviseren op het gebied van milieubeleid. Een en ander gebeurt met inachtneming van het provinciale milieubeleidsplan en het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid.

Financieel belang*				
2021	2022	2023	2024	2025
€ 15.612	€ 29.222 (+87,18%)	€ 39.089 (+33,77%)	€ 40.044 (+ 2,44%)	€ 41.049 (+ 2,5%)

*netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger (2.769 aandelen van 30.772 aandelen geplaatst)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelstellingen van N.V. Rd4 hebben geen directe relatie met een programma. De baten uit het dividend worden onder de algemene baten en lasten verantwoord.

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Risico's financieel/ beleidsmatig	De risico's van de NV zijn beperkt doordat de NV geen eigen voertuigen, medewerkers en activa heeft. De grootste restrisico's zijn met name gelegen bij concurrentie hetgeen kan zorgen dat een deel van de omzet wegvalt. Dit risico wordt deels ondervangen door het gecreëerde weerstandsvermogen waardoor er gedurende een bepaalde tijd voor gekozen kan worden om de tarieven en marge naar beneden bij te stellen. Een altijd aanwezig risico is het risico op het uitblijven van betaling van de vorderingen. Een ander belangrijk risico is de ontwikkeling van de verwerkingstarieven welke zich negatief kunnen ontwikkelen. Echter omdat deze ontwikkeling vaak gecompenseerd kan worden door de tarieven richting de klanten aan te passen, is dit risico beperkt, temeer omdat de concurrentie meestal met dezelfde ontwikkeling van de verwerkingstarieven te maken krijgt. Mocht de winstuitkering stoppen, dan kan overwogen worden de NV op te heffen. Tussentijds vindt echter voortdurend bijstelling plaats.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. Wel staat de afvalbranche onder druk vanwege de sterke wisselwerking tussen de bedrijfskosten (kapitaal, arbeid, technologie, grondstoffen etc.) en de economie in Nederland. De verdere dóórontwikkeling van de op- en overslag locatie biedt de komende jaren betere afzetcondities en dus een concurrentievoordeel en wordt de NV minder afhankelijk van lokale verwerkers. Er wordt onderzoek gedaan naar verdere samenwerking met RD Maasland inzake bedrijvenklanten. In 2021 is een Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 opgesteld met acties voor een transitieplan naar een circulaire economie en hierop afgestemde eigen duurzaamheidsambities.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,38%	9,0%
Resultaat (voor bestemming)	€ 433.378	€ 516.073
Eigen vermogen	€ 1.306.872	€ 1.389.567
Vreemd vermogen	€ 1.517.276	€ 965.885
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	46,28%	58,99%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

WML, Waterleiding-maatschappij Limburg NV

Naam verbonden partij	WML, Waterleidingmaatschappij Limburg NV, prog.11
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie/Doel/openbaar belang	Verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg
Financieel belang:	Er wordt geen dividend uitgekeerd.
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via dit aandelenbezit wordt de drinkwatervoorziening in de gemeente Brunssum gewaarborgd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Jaarlijks wordt, op basis van een organisatie brede risico-inventarisatie, een integraal WML auditplan opgesteld.
Ontwikkelingen	De ontwikkeling van de financieringsbehoefte voor de komende jaren wordt voortdurend gemonitord. Jaarlijks wordt een treasury jaarplan opgesteld. De ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt is en blijft voorlopig onvoorspelbaar. WML blijft de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt nauwlettend volgen.

	31-12-2023	31-12-2024
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ 4.693.000	€ 11.696.000
Eigen vermogen	€ 206.106.000	€ 217.814.000
Vreemd vermogen	€ 393.751.000	€ 403.411.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	34,4%	35,1%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

7. Grondbeleid

In de paragraaf grondbeleid geven we aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat in artikel 9.2 dat de paragraaf grondbeleid een verplicht onderdeel vormt van de begroting. De paragraaf grondbeleid moet ten minste ingaan op (artikel 16 van het BBV):

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie Grondbeleid

Het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om de visie van de gemeente te realiseren. Deze visie is onder andere vastgelegd in 'Het Koerskompas', dat uw Raad op 4 juni 2025 heeft vastgelegd. Hierin is onder andere opgenomen dat Brunssum zich inspant voor een inclusieve en veerkrachtige woongemeenschap. Hiertoe zal de gemeente Brunssum een gericht woningaanbod ontwikkelen voor economisch sterke huishoudens. Verder heeft uw Raad in 2023 de Regionale Woonvisie vastgesteld. Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst is de gezamenlijke regionale ambitie. Verder is het coalitieakkoord 2022-2026 'Samen voor Brunssum' leidend. De Nota Grondbeleid geeft vooral antwoord op de vraag hoe de ruimtelijke opgaven geëffectueerd gaan worden en welke instrumenten hiervoor ingezet gaan worden.

Nota Grondbeleid

December 2023 heeft uw Raad de nota Grondbeleid 2024-2028 vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders en spelregels vastgelegd voor de wijze waarop de gemeente het instrument grondbeleid wil inzetten om de beleidsdoelen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, economie/werkgelegenheid en andere beleidsterreinen te realiseren.

De nota bevat richtlijnen voor de wijze waarop de gemeente bestaand grondgebruik handhaaft en maatschappelijk gewenste ontwikkelingen realiseert, zodat dit past binnen de gemeentelijke ambities voor de ruimtelijke ontwikkelingen ter verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze maatschappelijk gewenste ontwikkelingen kunnen economische van aard zijn, maar ook doelstellingen van volkshuisvestelijke en/of ruimtelijke aard of duurzaamheid vallen hieronder. Daarnaast bevat de nota uitgangspunten voor de organisatie bij de uitvoering van het grondbeleid, zoals het (financiële) beheer (planning, sturing en verantwoording).

Bij nieuwe ontwikkelingen voert de gemeente Brunssum zgn. 'situationeel grondbeleid'. Per locatie wordt in een zo vroeg mogelijk stadium de uitvoeringsstrategie bepaald. Bekeken wordt of actief dan wel faciliterend grondbeleid wordt toegepast of een mengvorm daarvan. Ongeacht de keuze streeft de gemeente naar een zo groot mogelijke regisserende rol in de gebiedsontwikkeling en veranderingen in de ruimtelijk-fysieke leefomgeving.

Grondprijzenbrief

De uitgangspunten rondom de grondprijsbepaling bij de uitgifte van grond door de gemeente zijn vastgelegd in de Nota Grondbeleid. De grondprijzen worden jaarlijks door het college van burgemeester en wethouders geactualiseerd in de zogeheten Grondprijzenbrief. Middels een Raadsinformatiebrief wordt uw Raad geïnformeerd over de geactualiseerde grondprijzen.

Ontwikkelingen

Modernisering grondbeleid

Schaarste van grond, de traagheid waarmee grond beschikbaar komt en de hoge prijs van grond op dit moment leidt tot meer onrendabele plannen. Dat belemmert gebiedsontwikkeling. Het moet weer beter mogelijk worden om gebiedsontwikkeling sluitend te krijgen, inclusief het verhalen van kosten voor de aanleg van publieke voorzieningen.

Door het Rijk is een uitvoeringsagenda opgesteld die moet leiden tot modernisering van het grondbeleid. In de uitvoeringsagenda zijn drie sporen opgenomen. Spoor 1: grond sneller beschikbaar maken; spoor 2: kostenverhalen en taxatieoptimalisatie; spoor 3 publieke waarde benutten.

Woningmarkt

Er is nog steeds een krapte op de woningmarkt hierdoor worden woningen vaker verkocht boven de vraagprijs. Alhoewel de woningprijzen lager zijn dan het landelijk gemiddelde, beweegt de markt in Brunssum mee met de algemene ontwikkelingen op de woningmarkt. De transactieprizen van bestaande koopwoningen in Brunssum zijn in 2025 ten opzichte van 2024 met 10,4% gestegen. Het landelijk gemiddelde was 10,9%.

Bouwgrondexploitaties

Volgens de richtlijnen van de commissie BBV is het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) het raadsbesluit met vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Een grondexploitatiecomplex is gedefinieerd als een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële vertaling.

Transitie Rumpenerstraat

In 2025 is Voorkeursrecht gevestigd op diverse percelen aan de Rumpenerstraat. Naar verwachting bieden wij in de tweede helft van 2026 de stedenbouwkundige (gebieds)visie entree Rumpenerstraat/ Componistenwijk (met een beeldkwaliteitsplan) aan uw Raad aan.

Deze gebiedsvisie is in 2025/2026 samen met betrokken publieke en private partijen uitgewerkt. Afhankelijk van de planologische en financieel-economische haalbaarheid zal het grondexploitatiecomplex inclusief de grondexploitatiebegroting in 2026 aan uw raad worden voorgelegd.

Oostflank

De provincie heeft in januari 2024 een koopovereenkomst gesloten met firma Mourik voor de verwerving van de Groeve Mourik op de Oostflank. De gemeente participeert in de verwerving voor een bedrag van 5,3 miljoen euro, goed voor 25% aandeel. Partijen zijn in gesprek om tot een ontwikkeling te komen die rekening houdt met de dynamiek op het gebied van onder meer stikstofwetgeving. Op basis van deze strategie wordt bepaald wanneer en hoe de deelname aan de aankoop tussen 2025 en 2028 wordt geformaliseerd.

Bouwgrondexploitaties

Volgens de richtlijnen van de commissie BBV dient jaarlijks een herziening van de grondexploitatie plaats te vinden. Een actualisatie van de grondexploitatiebegroting met planinhoudelijke wijzigingen, dan wel autonome wijzigingen met materiële financiële gevolgen, moet opnieuw door de raad worden vastgesteld.

Voor de herziening van de grondexploitatie zijn de parameters voor prijsstijgingen gebaseerd op de in de meicirculaire van het gemeentefonds opgenomen prijsindex bruto overheidsinvesteringen.

Uitgangspunten grondexploitaties

- De grondexploitaties zijn herzien met de parameters zoals in onderstaand overzicht is opgenomen.

	2026	2027	2028	2029 e.v.
Kostenstijging	3,0%	2,5%	2,6%	2,4%
Opbrengststijging	0,0%	0,0%	2,0%	2,0%
Rente	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Discontovoet	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

- Activering van kosten binnen de grondexploitatie vindt plaats met inachtneming van de richtlijnen van de Commissie BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden); Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, 2023.
- Winstneming vindt plaats middels de 'Percentage of Completion'-methode. Winstnemingen komen ten gunste van de Reserve grondexploitatie.
- Voor grondexploitaties met een geprognosticeerd nadelig saldo wordt een voorziening getroffen ter grootte van het tekort op contante waarde.

	Geraamde boekwaarden ultimo:				Eindwaarde		jaar realisatie
	2026	2027	2028	2029	Contante waarde per 1-1-2026		
Masterplannen							
Masterplan Treebeek	€ -4.725				€ -4.725	€ -4.633	2026
Masterplan Brunssum Centrum	€ -9.006.125	€ -8.063.119	€ -8.390.930	€ -8.314.898	€ -10.651.504	€ -9.838.933	
Masterplan Centrum Entree Dorpsstraat	€ 15.933	€ -32.681			€ -32.681	€ -31.412	2027
Masterplan Centrum Kloosterstraat	€ 1.638	€ -4.873			€ -4.873	€ -4.684	2027
Masterplan Centrum Raadhuisstraat	€ 584.105	€ 294.136			€ 294.136	€ 282.714	2027
Masterplan Centrum Victoriapark	€ -6.851.870	€ -8.319.701	€ -8.390.930	€ -8.314.898	€ -8.152.155	€ -7.383.658	2030
Masterplan Centrum Lindeplein/Westwand	€ -2.755.931				€ -2.755.931	€ -2.701.893	2026
Totaal masterplannen	€ -9.010.850	€ -8.063.119	€ -8.390.930	€ -8.314.898	€ -10.656.230	€ -9.843.566	
Overige complexen							
Rode Beek	€ -281.285	€ -303.787	€ -224.168		€ -224.168	€ -211.238	2028
vm BSV terrein	€ -						
Oeloven	€ -158.760				€ -158.760	€ -155.647	2026
vm GTD locatie	€ -1.657.667	€ -330.518	€ -345.927	€ -1.112.733	€ -1.112.733	€ -1.027.993	2029
Totaal overigen	€ -2.097.712	€ -634.305	€ -570.095	€ -1.112.733	€ -1.495.660	€ -1.394.878	
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	€ -11.108.562	€ -8.697.424	€ -8.961.025	€ -9.427.631	€ -12.151.889	€ -11.238.443	

Toelichting

Ten opzichte van de vastgestelde Meerjarenprognose Grondexploitaties 2025 is de belangrijkste wijziging de geactualiseerde indexatiecijfers.

Masterplan Centrum

Het masterplan Brunssum Centrum staat in 2026 in het teken van de realisatie van de woningbouwprojecten. Naar verwachting is de woningbouwontwikkeling bij alle projecten in volle gang. Verder wordt naar verwachting eind 2026 gestart worden met de werkzaamheden voor het woonrijp maken van het de ontwikkeling Raadhuisstraat.

Rode Beek

In overleg met de gemeente Beekdaelen wordt de ontwikkeling van het grondexploitatiecomplex ter hand genomen. Hiertoe is de doorlooptijd van het project verlengd tot 2028.

Oeloven

In 2026 wordt bij de woningbouwontwikkeling Oeloven de aanleg van de openbare ruimte afgerond en wordt de grondexploitatie financieel afgesloten.

Vm GTD locatie

Rond medio 2026 wordt het Omgevingsplan voor de locatie vastgesteld, waarna een tender wordt uitgezet om een geschikte ontwikkelaar voor het plangebied te selecteren.

Strategische aankopen

Strategische aankopen dragen bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied in de toekomst. Om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren kan het van belang zijn dat de gemeente strategische grondposities inneemt als de kans zich voor doet. Het betreft aankopen van gronden/panden die (nog) geen deel uitmaken van een bestaand exploitatiegebied en bijbehorende (grond) exploitatiebegroting.

Strategische aankopen worden pas gedaan als de bewuste percelen grond geografisch strategisch in het beoogde plangebied zijn gelegen én noodzakelijk worden geacht vanuit sturingsmogelijkheden. Een andere reden kan zijn dat de gronden aangekocht worden vanuit een mogelijk vereveningsperspectief of vanuit noodzaak tot planrealisatie (maatschappelijk rendement). Een strategische aankoop moeten worden gezien in het kader van de noodzaak/wens om een locatie ruimtelijk te ontwikkelen en de financiële en maatschappelijke rendementen van de aankoop.

Vanuit de Nota Grondbeleid 2024-2028 is het college gemandateerd tot, het onder voorwaarden, doen van strategische aankopen tot een bedrag van € 2.000.000. Hiervoor is een werkbudget beschikbaar van eveneens € 2.000.000. In de nota Grondbeleid 2024-2028 zijn hiervoor procedureafspraken opgenomen

Verantwoording van de strategische aankopen vindt plaats in de Jaarrekening van het boekjaar van aankoop. Zodra de aankoop niet meer op het werkbudget drukt (bij activering als Materiële vaste activa of inbreng in de grondexploitatie), is weer het oorspronkelijke werkbudget beschikbaar (tot maximaal € 2.000.000).

Met de afronding van het project 'Inrichting Clemensdomein' is de aanschafwaarde van het perceel ten bedrage van € 150.959 overgeboekt naar de balansrekening B011210 onderdeel Materiële vaste activa.

In onderstaande tabel zijn de strategisch verworven gronden weergegeven.

Jaar verwerving	Perceel	Ontwikkeling	Verwervingskosten
2023	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 1.011.773
2024	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 768.600

Onderbouwing en uitgangspunten (tussentijdse) Winstneming

Ieder jaar dient er gekeken te worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. Het BBV schrijft namelijk voor dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie (POC-methode) winst moet worden genomen op basis van de eindwaarde.

Er is volgens het realisatiebeginsel sprake van winst op een grondexploitatie indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder; én
2. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
4. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

De grondexploitatie Masterplan Centrum kent een aantal deelexploitaties waarvan de grondexploitatie Raadhuisstraat een positief saldo heeft. De totale grondexploitatie Masterplan Centrum kent echter een negatief resultaat. Tussentijdse winstneming is hier dus niet aan de orde.

Nadat in 2025 winstneming van het vm.BSV-complex heeft plaatsgevonden, zijn er geen grondexploitaties met een positief saldo.

Risico's grondexploitatie

Ruimtelijke projecten zijn altijd omgeven met risico's. Risico's van operationele aard, strategische risico's maar zeker ook risico's van buitenaf, zoals economische omstandigheden, waarop de gemeente niet of nauwelijks kan sturen.

Brunssum spant zich in om dit soort risico's in de planontwikkeling te ondervangen. Dat gebeurt door het tijdig nemen van maatregelen en door een periodieke doorrekening van de grondexploitaties. Bovendien wordt in de exploitatieberekeningen zoveel mogelijk rekening gehouden met deze algemene risico's. De risico's worden 2x per jaar gewogen en geactualiseerd bij het samenstellen van de paragraaf weerstandsvermogen.

De project specifieke risico's blijken uit de jaarlijks te actualiseren exploitatieopzetten per complex. Voor een verwacht verlies op een complex wordt een voorziening getroffen, de voorziening te verwachten tekorten grondexploitaties. Normale risico's dienen zo veel mogelijk binnen de grondexploitatie zelf te worden opgevangen.

De risico's rondom de grondexploitatie maken deel uit van het integrale risicomanagement. Doel hiervan is om organisatie breed de risico's te kwalificeren en te kwantificeren en te koppelen aan het gemeentelijk weerstandsvermogen. De risico's zijn opgenomen en beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Hier wordt kortheidshalve naar verwezen.

Voorziening verwachten tekorten BIE's

Het geprognosticeerd eindresultaat van een grondexploitatie kan negatief uitvallen. Voor dit geprognosticeerde verlies (op basis van de netto contante waarde methode), moet bij de vaststelling van deze grondexploitatie een verliesvoorziening worden getroffen. De voorziening wordt jaarlijks herijkt op basis van het meest actuele geprognosticeerde resultaat van de grondexploitatie.

Voorziening te verwachten tekorten BIE's	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	€11.233.811	€8.548.521	€8.677.118	€8.632.375
Rentetoevoeging	€224.676	€170.970	€173.542	€172.648
Storting	€4.725	€4.820	€5.883	€5.883
Onttrekking	€ -2.914.691	€ -37.554	€ -224.168	€ -
Stand per 31 december	€8.548.521	€8.677.118	€8.632.375	€8.810.905

Algemene Reserve Grondexploitatie

Het doel van de reserve is om een bufferfunctie te creëren voor het opvangen van risico's en resultaten binnen het grondbedrijf. De reserve wordt gevoed door:

- Voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitatie;
- Incidentele verkoopwinsten bij het afstoten van gemeentelijk onroerend goed (gronden en panden);
- Tussentijdse winstnemingen uit grondexploitatie.

Onderstaande tabel is de geprognosticeerde stand van de algemene reserve grondexploitatie.

Algemene Reserve grondexploitatie	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	€275.247	€275.247	€275.247	€275.247
Storting	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -
Stand per 31 december	€275.247	€275.247	€275.247	€275.247

8. Openbaarheidsparagraaf (WOO)

De invoering van de Wet open overheid (Woo) heeft de gemeente Brunssum bewust gekoppeld aan haar organisatorische en bestuurlijke ambities op het gebied van dienstverlening en het streven naar een betrouwbare en transparante overheid. Dit komt tot uiting in het programma "Informatiehuishouding op orde", waarbij verbindingen worden gelegd met ons eigen beleid voor informatiemanagement en procesmanagement, evenals andere relevante wet- en regelgeving zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

In 2026 zullen de ambities van de gemeente Brunssum met betrekking tot de Woo concreet zichtbaar moeten worden voor alle burgers en bedrijven. Via het publicatieplatform worden proactief de eerste categorieën van Woo-informatie beschikbaar gesteld. Daarbij streven we ernaar om dit niet te beperken tot de wettelijk voorgeschreven minimumvariant maar uitgebreider om zo invulling te geven aan onze eigen ambities v.w.b. een transparante overheid.

In passieve zin, het indienen van Woo-verzoeken, moet de procesoptimalisatie aangejaagd vanuit het programma "Informatiehuishouding op Orde" een positief effect hebben op de doorlooptijd en het verzamelen van de noodzakelijke informatie.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht van reserves en voorzieningen

Staat van reserve en voorziening 2026

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Saldo begin 2026	Vermeerdering in 2026	Vermeerdering rente in 2026	Vermindering in 2026	Saldo eind 2026
RUBRIEK A									
Reserves van de Algemene Dienst									
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 7.651.658			€ 776.256	€ 6.875.402
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 12.000.000				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 19.651.658	€ 0	€ 0	€ 776.256	€ 18.875.402
RUBRIEK B									
Bestemmingsreserves									
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 56.725				€ 56.725
B120530	Reserve Parade	7			€ 203.100				€ 203.100
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 143.500				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.129.919	€ 403.482		€ 425.894	€ 5.107.507
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.431			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	10	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017	€ 177.809				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 334.308	€ 16.015			€ 350.323
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 46.408				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 114.321	€ 8.000			€ 122.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 102.539				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 150.751	€ 101.000		€ 38.000	€ 213.751
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 116.405				€ 116.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 40.000				€ 40.000
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 30.339	€ 4.500			€ 34.839
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 430.708				€ 430.708
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 618.185				€ 618.185
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.175				€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijschade Brunssum	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022	€ 0				€ 0
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024	€ 56.000			€ 32.000	€ 24.000
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023	€ 385.851				€ 385.851
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016	€ 64.227				€ 64.227
B120832	Herstructureringsreserve	10	10-11-2015	Jaarrekening 2018	€ 44.674				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019	€ 4.281.502				€ 4.281.502
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit	€ 0				€ 0
B120836	Reserve Parkeerbonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019	€ 0				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	11	30-6-2020	Begroting 2017	€ 0				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021	€ 2.501.599				€ 2.501.599
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	11	1-11-2022	Begroting 2023	€ 305.199			€ 305.199	€ 0
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023	€ 54.257			€ 50.000	€ 4.257
B120841	Reserve realisering Akkerbrug	7		2e BeRap 2023	€ 400.000			€ 400.000	€ 0
B.....	Reserve Investeren in Brunssum (nog vast te stellen Raad)	11			€ 0	€ 264.123			€ 264.123
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 15.850.932	€ 797.120	€ 0	€ 1.251.093	€ 15.396.959

Begroting 2026

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Saldo begin 2026	Vermeerdering in 2026	Vermeerdering rente in 2026	Vermindering in 2026	Saldo eind 2026
	Reserves ter dekking van kapitaallasten								
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 33.001		€ 165	€ 3.465	€ 29.701
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 20.967		€ 105	€ 1.415	€ 19.657
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 54.756		€ 274	€ 4.486	€ 50.544
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 857.280		€ 4.286	€ 57.866	€ 803.701
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 267.702		€ 1.339	€ 19.185	€ 249.855
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 88.802		€ 444	€ 6.787	€ 82.459
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 644.733		€ 32.903	€ 82.497	€ 595.139
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 105.362		€ 527	€ 8.053	€ 97.836
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 228.422		€ 1.142	€ 17.458	€ 212.106
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.656.652		€ 8.283	€ 65.745	€ 1.599.190
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 161.673		€ 808	€ 11.587	€ 150.894
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 561.026		€ 2.805	€ 20.830	€ 543.001
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019	€ 45.240		€ 226	€ 3.242	€ 42.224
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 91.301		€ 457	€ 5.827	€ 85.931
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 451.500		€ 2.257	€ 17.307	€ 436.450
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 100.000		€ 500	€ 10.500	€ 90.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 755.894		€ 3.779	€ 27.196	€ 732.478
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 14.667		€ 73	€ 1.407	€ 13.333
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	7	11-10-2016	ProRap 2016	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	6	24-10-2017	ProRap 2017	€ 696.667		€ 3.483	€ 35.150	€ 665.000
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018	€ 85.569		€ 428	€ 28.951	€ 57.046
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018	€ 85.569		€ 428	€ 28.951	€ 57.046
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021	€ 420.000		€ 2.100	€ 62.100	€ 360.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019	€ 1.864.201		€ 9.321	€ 81.021	€ 1.792.501
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				€ 9.290.984	€ 0	€ 76.134	€ 601.026	€ 8.766.092
	Totaal rubriek B				€ 25.141.916	€ 797.120	€ 76.134	€ 1.852.119	€ 24.163.051
	Totaal rubrieken A + B				€ 44.793.574	€ 797.120	€ 76.134	€ 2.628.375	€ 43.038.453
	RUBRIEK C								
	Voorzieningen								
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.892.679	€ 707.644		€ 1.074.000	€ 1.526.323
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020	€ 0				€ 0
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMW-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 557.234	€ 85.618		€ 35.000	€ 607.852
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 107.923	€ 22.600		€ 36.000	€ 94.523
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 424.518	€ 41.909		€ 133.000	€ 333.427
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 254.619	€ 45.623		€ 102.000	€ 198.242
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 167.671	€ 20.000		€ 36.000	€ 151.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022	€ 703.323				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023	€ 472.002				€ 472.002
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 149.358	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 149.358
B111205	Voorziening Riolerig egalisatie tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 41.952				€ 41.952
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023	€ 471.143			€ 251.393	€ 219.750
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023	€ 3.786.319	€ 100.000		€ 240.098	€ 3.646.221
	Totaal rubriek C				€ 9.028.742	€ 2.137.394	€ 0	€ 3.021.491	€ 8.144.645
	Totaal rubrieken A / B / C				€ 53.822.316	€ 2.934.514	€ 76.134	€ 5.649.866	€ 51.183.098

Staat van reserve en voorziening 2027

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo eind 2027
RUBRIEK A								
Reserves van de Algemene Dienst								
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 523.620	€ 6.351.782
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 0	€ 0	€ 523.620	€ 18.351.782
RUBRIEK B								
Bestemmingsreserves								
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 56.725
B120530	Reserve Parade	7						€ 203.100
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 403.517		€ 424.837	€ 5.086.187
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	10	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 16.015			€ 366.338
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 8.000			€ 130.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 101.000		€ 59.343	€ 255.408
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 116.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 20.000			€ 60.000
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 4.500			€ 39.339
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 430.708
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 618.185
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijschade Brunssum	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022				€ 0
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024			€ 12.000	€ 12.000
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023				€ 385.851
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016				€ 64.227
B120832	Herstructureringsreserve	10	10-11-2015	Jaarrekening 2018				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019				€ 4.281.502
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit				€ 0
B120836	Reserve Parkeerfonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	11	30-6-2020	Begroting 2017				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021				€ 2.501.599
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	11	1-11-2022	Begroting 2023				€ 0
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023				€ 4.257
B120841	Reserve realisering Akkerbrug	7		2e BeRap 2023				€ 0
B.....	Reserve Investeren in Brunssum (nog vast te stellen Raad)	11						€ 264.123
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 553.032	€ 0	€ 496.180	€ 15.453.811

Begroting 2026

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo eind 2027
RUBRIEK A								
Reserves ter dekking van kapitaallasten								
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 149	€ 3.448	€ 26.401
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 98	€ 1.409	€ 18.347
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 253	€ 4.465	€ 46.332
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 4.019	€ 57.598	€ 750.121
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.249	€ 19.096	€ 232.008
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 412	€ 6.755	€ 76.116
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 30.371	€ 79.966	€ 545.544
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 489	€ 8.015	€ 90.310
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.061	€ 17.376	€ 195.790
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 7.996	€ 65.745	€ 1.541.441
B121570	Reserve Opwaardering Pompegebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 754	€ 11.533	€ 140.116
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 2.715	€ 20.830	€ 524.886
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019		€ 211	€ 3.227	€ 39.208
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 430	€ 5.800	€ 80.560
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 2.182	€ 17.232	€ 421.400
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 450	€ 10.450	€ 80.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.662	€ 27.196	€ 708.944
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 67	€ 1.400	€ 12.000
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	7	11-10-2016	ProRap 2016		€ 0	€ 0	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	6	24-10-2017	ProRap 2017		€ 3.325	€ 34.992	€ 633.333
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 285	€ 28.808	€ 28.524
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 285	€ 28.808	€ 28.524
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021		€ 1.800	€ 61.800	€ 300.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019		€ 8.963	€ 80.663	€ 1.720.801
Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten					€ 0	€ 71.226	€ 596.612	€ 8.240.707
Totaal rubriek B					€ 553.032	€ 71.226	€ 1.092.792	€ 23.694.517
Totaal rubrieken A + B					€ 553.032	€ 71.226	€ 1.616.412	€ 42.046.299
RUBRIEK C								
Voorzieningen								
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 711.594		€ 792.000	€ 1.445.917
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020				€ 0
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMV-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 85.618		€ 21.000	€ 672.470
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 22.600		€ 6.000	€ 111.123
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 41.909		€ 23.000	€ 352.336
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 45.623		€ 30.000	€ 213.865
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 20.000		€ 10.000	€ 161.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023				€ 472.002
B111204	Voorziening Riool-compartment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 149.358
B111205	Voorziening Riolerig egalisatie tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 41.952
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023			€ 182.053	€ 37.697
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023	€ 100.000		€ 240.098	€ 3.506.123
Totaal rubriek C					€ 2.141.344	€ 0	€ 2.418.151	€ 7.867.838
Totaal rubrieken A / B / C					€ 2.694.376	€ 71.226	€ 4.034.563	€ 49.914.137

Staat van reserve en voorziening 2028

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Vermeerdering in 2028	Vermeerdering rente in 2028	Vermindering in 2028	Saldo eind 2028
RUBRIEK A								
Reserves van de Algemene Dienst								
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 40.000	€ 6.311.782
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 18.311.782
RUBRIEK B								
Bestemmingsreserves								
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 56.725
B120530	Reserve Parade	7						€ 203.100
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 578.552		€ 423.781	€ 5.240.958
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	10	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 16.015			€ 382.353
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 8.000			€ 138.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 101.000		€ 82.700	€ 273.708
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 116.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 20.000			€ 80.000
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 4.500			€ 43.839
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 430.708
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 618.185
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijschade Brunssum	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022				€ 0
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024			€ 12.000	€ 0
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023				€ 385.851
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016				€ 64.227
B120832	Herstructureringsreserve	10	10-11-2015	Jaarrekening 2018				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019				€ 4.281.502
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit				€ 0
B120836	Reserve Parkeerbonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	11	30-6-2020	Begroting 2017				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021				€ 2.501.599
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	11	1-11-2022	Begroting 2023				€ 0
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023				€ 4.257
B120841	Reserve realisering Akkerbrug	7		2e BeRap 2023				€ 0
B.....	Reserve Investeren in Brunssum (nog vast te stellen Raad)	11						€ 264.123
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 728.067	€ 0	€ 518.481	€ 15.663.397

Begroting 2026

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Vermeerdering in 2028	Vermeerdering rente in 2028	Vermindering in 2028	Saldo eind 2028
	Reserves ter dekking van kapitaallasten							
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 132	€ 3.432	€ 23.101
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 92	€ 1.402	€ 17.036
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 232	€ 4.444	€ 42.120
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.751	€ 57.331	€ 696.541
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.160	€ 19.007	€ 214.162
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 381	€ 6.724	€ 69.773
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 27.841	€ 77.435	€ 495.950
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 452	€ 7.977	€ 82.785
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 979	€ 17.295	€ 179.474
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 7.707	€ 65.745	€ 1.483.403
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 701	€ 11.479	€ 129.337
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 2.624	€ 20.830	€ 506.680
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019		€ 196	€ 3.212	€ 36.192
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 403	€ 5.773	€ 75.190
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 2.107	€ 17.157	€ 406.351
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 400	€ 10.400	€ 70.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.545	€ 27.196	€ 685.293
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 60	€ 1.393	€ 10.667
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	7	11-10-2016	ProRap 2016		€ 0	€ 0	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	6	24-10-2017	ProRap 2017		€ 3.167	€ 34.833	€ 601.667
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 143	€ 28.666	€ 0
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 143	€ 28.666	€ 0
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021		€ 1.500	€ 61.500	€ 240.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019		€ 8.604	€ 80.304	€ 1.649.101
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				€ 0	€ 66.317	€ 592.201	€ 7.714.822
	Totaal rubriek B				€ 728.067	€ 66.317	€ 1.110.682	€ 23.378.219
	Totaal rubrieken A + B				€ 728.067	€ 66.317	€ 1.150.682	€ 41.690.001
	RUBRIEK C							
	Voorzieningen							
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 712.365		€ 502.053	€ 1.656.229
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020				€ 0
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMV-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 85.618		€ 155.000	€ 603.088
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 22.600		€ 4.000	€ 129.723
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 41.909		€ 20.000	€ 374.245
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 45.623		€ 36.000	€ 223.488
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 20.000		€ 73.000	€ 108.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023				€ 472.002
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 149.358
B111205	Voorziening Riolerig egalisatie tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 41.952
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023			€ 37.697	€ 0
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023			€ 240.098	€ 3.266.025
	Totaal rubriek C				€ 2.042.115	€ 0	€ 2.181.848	€ 7.728.105
	Totaal rubrieken A / B / C				€ 2.770.182	€ 66.317	€ 3.332.530	€ 49.418.106

Staat van reserve en voorziening 2029

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Vermeerdering in 2029	Vermeerdering rente in 2029	Vermindering in 2029	Saldo eind 2029
RUBRIEK A								
Reserves van de Algemene Dienst								
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 6.311.782
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.311.782
RUBRIEK B								
Bestemmingsreserves								
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 56.725
B120530	Reserve Parade	7						€ 203.100
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 578.587		€ 422.725	€ 5.396.820
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	10	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 16.015			€ 398.368
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 8.000			€ 146.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 101.000		€ 91.265	€ 283.443
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 116.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 100.000			€ 180.000
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 4.500			€ 48.339
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 430.708
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 618.185
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijschade Brunssum	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022				€ 0
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024				€ 0
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023				€ 385.851
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016				€ 64.227
B120832	Herstructureringsreserve	10	10-11-2015	Jaarrekening 2018				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019				€ 4.281.502
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit				€ 0
B120836	Reserve Parkeerbonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	11	30-6-2020	Begroting 2017				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021				€ 2.501.599
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	11	1-11-2022	Begroting 2023				€ 0
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023				€ 4.257
B120841	Reserve realisering Akkerbrug	7		2e BeRap 2023				€ 0
B.....	Reserve Investeren in Brunssum (nog vast te stellen Raad)	11						€ 264.123
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 808.102	€ 0	€ 513.990	€ 15.957.509

Begroting 2026

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.	Omschrijving	Vermeerdering in 2029	Vermeerdering rente in 2029	Vermindering in 2029	Saldo eind 2029
	Reserves ter dekking van kapitaallasten							
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 116	€ 3.415	€ 19.802
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 85	€ 1.396	€ 15.725
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 211	€ 4.423	€ 37.907
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.483	€ 57.063	€ 642.961
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.071	€ 18.917	€ 196.315
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 349	€ 6.692	€ 63.430
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 25.310	€ 74.904	€ 446.355
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 414	€ 7.940	€ 75.259
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 897	€ 17.213	€ 163.158
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 7.417	€ 65.745	€ 1.425.075
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 647	€ 11.425	€ 118.559
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 2.533	€ 20.830	€ 488.383
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019		€ 181	€ 3.197	€ 33.176
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 376	€ 5.747	€ 69.819
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 2.032	€ 17.082	€ 391.300
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 350	€ 10.350	€ 60.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.426	€ 27.196	€ 661.523
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 53	€ 1.387	€ 9.333
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	7	11-10-2016	ProRap 2016		€ 0	€ 0	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	6	24-10-2017	ProRap 2017		€ 3.008	€ 34.675	€ 570.000
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 0	€ 0	€ 0
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 0	€ 0	€ 0
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021		€ 1.200	€ 61.200	€ 180.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019		€ 8.246	€ 79.945	€ 1.577.401
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				€ 0	€ 61.404	€ 530.742	€ 7.245.484
	Totaal rubriek B				€ 808.102	€ 61.404	€ 1.044.732	€ 23.202.993
	Totaal rubrieken A + B				€ 808.102	€ 61.404	€ 1.044.732	€ 41.514.775
	RUBRIEK C							
	Voorzieningen							
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 607.143		€ 751.000	€ 1.512.372
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020				€ 0
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMV-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 85.618		€ 155.000	€ 533.706
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 22.600		€ 4.000	€ 148.323
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 41.909		€ 20.000	€ 396.154
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 45.623		€ 36.000	€ 233.111
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 20.000		€ 73.000	€ 55.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023				€ 472.002
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 149.358
B111205	Voorziening Riolerig egalisatie tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 41.952
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023				€ 0
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023			€ 240.098	€ 3.025.927
	Totaal rubriek C				€ 1.936.893	€ 0	€ 2.393.098	€ 7.271.900
	Totaal rubrieken A / B / C				€ 2.744.995	€ 61.404	€ 3.437.830	€ 48.786.675

Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve

Ontwikkeling van het weerstandsvermogen

Bedragen x € 1.000

	Jaar 2026	Jaar 2027	Jaar 2028	Jaar 2029
Algemene reserve vrij besteedbaar 1/1	7.652	6.875	6.352	6.312
Af: inhuur tbv binnenstedelijke transformatie	-40	-40	-40	
Af: Kinderraad	-24			
Af: Parade 2027		-355		
Af: Uitbreiding VSV budget (2e begrotingswijziging 2025)	-35			
Af: Ondersteuning evenementen	-51			
Af: Leader subsidieprogramma	-60	-60		
Af: Transformatie/revitalisatie Oostflank	-350			
Af: Kermis	-47			
Af: Extra Jeugboa	-69	-69		
Af: Huisvesting Betere Buren/Openbare Ruimte	-100			
Algemene reserve vrij besteedbaar 31/12	6.875	6.352	6.312	6.312
Algemene reserve - weerstandsvermogen 1/1 - 31/12	12.000	12.000	12.000	12.000
Raming Algemene reserve - totaal per 31 december (A)	18.875	18.352	18.312	18.312

Bijlage 3 Overzicht uitgeleende & opgenomen gelden

Staat van uitgeleende gelden 2026

GEMEENTE BRUNSSUM		STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN					BEGROTING 2026							
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2026	Vermeerderingen	Verminderingen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2026 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2026	Aflossingen in 2026	Boekwaarde aan het begin van 2026 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2026 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2026	Totaal van de rente en afl. 2026 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werkelijk betrekking hebbend op het jaar 2026
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.440			€ 15.440	2027	€ 14.888	€ 207	€ 552	€ 345	€ 22	€ 229	31-dec	€ 22
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024			€ 72.024	2027	€ 69.451	€ 965	€ 2.573	€ 1.608	€ 103	€ 1.068	31-dec	€ 103
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220			€ 29.220	2034	€ 20.054	€ 867	€ 9.166	€ 8.299	€ 367	€ 1.234	31-dec	€ 367
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.120			€ 179.120	2031	€ 138.410	€ 6.235	€ 40.710	€ 34.474	€ 1.730	€ 7.965	31-dec	€ 1.730
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063			€ 84.063	2033	€ 60.188	€ 2.595	€ 23.876	€ 21.281	€ 955	€ 3.550	31-dec	€ 955
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705			€ 60.705	2033	€ 43.465	€ 1.874	€ 17.240	€ 15.366	€ 690	€ 2.564	31-dec	€ 690
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 25.967	€ 1.138	€ 6.037	€ 4.899	€ 249	€ 1.387	31-dec	€ 249
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 42.420	€ 1.779	€ 9.611	€ 7.832	€ 384	€ 2.163	31-dec	€ 384
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026			€ 45.026	2029	€ 38.141	€ 1.626	€ 6.885	€ 5.259	€ 275	€ 1.901	31-dec	€ 275
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212			€ 25.212	2027	€ 23.170	€ 1.065	€ 2.042	€ 977	€ 87	€ 1.151	31-dec	€ 87
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170			€ 12.170	2029	€ 10.308	€ 451	€ 1.862	€ 1.411	€ 77	€ 528	31-dec	€ 77
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414			€ 19.414	2026	€ 18.624	€ 790	€ 790	€ 0	€ 33	€ 823	31-dec	€ 33
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394			€ 28.394	2026	€ 27.255	€ 1.139	€ 1.139	€ 0	€ 46	€ 1.185	31-dec	€ 46
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 654.826	€ 0	€ 0	€ 654.826		€ 532.343	€ 20.732	€ 122.483	€ 101.752	€ 5.017	€ 25.749		€ 5.017
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 705.636	€ 41.508	€ 539.611	€ 498.103	€ 32.377	€ 73.885	31-dec	€ 32.377
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 5.073	€ 1.605	€ 10.977	€ 9.372	€ 55	€ 1.660	31-dec	€ 55
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 14.472	€ 14.472	€ 130.244	€ 115.773	€ 5.210	€ 19.681	31-dec	€ 5.210
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.258.290			€ 1.258.290		€ 0	€ 0	€ 1.258.290	€ 1.258.290	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 2.052.555	€ 260.000	€ 1.764.014	€ 1.504.014	€ 26.460	€ 286.460	31-dec	€ 26.460
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.480.872	€ 0	€ 0	€ 8.480.872		€ 2.777.735	€ 317.585	€ 5.703.137	€ 5.385.552	€ 92.102	€ 409.686		€ 89.730
Totaal Rente en Afschrijving		€ 9.135.698	€ 0	€ 0	€ 9.135.698		€ 3.310.078	€ 338.316	€ 5.825.620	€ 5.487.304	€ 97.119	€ 435.435		€ 94.747

Staat van uitgeleende gelden 2027

GEMEENTE BRUNSSUM		STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN				BEGROTING 2027								
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2027	Vermeerderingen	Verminderingen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2027 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2027	Aflossingen in 2027	Boekwaarde aan het begin van 2027 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2027 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2027	Totaal van de rente en afl. 2027 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werkelijk betrekking hebbend op het jaar 2027
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.440			€ 15.440	2027	€ 15.095	€ 207	€ 345	€ 138	€ 14	€ 221	31-dec	€ 14
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024			€ 72.024	2027	€ 70.416	€ 965	€ 1.608	€ 643	€ 64	€ 1.029	31-dec	€ 64
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220			€ 29.220	2034	€ 20.922	€ 902	€ 8.299	€ 7.397	€ 332	€ 1.234	31-dec	€ 332
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.120			€ 179.120	2031	€ 144.645	€ 6.500	€ 34.474	€ 27.974	€ 1.465	€ 7.965	31-dec	€ 1.465
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063			€ 84.063	2033	€ 62.783	€ 2.699	€ 21.281	€ 18.582	€ 851	€ 3.550	31-dec	€ 851
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705			€ 60.705	2033	€ 45.339	€ 1.949	€ 15.366	€ 13.418	€ 615	€ 2.564	31-dec	€ 615
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 27.106	€ 1.185	€ 4.899	€ 3.713	€ 202	€ 1.387	31-dec	€ 202
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 44.199	€ 1.850	€ 7.832	€ 5.982	€ 313	€ 2.163	31-dec	€ 313
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026			€ 45.026	2029	€ 39.767	€ 1.691	€ 5.259	€ 3.568	€ 210	€ 1.901	31-dec	€ 210
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212			€ 25.212	2027	€ 24.235	€ 977	€ 977	€ 0	€ 42	€ 1.019	31-dec	€ 42
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170			€ 12.170	2029	€ 10.759	€ 469	€ 1.411	€ 942	€ 58	€ 528	31-dec	€ 58
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414			€ 19.414	2026	€ 19.414	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394			€ 28.394	2026	€ 28.394	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 654.826	€ 0	€ 0	€ 654.826		€ 553.075	€ 19.395	€ 101.752	€ 82.356	€ 4.167	€ 23.562		€ 4.167
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 747.144	€ 41.508	€ 498.103	€ 456.595	€ 29.886	€ 71.394	31-dec	€ 29.886
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 6.678	€ 1.605	€ 9.372	€ 7.767	€ 47	€ 1.652	31-dec	€ 47
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 28.943	€ 14.472	€ 115.773	€ 101.301	€ 4.631	€ 19.103	31-dec	€ 4.631
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.258.290			€ 1.258.290		€ 0	€ 0	€ 1.258.290	€ 1.258.290	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 2.312.555	€ 270.000	€ 1.504.014	€ 1.234.014	€ 22.560	€ 292.560	31-dec	€ 22.560
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.480.872	€ 0	€ 0	€ 8.480.872		€ 3.095.320	€ 327.585	€ 5.385.552	€ 5.057.968	€ 85.124	€ 412.709		€ 82.753
Totaal Rente en Afschrijving		€ 9.135.698	€ 0	€ 0	€ 9.135.698		€ 3.648.394	€ 346.980	€ 5.487.304	€ 5.140.324	€ 89.291	€ 436.271		€ 86.919

Staat van uitgeleende gelden 2028

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN					BEGROTING 2028									
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2028	Vermeerderingen	Verminderingen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2028 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2028	Aflossingen in 2028	Boekwaarde aan het begin van 2028 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2028 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2028	Totaal van de rente en afl. 2028 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werkelijk betrekking hebbend op het jaar 2028	
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18		
Stichting "Weller Wonen"															
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.440			€ 15.440	2027	€ 15.302	€ 138	€ 138	€ 0	€ 6	€ 143	31-dec	€ 6	
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024			€ 72.024	2027	€ 71.381	€ 643	€ 643	€ 0	€ 26	€ 669	31-dec	€ 26	
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220			€ 29.220	2034	€ 21.824	€ 938	€ 7.397	€ 6.459	€ 296	€ 1.234	31-dec	€ 296	
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.120			€ 179.120	2031	€ 151.146	€ 6.777	€ 27.974	€ 21.198	€ 1.189	€ 7.965	31-dec	€ 1.189	
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063			€ 84.063	2033	€ 65.482	€ 2.807	€ 18.582	€ 15.775	€ 743	€ 3.550	31-dec	€ 743	
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705			€ 60.705	2033	€ 47.288	€ 2.027	€ 13.418	€ 11.391	€ 537	€ 2.564	31-dec	€ 537	
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 28.291	€ 1.234	€ 3.713	€ 2.479	€ 153	€ 1.387	31-dec	€ 153	
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 46.049	€ 1.924	€ 5.982	€ 4.057	€ 239	€ 2.163	31-dec	€ 239	
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026			€ 45.026	2029	€ 41.458	€ 1.759	€ 3.568	€ 1.810	€ 143	€ 1.901	31-dec	€ 143	
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212			€ 25.212	2027	€ 25.212	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0	
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170			€ 12.170	2029	€ 11.228	€ 489	€ 942	€ 453	€ 39	€ 528	31-dec	€ 39	
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414			€ 19.414	2026	€ 19.414	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0	
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394			€ 28.394	2026	€ 28.394	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0	
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 654.826	€ 0	€ 0	€ 654.826		€ 572.470	€ 18.735	€ 82.356	€ 63.622	€ 3.370	€ 22.105		€ 3.370	
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.															
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 788.652	€ 41.508	€ 456.595	€ 415.087	€ 27.396	€ 68.904	31-dec	€ 27.396	
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 8.283	€ 1.605	€ 7.767	€ 6.162	€ 39	€ 1.644	31-dec	€ 39	
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628	
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 43.415	€ 14.472	€ 101.301	€ 86.830	€ 4.052	€ 18.524	31-dec	€ 4.052	
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.258.290			€ 1.258.290		€ 0	€ 0	€ 1.258.290	€ 1.258.290	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0	
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 2.582.555	€ 280.000	€ 1.234.014	€ 954.014	€ 18.510	€ 298.510	31-dec	€ 18.510	
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.480.872	€ 0	€ 0	€ 8.480.872		€ 3.422.904	€ 337.585	€ 5.057.968	€ 4.720.383	€ 77.997	€ 415.581		€ 75.625	
Totaal Rente en Afschrijving		€ 9.135.698	€ 0	€ 0	€ 9.135.698		€ 3.995.374	€ 356.319	€ 5.140.324	€ 4.784.005	€ 81.367	€ 437.686		€ 78.995	

Staat van uitgeleende gelden 2029

GEMEENTE BRUNSSUM		STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN				BEGROTING 2029								
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2029	Vermeerderingen	Verminderingen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2029 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2029	Aflossingen in 2029	Boekwaarde aan het begin van 2029 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2029 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2029	Totaal van de rente en afl. 2029 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werkelijk betrekking hebbend op het jaar 2029
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.440			€ 15.440	2028	€ 15.440	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024			€ 72.024	2028	€ 72.024	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220			€ 29.220	2034	€ 22.762	€ 976	€ 6.459	€ 5.483	€ 258	€ 1.234	31-dec	€ 258
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.120			€ 179.120	2031	€ 157.922	€ 7.065	€ 21.198	€ 14.133	€ 901	€ 7.965	31-dec	€ 901
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063			€ 84.063	2033	€ 68.288	€ 2.919	€ 15.775	€ 12.856	€ 631	€ 3.550	31-dec	€ 631
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705			€ 60.705	2033	€ 49.315	€ 2.108	€ 11.391	€ 9.283	€ 456	€ 2.564	31-dec	€ 456
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 29.525	€ 1.285	€ 2.479	€ 1.194	€ 102	€ 1.387	31-dec	€ 102
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 47.974	€ 2.001	€ 4.057	€ 2.056	€ 162	€ 2.163	31-dec	€ 162
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026			€ 45.026	2029	€ 43.217	€ 1.810	€ 1.810	€ 0	€ 72	€ 1.882	31-dec	€ 72
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212			€ 25.212	2027	€ 25.212	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170			€ 12.170	2029	€ 11.717	€ 453	€ 453	€ 0	€ 19	€ 472	31-dec	€ 19
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414			€ 19.414	2026	€ 19.414	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394			€ 28.394	2026	€ 28.394	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 654.826	€ 0	€ 0	€ 654.826		€ 591.205	€ 18.616	€ 63.622	€ 45.005	€ 2.602	€ 21.218		€ 2.602
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 830.160	€ 41.508	€ 415.087	€ 373.579	€ 24.905	€ 66.413	31-dec	€ 24.905
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 9.888	€ 1.605	€ 6.162	€ 4.557	€ 31	€ 1.636	31-dec	€ 31
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 57.886	€ 14.472	€ 86.830	€ 72.358	€ 3.473	€ 17.945	31-dec	€ 3.473
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.258.290			€ 1.258.290		€ 0	€ 0	€ 1.258.290	€ 1.258.290	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 2.862.555	€ 290.000	€ 954.014	€ 664.014	€ 14.310	€ 304.310	31-dec	€ 14.310
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.480.872	€ 0	€ 0	€ 8.480.872		€ 3.760.489	€ 347.585	€ 4.720.383	€ 4.372.798	€ 70.719	€ 418.304		€ 68.348
Totaal Rente en Afschrijving		€ 9.135.698	€ 0	€ 0	€ 9.135.698		€ 4.351.694	€ 366.201	€ 4.784.005	€ 4.417.804	€ 73.321	€ 439.522		€ 70.949

Staat van opgenomen gelden 2026

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDENINGEN					BEGROTING 2026					
Nr geldlening	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goed-keurings-besluit G.S. en nr	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2026	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 400.000		€ 17.360	€ 200.000	€ 0	€ 200.000	€ 200.000	€ 10.320
002	€ 2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 500.000		€ 3.750	€ 125.000	€ 0	€ 125.000	€ 375.000	€ 2.896
003	€ 4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 1.000.000		-€ 1.600	€ 200.000	€ 0	€ 200.000	€ 800.000	-€ 1.567
004	€ 2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 933.333		€ 7.588	€ 133.333	€ 0	€ 133.333	€ 800.000	€ 7.555
005	€ 6.000.000	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 5.400.000		€ 179.982	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 5.100.000	€ 179.427
006	€ 6.000.000	01-08-25		S	2045	3,23500	€ 5.925.000		€ 188.034	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 5.625.000	€ 186.417
Totaal	€ 24.500.000						€ 14.158.333	€ 0	€ 395.114	€ 1.258.333	€ 0	€ 1.258.333	€ 12.900.000	€ 385.046

Staat van opgenomen gelden 2027

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDENINGEN					BEGROTING 2027					
Nr geldlening	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goed-keurings-besluit G.S. en nr	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2027	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2027
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 200.000		€ 8.680	€ 200.000	€ 0	€ 200.000	€ 0	€ 1.640
002	€ 2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 375.000		€ 2.813	€ 125.000	€ 0	€ 125.000	€ 250.000	€ 1.958
003	€ 4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 800.000		-€ 1.280	€ 200.000	€ 0	€ 200.000	€ 600.000	-€ 1.247
004	€ 2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 800.000		€ 6.504	€ 133.333	€ 0	€ 133.333	€ 666.667	€ 6.471
005	€ 6.000.000	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 5.100.000		€ 169.983	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 4.800.000	€ 169.428
006	€ 6.000.000	01-08-25		S	2045	3,23500	€ 5.625.000		€ 178.329	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 5.325.000	€ 176.712
Totaal	€ 24.500.000						€ 12.900.000	€ 0	€ 365.029	€ 1.258.333	€ 0	€ 1.258.333	€ 11.641.667	€ 354.961

Staat van opgenomen gelden 2028

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN					BEGROTING 2028					
Nr geldlening	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nr	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2028	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
002	€ 2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 250.000		€ 1.875	€ 125.000	€ 0	€ 125.000	€ 125.000	€ 1.021
003	€ 4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 600.000		-€ 960	€ 200.000	€ 0	€ 200.000	€ 400.000	-€ 927
004	€ 2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 666.667		€ 5.420	€ 133.333	€ 0	€ 133.333	€ 533.333	€ 5.387
005	€ 6.000.000	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 4.800.000		€ 159.984	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 4.500.000	€ 159.429
006	€ 6.000.000	01-08-25		S	2045	3,23500	€ 5.325.000		€ 168.624	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 5.025.000	€ 167.007
Totaal	€ 24.500.000						€ 11.641.667	€ 0	€ 334.943	€ 1.058.333	€ 0	€ 1.058.333	€ 10.583.333	€ 331.916

Staat van opgenomen gelden 2029

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN					BEGROTING 2029					
Nr geldlening	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nr	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2029	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2029
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
002	€ 2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 125.000		€ 938	€ 125.000	€ 0	€ 125.000	€ 0	€ 83
003	€ 4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 400.000		-€ 640	€ 200.000	€ 0	€ 200.000	€ 200.000	-€ 607
004	€ 2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 533.333		€ 4.336	€ 133.333	€ 0	€ 133.333	€ 400.000	€ 4.303
005	€ 6.000.000	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 4.500.000		€ 149.985	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 4.200.000	€ 149.430
006	€ 6.000.000	01-08-25		S	2045	3,23500	€ 5.025.000		€ 158.919	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	€ 4.725.000	€ 157.302
Totaal	€ 24.500.000						€ 10.583.333	€ 0	€ 313.538	€ 1.058.333	€ 0	€ 1.058.333	€ 9.525.000	€ 310.510

Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2026-2029

Begrotingsevenwicht voor de jaren 2026 - 2029

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Totaal	waarvan: inciden- teel	structu- reel	Totaal	waarvan: inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel
Lasten												
Bestuur & burger	4.199	80	4.119	4.147	0	4.147	4.016	0	4.016	3.802	0	3.802
Veiligheid	3.743	69	3.674	3.819	69	3.750	3.930	0	3.930	4.062	0	4.062
Sociaal Domein	66.128	125	66.003	65.527	45	65.482	63.996	0	63.996	63.695	0	63.695
Volksgezondheid	1.842	24	1.819	1.856	0	1.856	1.856	0	1.856	1.854	0	1.854
Onderwijs & educatie	4.922	0	4.922	4.875	0	4.875	4.873	0	4.873	4.866	0	4.866
Verkeer, vervoer & waterstaat	4.282	0	4.282	4.338	0	4.338	4.401	0	4.401	4.404	0	4.404
Sport, cultuur & recreatie	8.059	160	7.899	8.413	60	8.353	8.017	0	8.017	7.904	0	7.904
Mileu & duurzaamheid	8.109	0	8.109	8.275	0	8.275	8.436	0	8.436	8.554	0	8.554
Economie & toerisme	1.070	84	986	642	23	619	744	126	618	613	0	613
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	6.993	4.021	2.972	7.720	4.415	3.305	3.630	327	3.304	4.752	1.480	3.272
Totaal lasten programma's	109.348	4.563	104.785	109.610	4.611	104.999	103.899	453	103.446	104.507	1.480	103.027
Baten												
Bestuur & burger	-593	0	-593	-688	0	-688	-593	0	-593	-373	0	-373
Veiligheid	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19
Sociaal Domein	-13.680	-79	-13.601	-13.694	0	-13.694	-14.132	0	-14.132	-14.029	0	-14.029
Volksgezondheid	-164	-120	-44	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & educatie	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360
Verkeer, vervoer & waterstaat	-195	0	-195	-195	0	-195	-195	0	-195	-195	0	-195
Sport, cultuur & recreatie	-701	-38	-662	-685	0	-685	-685	0	-685	-685	0	-685
Mileu & duurzaamheid	-9.750	0	-9.750	-9.727	0	-9.727	-9.919	0	-9.919	-10.089	0	-10.089
Economie & toerisme	-258	-22	-236	-280	-23	-257	-388	-126	-262	-268	0	-268
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-4.400	-3.624	-777	-4.891	-4.415	-476	-802	-327	-475	-1.955	-1.480	-475
Totaal baten programma's	-32.120	-3.882	-28.237	-32.538	-4.437	-28.101	-29.093	-453	-28.641	-29.973	-1.480	-28.493
Saldo van baten en lasten programma's	77.228	680	76.548	77.072	174	76.898	74.806	0	74.806	74.534	0	74.534
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	2.149	0	2.149	1.983	0	1.983	1.936	0	1.936	3.754	0	3.754
Overhead	17.209	151	17.058	18.049	0	18.049	19.215	0	19.215	20.305	0	20.305
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	19.358	151	19.207	20.032	0	20.032	21.150	0	21.150	24.059	0	24.059
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	-93.838	-400	-93.438	-95.277	0	-95.277	-94.765	0	-94.765	-97.583	0	-97.583
Overhead	-993	-158	-835	-835	0	-835	-835	0	-835	-835	0	-835
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	-94.831	-558	-94.273	-96.112	0	-96.112	-95.600	0	-95.600	-98.418	0	-98.418
Saldo van diverse	-75.473	-407	-75.066	-76.080	0	-76.080	-74.450	0	-74.450	-74.359	0	-74.359
Totaal saldo van de programma's en diverse	1.755	274	1.481	992	174	818	356	0	356	175	0	175
Stortingen in reserves	873	0	873	624	0	624	794	0	794	870	0	870
Onttrekkingen aan reserves	-2.628	-1.456	-1.172	-1.616	-129	-1.487	-1.151	0	-1.151	-1.045	0	-1.045
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	-1.755	-1.456	-299	-992	-129	-863	-356	0	-356	-175	0	-175
Geraamd resultaat	0	-1.182	1.182	0	45	-45	0	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten			124.865			125.656			125.391			127.955
Totaal structurele baten			-123.683			-125.701			-125.391			-127.955
Structurele baten -/- structurele lasten			1.182			-45			0			0

Bijlage 5 Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Programma		S/I	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	1 Bestuur & Burger	S	3.944	4.119	4.147	4.016	3.802
		I	80	80	-	-	-
	2 Veiligheid	S	3.574	3.674	3.750	3.930	4.062
		I	25	69	69	-	-
	3 Sociaal Domein	S	61.115	66.003	65.482	63.996	63.695
		I	160	125	45	-	-
	4 Volksgezondheid	S	1.699	1.819	1.856	1.856	1.854
		I	-	24	-	-	-
	5 Onderwijs & educatie	S	4.575	4.922	4.875	4.873	4.866
		I	24	-	-	-	-
	6 Verkeer, vervoer & waterstaat	S	4.292	4.282	4.338	4.401	4.404
		I	-	-	-	-	-
	7 Sport, cultuur & recreatie	S	8.237	7.899	8.353	8.017	7.904
		I	-	160	60	-	-
	8 Milieu & duurzaamheid	S	7.277	8.109	8.275	8.436	8.554
		I	60	-	-	-	-
	9 Economie & toerisme	S	689	986	619	618	613
		I	529	84	23	126	-
	10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	S	3.564	2.972	3.305	3.304	3.272
		I	80	397	-	-	-
	GreX	I	5.692	3.624	4.415	327	1.480
	11 Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	17.804	19.207	20.032	21.150	24.059
		I	75	151	-	-	-
Totaal lasten (excl. Reserves)			123.498	128.706	129.642	125.049	128.566
Baten	1 Bestuur & burger	S	-493	-593	-688	-593	-373
		I	-	-	-	-	-
	2 Veiligheid	S	-19	-19	-19	-19	-19
		I	-	-	-	-	-
	3 Sociaal Domein	S	-12.712	-13.601	-13.694	-14.132	-14.029
		I	-113	-79	-	-	-
	4 Volksgezondheid	S	-	-44	-	-	-
		I	-140	-120	-	-	-
	5 Onderwijs & educatie	S	-2.360	-2.360	-2.360	-2.360	-2.360
		I	-	-	-	-	-
	6 Verkeer, vervoer & waterstaat	S	-145	-195	-195	-195	-195
		I	-	-	-	-	-
	7 Sport, cultuur & recreatie	S	-811	-662	-685	-685	-685
		I	-	-38	-	-	-
	8 Milieu & duurzaamheid	S	-9.490	-9.750	-9.727	-9.919	-10.089
		I	-63	-	-	-	-
	9 Economie & toerisme	S	-256	-236	-257	-262	-268
		I	-200	-22	-23	-126	-
	10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	S	-499	-777	-476	-475	-475
		I	-	-	-	-	-
	GreX	I	-5.692	-3.624	-4.415	-327	-1.480
	11 Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	-90.242	-94.273	-96.112	-95.600	-98.418
		I	-143	-558	-	-	-
Totaal baten (excl. Reserves)			-123.378	-126.951	-128.650	-124.693	-128.391
	Stortingen in reserves	S	654	873	624	794	870
		I	861	-	-	-	-
	Onttrekkingen aan reserves	S	-1.263	-1.172	-1.487	-1.151	-1.045
		I	-372	-1.456	-129	-	-
Saldo stortingen en onttrekkingen aan reserves			-120	-1.755	-992	-356	-175
Eindtotaal (minus = voordeel)			0	0	0	0	0
	Totaal lasten	S	125.013	129.579	130.267	125.844	129.435
	Totaal baten	S	-125.013	-129.579	-130.267	-125.844	-129.435
	baten -/- lasten		0	0	0	0	0

*) exclusief taakveld reserves

Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten		Progr	TV	2026	2027	2028	2029
LASTEN							
1	Extra subsidie versterking bibliotheekfunctie	7	XT-56	100.000			
2	Herijking Sociaal Domein	3	XT-61	45.000	45.000		
3	Extra formatie ondersteuning evenementen	11	XT-04	51.200			
4	Leader subsidie programma voor kleinschalige initiatieven ten behoeve van het behoud of herstel van activiteiten met culturele, landschappelijke of recreatieve waarde	7	XT-57	60.000	60.000		
5	Transformatie/revitalisatie Oostflank	10	XT-32	350.000			
6	Bijstelling produkt Kermis naar aanleiding van beleidsanalyse 2025-2030	10	XT-34	47.456			
Actiepunten coalitieakkoord							
7	Inzet extra jeugdboa's	2	XT-12	69.000	69.000		
8	Pilot inzet praktijkondersteuners Jeugdhulp (hervormingsagenda)	3	XT-62	80.000			
Aanvullende vraagstukken Voorjaarsbrief 2024/2025							
9	0,5 FTE Griffie schaal 10 raadscommunicatie	1	XT-01	50.000			
9	Uitvoeringsbudget raadscommunicatie	1	XT-01	30.000			
Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief 2024/2025							
10	bijraming na evaluatie pilot Kinderraad incl. uitbreiding ambtelijke ondersteuning	4	XT-43	23.500			
11	Subsidies aan ondernemers	9	XT-31	50.000			
12	Werkbudget economie + Buro Brunssum	9	XT-31	12.500			
13	Huisvesting Betere Buren en afdeling Openbare Ruimte	11	XT-04	100.000			
	Grondexploitatie Bedrijventerreinen uitgaven per jaar	9	XT-32	21.828	22.502	23.153	
	Grondexploitatie Bedrijventerreinen overbrenging inkomsten naar balans	9	XT-32			102.772	
	Grondexploitatie uitgaven per jaar	10	XT-82	2.465.210	2.450.189	206.669	1.085.446
	Grondexploitatie overbrenging inkomsten naar balans	10	XT-82	1.158.381	1.964.413	120.000	394.671
TOTAAL LASTEN				4.714.075	4.611.104	452.594	1.480.117
BATEN							
	Grondexploitatie Complex 42 Rode Beek inkomsten per jaar	9	XT-32			-102.772	
	Grondexploitatie Bedrijventerreinen overbrenging uitgaven naar balans	9	XT-32	-21.828	-22.502	-23.153	
	Grondexploitatie inkomsten per jaar	10	XT-82	-1.158.381	-1.964.413	-120.000	-394.671
	Grondexploitatie overbrenging uitgaven naar balans	10	XT-82	-2.465.210	-2.450.189	-206.669	-1.085.446
14	legesinkomsten omgevingsvergunning	11	XT-83	-300.000			
15	Dekking voor extra formatie ondersteuning evenementen	11	XT-04	-20.000			
Dekking spuk GALA voor bestaande projecten							
16	Loonkosten ambtelijke ondersteuning afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling	11	XT-04	-138.000			
17	Projecten Sportbeleid onder spuk GALA	7	XT-51	-38.400			
18	Projecten Welzijnswerk CMWW onder spuk GALA	3	XT-61	-22.000			
19	Projecten Informele Zorg onder spuk GALA	3	XT-61	-57.000			
20	Projecten Volksgezondheid onder spuk GALA	4	XT-71	-119.600			
21	Onttrekking reserve Crisis- en herstellfonds	11	XT-010	-305.199			
22	Onttrekking reserve realisering Akkerbrug	11	XT-010	-400.000			
23	Onttrekking reserve Centrumgebied	11	XT-010	-50.000			
Dekking incidentele budgetten uit doeluitkeringen							
24	versterking bibliotheekfunctie	11	XT-07	-100.000			
Dekking incidentele budgetten uit Algemene Reserve							
25	Aanvullende vraagstukken na Voorjaarsbrief 2025	11	XT-010	-227.456	-129.000		
26	Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief 2024	11	XT-010	-23.500			
27	Huisvesting Betere Buren/Openbare ruimte	11	XT-010	-100.000			
28	Onttrekking reserve tbv transformatie/revitalisatie Oostflank	11	XT-010	-350.000			
TOTAAL BATEN				-5.896.574	-4.566.104	-452.594	-1.480.117
SALDO				-1.182.499	45.000	0	0

Toelichting incidentele baten en lasten

1. Doorbetaling ontvangen doeluitkering versterking bibliotheekfunctie.
2. Extra budget project herijking Sociaal Domein conform Raadsbesluit 202405571.
3. Incidentele extra kosten a.g.v. pensionering medewerker afdeling Openbare Ruimte.
4. Deze subsidie is bedoeld voor kleinschalige projecten die van belang zijn voor de regio en geïnitieerd worden vanuit de lokale gemeenschap.
5. De gemeente staat voor transformatie JFC binnen Brunssum. Deze ontwikkeling gaat mogelijk + 10 jaar duren en gaat in verkenningsfase, planvoorbereidingsfase en realisatiefase een forse inspanning van de gemeente vragen.
6. Onder andere de baten voor standplaatsgelden worden bijgesteld naar € 0 en overige posten worden geactualiseerd voor het jaar 2026.
7. Binnen onze gemeente neemt de jeugdgerelateerde overlast sterk toe. Denk aan samenscholing, vernieling en onveiligheidsgevoelens bij bewoners. De huidige handhavingscapaciteit schiet tekort om hier tijdig en zichtbaar op te reageren. Een extra jeugdboa maakt het mogelijk om:
 - preventief en aanspreekbaar aanwezig te zijn op straat;
 - sneller te signaleren bij risicogedrag onder jongeren;
 - overlastlocaties gericht aan te pakken;
 - de samenwerking met jongerenwerk, wijkteams en politie te versterken.
 Voor een periode van 2 jaar wordt er nu een Jeugdboa ingezet.
8. Vanuit Hervormingsagenda pilot inzet praktijkondersteuners Jeugdhulp tot medio 2026.
9. Er is voor de jaren 2024-2026 gestart met de pilot beleidsplan raadscommunicatie. Raadscommunicatie gaat om het vergroten van de bekendheid van het werk van de gemeenteraad in zijn geheel, het vergroten van de betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij politieke besluitvorming en het informeren van de doelgroepen over het werk en de besluitvorming van de gemeenteraad. Hiervoor is er € 50.000 beschikbaar voor personele kosten en € 30.000 beschikbaar als werkbudget.
10. We willen kinderp participatie bevorderen; medio 2026 komt er een eindevaluatie op basis waarvan in het najaar van 2026 een beslissing kan worden genomen voor structurele voortzetting van de activiteiten ter bevordering van kinderp participatie vanaf 2027; conform Raadsbesluit zaaknummer 202416039.
11. Subsidies aan ondernemers t.b.v. bedrijfsverplaatsingen en gevelrenovaties in het centrum.
12. Betreft kosten huur pand Buro-Brunssum.
13. In 2026 wil het college de raad een voorstel doen voor toekomstige huisvesting van de afdeling Openbare Ruimte en Betere Buren op basis van de scenario's huur of koop, verbouw en nieuwbouw huidige locatie.

14. Binnen de gemeente Brunssum zijn er diverse grote bouwprojecten in ontwikkeling. De jarenlange bevolkingskrimp is in onze regio omgebogen, er wordt weer volop gebouwd. Een ontwikkeling die zich naar verwachting ook in 2026 voortzet. Dit rechtvaardigt om ook voor 2026 de legesinkomsten incidenteel met € 300.000 bij te stellen.
15. Incidentele dekking van de uitgaven vanuit de gevormde voorziening verlofsparen a.g.v. pensionering medewerker afdeling Openbare Ruimte.
16. t/m 20. Reguliere projecten zijn bekostigd uit SPUK GALA.
21. Reserve crisis- en herstelfonds werd ingesteld t.b.v. coronaperiode en kan nu vrijvallen.
22. Vrijvallen reserve realisatie Akkerbrug i.v.m. op korte termijn geen zicht op realisatie van het project.
23. Onttrekking t.b.v. subsidies ondernemers zoals toegelicht onderdeel 11.
24. Ontvangen doeluitkering versterking bibliotheekfunctie zoals toegelicht bij onderdeel 1.
25. Dekking vanuit de algemene reserve inzake de incidentele uitgaven die zijn opgenomen in dit overzicht bij de onderdelen 3, 4, 6 en 7.
26. Dekking aanvullend budget Kinderraad zoals toegelicht bij onderdeel 10.
27. Incidentele dekking vanuit de algemene reserve t.b.v. onderdeel 13 van dit overzicht.
28. Incidentele dekking vanuit de algemene reserve t.b.v. onderdeel 5 van dit overzicht.

Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Stortingen en onttrekkingen in de reserves 2026 - 2029

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
<u>Stortingen in de reserves</u>				
Storting reserve verkiezingen	€ 0	€ 20.000	€ 20.000	€ 40.000
Storting decentralisatie reserve onderwijs	€ 403.482	€ 403.517	€ 578.552	€ 578.587
Storting egalisatiereserve speeltoestellen	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000
Storting reserve revitalisering landgraaf	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Storting reserve Bomenfonds	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
Storting reserve Palet	€ 16.015	€ 16.015	€ 16.015	€ 16.015
Reserve ter dekking van kapitaallasten	€ 81.000	€ 76.000	€ 71.000	€ 66.000
Totaal van de geraamde toevoegingen aan reserves	€ 613.997	€ 629.032	€ 799.067	€ 814.102
<u>Onttrekkingen uit de reserves</u>				
Reserve ter dekking van kapitaallasten	-€ 1.026.760	-€ 1.021.291	-€ 1.015.824	-€ 1.014.111
Totaal van de geraamde onttrekkingen aan reserves	-€ 1.026.760	-€ 1.021.291	-€ 1.015.824	-€ 1.014.111

Bijlage 8 Meerjarig investeringschema 2026-2029

Meerjarig investeringschema 2026 - 2029

Taakveld (TV)	Progr. nr.	TV nr.	Omschrijving	Afschr. termijn	Investeringsbedrag			
					2026	2027	2028	2029
Verkeer en vervoer	6	XT-21	Renovatie wegen (cnfrm MOP-OR 2022-2025)	40 jr	1.720.000	1.720.000	1.720.000	1.720.000
			Vervanging voertuigen/materieel onderdeel wegen/verkeer	8 jr	25.000	27.500	105.000	32.500
			Investerings mobiliteitsplan (2023-2032)	40 jr	950.000	950.000	950.000	950.000
			Totaal taakveld Verkeer en vervoer		2.695.000	2.697.500	2.775.000	2.702.500
Sportaccommodaties	7	XT-52	Sportpark Peerdendries, kunstgrasveld	10 jr	550.000			
			Sportpark Klingelsberg, kunstgrasveld	10 jr				550.000
			Sportpark In de Struiken, kunstgrasveld	10 jr				550.000
			Totaal taakveld Sportaccommodaties		550.000	0	0	1.100.000
Openbaar groen en recreatie	7	XT-57	Vervanging voertuigen/materieel Plantsoenen	8 jr	45.000	40.000	75.000	
			Vervanging Speeltoestellen Speeltuinen	10 jr	16.975	17.929	59.126	8.104
			Vervanging Speeltoestellen OPBRMT	10 jr	76.979	187.067	166.032	77.248
			Totaal taakveld Openbaar groen en recreatie		138.954	244.996	300.158	85.352
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3	XT-66	Vervanging rolstoelen	5 jr	200.000	200.000	200.000	200.000
			Totaal taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)		200.000	200.000	200.000	200.000
Riolering	8	XT-72	Vervanging voertuigen/materieel riolering	8 jr			40.000	
			Totaal taakveld Riolering		0	0	40.000	0
Begraafplaats	8	XT-75	Vervanging voertuigen/materieel begraafplaats	8 jr				
			Totaal taakveld Begraafplaats		0	0	0	0
Overhead	11	XT-04	Vervangingsinvesteringen ICT/automatisering	4 jr	240.000	240.000	240.000	240.000
			Totaal taakveld Overhead		240.000	240.000	240.000	240.000
			Totale investeringen periode 2026-2029		3.823.954	3.382.496	3.555.158	4.327.852

Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum		
		Rekening 2024	Begroting 2024	Begroting 2025
Formatie	Fte per 1000 inwoners	9,05	8,01	9,07
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	8,79	7,49	9,39
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1.012	955	1.022
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten externen	11,9%	2,5%	2,7%
Overhead	% van totale lasten	12,2%	13,9%	11,9%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)	Aantal per 1.000 jongeren	18	9	2024
Totaal misdrijven (per 10.000 inwoners)	Aantal per 10.000 inwoners	129,64	112,21	2e kwartaal 2025

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	8,6	6,7	2024
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	31	28	2024
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	3,2%	2,3%	2024

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Aantal banen	Aantal per 1.000 inw 15-74 jr	386,9	714,7	2023
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	1%	2023
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar dat in gezin met bijstandsuitkering leeft	6%	6%	2023
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van de beroepsbevolking	66,7%	73,2%	2024
Werkloosheid	% werklozen	3,7%	3,7%	2024
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw.	369,9	343,6	2024
Aantal lopende re-integratie voorzieningen	per 1.000 inwoners	26,9	19,4	2024
Jongeren met jeugdhulp	% aandeel jongeren tot 18 jaar	15,4%	11,5%	2024
Jongeren met jeugdbescherming	% aandeel jongeren tot 18 jaar	1,2%	1,0%	2024
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,5%	0,4%	2024
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	1.200	720	2024

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Niet sporters	%	50,7%	42,5%	2024

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	138,2	177	2024
Grof huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	11,5	21	2024
GFT afval	Kg per inwoner	120,5	92	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	16,1%	32,5%	2022

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Functiemenging	%	35,7%	54,2%	2023
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inw. 15 t/m 64jr)	119,7	181,8	2023

Naam wettelijk indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	258	439	2024
Nieuwgebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	6,6	9,1	2023
Demografische druk	%	80,3	70,7	2025
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro's	974	957	2025
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro's	1.021	1.050	2025

Bijlage 10 Opbouwtable algemene uitkering 2026-2029

Opbouwtable algemene uitkering 2026-2029

Bedragen x € 1.000

	2026	2027	2028	2029
Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
1c Waarde niet-woningen eigenaren	-834.919	-834.919	-834.919	-834.919
1f Waarde niet-woningen gebruikers	-623.137	-623.137	-623.137	-623.137
1a Waarde woningen eigenaren	-2.496.352	-2.496.352	-2.496.352	-2.496.352
Subtotaal	-3.954.408	-3.954.408	-3.954.408	-3.954.408
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Subtotaal	52.218.210	51.991.013	50.472.210	50.897.062
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Uitkeringsfactor	1,493	1,539	1,583	1,63
Subtotaal (B x C (=uf))	77.961.788	80.014.169	79.897.508	82.962.211
Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	81.233	81.233	81.233	81.233
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	39.129	39.129	39.129	39.129
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	145.635	145.635	145.635	145.635
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
350 Bibliotheekmiddelen (DU)	100.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	33.489	33.489	33.489	33.489
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	16.937	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	3.869	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
441 Wet betaalbare huur (DU)	30.237	16.680	13.321	11.731
478 Impulsbudget sociale infrastructuur (DU)	90.797	90.797	90.797	90.797
Subtotaal	548.388	406.963	403.604	402.014
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
260 Participatie (IU)	10.055.175	9.425.305	8.886.519	8.490.358
Subtotaal	10.055.175	9.425.305	8.886.519	8.490.358
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Gemeenteposten:				
jeugdhulp, extramiddelen structureel 2022 en 2023	0	0	0	0
Stelpost BTW-compensatiefonds (BCF)	550.000	550.000	550.000	550.000
afslag onderuitputting op volume-deel 20%	0	0	0	0
	550.000	550.000	550.000	550.000
Subtotaal (B x C (=uf))	85.160.943	86.442.029	85.783.223	88.450.175

Bijlage 11 Ontwikkelingen na voorjaarsbrief

Bedragen x € 1.000

	2026	2027	2028	2029
Autonome ontwikkelingen				
Indexering WMO	785.800	635.300	531.900	424.300
Correctie inkomst BUIG	971.500	971.500	971.500	971.500
Stelpost indexering (constante prijzen)	250.000	0	44.000	213.000
Leges omgevingsvergunning	-300.000	0	0	0
Verlaging bijdrage VRZL	-74.240	-74.240	-74.240	-74.240
Indexering jeugd volgens index OVA	-282.400	-246.400	-111.400	-91.400
Diverse autonome aanpassingen	-48.435	-46.536	-51.240	-248.861
Ruimtevragende onderwerpen				
Leader subsidieprogramma (progr 7)	60.000	60.000	0	0
Transformatie/revitalisatie Oostflank (progr 10)	350.000	0	0	0
Zero Based begroten	90.000	180.000	90.000	0
Huisvesting Betere Buren/OPR	100.000	0	0	0
Extra jeugboa (progr 11)	69.000	69.000	0	0
Onderwijsachterstandenbeleid (progr 5)	322.000	322.000	322.000	322.000
Ondersteuning evenementen (progr 11)	51.200	0	0	0
Kermis (progr 10)	47.456	0	0	0
Werkbudget Economie (progr 10)	50.000	50.000	50.000	50.000
Werkbudget toerisme (progr 9)	10.000	10.000	10.000	10.000
Personele capaciteit onderwijsbeleid (progr 5)	50.000	50.000	50.000	50.000
AED's vervangen	7.500	7.500	7.500	7.500
PGB begeleiding wmo (progr 3)	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Ondersteuning evenementen (Incidentele dekking Voorziening verlofsparen)	-20.000			
Dekking incidenteel (Algemene Reserve)	-577.656	-129.000	0	0
Huisvesting Betere Buren/OPR (Incidentele dekking AR)	-100.000	0	0	0
Investeren in Brunssum				
Herijking kapitaalslasten investeren in Brunssum	-470.377	-852.389	0	0
Kapitaalslasten investeren in Brunssum naar 2029	-4.000	-840.248	-1.717.722	0
Totaal ontwikkelingen na voorjaarsbrief en ruimtevragende onderwerpen	1.287.348	116.487	72.298	1.583.799

Bijlage 12 Afkortingenlijst

1G1P	1Gezin 1Plan
AB	Algemeen Bestuur
ACP	Algemeen Controle Plan
a.d.h.v.	aan de hand van
ADV	Anti Discriminatie Voorziening
AED	Automatische Externe Defibrillator
AFBK	Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders
Afd.	Afdeling
Aj	Arbeidsjaren
AO/IC	Administratieve organisatie/interne controle
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Art.	Artikel
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWACS	Airborne Early Warning & Control System
B&W	Burgemeester en Wethouders
BBB	Bergbezinkbassin
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
Berap	Bestuursrapportage
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
Bibob	(Wet) Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgronden in exploitatie
Bijv.	Bijvoorbeeld
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BMI	Body Mass Index
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BRP (1)	Basis Registratie Personen
BRP (2)	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BT	Basisteam
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG).
B.V.	Besloten vennootschap
b.v.	Bijvoorbeeld
BRO	Wet Basisregistratie Ondergrond
BW	Beschermde Wonen
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CEO	Cliënt Ervarings Onderzoek
CMWW	Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Beekdaelen
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumenten Prijs Index
c.q.	Casu quo

CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DB	Dagelijks Bestuur
d.d.	de dato
DHT	Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht
Diftar	Gedifferentieerd tarief
Div.	Diversen
d.m.v.	Door middel van
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
e.a.	En andere
e.e.a.	Een en ander
e.d.	En dergelijke
e.o.	En omstreken
EMU	Europese en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPA	Energie Prestatie Advies
Etc.	Et cetera
evt.	Eventueel
EU	Europese Unie
Fte	Fulltime-equivalent
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido)
GBT	Gezonde basisschool van de toekomst
GEO	Geografische Informatie
Gft	Groente, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GI	Gecertificeerde Instellingen
GIA	Geweld in afhankelijkheidsrelaties
GIDS	Gezond in de Stad
GIS	Geografisch informatiesysteem
GreX	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GTD	Gemeentelijke Technische Dienst
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HGH	Het Gegevenshuis
HR	Human Resources
HRM	Human Resources Management
HT	Horizontaal Toezicht
IBA	Internationale Bau Ausstellung
i.c.	In casu
ICF	Internal Control Framework
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kind Centrum
IKS	Iedereen kan Sporten
Incl.	Inclusief
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
Ir.	Ingenieur
i.r.t.	Interregionaal Recherche Team
ISD BOL	Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Landgraaf
i.s.m.	In samenwerking met
ISMS	Information Security Management System
i.v.m.	In verband met
IVP	Isolatie- en Verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg
JFC HQ	Joint Force Command Headquarters van de NAVO
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JPP	Jeugd Preventie Programma
KBL	Kredietbank Limburg
KCC	Klant Contact Centrum
KLC	Kwaliteit Limburgse centra
Km/u	Kilometer per uur
KRW	Kaderrichtlijn Water
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LAA	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Licht Emitterende Diode
LIA	Lokale Inclusie Agenda
LTCB	Lawntennisclub Brunssum
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MAVO	Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
m.a.w.	Met andere woorden
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MCS	Management control systeem
m.b.t.	Met betrekking tot
MHIDS	Meer harmonie in de samenleving
MIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MMA	Meld Misdaad Anoniem
m.u.v.	Met uitzondering van
MOP-OR	Meerjarig Onderhoudsplan Openbare Ruimte
MP	Masterplan
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
N.a.v.	Naar aanleiding van
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
Ncnp	No cure no pay
NEN	Nederlandse norm
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
Nr.	Nummer
N.V.	Naamloze vennootschap
NSvV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
o.a.	Onder andere
o.b.v.	Op basis van
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAS	Optimalisatie afvalwater studie
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

OLT	Openluchttheater
OLV	Onze-Lieve-Vrouw
OR	Ondernemingsraad
Ov.	Overige
OV	Openbaar Vervoer
OW	Omgevingswet
OZB	Onroerende Zaak Belasting
OZBE	Onroerende Zaak Belasting Eigenaar
OZBG	Onroerend Zaak Belasting Gebruiker
OZL	Oostelijk Zuid-Limburg
P-wet	Participatiewet
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel en organisatie
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
Pgb	Persoonsgebonden budget
PIT	Parkstad IT-samenwerking
PKVW	Politiekeurmerk Veilig Wonen
PMD	Plastic, Metaal, Drinkpakken
PO	Primair onderwijs
POC	Percentage of completion
POI	Point Of Interest
PR	Public relations
PRG	Programma
PW	Participatiewet
RAK	Regionaal Afwegingskader (voor grootschalige duurzame energieopwekking)
Rd4	Regionale reinigingsdienst
RES ZL	Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening
ROVL	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg
RRE	Regeling Reductie Energiegebruik
RREW	Regeling Reductie Energiegebruik Woningen
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SAAS	Software as a Service
SiSa	Single information, Single audit
SLA	Service level agreement
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade
SMO-raad	Raad voor Sociaal Maatschappelijke Ondersteuning
SOBB	Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
SPUK	Specifieke Uitkering Stimulering Sport
SUMP	Sustainable Mobility Plans
SV	Sportvereniging
SVBBL	(gemeenten) Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf
SVREZL	Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
SW	Sociale Werkvoorziening
t.a.v.	Ter attentie van
t.b.v.	Ten behoeve van
TCF	Tax Control Framework
t.g.v.	Ten gevolge van
t.l.v.	Ten laste van
t.o.v.	Ten opzichte van

TVW	Transitievisie warmte
t.w.v.	Ter waarde van
UWV	Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VGRP	Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan
VIC	Verbijzonderde interne controle
VJB	Voorjaarsbrief
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOP	Voetgangersoversteekplaats
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
VSV	(Bureau) Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VTH	Veiligheid, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VWO	Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WBL	Waterschapsbedrijf Limburg
WDO	Wet Digitale overheid
Wep	Wet Elektronisch Publiceren
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WGS	Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
Wibon	Wet Informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
Wkb	Wet kwaliteitsborging
Wmebv	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer
WML	Watermaatschappij Limburg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet open overheid
WOZ	wet Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WPL	Welzijnsgroep Parkstad Limburg
WSP	Werkgeversservicepunt Parkstad
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WWWL	Woon Wijzer Winkel
WWW	WoonWijzerWinkel
Zgn	Zogenaamde
ZL	Zuid-Limburg
ZZP	Zorg Zwaarte Pakket
ZZP	Zelfstandige zonder personeel